

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:
«ΧΩΡΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ – ΠΕΡΑΧΩΡΑΣ – ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ»

ΕΙΡΗΝΗ ΝΕΚΤΑΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: Ι.ΣΑΓΙΑΣ, ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΜΠ
ΑΘΗΝΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2016

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

«ΧΩΡΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ – ΠΕΡΑΧΩΡΑΣ – ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ»

Διπλωματική Εργασία

Ειρήνη Νεκταρία Κωνσταντίνου

Επιβλέπων Καθηγητής

Ιωάννης Σαγιάς

Επιτροπή

Μπακογιάννης Ε.

Σαγιάς Ι.

Σερράος Κ.

Δρ. ΕΔΙΠ ΕΜΠ

Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΜΠ

Καθηγητής ΕΜΠ

Μέσα από την εργασία αυτή, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους ανθρώπους που με βοήθησαν σε όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της. Αρχικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής μου εργασίας μου, Αναπληρωτή Καθηγητή Ι. Σαγιά. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Δρ. Ε. Μπακογιάννη, για την πολύτιμη βοήθεια και την ηθική υποστήριξη που μου πρόσφερε.. Ταυτόχρονα, ένα μεγάλο ευχαριστώ οφείλω στον Κ. Σερράο που δέχτηκε να είναι μέλος της Κριτικής Επιτροπής Τριμελούς Αξιολόγησης της διπλωματικής μου εργασίας. Ευχαριστώ τους γονείς μου Μαρίνα και Γιάννη, καθώς και την αδερφή μου Ελίνα, καθώς χωρίς εκείνους δεν θα βρισκόμουν σήμερα εδώ. Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ στους φίλους μου και συμφοιτητές μου που γνώρισα τα τελευταία πέντε χρόνια και που ο καθένας μου χάρισε μοναδικές αναμνήσεις. Πάντα θα τους ευγνωμονώ και θα τους θυμάμαι.

Σας ευχαριστώ όλους,

Ειρήνη

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
ABSTRACT.....	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	8
1.1 Περιοχή Μελέτης.....	8
1.2 Στόχοι Σχεδιασμού	10
1.3 Μεθοδολογική Προσέγγιση	11
2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	12
2.1 Πολιτιστικά στοιχεία.....	12
2.1.1 Γενικά Πολιτιστικά στοιχεία.....	12
2.1.2 Ιστορικά στοιχεία	14
2.1.3 Θρησκευτικά μνημεία.....	20
2.1.4 Ισθμός Κορίνθου	22
2.2 Πληθυσμιακά στοιχεία.....	23
2.3 Δημογραφικά στοιχεία.....	31
2.4 Επίπεδο Εκπαίδευσης.....	33
2.5 Οικονομικά χαρακτηριστικά.....	35
2.6 Δίκτυα Συγκοινωνιακών Υποδομών	38
2.6.1 Αεροδρόμιο	38
2.6.2 Θαλάσσιες Μεταφορές.....	39
2.6.3 Κοινά Ταμεία Εισπράξεων Λεωφορείων	40
2.6.4 Μέσα Σταθερής Τροχιάς.....	40
2.6.5 Οδικό Δίκτυο	41
2.7 Δίκτυα Κοινής Ωφέλειας.....	43
2.7.1 Δίκτυο Αποχέτευσης.....	43
2.7.2 Δίκτυο Ηλεκτρικής Ενέργειας.....	43
2.7.3 Δίκτυο Τηλεπικοινωνιών	43
2.7.4 Δίκτυο Ύδρευσης.....	44
2.7.5 Φυσικό Αέριο	44
2.8 Δίκτυα Κοινωνικών Υποδομών.....	45

2.8.1 Υποδομές Αθλητισμού.....	45
2.8.2 Υποδομές Κοινωνικής Πρόνοιας.....	48
2.8.3 Υποδομές Παιδείας.....	49
2.8.4 Υποδομές Υγείας.....	50
2.9 Φυσικό Περιβάλλον.....	52
2.9.1 Γεωμορφολογικά Χαρακτηριστικά.....	53
2.9.2 Υδρολογία.....	62
2.9.3 Κλιματολογικές Συνθήκες.....	67
2.9.4 Περιοχές Natura.....	67
2.9.5 Καταφύγια Άγριας Πανίδας.....	69
2.9.6 Ρύπανση του Περιβάλλοντος.....	70
2.9.7 Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.....	72
2.10 Ισθμός Κορίνθου.....	72
2.11 Τουρισμός.....	75
2.12 Τουριστική Λουτρακίου Α.Ε. Ο.Τ.Α.....	80
3. Καταγραφή Ισχύουσας Πολεοδομικής και Χωροταξικής Οργάνωσης.....	83
3.1 Χωροταξική Οργάνωση.....	83
3.1.1 Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου.....	83
3.1.2 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.....	86
3.1.3 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.....	87
3.2 Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο.....	89
3.3 Οριοθετημένοι Οικισμοί.....	90
3.4 Κατηγορίες Χρήσεων Γης.....	91
3.5 Υφιστάμενες Μελέτες Πολεοδομίας.....	95
3.5.1 Πολεοδομική Μελέτη Λουτρακίου.....	95
3.5.2 Επέκταση Σχεδίου Πόλεως 1967.....	97
3.5.3 Επέκταση Σχεδίου Πόλεως 1979.....	97
3.5.4 Μελέτη Παραλιακού Πεζόδρομου Λουτρακίου 1996.....	98

3.5.5 Ανάπλαση Παραλίας Λουτρακίου 1999.....	100
3.5.6 Μελέτη Αστικού Σχεδιασμού Λουτρακίου και Παραλιακού Πεζόδρομου 1999	102
3.5.7 Μελέτη Κυκλοφοριακών Ρυθμίσεων και Παρεμβάσεων 2003	104
3.5.8 ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ (ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ – ΠΕΡΑΧΩΡΑΣ) 2013	104
4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	107
4.1 Συνοπτική Ανάλυση SWOT	111
5. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ.....	112
5.1 Γενικές Κατευθυντήριες Γραμμές.....	112
5.2 Προτάσεις του Σχεδίου Δράσεως	116
6. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΠΟΛΕΩΝ	119
6.1 Ρόδος.....	119
6.2 Λεμεσός, Κύπρος	122
6.3 Roninj, ΚΡΟΑΤΙΑ.....	124
6.4 Hornbergstrandpark, Kungsholmen. Στοκχόλμη, Σουηδία	126
7. ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ	127
7.1 Γραμμικές και Κεντρικές Επιφάνειες Εμπορίου	131
7.2 Γενική και Αμιγής Κατοικία	132
7.3 Ανοιχτοί Πράσινοι Χώροι – Αθλητικές Εγκαταστάσεις	133
7.4 Χώροι Στάθμευσης – Σημεία Μετεπιβίβασης.....	137
7.5 Εκπαίδευση – Πρόνοια - Περίθαψη.....	138
7.6 Τουρισμός – Αναψυχή (Παραλιακό Μέτωπο Λουτρακίου).....	139
7.7 Τουρισμός – Αναψυχή (Λοιπές Χρήσεις)	145
7.8 Πολιτιστικά Κτίρια και εν γένει Πολιτιστικές Εγκαταστάσεις.....	149
8. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	152
8.1 Ιεράρχηση Οδικού Δικτύου.....	155
8.2 Σενάρια Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού.....	156
8.2.1 Μεσοπρόθεσμο Σενάριο Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού.....	157
8.2.2 Μακροπρόθεσμο Σενάριο Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού.....	159
8.3 Δίκτυο Ποδηλατοδρόμων	161

8.4 Δίκτυο Πεζών – Πεζόδρομοι	164
8.5 Δίκτυο Τραμ	166
9.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	170
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	171

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στόχος της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η διεξαγωγή προτάσεων ανάλυσης και σχεδιασμού στο Δήμο Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων. Η ανισόρροπη οικιστική ανάπτυξη της περιοχής, σε συνδυασμό με τη σύγκρουση των χρήσεων γης και το ξεπερασμένο πρότυπο μαζικού τουρισμού αποτελούν τροχοπέδη για την αειφόρο ανάπτυξη της. Μέσα από τη μελέτη αυτή, θα εντοπιστούν λύσεις για τη μετατροπή του Δήμου σε βιώσιμη περιοχή.

Στο πρώτο κεφάλαιο, γίνεται γενικότερη αναφορά στη περιοχή μελέτης, στους στόχους του σχεδιασμού καθώς και το μεθοδολογικό πλαίσιο που θα ακολουθηθεί για την εύρεση λύσεων για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, γίνεται ανάλυση του υπό μελέτη δήμου, όσον αφορά τα δημογραφικά στοιχεία, τα οικονομικά, τα πολιτιστικά, το επίπεδο εκπαίδευσης, τα δίκτυα τεχνικών και κοινωνικών υποδομών, το φυσικό περιβάλλον και το τουριστικό επίπεδο του Δήμου.

Στο τρίτο κεφάλαιο, γίνεται καταγραφή όλου του υφιστάμενου πολεοδομικού σχεδιασμού του Δήμου. Συγκεκριμένα, αναφέρεται η Χωροταξική Οργάνωση, το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, η Οριοθέτηση Οικισμών, οι χρήσεις γης καθώς όλες οι μελέτες πολεοδομίας από το χθες μέχρι το σήμερα.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, γίνεται αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου και στη συνέχεια ακολουθεί η ανάλυση SWOT.

Στο πέμπτο κεφάλαιο, αρχικά δίνονται κάποιες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη χωροταξική και πολεοδομική αναδιοργάνωση του Δήμου. Έπειτα, ακολουθούν οι προτάσεις του Σχεδίου Δράσεως, οι οποίες διαιρούνται σε δύο τομείς: στις παρεμβάσεις του οικιστικού δικτύου και στη βελτίωση των τουριστικών του χαρακτηριστικών.

Στο έκτο κεφάλαιο, δίνονται ορισμένα παραδείγματα ελληνικών και ευρωπαϊκών πόλεων, οι οποίες διαθέτουν δύο κοινά χαρακτηριστικά: Παρόμοιο μέγεθος και παραθαλάσσιο μέτωπο.

Στο έβδομο κεφάλαιο, παρατίθεται η προτεινόμενη πολεοδομική ανάπτυξη της πόλης. Παράλληλα, αναλύονται οι χρήσεις γης ως προς τον τρόπο και την αιτία της χωροθέτησής τους.

Στο όγδοο κεφάλαιο, παρουσιάζεται ο προτεινόμενος Κυκλοφοριακός Σχεδιασμός, ο οποίος αναλύεται σε δύο χρονικά σενάρια. Παράλληλα, αναφέρεται το καινούργιο δίκτυο πεζόδρομων, ποδηλατοδρόμων καθώς και η καινούργια γραμμή του Τραμ.

Στο ένατο και τελευταίο κεφάλαιο, παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της μελέτης.

ABSTRACT

The purpose of the present bachelor's thesis, is the formation of spatial and planning proposals about the municipality of Loutraki – Agioi Theodoroi – Perachora. The unbalanced development of this urban area, in combination with the land-use conflict and the obsolete model of tourism, are the main obstacles for the sustainable development (of Loutraki).

The first chapter, contains a general reference to the study area, the design goals and the methodological framework.

The second chapter, is about the studied municipality. More specific, refers to demographic data, economical data, cultural elements, education level, natural environment and tourism statistics.

The third chapter, is talking about existing urban planning. More precisely, contains the Spatial Organization, the General Urban Plan, the delimitation of the zones and the land uses.

The fourth chapter, refers to the evaluation of the current situation and then, refers to a very significant tool of Strategic Planning, the SWOT analysis.

The fifth chapter, refers to some general guidelines about the Spatial and urban reorganization of the City of Loutraki.

The sixth chapter, includes some examples of Greek and European cities, which they have two common characteristics: similar size and ocean front.

The seventh chapter, contains the proposed urban renewal of the city.

The eighth chapter, presents the proposed Traffic Design, which is broken down into two time scenarios. At the same time, it refers to the new pedestrian network, the cycling network and the new Light Railway.

The last chapter, includes the conclusions of the study.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Δήμος Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων, αποτελεί τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας της Κορίνθου, της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Αποτελεί ένα τουριστικό προορισμό με μακρά ιστορία ενώ παραδοσιακά αποτελεί πόλο έλξης για ταξιδιώτες προερχόμενους από τη Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη. Οι φυσικές του ομορφιές και ο συνδυασμός βουνού και θάλασσας προσφέρουν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες επιλογές αναψυχής και εναλλακτικών διακοπών.

Στα ανταγωνιστικά του πλεονεκτήματα, συγκαταλέγονται ο φυσικός του πλούτος με τις πηγές Φυσικού και Ιαματικού νερού, ο μοναδικός συνδυασμός βουνού – θάλασσας, οι σημαντικές τουριστικές υποδομές του όπως το σύγχρονο Loutraki Thermal Spa, το μεγαλύτερο Casino Resort στην Ευρώπη, συνεδριακά κέντρα, ξενοδοχεία όλων των κατηγοριών, μονάδες Υγείας και Αποκατάστασης και πλήρεις αθλητικές εγκαταστάσεις. Επιπρόσθετα, διαθέτει σημαντικούς αρχαιολογικούς και πολιτιστικούς χώρους όπως η Διώρυγα του Ισθμού και η Λίμνη Ηραίου, το έντονο θρησκευτικό στοιχείο με πληθώρα εκκλησιών και επισκέψιμων μονών, οι υψηλού επιπέδου επισιτιστικές επιχειρήσεις και τέλος η διοργάνωση και διεξαγωγή ποικίλων αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Ωστόσο, ο Δήμος Λουτρακίου παρουσιάζει και αρκετά μειονεκτήματα, τα οποία έχουν αντίκτυπο όχι μόνο στους επισκέπτες αλλά και στο βιοτικό επίπεδο των κατοίκων. Η απουσία οικιστικής πολιτικής στο Δήμο Λουτρακίου έχει οδηγήσει στην ανισόρροπη ανάπτυξη των οικισμών. Ειδικότερα, παρατηρείται έντονη τουριστική ανάπτυξη στη πόλη του Λουτρακίου (συγκριτικά με τους υπόλοιπους οικισμούς), η οποία μάλιστα περιορίζεται στο χαρακτηρισμό «Απόδραση του Δημέρου». Πολλοί επισκέπτες έρχονται κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου είτε για το Καζίνο της περιοχής είτε για τον Ιαματικό Τουρισμό, αφήνοντας τους υπόλοιπους πόλους έλξης της περιοχής. Συνέπεια του παραπάνω γεγονότος, δεν είναι άλλη από τη στασιμότητα των υπόλοιπων οικισμών, οι οποίοι ωστόσο έχουν πολλά να προσφέρουν.

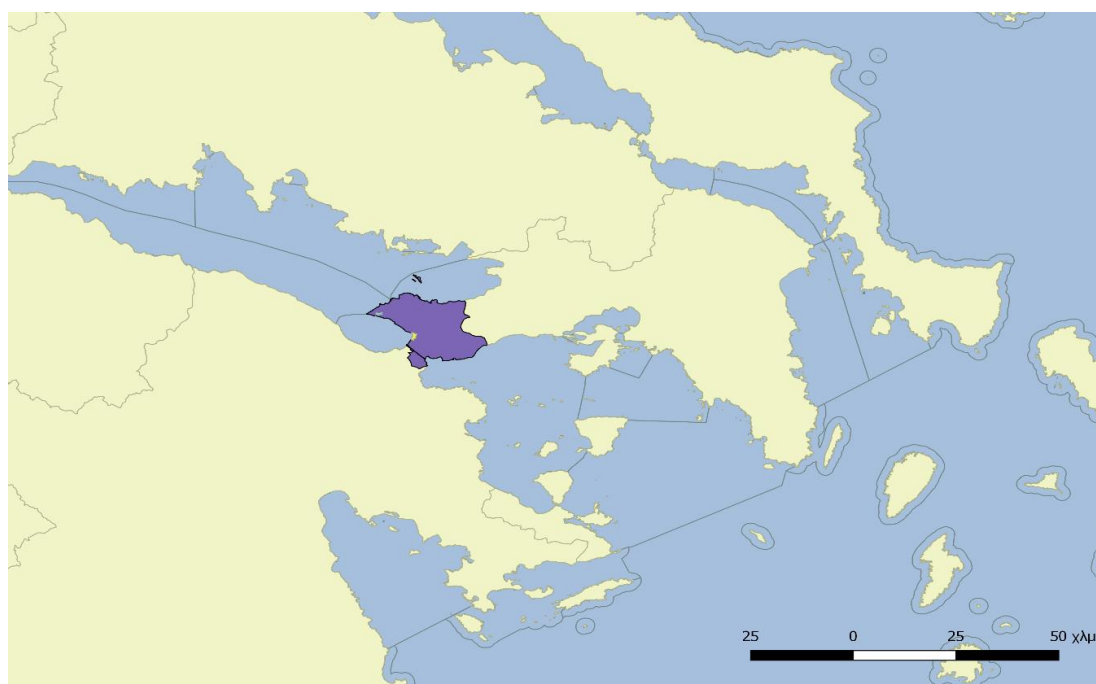
Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να αναφερθεί ότι το πρότυπο του σημερινού τουρισμού το οποίο ακολουθεί ο Δήμος, δεν είναι άλλο από το συνηθισμένο μαζικό, με τις γνωστές αρνητικές επιπτώσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα των αρνητικών επιπτώσεων, αποτελεί το παραλιακό μέτωπο του Λουτρακίου, το οποίο διαρκώς υποβαθμίζεται από τη πίεση που του ασκεί ο ανθρώπινος παράγοντας.

Εν κατακλείδι, ο Δήμος Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων διαθέτει αρκετές προοπτικές εξέλιξης, όχι μόνο λόγω της κοντινής του απόστασης από την Αθήνα αλλά και λόγω των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του. Στα παρακάτω κεφάλαια, γίνεται προσπάθεια να μελετηθούν εις βάθος αυτά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, να κατανοηθούν οι αδυναμίες και εν τέλει, να δοθούν αξιόλογες προτάσεις σχεδιασμού και ανάλυσης.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

1.1 Περιοχή Μελέτης

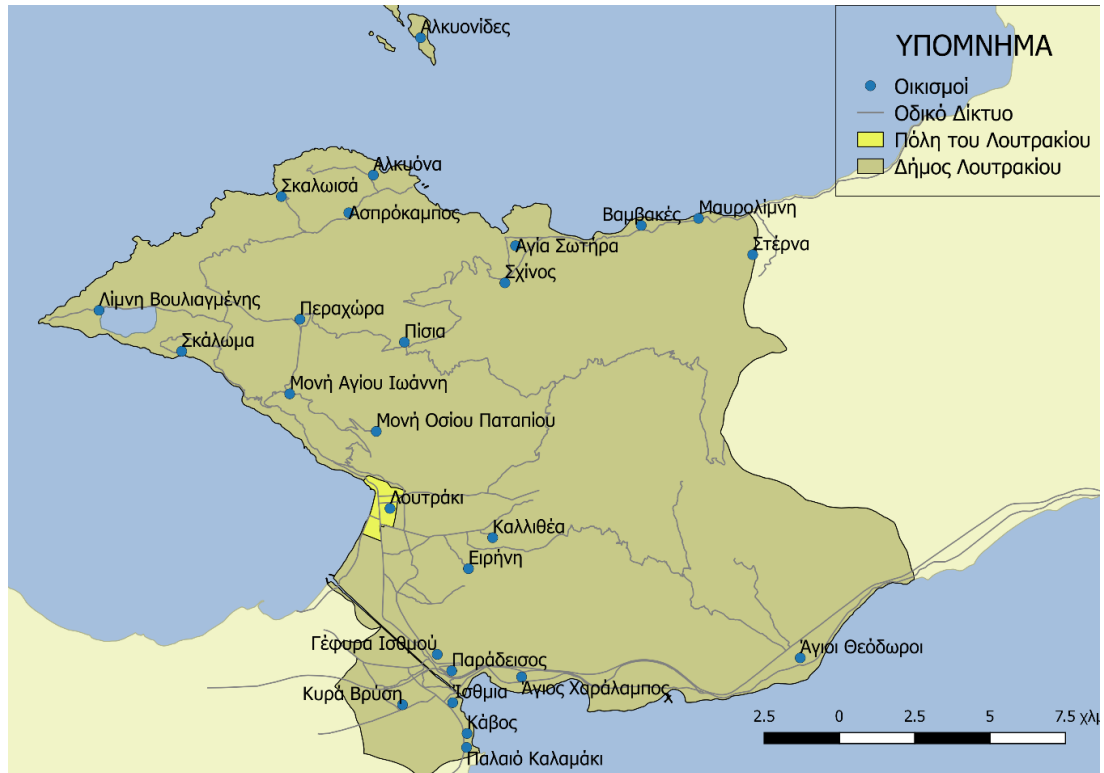
Ο Δήμος Λουτρακίου – Περαχώρας - Αγίων Θεοδώρων συστάθηκε το 2011 διά της συνένωσης των προ υπαρχόντων δήμων Λουτρακίου – Περαχώρας , Αγίων Θεοδώρων και τις νησίδες Αλκυονίδες, βάσει των διατάξεων του ελληνικού νόμου «Καλλικράτη». Ακριβέστερα, ο Δήμος υπάγεται διοικητικά στην Περιφερειακή Ενότητα Κορίνθου της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Εικόνα 1.1.α :Γεωγραφική θέση Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίου Θεοδώρων
Πηγή: <http://geodata.gov.gr/geodata/> , Ιδίας επεξεργασίας

Τοποθετείται στο σημείο όπου η Πελοπόννησος συναντά τη Στερεά Ελλάδα ανάμεσα στο Κορινθιακό και Σαρωνικό κόλπο. Αναλυτικότερα, ο δήμος συνορεύει ανατολικά με την Αχαΐα, νότια με την Αργολίδα και την Αρκαδία, και ανατολικά με την Αττική. Ο Δήμος απέχει περίπου 80 χιλιόμετρα από τη πρωτεύουσα της χώρας, την Αθήνα. Σύμφωνα με την απογραφή του έτους 2011 από την Ελληνική Στατιστική Αρχή ο Δήμος καταλαμβάνει έκταση 293,98 km².

Έδρα του δήμου είναι η μεγαλύτερη του πληθυσμιακά πόλη, το Λουτράκι, το οποίο βρίσκεται στο νότιο – ανατολικό τμήμα του Δήμου. Συγκεκριμένα η πόλη απέχει 84 χιλιόμετρα από τη πρωτεύουσα της Ελλάδας και 4 χιλιόμετρα από τη πόλη της Κορίνθου. Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, κατά την απογραφή του 2011 το Λουτράκι έχει πληθυσμό, 21221 κατοίκους. Παρακάτω, παρατίθεται ένας χάρτης με τη πόλη του Λουτρακίου και τους οικισμούς του Δήμου.

Χάρτης 1.1 : Οικισμοί του Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων
Πηγή: Google Earth , Ιδίας επεξεργασίας

Εικόνα 1.1.β : Σχετική Γεωγραφική Θέση Λουτρακίου – Κορινθού – Αθήνας
Πηγή: Google Earth , Ιδίας επεξεργασίας

1.2 Στόχοι Σχεδιασμού

Για την ορθή ανάπτυξη του Δήμου Λουτρακίου, κρίνεται αναγκαίος ο καθορισμός των στόχων, που θα υποδεικνύουν το κύριο προσανατολισμό της τοπικής ανάπτυξης, λόγω των δυσκολιών αυτής. Οι κύριοι Στόχοι και οι αντίστοιχοι υποστόχοι ορίζονται ως εξής:

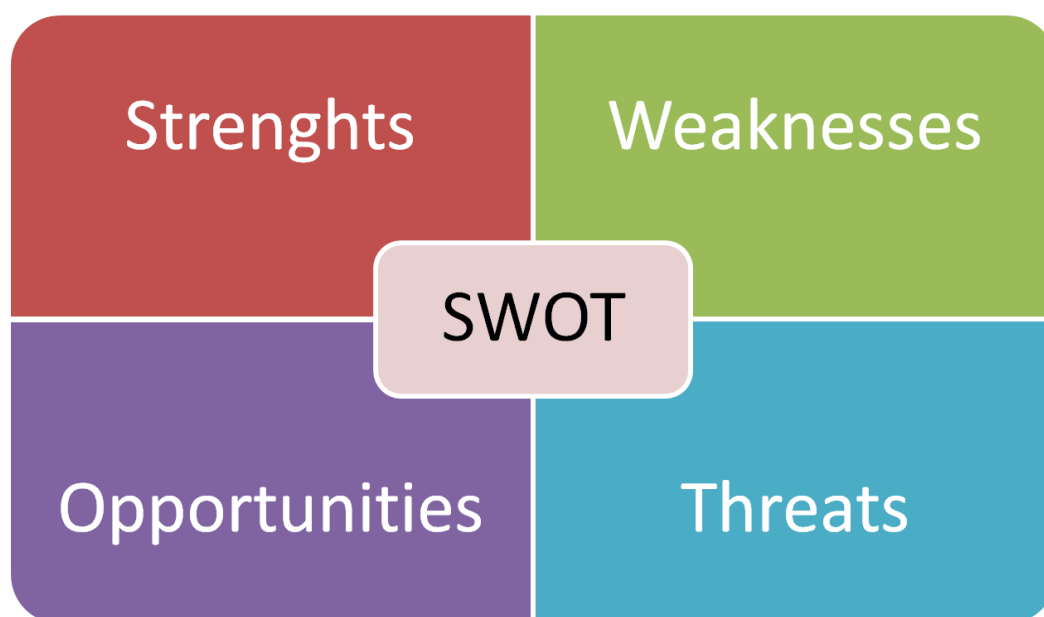
Σχεδιάγραμμα 1.4 : Στόχοι Σχεδιασμού Εργασίας

1.3 Μεθοδολογική Προσέγγιση

Το μεγαλύτερο τμήμα της παρούσας μελέτης αφορά την ισορροπία, οικονομική και τουριστική ανάπτυξη του Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων. Σε αρχικό στάδιο, αναλύθηκε η υφιστάμενη κατάσταση του Δήμου σε πολλά και διαφορετικά επίπεδα του ανθρώπινου και φυσικού παράγοντα. Η συγκεκριμένη ανάλυση, έγινε με βάση τα δευτερογενή στοιχεία που συλλέχθηκαν από διάφορες βιβλιογραφικές και ηλεκτρονικές πηγές. Συγκεκριμένα, μεγάλο τμήμα των δεδομένων συγκεντρώθηκαν από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, τις προηγούμενες Πολεοδομικές Μελέτες, Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις του Δήμου και σχετικών φορέων και Ανοιχτά Χωρικά Δεδομένα (Google Earth, Geodata και άλλα).

Μάλιστα, τα παραπάνω χωρικά ηλεκτρονικά δεδομένα, αξιοποιήθηκαν για τη σύνθεση και χαρτογράφηση της υφιστάμενης κατάστασης σε πολλούς τομείς, χωρικούς και μη. Ταυτόχρονα, με τα στατιστικά στοιχεία, δημιουργήθηκαν τα αντίστοιχα στατιστικά διαγράμματα όπως πίνακες, πίτες και ιστογράμματα.

Στη συνέχεια, για την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, εφαρμόστηκε η ανάλυση SWOT, η οποία φανερώνει τα κύρια σημεία (Strengths), τις Αδυναμίες (Weaknesses), τις Ευκαιρίες (Opportunities) και τις Απειλές (Threats). Το συγκεκριμένο εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού συνετέλεσε στη προκαταρκτική εξέταση αλλά και στην εξαγωγή βασικών συμπερασμάτων των χαρακτηριστικών της περιοχής.

Εικόνα 1.3.α : Ανάλυση SWOT
Πηγή: <http://businessstudynotes.com/>

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

2.1 Πολιτιστικά στοιχεία

2.1.1 Γενικά Πολιτιστικά στοιχεία

Ο Δήμος Λουτρακίου – Περαχώρας - Αγίων Θεοδώρων διαθέτει πλούσια πολιτιστική ταυτότητα, καθώς, πολλοί τοπικοί οργανισμοί και κέντρα δημιουργήθηκαν για την αναβίωση της παράδοσης και ανάδειξη του τοπικού πολιτιστικού προϊόντος. Σαφέστερα, σήμερα υφίσταται ο Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού – Αθλητισμού – Περιβάλλοντος ο οποίος αναφέρεται σε όλη την έκταση του Δήμου και η ονομασία του παραπέμπει σε μία μυθική μορφή της Αρχαιότητας, στον «Προμηθέα». Η δημιουργία του μάλιστα έχει προκύψει από τη συνένωση τριών διαφορετικών τοπικών οργανισμών, οι οποίοι είναι οι εξής παρακάτω:

- Πολιτιστικό Κέντρο Αγίων Θεοδώρων
- Πνευματικό και Πολιτιστικό Κέντρο Λουτρακίου – Περαχώρας
- Δημοτικός Οργανισμός Άθλησης Λουτρακίου – Περαχώρας “Χ.Θώδης – Γ.Γαλανόπουλος”
- Νέα Βιβλιοθήκη Λουτρακίου

Αναλυτικότερα, στο Πνευματικό Κέντρο Λουτρακίου στεγάζονται μουσική σχολή, φιλαρμονική, βιβλιοθήκη, τμήματα καλλιτεχνικής εκπαίδευσης και παραδοσιακοί χοροί. Όσον αφορά τη νέα βιβλιοθήκη στη πόλη του Λουτρακίου, πρόκειται για ένα ιδιαίτερο κτίριο, καθώς έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με το βιοκλιματικό σχεδιασμό (παραδείγματος χάρι ενεργειακοί τοίχοι). Αποτελεί ένα πόλο έλξης, όχι μόνο για τους μόνιμους κατοίκους αλλά και για τους επισκέπτες, αφού δεν είναι λίγες οι φορές που έχει φιλοξενήσει εκθέσεις και συνέδρια σχετικά με τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Λειτουργήσε για πρώτη φορά το 2016 και προβλέπεται ενός ολίγου καιρού να λειτουργήσει ως Κέντρο Επιμόρφωσης Ενηλίκων τα οποία θα υλοποιηθούν από τη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας.

Συγχρόνως, μία εξίσου σημαντική πολιτιστική υποδομή αποτελεί το κτίριο των Ιαματικών Πηγών, το οποίο τοποθετείται κοντά στο κέντρο της πόλης του Λουτρακίου. Η κατασκευή του κτιρίου χρονολογείται την δεκαετία του 30, και αποτελεί ένα έργο «τέχνης» του πρωτοπόρου αρχιτέκτονα Πικιώνη, διακοσμημένο με ψηφιδωτά του Στέφανου Ξενόπουλου. Τα θέματα των παραστάσεων αντλούνται από την αρχαία Ελληνική Μυθολογία. Ειδικότερα, στην είσοδο και την έξοδο του κτιρίου απεικονίζονται δύο Νηρηίδες, ο χορός των Δρυάδων και η προσωποποίηση του Θεού Ήλιου και Νύχτας. Τελευταίο αλλά εξίσου ενδιαφέρον στοιχείο αποτελεί το Λαογραφικό Μουσείο Λουτρακίου, όπου παρουσιάζονται εκθέματα του 19^{ου} αιώνα.

Εικόνα 2.1.1 : Δημοτική Ιαματική Πηγή Λουτρακίου
Πηγή: <http://history-pages.blogspot.gr/>

Πολιτιστικοί Σύλλογοι

Ο αριθμός των ενεργών πολιτιστικών συλλόγων του Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων κυμαίνεται περίπου στους 10, αριθμός αρκετά ικανοποιητικός για τη σημερινή εποχή. Πρόκειται για Συλλόγους με ιδιαίτερη σημασία, καθώς μέσα από τη διοργάνωση εκδηλώσεων και τη συμμετοχή σε εκδηλώσεις άλλων τοπικών συλλόγων, συνδράμουν ενεργά στη διατήρηση της πολιτιστικής παράδοσης. Συγκεκριμένα, οι πολιτιστικοί σύλλογοι που καταγράφονται έως σήμερα είναι οι εξής:

1. Σύνδεσμος Λουτρακιωτών – Περαχωριτών ο «ΙΒΥΚΟΣ»
2. Πολιτιστικός Σύλλογος Λουτρακίου
3. Προοδευτικός Εκπολιτιστικός και Μορφωτικός Σύλλογος Περαχώρας
4. Εξωραϊστικός & Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ίσθμιας
5. Σύλλογος Γυναικών Λουτρακίου «ΔΙΟΤΙΜΑ»
6. Σ.Ε.Ο.Τ.Τ. Λουτρακίου
7. Πολιτιστικός Σύλλογος «ΙΕΡΑΝΕΙΑ»
8. Σύλλογος Φίλων Μουσικής Λουτρακίου
9. Πολιτιστικός Σύλλογος Αγίων Θεοδώρων «το Πράθι»
10. Σύλλογος Γυναικών Αγίων Θεοδώρων

Αναλυτικότερα, η παρουσία τους γίνεται έντονη τους καλοκαιρινούς μήνες με τις καθιερωμένες εκδηλώσεις τους, οι οποίες διεξάγονται σε πολλά σημεία του Δήμου και με τη συμμετοχή άλλων συλλόγων. Ταυτόχρονα, από το 2015 άρχισε το Φεστιβάλ Λουτρακίου, το οποίο έχει ως στόχο να διατηρήσει ζωντανό το πολιτισμό στη πόλη του Λουτρακίου και να προσφέρει δημιουργικές πολιτιστικές διεξόδους στους δημότες και τους επισκέπτες. Ειδικότερα, το Φεστιβάλ διεξάγεται τους καλοκαιρινούς μήνες με κύριο μέλημα τη προώθηση της μουσικής αλλά και των

παραστατικών τεχνών με άξονες τη καλλιτεχνική δράση, τη πολιτιστική παραγωγή και την εκπαιδευτική δραστηριότητα.

2.1.2 Ιστορικά στοιχεία

Είναι κοινά αποδεκτό ότι στη περιοχή που μελετάται, υφίστανται σπουδαίοι χώροι ιστορικής και αρχαιολογικής σημασίας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων (2014 – 2019), ιστορικοί και αρχαιολογικοί χώροι είναι οι εξής:

1. Αρχαία Δίοδος στον Ισθμό της Κορίνθου με ζώνη προστασίας 30 μέτρων, εκατέρωθεν των σωζόμενων τμημάτων (ΦΕΚ 605/Β/16.9.1965)
2. Λίμνη Βουλιαγμένης (ΦΕΚ 589/Β/29.6.1991)
3. Ύψωμα «Παναγιά» Ασπρόκαμπου στη Περαχώρα (ΦΕΚ 195/Β/26.2.1980)
4. Ηραίο Περαχώρας (ΦΕΚ 589/Β/29.6.1991, ΦΕΚ 1370/Β/18.10.2001, ΦΕΚ Α.Α.Π. 77/14.03.2013)
5. Ναύδριον Αγίου Αθανασίου Πισίων (ΥΑ 15904/24-11-1962 ΦΕΚ 473/Β/17-12-1962)
6. Ερείπια Υστερορωμαϊκού λουτρού «Πους Μειντανή» ανατολικά του Λουτρακίου (ΥΑ 15904/24-11-1962, ΦΕΚ 473/Β/17-12-1962)
7. Αποδέσμευση Θαλάσσιας περιοχής στον όρμο Μεγ. Μυλοκοπής (ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/46590/2677/13-11-1995, ΦΕΚ 1088/Β/29-12-1995)
8. Ναύδριον Κοιμήσεως Θεοτόκου Αλκυονίδες (ΥΑ 15 904/24-11-1962 ΦΕΚ 473/Β/17-12-1962)
9. Νησί Δασκαλειό Αλκυονίδες (ΥΑ 3888/21-2-1967, ΦΕΚ 168/Β/9-3-1967)
10. Ι. Μονή Θεοτόκου Καλών Νησιών Αλκυονίδες (ΥΑ 10976/16-5-1967, ΦΕΚ 353/Β/31-5-1967)
11. Ι. Ναός Αγίου Ανδρέα (ΥΑ 15904/24-11-1962, ΦΕΚ 473/Β/17-12-1962)
12. Ναύδριον της Θεοτόκου στον Ασπρόκαμπο (ΥΑ 15904/24-11-1962, ΦΕΚ 472/Β/17-12-1962)
13. Ναός Αγίου Νικολάου Μαλαγάρη Ασπρόκαμπος (ΥΑ 13626/655, 1953, ΦΕΚ 60440/2644,204/Β/21-9-1962/17-8-1953)
14. Αρχαιολογικός Χώρος (Αρχαία Οινόη) Ασπρόκαμπος «Παναγιά Ύψωμα» (ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α1/Φ04/57166/2853/17-10-1975, ΦΕΚ 195/Β/26-2-1980)
15. Ασκητήριο Οσίου Παταπίου στα Γεράνεια (ΥΑ 15904/24-11-1962, ΦΕΚ 473/Β/17-12-1962)
16. Ι. Ναός Ταξιαρχών Περαχώρα (ΥΑ 15904/24-11-1962, ΦΕΚ 473/Β/17-12-1962 ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/25567/672/15-5-1981, ΦΕΚ 309/Β/29-5-1981)
17. Ναύδριον Αγίου Δημητρίου Περαχώρα (ΥΑ 15904/24-11-1962, ΦΕΚ 473/Β/17-12-1962)
18. Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής Πίσια (ΥΑ 15904/24-11-1962, ΦΕΚ 473/Β/17-12-1962, ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/25567/672/15-5-1981, ΦΕΚ 309/Β/29-5-1981)
19. Ναύδριον Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Σχίνος (ΥΑ 15904/24-11-1962, ΦΕΚ 473/Β/17-12-1962, ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/25567/672/15-5-1981, ΦΕΚ 309/Β/29-5-1981)
20. Ιουστινιάνεια δίοσθια οχύρωση που βρίσκεται νοτίως της Νέας Εθνικής Οδού, Αθηνών Πατρών (ΦΕΚ Α.Α.Π. 369/26.11.2012, ΦΕΚ 737/Β/04.08.1980)

21. Αρχαιολογικός χώρος Ισθμίας, όπου και το Αρχαιολογικό Μουσείο Ισθμίας (ΦΕΚ Α.Α.Π. 369/26.11.2012, ΦΕΚ 737/Β/04.08.1980)
22. Το στάδιο των ελληνοιστικών και ρωμαϊκών χρόνων στα νοτιοανατολικά του ανωτέρου αρχαιολογικού χώρου (ΦΕΚ Α.Α.Π. 369/26.11.2012)
23. Ο εντοπισμένος οικισμός στη λόφο Ράχη (ΦΕΚ Α.Α.Π. 369/26.11.2012)
24. Το μυκηναϊκό τεχνικό έργο, αναφερόμενο ως «Κυκλώπειο Τείχος» (ΦΕΚ Α.Α.Π. 369/26.11.2012)
25. Οι αρχαιότητες που έχουν εντοπιστεί στον οικισμό Κυρά Βρύση και κυρίως το αψιδωτό κτίριο της πρώιμης υστεροελλαδικής εποχής των οικιστικών καταλοίπων και τμήματος αρχαίας οδού (ΦΕΚ Α.Α.Π. 369/26.11.2012)
26. Αρχαία Οδός και παρόδια μνημεία προς την Αρχαία Κόρινθο (ΦΕΚ Α.Α.Π. 369/26.11.2012)
27. Το ηρώο που αναφέρεται ως «West Foundation» (ΦΕΚ Α.Α.Π. 69/26.11.2012)
28. Ακρόπολη Ισθμίας στη Κυρά Βρύση – Ακροκόρινθος με ζώνη προστασίας όλο το ύψωμα (ΦΕΚ 605Β-19/9/1965)
29. Τα λείψανα του Ιερού του Ποσειδώνα εκ της Κυράς τη Βρύση (ΦΕΚ 605Β-19/9/1965)
30. Άγιοι Θεοδώροι (Αρχαίος Κρομμύων) (ΥΑ 15904/24-11-1962, ΦΕΚ 473/Β/17-12-1962)
31. Αρχαίος οικισμός (ΥΑ 16307/9-9-1965, ΦΕΚ 605/Β/16-9-1965)
32. Αρχαιολογικός Χώρος Ι. Μονής Παναγίας Πραθίου (ΥΑ 15904/24-11-1962, ΦΕΚ 473/Β/17-12-1962, ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/16278/431/23-4-2000)
33. Σιδηροδρομικός Σταθμός (ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1010-1088/28818/13-5-1985, ΦΕΚ 391/Β/25-6-1985)

Ρωμαϊκή Έπαυλη

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της σπουδαιότητας των αρχαιολογικών χώρων, αποτελεί η Ρωμαϊκή Έπαυλη στη περιοχή με την ονομασία «Κατουνίστρα». Το έτος του 2013, πραγματοποιήθηκε ανασκαφή η οποία γνωστοποίησε την ύπαρξη της Έπαυλης αλλά και ενός λουτρικού συγκροτήματος με μεγάλες διαστάσεις. Τα παραπάνω στοιχεία αλλά και ευρήματα παλαιότερων ανασκαφών μαρτυρούν τη σπουδαιότητα της γεωγραφικής θέσης του Ισθμού από την αρχαιότητα. Σύμφωνα με τον τοπικό τύπο της περιοχής, πρωταρχικός στόχος του Δήμου είναι η ολοκλήρωση της ανασκαφής προκειμένου στο μέλλον να αποτελεί έναν επισκέψιμο αρχαιολογικό χώρο. (<http://news.in.gr/>)

Εικόνα 2.1.2.α : Ρωμαϊκή Έπαυλη στη περιοχή Κατουνίστρα
Πηγή: <http://www.loutrakiblog.gr/>

Ίσθμια

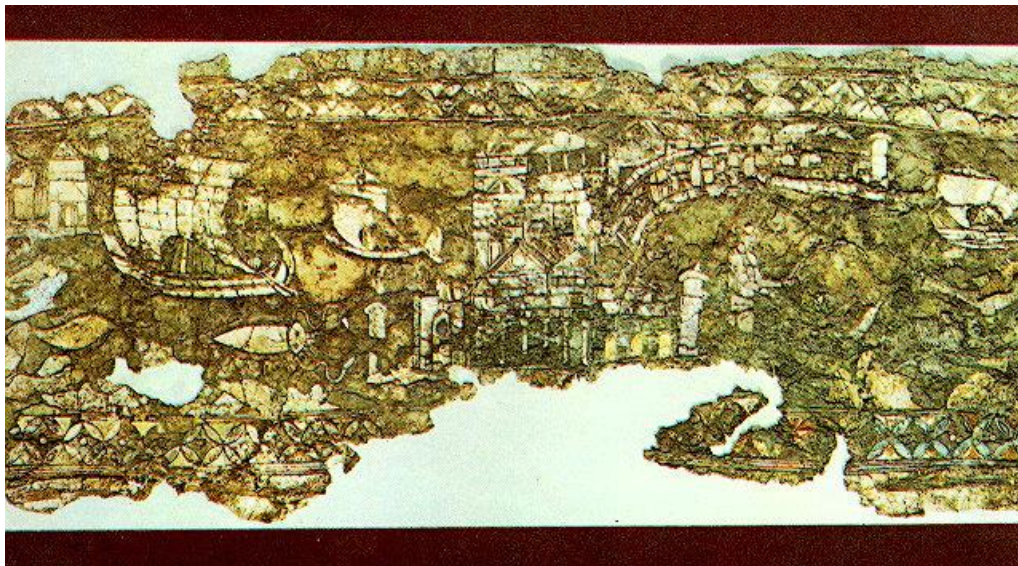
Στις ακτές του Σαρωνικού Κόλπου, βρίσκεται η περιοχή της Ίσθμιας, η οποία είναι γνωστή από την αρχαιότητα λόγω του Ιερού του Ποσειδώνα, αλλά και των Ξακουστών αγώνων της, τα Ίσθμια. Σήμερα, τα στοιχεία που διακρίνονται εύκολα στη περιοχή, είναι δύο, το ένα εκ των οποίων το ένα είναι το θέατρο και το άλλο, το στάδιο. Συμπληρωματικά, υφίστανται δύο σημαντικοί ναοί, εκ των οποίων ο ένας αφορά τον αρχαίο θεό Ποσειδώνα και ο άλλος τον αρχαίο θεό Παλαίμονα. Στο θέατρο της Αρχαίας Ίσθμιας βρέθηκαν ελάχιστα λείψανα, καθότι ήταν το πλησιέστερο από τα χτίσματα προς το μεσαιωνικό οχυρό και κυριολεκτικά ξεθεμελιώθηκε για να παράγει το οικοδομικό υλικό του οχυρού. Το στάδιο της Ίσθμιας ήταν ευρέως γνωστό και πριν την ανασκαφή του. Μάλιστα, υπολογίζεται ότι βρισκόταν Νότιο - Ανατολικά του Ιερού του Ποσειδώνα. Με τις ανασκαφές ανακαλύφθηκε ότι στη Νότιο - Ανατολική γωνία του Ιερού τελικά είναι η αφετηρία του αρχαιότερου σταδίου. Το νεότερο στάδιο διαμορφώθηκε σε φυσική κοιλότητα και το μήκος του ήταν περίπου 181,15 μέτρα (www.archaiologia.gr/).

Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι σε ακτίνα λίγων μέτρων από τη συγκεκριμένη τοποθεσία, λειτουργεί το Αρχαιολογικό Μουσείο της Ίσθμιας, το οποίο αποτελείται από δύο αίθουσες. Μέσα στο χώρο, εκτίθενται ευρήματα μεγάλης αξίας από αρχαιολογικές ανασκαφές, όχι μόνο από τη περιοχή των Ίσθμίων αλλά και από τις Κεγχρεές (το δεύτερο λιμάνι της Αρχαίας Κορίνθου). (www.korinthos.gr/)

Εικόνα 2.1.2.β : Αρχαιολογικό Μουσείο Ίσθμιας
Πηγή: <http://www.wondergreece.gr/>

Το πιο εντυπωσιακό και σπουδαίο έκθεμα του Μουσείου αποτελούν οι ογδόντα επτά καλλιτεχνικοί πίνακες, «Opus Sectile», έργα του 4^{ου} αιώνα μ.Χ. (ψηφιδωτά από ελεφαντόδοντο και γυαλί). (www.mythicalpeloponnese.gr/)

Εικόνα 2.1.2.γ : Ψηφιδωτός Πίνακας με την τεχνική "Opus Sectile"
Πηγή: <http://www.ulysses.culture.gr/>

Ακρωτήριο του Ηραίου

Δυτικότερα της λίμνης Βουλιαγμένης στη Περαχώρα, διακρίνεται εύκολα το ακρωτήριο του Ηραίου (ή χαρακτηριστικά «Μελαγκάβι»), πάνω στο οποίο χτίστηκε ένας από τους μεγαλύτερους φάρους του Κορινθιακού Κόλπου. Πρόκειται για μία αρκετά ενδιαφέρουσα αρχαιολογική περιοχή, καθώς σε εκείνο το σημείο υπήρξαν ευρήματα των πιο σημαντικών λείψανων του πρώιμου Κορινθιακού πολιτισμού των ιστορικών χρόνων. Εξίσου σπουδαία ευρήματα που ανακαλύφθηκαν στο ακρωτήριο, είναι η Αρχαία Κρήνη και το αρχαίο υδραγωγείο. Κέντρο της περιοχής ορίζεται το ιερό της θεάς Ήρας ο οποίος απέχει μόλις λίγα μέτρα από το σημερινό φάρο. Ο Ναός της Ήρας υπήρξε σεβαστό λατρευτικό κέντρο των Γεωμετρικών και των Αρχαϊκών χρόνων (Πηγή: <http://www.korinthia.net>).

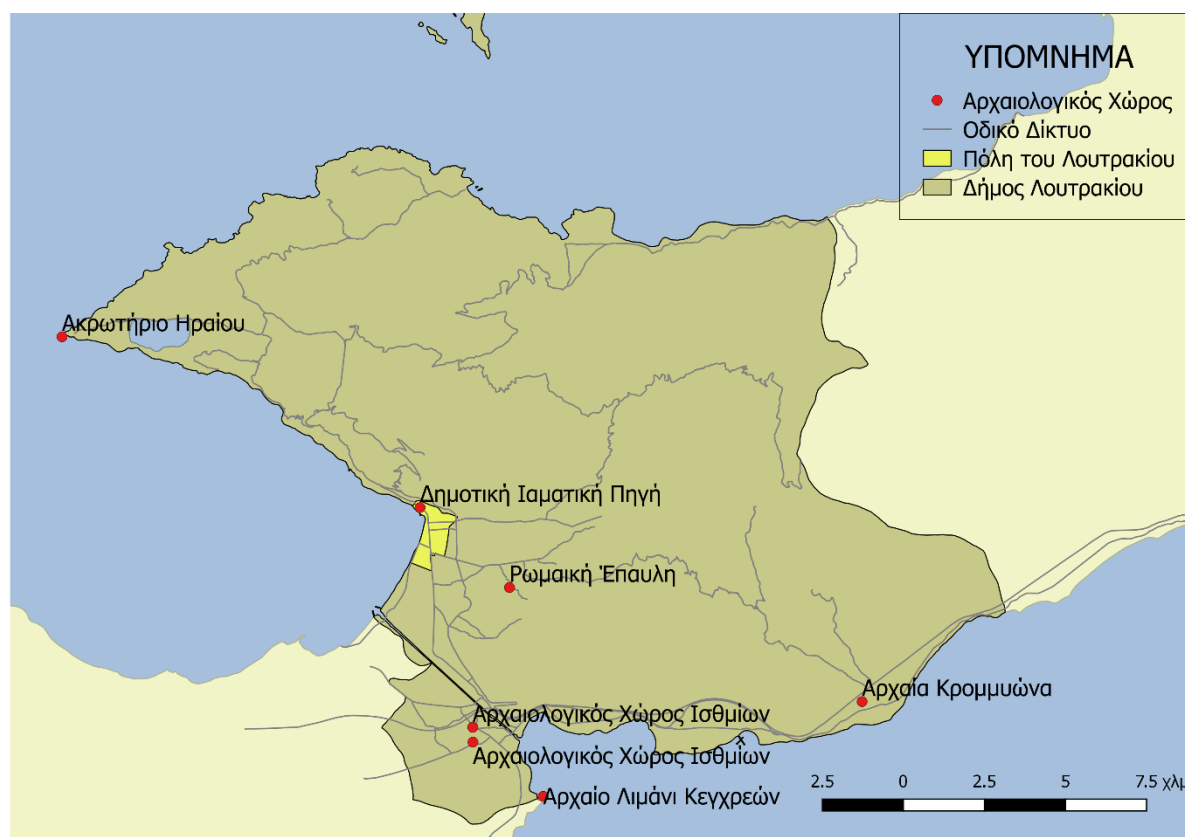
Εικόνα 2.1.2.δ : Αρχαιολογικός χώρος Ηραίων
Πηγή: <http://www.staticpanoramio.gr>

Κρομμύωνα

Θα αποτελούσε σημαντική παράλειψη αν δεν γινόταν αναφορά στον αρχαιολογικό χώρο της «Κρομμύωνας», ο οποίος υφίσταται κοντά στον σημερινό οικισμό των Αγίων Θεοδώρων. Ανασκαφές που πραγματοποιήθηκαν το χρονικό διάστημα 1961-1962 και το 1992, για τη διάνοιξη της εθνικής οδού Αθηνών – Κορίνθου, έφεραν στο φως ένα νεκροταφείο ύψιστης σημασίας. Ορισμένα από τα χαρακτηριστικά του νεκροταφείου ήταν τα πλούσια κτερίσματα, τα βοτσαλωτά δάπεδα οικιών καθώς και κατάλοιπα από κεραμικά εργαστήρια. Κοντά σε αυτό να σημειωθεί ότι, την ίδια

χρονική περίοδο ανακαλύφθηκε και το άγαλμα του θεού Απόλλωνα (<http://www.arcadia.ceid.upatras.gr/>).

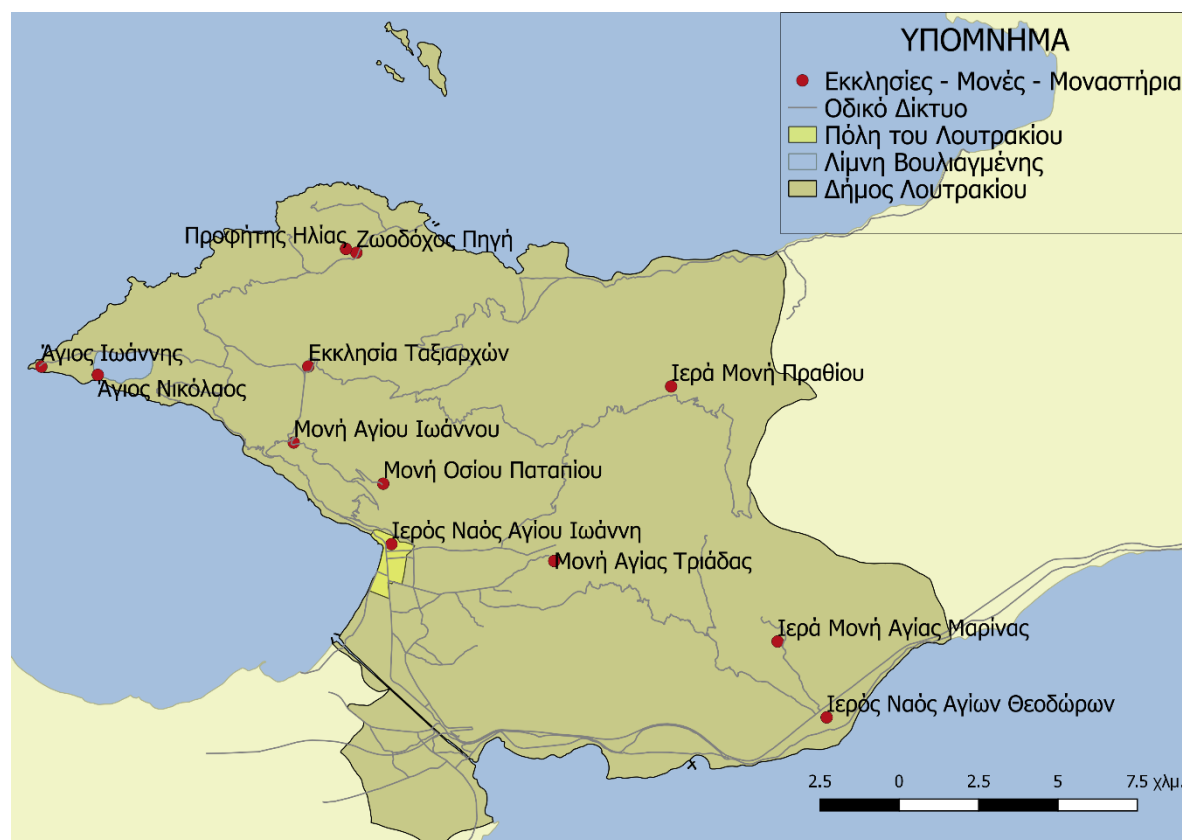
Ο Δήμος Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίου Θεοδώρου ευθύνεται αποκλειστικά για τη συντήρηση των αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων και μνημείων, ώστε να αποτελούν ένα σημαντικό πλεονέκτημα για την ορθή αξιοποίηση της περιοχής. Παρακάτω, παρουσιάζονται οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι του Δήμου Λουτρακίου.

Χάρτης 2.1.2.ε : Αρχαιολογικοί χώροι του Δήμου Λουτρακίου
Πηγή: www.geodata.gov.gr , **Ίδιας Ενεξερργασίας**

2.1.3 Θρησκευτικά μνημεία

Χάρτης 2.1.3 : Εκκλησίες, Μοναστήρια και Ιερές Μονές του Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων

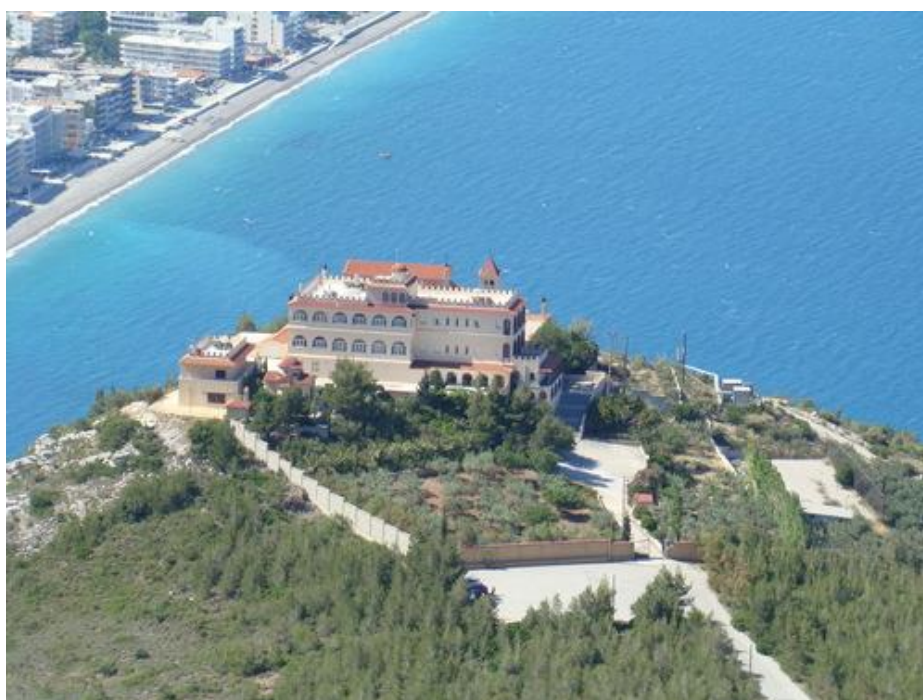
Πηγή: www.geodata.gov.gr , **Ιδίας Επεξεργασία**

Ο Δήμος Λουτρακίου – Περαχώρας - Αγίων Θεοδώρων έχει πλούσια θρησκευτική ιστορία καθώς τα στοιχεία που την απαρτίζουν χρονολογούνται από τον 5^ο αιώνα μ.Χ. Η παρουσία του θρησκευτικού τουρισμού είναι έντονη στη περιοχή, καθώς πλήθος πιστών την επισκέπτεται καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Τα θρησκευτικά μνημεία που παρουσιάζουν ιστορικό αλλά και πολιτιστικό ενδιαφέρον είναι τα εξής ακόλουθα:

- Η Μονή του Οσίου Πατάπιου, στο όρος Γεράνεια
- Η Μονή της Κοιμήσεως Της Θεοτόκου Πραθίου, στους Αγίους Θεοδώρους
- Ο Ιερός Ναός του Αγίου Ανδρέα, στη πόλη του Λουτρακίου
- Το ιστορικό εκκλησάκι των Αγίων Θεοδώρων

Μονή Οσίου Πατάπιου

Ξεχωριστή θέση κατέχει η Μονή του Οσίου Πατάπιου η οποία τοποθετείται στο όρος Γεράνεια και δεσπόζει επιβλητικά σε ύψος των 700 μέτρων. Ακριβέστερα, η Μονή δημιουργήθηκε ως επέκταση του αρχαίου ασκητηρίου του 12^{ου} αιώνα και σήμερα αποτελεί ένα ολόκληρο κτηριακό συγκρότημα, το οποίο λειτουργεί ως γυναικείο μοναστήρι με σεβαστό φιλανθρωπικό έργο, όπως παραδείγματος χάρη, η λειτουργία του Γηροκομείου Αθηνών. Η πρόσβαση στη Μονή είναι εφικτή είτε μέσω οδικού άξονα είτε μέσω των 150 σκαλιών τα οποία συνθέτουν ένα όμορφο μονοπάτι (<http://www.monastiria.gr>).

Εικόνα 2.1.3 : Μονή του Οσίου Πατάπιου
Πηγή: <http://www.panoramio.gr>

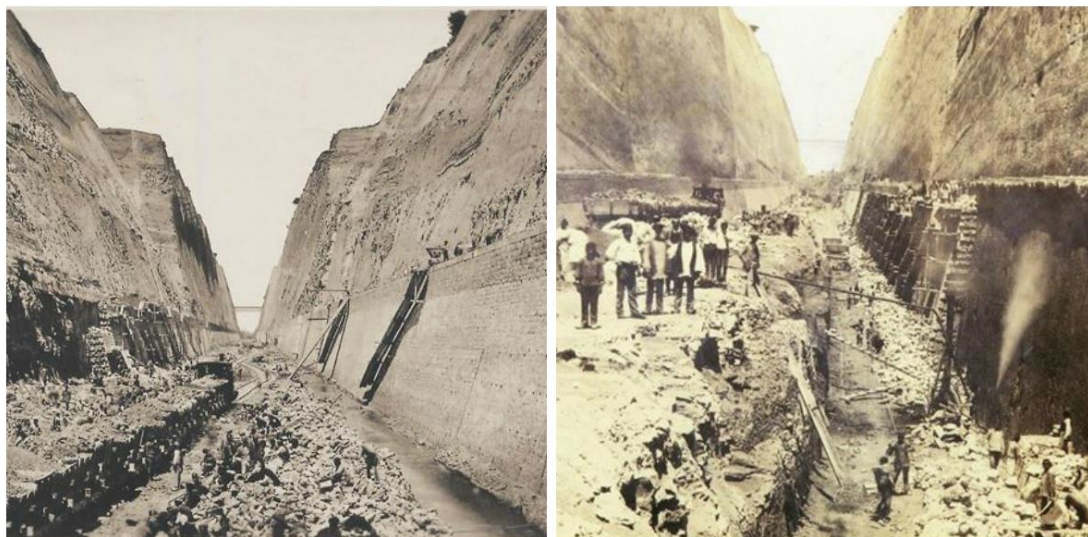
Μονή Πραθίου

Στο Πράθι των Αγίων Θεοδώρων, όπου συγκλίνουν δύο από τις σημαντικότερες κοιλάδες του ορεινού όγκου των Γερανείων, όπου και αναβλύζει πηγή, υπήρχε κατά την αρχαιότητα ναός, στη θέση του οποίου ιδρύθηκε το Βυζαντινό Μοναστήρι της Παναγίας. Η Μονή αυτή, φαίνεται να λειτουργούσε κατά τη τουρκοκρατία και διαλύθηκε επί Όθωνος με σχετική απόφαση. Η προαναφερθείσα Απόφαση του Υπουργείου, (15904/24-11-1962 ΦΕΚ 473/Β/1962) κηρύσσει αρχαιολογικό χώρο αυτή τη Μονή. Συγκεκριμένα κηρύσσεται το «Καθολικόν άλλοτε Μονής της Θεοτόκου Πριναρίου (Πράθι) μετά των παρακείμενων ερειπίων». Με πρόσφατη απόφαση η περιοχή κηρύχθηκε αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 613Β/10-5-2000), ενώ με νεότερη απόφαση (ΦΕΚ 1491 Β/6-11-2001) έχουν οροθετηθεί διευρυμένες ζώνες

προστασίας της περιοχής της μονής (Στρατηγικός Σχεδιασμός Λουτρακίου 2014 – 2019).

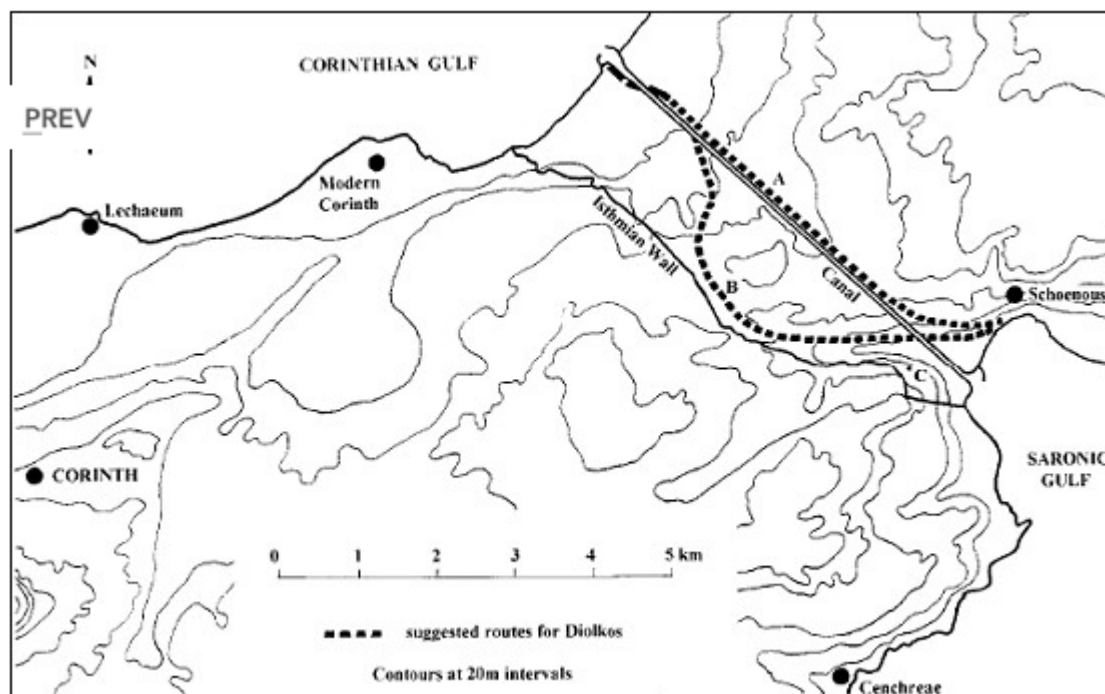
2.1.4 Ισθμός Κορίνθου

Ένα μοναδικό στοιχείο που ξεχωρίζει στο Δήμο Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων είναι ο Ισθμός της Κορίνθου, ο οποίος παρουσιάζει έντονο ιστορικό ενδιαφέρον. Πρόκειται για μία στενή χερσαία λωρίδα η οποία ενώνει τη Πελοπόννησο με τη Στερεά Ελλάδα, και ουσιαστικά απομακρύνει τον Σαρωνικό από τον Κορινθιακό Κόλπο, ή αλλιώς το Ιόνιο Πέλαγος από το Αιγαίο. Κατά την αρχαιότητα, η ύπαρξη του αποτελούσε σοβαρό εμπόδιο, καθώς η διέλευση των караβιών από τη μία θάλασσα στην άλλη έπρεπε να ακολουθήσει όλη την ακτογραμμή της Πελοποννήσου. Η πρώτη απόπειρα για τη διάνοιξη της διώρυγας έγινε από τον τύραννο Περίανδρο, τον 7^ο αιώνα π.Χ. Λόγω τεχνικών δυσκολιών, το έργο αντικαταστάθηκε από έναν λιθόστρωτο δρόμο, τη «Διογκό», της οποίας απομεινάρια υφίστανται μέχρι και σήμερα, κατά μήκος της διώρυγας. Η οδός αυτή, δεν αποτελεί ευθεία λόγω αποφυγής των διάφορων υψομετρικών διαφορών του εδάφους. Το πλάτος της είναι περίπου στα 3 μέτρα ενώ, το υλικό κατασκευής της είναι πώρινοι κυβόλιθοι. Στη μέση του δρόμου τοποθετούνται δύο παράλληλες αυλακιές, στις οποίες κινούνται οι τροχοί μίας μεγάλης κατασκευής. Η κατασκευή εκείνη μετέφερε το σκάφος από τη παραλία του Σχοινούντα (Καλαμάκι) έως το δυτικό πέρας του καναλιού και ονομαζόταν Ολκός. Η διεργασία αυτή ήταν δύσκολη για εκείνη την εποχή με αποτέλεσμα η διόδος να αφορούσε μονάχα ελαφριά πλοία (κατά κύριο λόγο πολεμικά).

Εικόνα 2.1.5.α : Διάνοιξη Διώρυγας Κορίνθου
Πηγή: <http://www.iskorinthias.gr/>

Οι εργασίες για τη διάνοιξη της Διώρυγας ξεκίνησαν το 1880, από τη Διεθνή Εταιρεία της Θαλασσίας Διώρυγας της Κορίνθου. Ωστόσο, λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων, το έργο υιοθέτησε η εταιρία του Ανδρέα Συγγρού, το 1893. Η διώρυγα έχει μήκος 6346 μέτρα, πλάτος (στην επιφάνεια της θάλασσας) 24,6 μέτρα, πλάτος βυθού 21,6 μέτρα ενώ το βάθος της υπολογίζεται γύρω στα 8 μέτρα.

Εικόνα 2.1.5.β : Χάρτης Διαδρομής Αρχαίας Διορκού
Πηγή: <http://arcadia.ceid.upatras.gr/>

2.2 Πληθυσμιακά στοιχεία

Λαμβάνοντας υπόψη την τελευταία απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (Έτος 2011), ο Δήμος Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων έχει πληθυσμό 21221 κατοίκους με μέση ηλικία τα 43,8 έτη. Η πληθυσμιακή πυκνότητα της περιοχής διαμορφώνεται στους 74 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Σημειώνεται ότι ο τύπος της πληθυσμιακής πυκνότητας υπολογίζεται από τον Μόνιμο Πληθυσμό της Απογραφής του 2011 διά τη Συνολική Έκταση της Απογραφής τη περίοδο 1999-2000. Κατά τη χρονική περίοδο 1991 – 2011 παρατηρήθηκαν ποσοστιαίες μεταβολές του πληθυσμού με κατά κύριο λόγο αυξητικό χαρακτήρα. Ακριβέστερα, τη περίοδο 1991 με 2001 σημειώθηκε αύξηση του πληθυσμού κατά 24,10% ενώ τη περίοδο 2001 με 2011 παρατηρείται αύξηση πληθυσμού κατά 5,89%. Πρέπει να υπογραμμιστεί ωστόσο ότι μία τόσο μεγάλη αύξηση των ποσοστών οφείλεται κατά κύριο λόγο στην επαναλειτούργια του καζίνο του Λουτρακίου (1995). Ειδικότερα, τα ποσοστά μεταβολής των κατοίκων διαφοροποιούνται για κάθε δημοτική ενότητα. Η Δημοτική ενότητα Λουτρακίου – Περαιχώρας έχει 16578 κατοίκους και αποτελεί

το 78,18 % του συνολικού πληθυσμού του Δήμου. Χαρακτηρίζεται από αύξηση των κατοίκων σε ποσοστό 19,68% το 2001, και σε ποσοστό 9,96% το 2011. Παράλληλα, η Δημοτική ενότητα Αγίων Θεοδώρων, απαρτίζεται από 4463 μόνιμους κατοίκους, οι οποίοι ισοδυναμούν με το 21,88 % του συνολικού πληθυσμού. Παρακάτω παρατίθεται αναλυτικά τα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή.

	Έτος Απογραφής		
	1991	2001	2011
ΔΗΜΟΣ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ - ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ	16.148	20.040	21.221
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ	3.550	4.963	4.643
Δημοτική Ενότητα Αγίων Θεοδώρων	3.550	4.963	4.643
Άγιοι Θεοδῶροι	3.550	4.963	4.643
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ ΠΕΡΑΧΩΡΑΣ	12.598	15.077	16.578
Δημοτική Ενότητα Ισθμίας	1.860	2.421	2.760
Άγιος Χαράλαμπος	101	295	248
Ισθμία	915	938	1.134
Κάβος	49	90	148
Κυράς Βρύση	757	1.017	1.128
Παλιό Καλαμάκι	6	12	24
Παράδεισος	32	69	78
Δημοτική Ενότητα Λουτρακίου Περαχώρας	10.426	12.360	13.353
Αλκυόνα	0	28	10
Αλκυονίδες(νησίδες)	0	4	0
Ασπρόκαμπος	9	7	2
Γέφυρα Ισθμού	92	180	358

Ειρήνη	82	81	96
Καλλιθέα	10	25	48
Λίμνη Βουλιαγμένης	69	62	62
Λουτράκιον	8.876	10.673	11.564
Μονή Αγίου Ιωάννου	10	5	0
Μονή Οσίου Παταπίου	43	40	41
Περαχώρα	1.285	1.238	1.141
Σκάλωμα	6	14	7
Σκαλωσιά	-	-	1
Στέρνα	-	-	23
Τοπική Ενότητα Πισίων	312	296	465
Αγία Σωτήρα	149	151	215
Βαμβακές	1	23	91
Μαυρολίμνη	12	9	18
Πίσια	135	99	80
Σχίνος	15	14	61

Πίνακας 2.2.α: Μόνιμος Πληθυσμός ανά οικισμό Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων - Περαχώρας

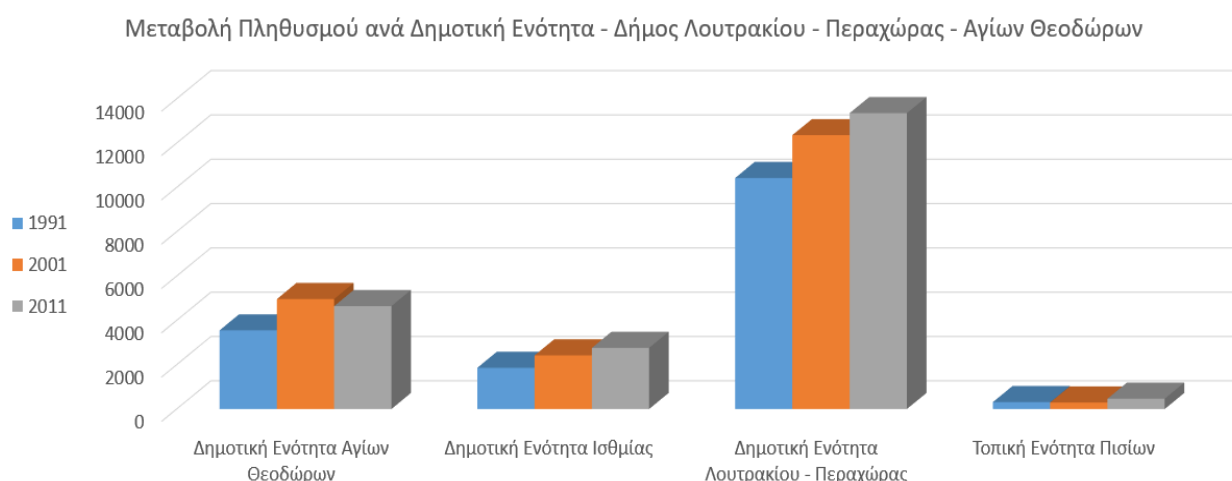
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας

	Ποσοστιαία Μεταβολή(%):	
	1991-2001	2001-2011
ΔΗΜΟΣ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ - ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ	24,10	5,89
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ	39,80	-6,45
Δημοτική Ενότητα Αγίων Θεοδώρων	39,80	-6,45
Άγιοι Θεοδωροί	39,80	-6,45

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ ΠΕΡΑΧΩΡΑΣ	19,68	9,96
Δημοτική Ενότητα Ισθμίας	30,16	14,00
Άγιος Χαράλαμπος	192,08	-15,93
Ισθμία	2,51	20,90
Κάβος	83,67	64,44
Κυράς Βρύση	34,35	10,91
Παλαιό Καλαμάκι	100,00	100,00
Παράδεισος	115,63	13,04
Δημοτική Ενότητα Λουτρακίου Περαχώρας	18,55	8,03
Αλκυόνα	-	-64,29
Αλκυονίδες(νησίδες)	-	-100,00
Ασπρόκαμπος	-22,22	-71,43
Γέφυρα Ισθμού	95,65	98,89
Ειρήνη	-1,22	18,52
Καλλιθέα	150,00	92,00
Λίμνη Βουλιαγμένης	-5,80	-4,62
Λουτράκιον	20,25	8,35
Μονή Αγίου Ιωάννου	-50,00	-100,00
Μονή Οσίου Παταπίου	-6,98	2,50
Περαχώρα	-3,66	-7,84
Σκάλωμα	133,33	-50,00
Σκαλωσιά	-	-
Στέρνα	-	-
Τοπική Ενότητα Πισίων	-5,13	57,09
Αγία Σωτήρα	1,34	42,38
Βαμβακές	2200,00	295,65
Μαυρολίμνη	-25,00	100,00
Πίσια	-26,67	-19,19
Σχίνος	-6,67	335,71

Πίνακας2.2.β: Ποσοστιαία Μεταβολή πληθυσμού ανά οικισμό Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων.

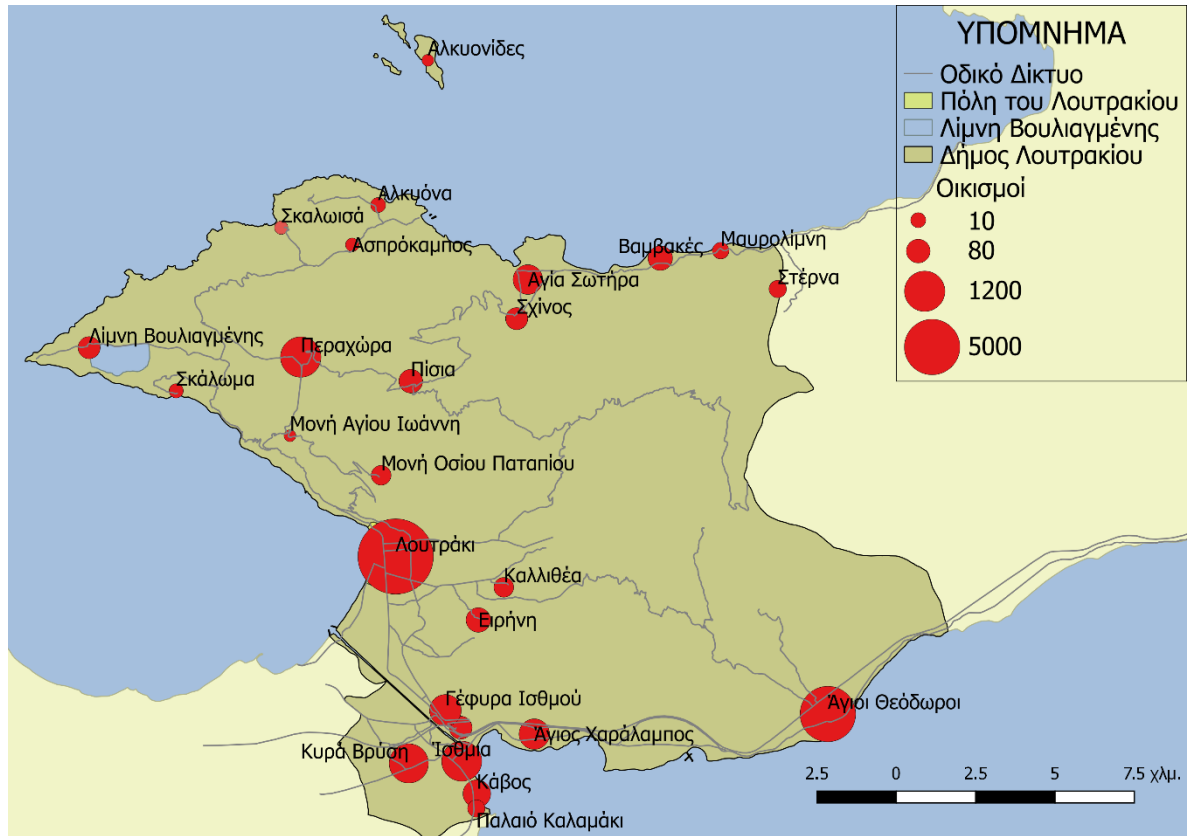
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας

Διάγραμμα 2.2: Μεταβολή Πληθυσμού ανά Δημοτική (και Τοπική Κοινότητα) του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων – Περαχώρας, τα έτη 1991,2001,2011
 Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω πληθυσμιακά στοιχεία, συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι κοινότητες του Λουτρακίου και των Αγίων Θεοδώρων διαθέτουν τους μεγαλύτερους πληθυσμούς του Δήμου (άνω των 2000 κατοίκων). Ωστόσο, παρόλο το μεγάλο (συγκριτικά) πληθυσμιακό τους μέγεθος, παρουσιάζουν στασιμότητα όσον αφορά τη πληθυσμιακή τους μεταβολή κατά τη χρονική περίοδο 2001-2011 (ποσοστά κάτω του 10%). Συγχρόνως, πληθυσμό της τάξης των 1000 με 2000 κατοίκων έχουν οι οικισμοί Ισθμίων, Κυρά Βρύσης και Περαχώρας, οι οποίοι όμως παρουσιάζουν διαφορετική πληθυσμιακή μεταβολή. Αναλυτικότερα, οι οικισμοί Ισθμίων και Κυρά Βρύσης χαρακτηρίζονται από πληθυσμιακή αύξηση της τάξης του 20,90% και 10,91% αντίστοιχα, ενώ ο οικισμός της Περαχώρας από μείωση της τάξης του 7,84% (κατά τη χρονική περίοδο 2001-2011). Στη συνέχεια, στη τάξη των 200 μέχρι 1000 κατοίκων, εντάσσονται οι οικισμοί Αγία Σωτήρα, Άγιος Χαράλαμπος και η Γέφυρα Ισθμού. Δυναμικοί οικισμοί θεωρούνται η Αγία Σωτήρα και η Γέφυρα Ισθμού, καθώς παρουσιάζουν αύξηση της τάξης του 42,38% και 98,89% αντίστοιχα, ενώ ο Άγιος Χαράλαμπος θεωρείται σταθερός οικισμός. Πληθυσμό κάτω των 200 κατοίκων διαθέτουν όλοι οι υπόλοιποι δεκαέξι οικισμοί του Δήμου. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι οικισμοί Αλκυονίδες και η Μονή του Αγίου Ιωάννου παρουσίασαν μηδενικό πληθυσμό. Στο παρακάτω χάρτη, παρουσιάζονται οι οικισμοί του Δήμου, ανάλογα με το πληθυσμιακό τους μέγεθος όπως έχουν καταγραφεί από την Ελληνική Στατιστική Αρχή για το έτος 2011.

Χάρτης 2.2.α : Πληθυσμιακή Κατανομή του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων - Περαχώρας
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας

Τέλος, με γνώμονα τα παραπάνω στοιχεία, διαμορφώνεται ένας συγκριτικός πίνακας, ο οποίος χαρακτηρίζει συνοπτικά τον οικισμό με βάση το μέγεθος αλλά και τη πληθυσμιακή μεταβολή.

ΟΙΚΙΣΜΟΣ	ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΟ ΜΕΓΕΘΟΣ	ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Άγιοι Θεόδωροι	Ημιαστικός	Στάσιμος
Αγία Σωτήρα	Μεσαίος	Δυναμικός
Άγιος Χαράλαμπος	Μεσαίος	Στάσιμος
Αλκουονίδες	-	-
Αλκούνα	Χαμηλός	Στάσιμος
Ασπρόκαμπος	Χαμηλός	Στάσιμος
Βαμβακές	Χαμηλός	Στάσιμος
Γέφυρα Ισθμού	Μεσαίος	Δυναμικός
Ειρήνη	Χαμηλός	Στάσιμος
Ισθμία	Υψηλός	Δυναμικός
Κάβος	Χαμηλός	Στάσιμος
Καλλιθέα	Χαμηλός	Στάσιμος
Κυράς Βρύση	Υψηλός	Δυναμικός
Λίμνη Βουλιαγμένης	Χαμηλός	Στάσιμος
Λουτράκιον	Αστικός	Στάσιμος
Μαυρολίμνη	Χαμηλός	Στάσιμος
Μονή Αγίου Ιωάννου	-	-
Μονή Οσίου Παταπίου	Χαμηλός	Στάσιμος
Παλαιό Καλαμάκι	Χαμηλός	Στάσιμος
Παράδεισος	Χαμηλός	Στάσιμος
Περαχώρα	Υψηλός	Στάσιμος
Πίσια	Χαμηλός	Στάσιμος
Σκαλωσιά	Χαμηλός	Στάσιμος
Σκάλωμα	Χαμηλός	Στάσιμος
Στέρνα	Χαμηλός	Στάσιμος
Σχίνος	Χαμηλός	Στάσιμος

Πίνακας2.2.γ: Κατάταξη του Πληθυσμού με βάση το Πληθυσμιακό Μέγεθος και τη Πληθυσμιακή Μεταβολή

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας

Παρακάτω, παρουσιάζεται ο χάρτης με τη κατάταξη του πληθυσμού ανάλογα με τη πληθυσμιακή του μεταβολή.

Χάρτης 2.2.β : Χαρακτηρισμός των οικισμών με βάση τη πληθυσμιακή τους μεταβολή του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων - Περαχώρας
Πηγή: **Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας**

2.3 Δημογραφικά στοιχεία

Με βάση τα πληθυσμιακά στοιχεία που ελήφθησαν από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, παρακάτω παρουσιάζονται τα δημογραφικά χαρακτηριστικά που αφορούν τον Δήμο Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων – Περαχώρας. Η πρώτη κατηγοριοποίηση αφορά το ανθρώπινο φύλο: αρχικά παρατηρείται ότι το 49,39% του μόνιμου πληθυσμού αποτελείται από αρρένες, ενώ το 50,61% από θήλεις. Το παραπάνω γεγονός μεταφράζεται ως σχετική ομοιογένεια στη σύνθεση του πληθυσμού ως προς το φύλο.

Φύλο	Μόνιμος Πληθυσμός (κάτοικοι)	Ποσοστό επί του συνολικού Πληθυσμού (%)
Άρρενες	10.482	49,39
Θήλεις	10.739	50,61

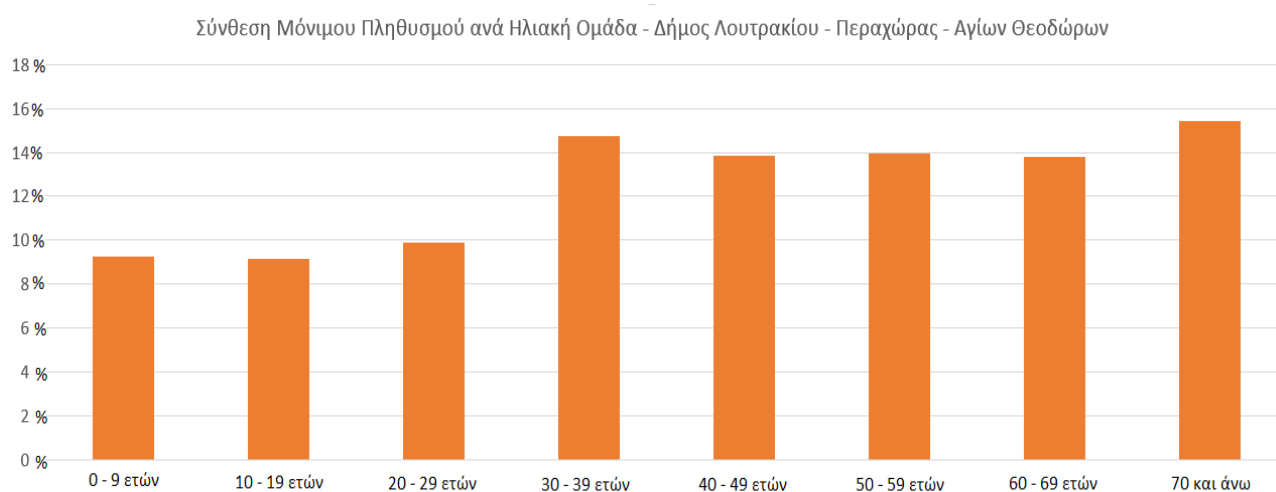
Πίνακας 2.3.α : Μόνιμος Πληθυσμός και Ποσοστό επί του Συνολικού Πληθυσμού ανά Φύλο, Δήμος Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων
 Πηγή: **Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας**

Παρακάτω, εμφανίζεται ένας διαφορετικός στατιστικός πίνακας, ο οποίος φανερώνει τη σύνθεση του πληθυσμού (σε ποσοστά) ανά ηλικιακή ομάδα. Το προσδόκιμο όριο ζωής των κατοίκων του Δήμου, ανέρχεται στα 43,8 χρόνια και κατά συνέπεια, ανώτερη πληθυσμιακή συγκέντρωση, αναμένεται άνω των 30 ετών ζωής. Αντιθέτως, περισσότερο δυσεύρετες είναι οι ηλικιακές ομάδες κάτω των 20 ετών. Τέλος, η μεγαλύτερη πληθυσμιακή ομάδα ανήκει στη κατηγορία άνω των 70 χρόνων, ενώ η μικρότερη ομάδα, τοποθετείται στην ηλικιακή ομάδα των 10 – 19 χρόνων.

Ποσοστό Πληθυσμού ανά ηλικιακή ομάδα (%)	
0-9 ετών	9,23 %
9-19 ετών	9,17 %
19-29 ετών	9,86 %
29-39 ετών	14,74 %
39-49 ετών	13,86 %
49-59 ετών	13,93 %
59-69 ετών	13,78 %
70 +... ετών	15,44 %

Πίνακας 2.3.β : Ποσοστό επί του Συνολικού Πληθυσμού ανά ηλικιακή ομάδα, Δήμος Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων
 Πηγή: **Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας**

Εν κατακλείδι, παρακάτω παρουσιάζεται ένα στατιστικό διάγραμμα το οποίο αντιστοιχεί στη σύνθεση του πληθυσμού ανά ηλικιακή ομάδα.

Διάγραμμα 2.3 : Μόνιμος Πληθυσμός του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων ανά ηλικιακές ομάδες

Πηγή: **Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας**

Οι δημογραφικοί δείκτες γήρανσης και ανανέωσης πληθυσμού διαμορφώνονται ως εξής:

Δείκτης Γήρανσης:

$$\Delta. Γ. = \frac{\text{Πληθ. (70+)}}{\text{Πληθ. (0-9)}} = 1,67 \text{ ή } 167\%$$

Δείκτης Ανανέωσης:

$$\Delta. Α. = \frac{\text{Πληθ. (0-9)}}{\text{Συνολ. Πληθ.}} = 8,94\%$$

Ο δείκτης γήρανσης ουσιαστικά δείχνει πόσα ηλικιωμένα άτομα αναλογούν σε ένα παιδί ή κατά πόσο ένας πληθυσμός είναι γηρασμένος (όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο πιο «γηρασμένος» είναι ο πληθυσμός). Ο δείκτης γήρανσης σύμφωνα με την πρόσφατη απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 167 %.

Ο πληθυσμός του Δήμου είναι ένας ώριμος, από δημογραφική άποψη, πληθυσμός, ο οποίος όμως δεν ανανεώνεται επαρκώς (Δείκτης Ανανέωσης 8,94%) και στη σύνθεση του περιλαμβάνεται μεγάλο ποσοστό εξαρτημένων ατόμων, ηλικιωμένων και μη (Δείκτης Γήρανσης 167%), Λόγω της ηλικιακής πορείας που φαίνεται να ακολουθείται , μακροπρόθεσμα θα υπάρξει εντεινόμενη ανάγκη παροχής κοινωνικής πρόνοιας από τις αρμόδιες 21 τοπικές υπηρεσίες. Ο Δήμος θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη όλα τα παραπάνω δεδομένα τόσο στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας, όσο και στον τομέα της οικονομικής ανάπτυξης (Στρατηγικός Σχεδιασμός Λουτρακίου 2014 – 2019).

2.4 Επίπεδο Εκπαίδευσης

Ένα ακόμη στοιχείο που χαρακτηρίζει το Δήμο Λουτρακίου αφορά το μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων του. Στο παρακάτω στατιστικό πίνακα παριστάνονται τα απόλυτα μεγέθη των κατοίκων σε σχέση με το επίπεδο εκπαίδευσης σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή για το έτος 2011. Όπως γίνεται αντιληπτό, το υψηλότερο τμήμα των κατοίκων τοποθετείται στο επίπεδο της δευτεροβάθμιας και μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ενώ, μικρότερο τμήμα κατοίκων φαίνεται να σχετίζεται με τη τριτοβάθμια εκπαίδευση.

	Επίπεδο Εκπαίδευσης			
	Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	Δευτεροβάθμια - Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση	Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	Υπολειπόμενος Πληθυσμός
Κάτοικοι	5.664	9.199	2.920	2.195

Πίνακας 2.4 : Μορφωτικό επίπεδο των Κατοίκων του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων (Απόλυτα Μεγέθη)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας

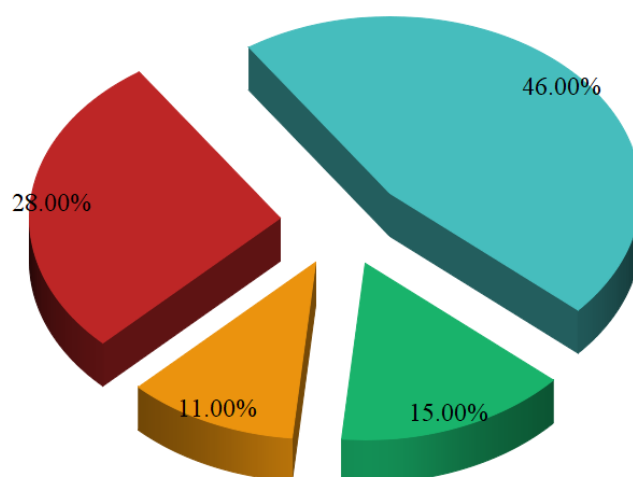
Μάλιστα, οι υποδομές που συναντιούνται σε ολόκληρη την έκταση του Δήμου, είναι οι εξής:

1. 10 Δημόσια Νηπιαγωγεία
2. 2 Ιδιωτική Νηπιαγωγεία
3. 7 Δημόσια Δημοτικά
4. 1 Ιδιωτικό Δημοτικό
5. 4 Δημόσια Γυμνάσια
6. 3 Ιδιωτικά Γυμνάσια
7. 2 Δημόσια Γενικά Λύκεια
8. 3 Ιδιωτικά Γενικά Λύκεια
9. 1 Δημόσιο Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο Ειδικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
- 10.1 Δημόσιο Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο
11. 1 Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω στατιστικά στοιχεία, συνάγεται το συμπέρασμα ότι το μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων του Δήμου είναι υψηλό καθώς το συντριπτικό ποσοστό έχει λάβει την βασική εκπαίδευση. Το γεγονός αυτό, αποτελεί σημαντικό προβάδισμα για την ανάπτυξη της πολιτιστικής αλλά και περιβαλλοντικής ταυτότητας του Δήμου. Συμπληρωματικά, ακολουθεί το διάγραμμα με τα ποσοστά του επιπέδου εκμάθησης των κατοίκων, για την καλύτερη ερμηνεία των ανωτέρω.

Επίπεδο Εκπαίδευσης Κατοίκων Δήμου Λουτρακίου - Αγίων Θεοδώρων (2011)

■ Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση   ■ Δευτεροβάθμια - Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση
■ Τριτοβάθμια Εκπαίδευση   ■ Υπολειπόμενος Πληθυσμός

Διάγραμμα 2.4 : Μορφωτικό επίπεδο των Κατοίκων του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων (Ποσοστά)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας

2.5 Οικονομικά χαρακτηριστικά

Η οικονομική κατάσταση του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων συνιστά ένα ακόμη σημαντικό στοιχείο της ταυτότητας του. Αντιπροσωπευτική εικόνα της κατάστασης που επικρατεί συνιστά το γεγονός ότι, το 32% του πληθυσμού χαρακτηρίζεται ως οικονομικά ενεργός ενώ, το 25% αντιστοιχεί στους συνταξιούχους. Στο παρακάτω στατιστικό πίνακα, διαμορφώνεται η κατάσταση απασχόλησης του Μόνιμου Πληθυσμού όπως εκείνη έχει καταγραφεί από την Ελληνική Στατιστική Αρχή το 2011.

	Κατάσταση Απασχόλησης					
	Απασχολούμενοι	Άνεργοι (ζητώντας εργασία)	Μαθητές/Σπουδαστές	Συνταξιούχοι	Οικιακά	Λοιπά
Κάτοικοι	6.751	1.699	2.993	5.426	2.963	1.659

Πίνακας 2.5.α. : Κατάσταση Απασχόλησης των Κατοίκων του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων (Απόλυτα Μεγέθη)

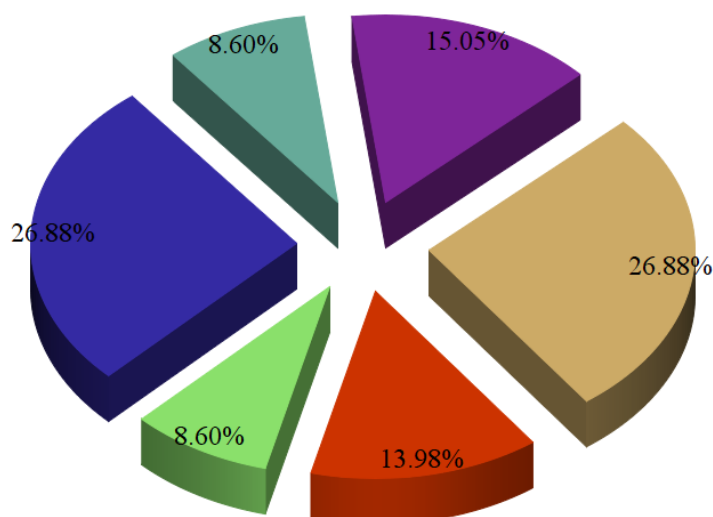
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας, 2011

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω στατιστικά χαρακτηριστικά, αξίζει να σημειωθεί ότι η τοπική ανεργία κυμαίνεται σε χαμηλά ποσοστά (8%) συγκριτικά με τους υπόλοιπους δήμους της χώρας. Ωστόσο, καθώς η στατιστική μελέτη αναφέρεται το 2011 και έχοντας επίγνωση την οικονομική ύφεση από την οποία πλήττεται η χώρα, το ποσοστό αυτό αναμένεται να είναι αυξημένο αρκετά κατά τη σημερινή εποχή. Επιπροσθέτως, παρουσιάζεται το διάγραμμα με τα ποσοστά του κατάστασης απασχόλησης των κατοίκων, για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω.

Κατάσταση Απασχόλησης Κατοίκων Δήμου Λουτρακίου - Αγίων Θεοδώρων (2011)

■ Απασχολούμενοι   ■ Άνεργοι (ζητώντας εργασία)   ■ Μαθητές/Σπουδαστές
 ■ Συνταξιούχοι   ■ Οικιακά   ■ Λοιπά

Διάγραμμα 2.5. : Κατάσταση Απασχόλησης των Κατοίκων του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων (Ποσοστά)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας

Ως απόρροια των παραπάνω στατιστικών μεγεθών, παρατηρείται ότι ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Δήμου ανέρχεται στους 6.751 κατοίκους. Ακολουθώντας, πρόκειται να διευκρινιστεί σε ποιους τομείς παραγωγής και σε ποια ποσοστά διαμορφώνεται ο συγκεκριμένος πληθυσμός. Συγκεκριμένα αξίζει να σημειωθεί ότι παρατηρείται ομοιογένεια ανάμεσα στα ποσοστά του Δήμου και εκείνων της Περιφέρειας, καθώς χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι το 73% των απασχολούμενων συνδέεται με τον τριτογενή τομέα (υπηρεσίες και εμπόριο) ενώ, μόλις το 5% συσχετίζεται με τον πρωτογενή τομέα (αλιεία, κτηνοτροφία, γεωργία).

Τα παραπάνω ποσοτικά μεγέθη επιβεβαιώνουν μεγέθυνση του τριτογενούς τομέα και ταυτόχρονα, συρρίκνωση του δευτερογενούς και κυρίως του πρωτογενούς τομέα (φαινόμενο το οποίο παρατηρείται σε ολόκληρη τη χώρα). Αναλυτικότερα, υφίσταται μία τάση αποστροφής ως προς τα αγροτικά επαγγέλματα τα οποία κατείχαν πρωταγωνιστικό ρόλο στις περιοχές της Περαχώρας και των Πισίων. Συγχρόνως, εμφανίζεται σταδιακή μείωση στο τομέα της γεωργίας η οποία σήμερα, είναι τοποθετημένη ως επί το πλείστο λίγα μέτρα μακριά από τη παραλιακή ζώνη του Λουτρακίου. Όσον αφορά τον δευτερογενή τομέα, σημαντική είναι η παρουσία των εργοστασίων εμφιάλωσης του φυσικού μεταλλικού νερού «Λουτράκι», τα οποία δραστηριοποιούνται εντός της έδρας της περιοχής.

Εργαζόμενοι ανά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας (2011)			
	Τομείς Οικονομικής Δραστηριότητας		
	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας
Απασχολούμενοι	297	1.505	4.949
Συνολικός Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:	6.751		

Πίνακας 2.5.β. : Εργαζόμενοι ανά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας, 2011

Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή για το έτος 2005, ο Δήμος Λουτρακίου-Αγίων Θεοδώρων, φιλοξενούσε 1.664 επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, παρακάτω αναφέρονται τα ποσοστά στα οποία διαμορφώνονται οι επιχειρήσεις σε κάθε Δημοτική Ενότητα.

Ποσοστά Επιχειρήσεων ανά Δημοτική Ενότητα		
	Δημοτικές Ενότητες	
	Δ.Ε. Λουτρακίου - Περαχώρας	Δ.Ε. Αγίων - Θεοδώρων
Ποσοστά	78,49 %	21,51%

Πίνακας 2.5.γ. : Ποσοστά Επιχειρήσεων ανά Δημοτική Ενότητα
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας, 2005

Το κυρίαρχο τμήμα των επιχειρήσεων δραστηριοποιείται στο τομέα του λιανικού εμπορίου σε ποσοστό 17,91% για την Δημοτική Ενότητα Λουτρακίου – Περαχώρας και αντίστοιχα 6,79% για τους Αγίους Θεοδώρους. Ακολούθως, οι υπηρεσίες εστίασης υφίστανται σε ποσοστά 12,08% και 2,58% αντίστοιχα. Παρά τη τουριστική ταυτότητα της περιοχής, αξίζει να αναφερθεί και το ποσοστό των εξειδικευμένων κατασκευαστικών επιχειρήσεων το οποίο ανέρχεται στο 7,33% για την Δημοτική Ενότητα Λουτρακίου – Περαχώρας και 1,62% για τους Αγίους Θεοδώρους. Τέλος, στο σύνολο του Νομού, παρατηρούνται 56 καταλύματα, τα οποία κατανέμονται σε ποσοστό 3,13% στην Δημοτική Ενότητα Λουτρακίου – Περαχώρας και 0,18% στους Αγίους Θεοδώρους.

Τομέας Εξόδων:

Σύμφωνα με τα απολογιστικά στοιχεία των δαπανών του έτους 2011, σημειώνεται μία διαχρονική μείωση των εξόδων ανά έτος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η σύγκριση των στοιχείων που προέκυψαν στις πληρωμένες δαπάνες το 2011 με εκείνες του 2014, - 23%. Μάλιστα, η κύρια μείωση στα έξοδα παρατηρείται στις δαπάνες για επενδύσεις, καθώς από το 2011 μέχρι το 2014, υπάρχει μείωση της τάξης του 55%. Οι δαπάνες για έργα από το 2011 μέχρι το 2014, μειώθηκαν κατά 49.3%. Στο σημείο αυτό, πρέπει να τονισθεί ότι από το σύνολο των 2.324.811 ευρώ που πληρώθηκαν για έργα το 2011, τα 2.200.000 ευρώ προορίστηκαν για πληρωμές έργων της Δημοτικής Αρχής 2007 - 2010. Όσον αφορά τις δαπάνες μισθοδοσίας, υπάρχει μία μείωση της τάξης του 30%, από το 2011 μέχρι το 2014. Ένα τέτοιο μεγάλο ποσοστό, δικαιολογείται καθώς ελαττώθηκε πάνω από 50 άτομα το δυναμικό του Δήμου (για διάφορες αιτίες), μέσα σε αυτά τα τρία χρόνια. Ταυτόχρονα, για το έτος 2014 τα λειτουργικά έξοδα αποτελούν το 60% των συνολικών εξόδων που πληρώθηκαν. Οι επενδυτικές δαπάνες αφορούν μονάχα το 12% των συνολικών δαπανών.

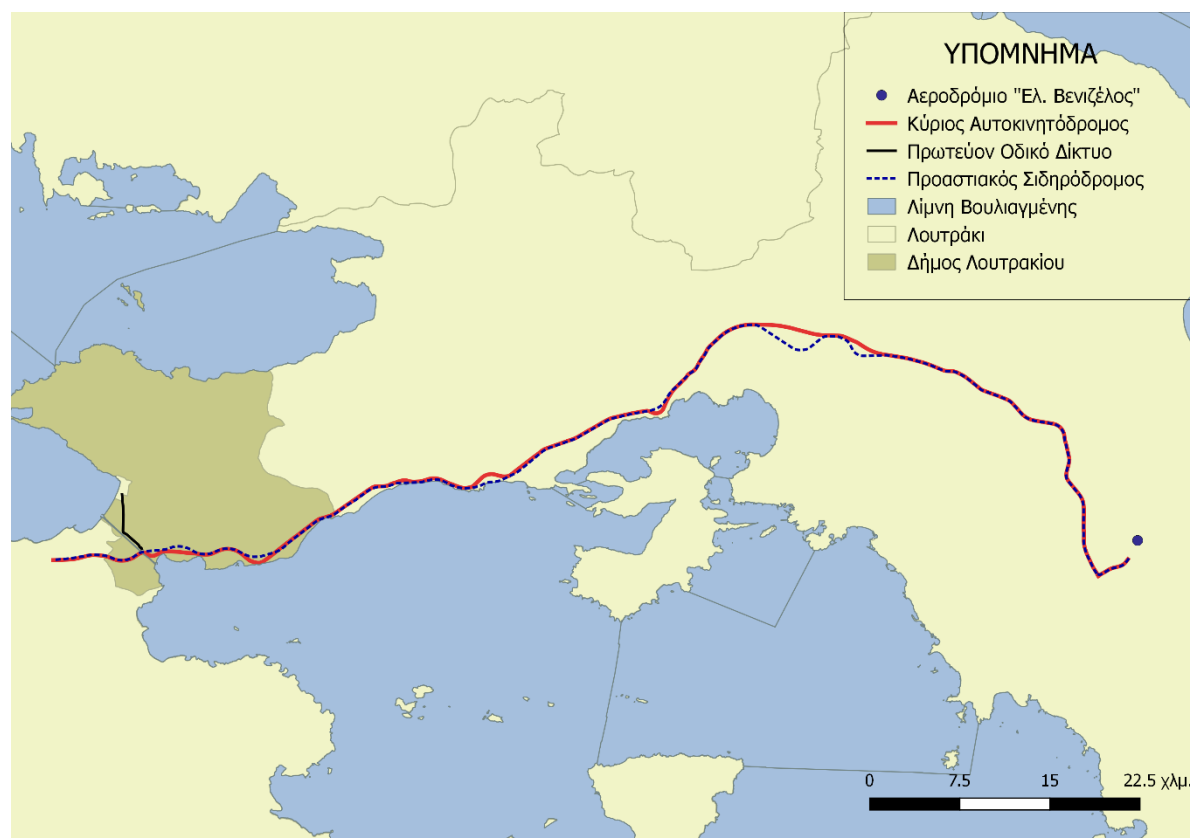
Τομέας Εσόδων:

Από το έτος 2011 μέχρι το 2014, παρατηρείται πάλι μία διαχρονική μείωση των γενικών εσόδων κατά 31.6%. Μάλιστα, στα τακτικά έσοδα, η μείωση είχε παρόμοιο χαρακτήρα (30%). Τέλος, όσον αφορά τις ανείσπρακτες οφειλές παρελθοντικών οικονομικών ετών από τα τέλη του 2010 έως και σήμερα, αυξάνονται με σταθερό ρυθμό, ως απόρροια της βαθιάς και πολύχρονης οικονομικής κρίσης που πλήττει τη χώρα μας.

2.6 Δίκτυα Συγκοινωνιακών Υποδομών

2.6.1 Αεροδρόμιο

Ο Δήμος Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων δεν διαθέτει αεροδρόμιο όπως άλλωστε συμβαίνει και με τον Νομό Κορινθίας στον οποίο ανήκει. Αξίζει να σημειωθεί πως σε ολόκληρη τη Περιφέρεια Πελοποννήσου υφίσταται μονάχα ένα αεροδρόμιο, το οποίο τοποθετείται στη Καλαμάτα και ένας αερολιμένας στη πόλη της Τρίπολης. Κατά συνέπεια, οι κάτοικοι του Δήμου Λουτρακίου εξυπηρετούνται από τον διεθνή Λιμένα Αθηνών «Ελ. Βενιζέλος» καθώς είναι το κοντινότερο αεροδρόμιο και η πρόσβαση μπορεί να πραγματοποιηθεί εύκολα μέσω του προαστιακού σιδηρόδρομου. Παρακάτω, παρατίθεται ο σχετικός χάρτης ο οποίος απεικονίζει την πρόσβαση από το κοντινότερο Αεροδρόμιο (Ελ. Βενιζέλος) έως τη πόλη του Λουτρακίου.

Χάρτης 2.6.1. : Πρόσβαση από το Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος στη πόλη του Λουτρακίου
Πηγή: Open Street Map, Ιδίας Επεξεργασία

2.6.2 Θαλάσσιες Μεταφορές

Στον θαλάσσιο τομέα, ο Δήμος διαθέτει δύο λιμάνια εκ των οποίων το ένα τοποθετείται στη πρωτεύουσα του. Αναλυτικότερα, το ένα από τα δύο λιμάνια συμπεριλαμβάνεται στην δημοτική ενότητα Λουτρακίου – Περαχώρας (Λουτράκι), ενώ το δεύτερο στην δημοτική ενότητα των Ισθμίων. Αξίζει να σημειωθεί ότι σημαντικό κομβικό σημείο για τις θαλάσσιες συγκοινωνίες αποτελεί η διώρυγα της Κορίνθου καθώς, 12.000 πλοία (εμπορικά, επιβατηγά, οχηματαγωγά, και τα λοιπά) διέρχονται από τη περιοχή σε ετήσια βάση. (<http://canalcruises.gr/isthmus3.html>)

Εικόνα 2.6.2 : Το Κρουαζιερόπλοιο "Le Lyrial" διασχίζει τη διώρυγα της Κορίνθου
Πηγή: <http://naftempriki.gr>

2.6.3 Κοινά Ταμεία Εισπραξών Λεωφορείων

Ο Δήμος εξυπηρετείται από τα ΚΤΕΛ Κορινθίας, τα οποία έχουν ως έδρα τη πόλη της Κορίνθου. Τα δρομολόγια του Δήμου εξυπηρετούν αφενός τις συνδέσεις ανάμεσα στις τοπικές κοινότητες του Δήμου αφετέρου δε συνδέσεις και με πόλεις άλλων Νομών, όπως την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Οι υποδομές του Λουτρακίου στο συγκεκριμένο τομέα, λόγω χαμηλής επιβατικής κίνησης (συγκριτικά με τη Κόρινθο), αποτελούνται από ένα πρακτορείο και ένα εκδοτήριο εισιτηρίων. Καλό θα ήταν να αναφερθεί ότι τα δρομολόγια του Λουτρακίου αφορούν μονάχα τη πόλη της Αθήνας και της Κορίνθου. Αναφορικά με τη περιοχή του Ισθμού, υφίσταται ένα εκδοτήριο με δρομολόγια προς όλους τους Νομούς της Πελοποννήσου και της Αιτωλοακαρνανίας. (<http://ktelkorinthias.gr/gr/routes>)

2.6.4 Μέσα Σταθερής Τροχιάς

Όσον αφορά τα Μέσα Σταθερής Τροχιάς στο Δήμο Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων σημαντική θέση κατέχει ο προαστιακός σιδηρόδρομος, ο οποίος λειτούργησε για πρώτη φορά τον Ιούνιο του 2004. Αφετηρία του δρομολογίου είναι η Αθήνα, με ενδιάμεσες στάσεις τους Αγίους Θεοδώρους και τη Κόρινθο, ενώ τερματικός σταθμός είναι το Κιάτο. Τις προηγούμενες δεκαετίες, ο Δήμος εξυπηρετούταν από το σιδηροδρομικό δίκτυο με έδρα το Λουτράκι και τερματικό σταθμό τον Ισθμό. Το 2007, η σιδηροδρομική γραμμή έκλεισε με σκοπό την ανακατασκευή της σε διαφορετική θέση. Σύμφωνα με την εταιρεία «Προαστιακός ΑΕ» μέχρι το 2020 θα έχει δημιουργηθεί μία διακλάδωση της γραμμής δύο (Κιάτο – Άνω Λιόσια –

Αεροδρόμιο) η οποία θα συνδέει τον ήδη υπάρχοντα σταθμό της Κορίνθου με το Λουτράκι. (<https://www.athenstransport.com>)

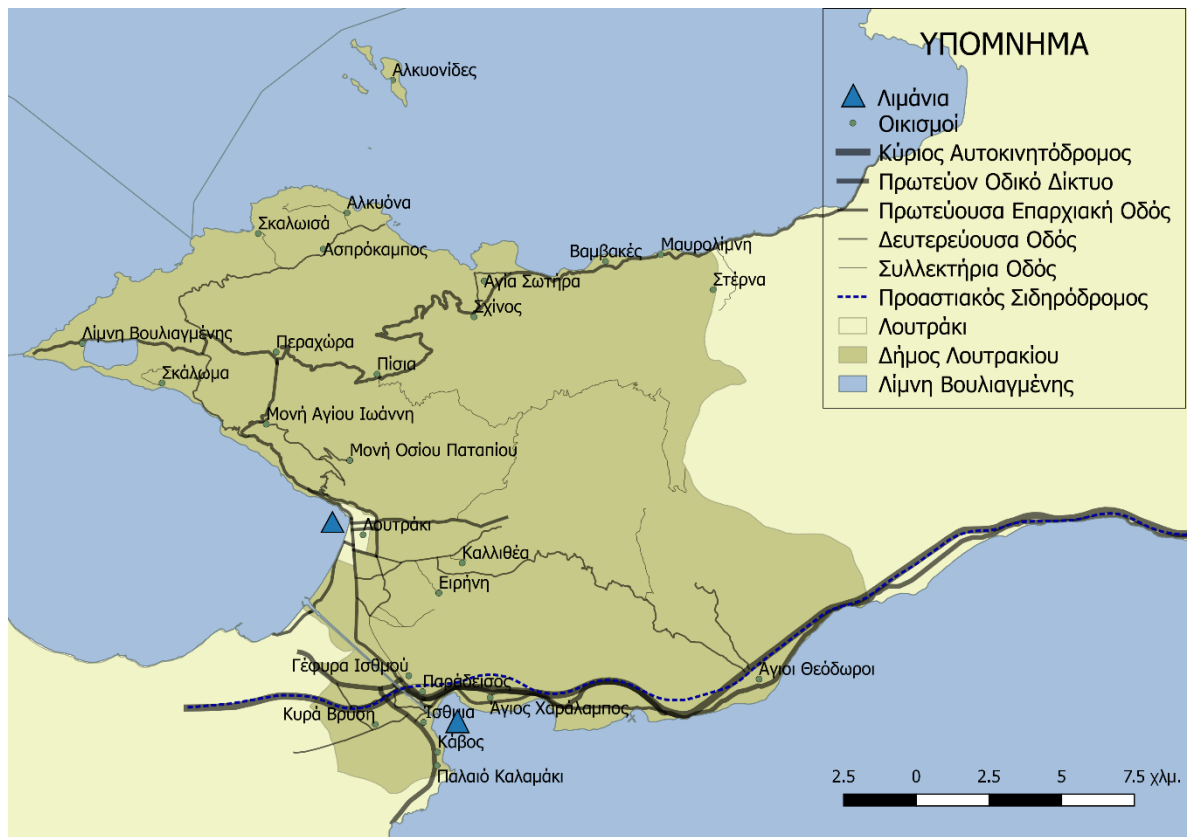
2.6.5 Οδικό Δίκτυο

Ο κύριος οδικός άξονας της περιοχής είναι η Εθνική Οδός Πάτρας – Αθήνας - Θεσσαλονίκης – Ευζώνων η οποία ενώνει γεωγραφικά δύο άκρα του στερεού τμήματος της χώρας. Ειδικότερα, από το κέντρο της Αθήνας έως το ύψος της Ελευσίνας, ο κύριος αυτοκινητόδρομος ονομάζεται Αττική Οδός, ενώ στη συνέχεια (από την Ελευσίνα μέχρι το Ρίο της Πάτρας) Ολυμπία Οδός. Ταυτόχρονα, λειτουργεί η παλαιά Εθνική Οδός Αθηνών – Κορίνθου η οποία διέρχεται μέσα από τη δημοτική ενότητα των Αγίων Θεοδώρων και συνδέεται με αρκετές επαρχιακές οδούς. Ορισμένες επαρχιακές οδοί που αξίζει να αναφερθούν είναι η οδός Λουτρακίου – Ισθμού, Ίσθμιων – Επιδαύρου και η οδός Αρχαία Κόρινθος – Εξαμίλια – Κάτω Βρύση – Ίσθμια.

Η κατάσταση του οδοστρώματος των τοπικών οδών είναι σχετικά ομαλή με λίγες εξαιρέσεις σε μικρούς επαρχιακούς δρόμους. Συγχρόνως, κυκλοφοριακή συμφόρηση εντοπίζεται μονάχα τους θερινούς μήνες κατά τους οποίους η τουριστική κίνηση είναι μεγαλύτερη και υφίσταται αδυναμία οργανωμένων χώρων στάθμευσης.

Εικόνα 2.6.5 : Εθνική Οδός Αθηνών-Πατρών και τοπικοί οδοί στη διώρυγα της Κορίνθου
Πηγή: <http://www.loutrakiblogspot.gr>

Χάρτης 2.6 : Συγκοινωνιακές Υποδομές του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων - Περαχώρας

Πηγή: Open Street Map, Ιδίας Επεξεργασίας

2.7 Δίκτυα Κοινής Ωφέλειας

2.7.1 Δίκτυο Αποχέτευσης

i. Αστικά Λύματα

Το δίκτυο Αποχέτευσης του Δήμου δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκές καθώς αρκετές τοπικές κοινότητες διαθέτουν ακόμη παλαιούς επιφανειακούς υπόνομους. Μονάχα η δημοτική ενότητα του Λουτρακίου διαθέτει ένα σχετικά μεγάλο (της τάξης των 40 χιλιομέτρων) δίκτυο αποχέτευσης αστικών λυμάτων. Ειδικότερα, το Λουτράκι διαθέτει ανεξάρτητο αγωγό αποχέτευσης ο οποίος καταλήγει στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων της Κορίνθου. Αντιθέτως, οι υπόλοιπες περιοχές στέλνουν τα λύματα τους στην Εγκατάσταση μέσω κοινών λυματοφόρων.

Σύμφωνα με τον Στρατηγικό Σχεδιασμό του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων (2012- 2014) προβλεπόταν επέκταση του ήδη υπάρχοντος δικτύου αποχέτευσης καθώς και δημιουργία νέων δικτύων. Επιπροσθέτως, αναμενόταν σημαντικές αλλαγές στη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης-Αποχέτευσης Λουτρακίου αλλά και στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων της Κορίνθου. Τέλος, στόχος του Στρατηγικού Σχεδιασμού ήταν η κατασκευή δικτύου στις περιοχές που μόλις είχαν ενταχθεί στο σχέδιο πόλης του Λουτρακίου.

ii. Όμβριο Δίκτυο

Παρόμοιες συνθήκες επικρατούν και στις υποδομές του όμβριου δικτύου, καθώς αρκετές τοπικές κοινότητες στερούνται από τη παρουσία του. Συγκεκριμένα, εντός της πόλεως το δίκτυο έχει μήκος 18.5 χιλιόμετρα ενώ σύμφωνα με τον Στρατηγικό Σχεδιασμό του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων (2012- 2014) προβλεπόταν να επεκταθεί σε σημαντικό βαθμό.

2.7.2 Δίκτυο Ηλεκτρικής Ενέργειας

Το Δίκτυο Ηλεκτρικής Ενέργειας σε αντίθεση με το Δίκτυο Αποχέτευσης, δεν παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα παρά μόνο κατά τους θερινούς μήνες όπου η ανάγκη για κατανάλωση του ρεύματος αυξάνεται. Σε αυτή τη περίπτωση, εισάγεται ρεύμα από περιοχές εκτός Πελοποννήσου, καθώς τα τοπικά εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας δεν επαρκούν για τη κάλυψη των αναγκών. (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Πελοποννήσου 2012)

2.7.3 Δίκτυο Τηλεπικοινωνιών

Στην ευρύτερη Περιφέρεια Πελοποννήσου ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ) έχει αποπερατώσει το έργο του με αποτέλεσμα η τηλεφωνική επικοινωνία να

είναι εφικτή ακόμη και για τη πιο απομακρυσμένη περιοχή. (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Πελοποννήσου 2012)

2.7.4 Δίκτυο Ύδρευσης

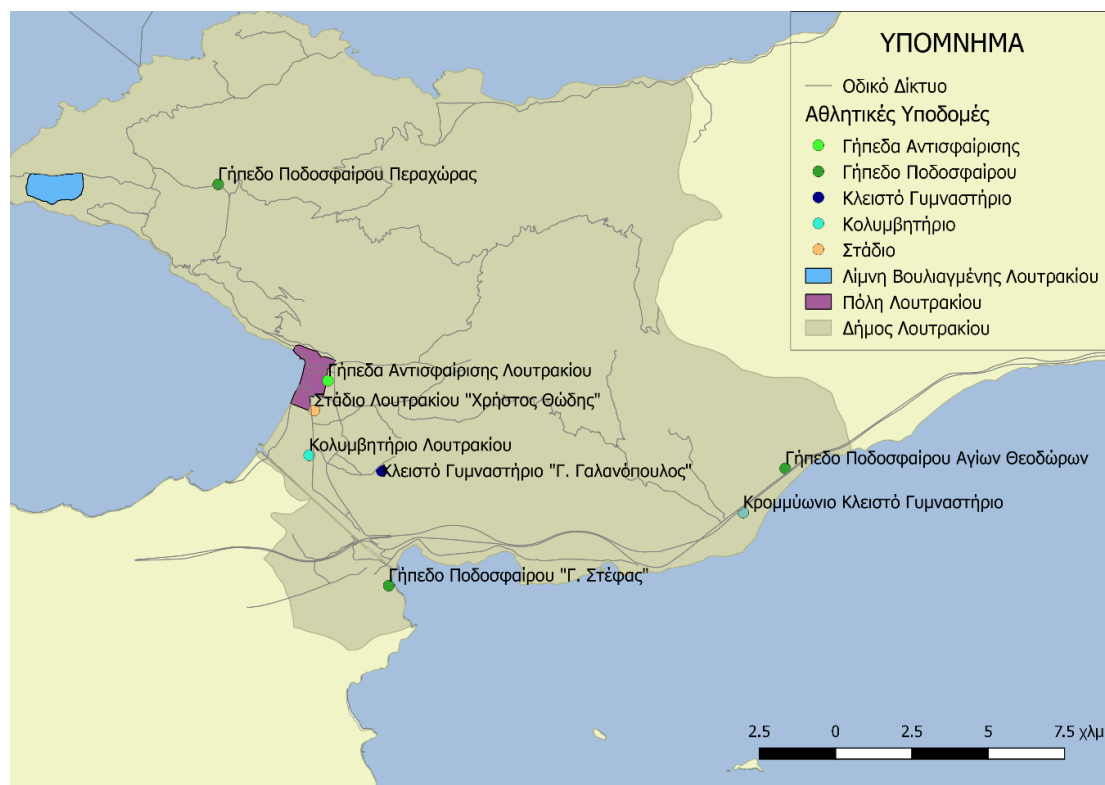
Ο Δήμος Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων διαθέτει δίκτυο ύδρευσης με 26.822 υδρόμετρα και μήκος 300 χιλιομέτρων. Τα τελευταία χρόνια στην ευρύτερη περιοχή, έχουν πραγματοποιηθεί πολυάριθμες γεωτρήσεις και ειδικότερα στο γειτονικό Νομό της Κορινθίας. Τα μεγαλύτερα ποσοστά κατανάλωσης νερού προέρχονται από τη μέθοδο της υπόγειας άντλησης η οποία φαίνεται να οφείλεται και για τη κακή ποιότητα του. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο Στρατηγικός Σχεδιασμός του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων (2012- 2014) προέβλεπε αναβάθμιση και δημιουργία νέων δικτύων σε ολόκληρο το Δήμο. Αναλυτικότερα, απαιτούταν ανόρυξη αρκετών γεωτρήσεων στο Λουτράκι και στα Πίσσια, όπως και βελτίωση του αντλιοστασίου της Περαχώρας. Παράλληλα, ζητούταν βασική υδροδότηση σε ολόκληρη τη περιοχή της Ίσθμιας καθώς και κατασκευή τροφοδοτικών αγωγών ύδρευσης στη περιοχή των Πισσίων και του Σχοίνου. Τέλος, η πρόταση για δημιουργία καινούργιου δικτύου περιλάμβανε και τις νέες περιοχές που εντάχθηκαν στο σχέδιο πόλης του Λουτρακίου. (Στρατηγικός Σχεδιασμός του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων 2012- 2014)

2.7.5 Φυσικό Αέριο

Ο Δήμος Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων δεν χρησιμοποιεί ως μορφή ενέργειας το φυσικό αέριο και κανένας αγωγός μεταφοράς του δεν υφίσταται εντός του Δήμου. Παρόλα αυτά, έχει ήδη ανατεθεί μελέτη για τη χάραξη αγωγού ο οποίος θα έχει αφετηρία τους Αγίους Θεοδώρους, ενδιάμεσους σταθμούς το Λουτράκι και τη Διώρυγα του Ισθμού της Κορίνθου και τερματικό σταθμό τη Δ.Ε.Η. της Μεγαλόπολης Αρκαδίας. (Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Α.Ε.)

2.8 Δίκτυα Κοινωνικών Υποδομών

2.8.1 Υποδομές Αθλητισμού

Χάρτης 2.8.1 : Αθλητικές Εγκαταστάσεις του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων - Περαχώρας

Πηγή: **Open Street Map, Ιδίας Επεξεργασίας**

Οι περισσότερες αθλητικές εγκαταστάσεις του Δήμου Λουτρακίου τοποθετούνται στη πρωτεύουσα του Δήμου. Συγκεκριμένα, ο Δήμος περιλαμβάνει περιλαμβάνει τις εξής υποδομές:

1. Κολυμβητήριο Λουτρακίου
2. Κλειστό γυμναστήριο Λουτρακίου «Γ. ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ»
3. Στάδιο Λουτρακίου «ΧΡΗΣΤΟΣ ΘΩΔΗΣ»
4. Γήπεδο ποδοσφαίρου 'Ισθμιας «ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΣ»
5. Γήπεδο ποδοσφαίρου Περαχώρας
6. Αθλητικό Κέντρο SPORTCAMP
7. Δύο γήπεδα αντισφαίρισης στο πάρκο της Δεξαμενής
8. Κρομμύωνιο Κλειστό Γυμναστήριο Αγίων Θεοδώρων
9. Γήπεδο ποδοσφαίρου Αγίων Θεοδώρων

Παράλληλα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραλίες του Λουτρακίου προσφέρουν αρκετές δυνατότητες όπως το κολύμπι, τα θαλάσσια παιχνίδια και το θαλάσσιο σκι. Ακόμη, υπάρχει η δυνατότητα για κανό – καγιάκ και κωπηλασία, στη Λίμνη Βουλιαγμένης, στην οποία μάλιστα τη τελευταία δεκαετία διεξάγονται πανελλήνιοι αγώνες κωπηλασίας.

Ταυτόχρονα στο όρος των Γερανείων, έχουν χαραχθεί ειδικά μονοπάτια και διαδρομές, τα οποία αναδεικνύουν τα αρχαιολογικά και τα θρησκευτικά μνημεία της περιοχής. Μάλιστα, ο Δήμος Λουτρακίου σε συνεργασία με τον Ορειβατικό Σύλλογο οργανώνουν κάθε χρόνο περπατικές πορείες, οι οποίες διαχρονικά αυξάνονται σε συμμετοχή. Ωστόσο, ο Ορειβατικός Σύλλογος Λουτρακίου διοργανώνει και άλλες αθλητικές δραστηριότητες όπως αναρρίχηση, ιππασία, ορειβασία και ποδηλασία βουνού.

Ανοιχτό Δημοτικό Κολυμβητήριο Λουτρακίου

Τοποθετείται σε οικόπεδο ιδιοκτησίας του Δήμου, στη περιοχή Μαγούλα στο Λουτράκι και σε απόσταση περίπου 450 μέτρα από τις εγκαταστάσεις του κλειστού γυμναστηρίου. Τα χαρακτηριστικά του Κολυμβητηρίου είναι τα εξής:

1. Ανοιχτό Κολυμβητήριο
2. Τύπος: Υπαίθριες Αθλητικές
3. Δεξαμενές Κολύμβησης
4. Κατηγορία: Μεσσαία

Ταυτόχρονα, αποτελείται από τις εξής εγκαταστάσεις:

1. Δυτική Ανοξείδωτη Δεξαμενή Κολύμβησης (διαστάσεων 50 x 20 μέτρων)
2. Ανατολική Ανοξείδωτη Δεξαμενή Κολύμβησης (διαστάσεων 25 x 21 μέτρων)
3. Κοινά αποδυτήρια
4. Κερκίδες
5. Μηχανοστάσιο
6. Υδροστάσιο
7. Αίθουσα υποδοχής κοινού

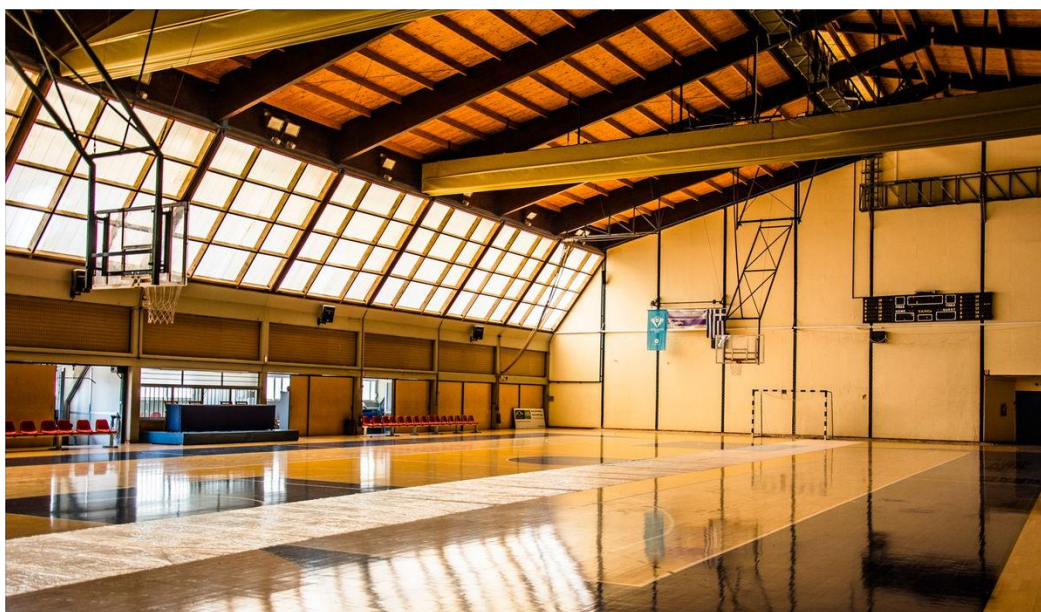
Κλειστό Γυμναστήριο «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ»

Αποτελεί ιδιοκτησία του Δημοτικού Οργανισμού Πολιτισμού – Αθλητισμού – Περιβάλλοντος Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων, «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ». Τα γενικά χαρακτηριστικά του γυμναστηρίου είναι τα εξής:

1. Τύπος (Αν υπακούει στις τυποποιήσεις της ΓΓΑ): Ναι
2. Εμβαδόν Κτιρίου: 2352,80 τετραγωνικά μέτρα
3. Μέγιστο Ύψος Κτιρίου: 14.90 μέτρα
4. Υλικά κατασκευής: Οπλισμένο Σκυρόδεμα – Σύνθετο Ξύλο – Χαλύβδινα Στοιχεία

Και αποτελείται από τις εξής εγκαταστάσεις:

1. Κλειστός Αγωνιστικός Χώρος
2. Κερκίδες
3. Τέσσερα αποδυτήρια αθλητών
4. Ένα κοινό αποδυτήριο προπονητών – διαιτητών
5. Ιατρείο
6. Φυσικοθεραπευτήριο
7. Χώροι Προθέρμανσης
8. Χώροι Γραφείων
9. Αίθουσα Διδασκαλίας
10. Αποθήκες
11. Μηχανοστάσιο

Εικόνα 2.8.1.α: Κλειστό γυμναστήριο Λουτρακίου «Γ. ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ»
Πηγή: <http://www.loutraki-agioitheodoroi.gr>

Στάδιο «ΧΡΗΣΤΟΣ ΘΩΔΗΣ»

Πρόκειται για ιδιοκτησία του Δημοτικού Οργανισμού Πολιτισμού – Αθλητισμού – Περιβάλλοντος Λουτρακίου – Περαιχώρας – Αγίων Θεοδώρων, «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ». Τα γενικά χαρακτηριστικά του Σταδίου είναι τα εξής:

1. Στίβος με μέγιστο μήκος: 400 μέτρα
2. Γήπεδο ποδοσφαίρου με διαστάσεις: 105 x 68 μέτρα

Και αποτελείται από τις εξής εγκαταστάσεις:

1. Κερκίδες
2. Ένα αποδυτήριο αθλητών στίβου
3. Δύο αποδυτήρια αθλητών ποδοσφαίρου
4. Ένα αποδυτήριο προπονητών – διαιτητών

5. Ιατρείο
6. Κυλικείο

Τέλος, στο Δήμο Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων δραστηριοποιούνται οι εξής αθλητικοί σύλλογοι:

1. ΠΑΟ Λουτράκι
2. Ολυμπιακός Λουτρακίου
3. Α.Ο. Περαχώρας
4. Ισθμιακός Ισθμίων
5. Αθλητικός Όμιλος Λουτρακίου «Α.Ο. ΠΟΣΕΙΔΩΝ»
6. Ποσειδών Ισθμίων
7. Ναυταθλητικός Όμιλος Αρίων
8. Ναυταθλητικός Όμιλος Λουτρακίου «Ν.Ο.Λ.»
9. Κυνηγετικός Σύλλογος Λουτρακίου
10. Ορειβατικός Σύλλογος Λουτρακίου
11. Σύλλογος ΤΑΕ KWON DO
12. Αεραθλητικός Όμιλος Λουτρακίου
13. Αθλητικός Σύλλογος Λουτρακίου / ULTRAS
14. Tech Diving Team Dive Center
15. Α.Ο. Αγίων Θεοδώρων «ΣΤΡΑΤΗΛΑΤΗΣ»
16. Α.Σ. Αγίων Θεοδώρων Καράτε «Θησέας»
17. Αθλητικός Σύλλογος «Άγιοι Θεοδωροί»

2.8.2 Υποδομές Κοινωνικής Πρόνοιας

Σε αντίθεση με τις προηγούμενες υποδομές, η Κοινωνική Πρόνοια αποτελεί προνόμιο μονάχα των κατοίκων του Λουτρακίου και των Αγίων Θεοδώρων. Αναλυτικότερα, το Λουτράκι διαθέτει:

1. Ένα δημοτικό βρεφονηπιακό σταθμό και δύο ιδιωτικούς σταθμούς
2. Ένα δημοτικό παιδικό σταθμό και τρεις ιδιωτικούς σταθμούς
3. Ένα ιδιωτικό οίκο ευγηρίας
4. Μία λέσχη φιλίας
5. Ένα πνευματικό κέντρο για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες

Από την άλλη πλευρά, οι Άγιοι Θεοδωροί προσφέρουν μονάχα ένα δημοτικό παιδικό σταθμό και ένα δημοτικό κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων. Αξίζει να σημειωθεί πως αν και η πρωτεύουσα του Δήμου παρέχει τις περισσότερες εγκαταστάσεις, εκείνες δεν θεωρούνται επαρκείς για την εξυπηρέτηση όλων των ευπαθών κοινωνικών ομάδων (Στρατηγικός Σχεδιασμός Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων 2012 – 2014).

Κοινωνικό Παντοπωλείο

Ο Δήμος Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων διαθέτει Κοινωνικό Παντοπωλείο, το οποίο μάλιστα από τα προηγούμενα δύο έτη χορηγεί τρόφιμα, κάθε δεύτερη εβδομάδα σε 110 οικονομικά αδύνατα Νοικοκυριά. Πρέπει να τονισθεί, ότι η επιλογή των νοικοκυριών γίνεται με αυστηρά οικονομικά κριτήρια, καθώς τα κονδύλια προέρχονται κατά κύριο λόγο από δημοτικούς πόρους. Ωστόσο, μεγάλο μέρος των τροφίμων προέρχονται από χορηγίες Εταιρειών και Επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στα Διοικητικά Όρια του Δήμου αλλά και από μεμονωμένους πολίτες.

Πρόγραμμα Βοήθειας σε Απόρους

Τέλος, ο Δήμος Λουτρακίου συμμετέχει σε κοινωνικές συμπράξεις στα πλαίσια του «Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας για Απόρους» και του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής 2014- 2020». Το πρόγραμμα διανέμει υλική βοήθεια στη πόλη του Λουτρακίου αλλά και σε άλλα κεντρικά σημεία του Δήμου, σε διάφορες ευπαθείς κοινωνικές ομάδες όπως:

1. Φτωχά νοικοκυριά που διαβιούν σε καθεστώς φτώχειας
2. Νοικοκυριά με παιδιά και ιδιαίτερος τα τρίτεκνα, πολύτεκνα νοικοκυριά
3. Πολυμελείς Οικογένειες
4. Αστεγους
5. Νοικοκυριά με ΑΜΕΑ

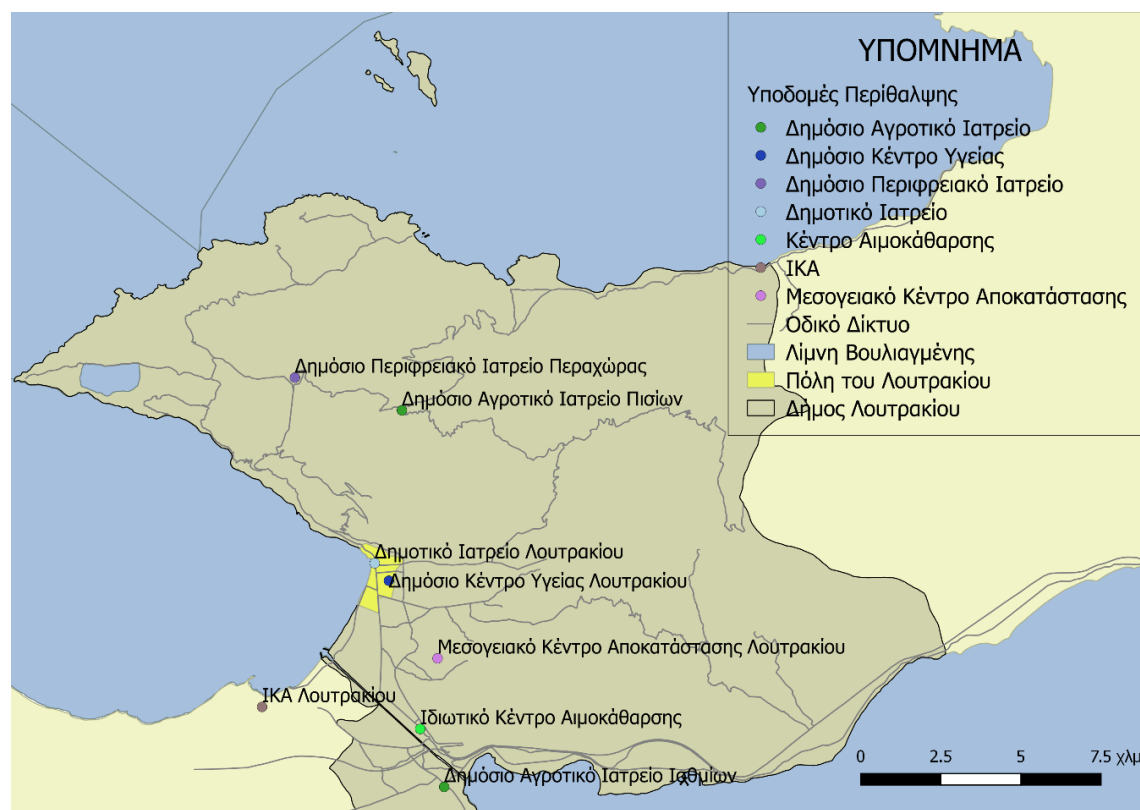
2.8.3 Υποδομές Παιδείας

Ο τομέας της Παιδείας θεωρείται σχετικά αναπτυγμένος σε όλο το Δήμο, καθώς υποδομές υφίστανται από τη προσχολική αγωγή μέχρι τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Οι σχολικές επιτροπές είναι αρμόδιες για την ομαλή λειτουργία και τη συντήρηση των εκπαιδευτικών μονάδων, οι οποίες περιλαμβάνουν χώρους ωφέλιμους για την ανάπτυξη των μαθητών. Συγκεκριμένα, οι σχολικές μονάδες διαθέτουν αίθουσες πληροφορικής, εργαστήρια έκφρασης, βιβλιοθήκες και αθλητικές υποδομές. Οι υποδομές που υφίστανται είναι οι εξής:

1. Δέκα Δημόσια Νηπιαγωγεία
2. Δύο Ιδιωτικά Νηπιαγωγεία
3. Εφτά Δημόσια Δημοτικά
4. Ένα Ιδιωτικό Δημοτικό
5. Τέσσερα Δημόσια Γυμνάσια
6. Τρία Ιδιωτικά Γυμνάσια
7. Δύο Δημόσια Γενικά Λύκεια
8. Τρία Ιδιωτικά Γενικά Λύκεια
9. Ένα Δημόσιο Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο Ειδικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
10. Ένα Δημόσιο Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο
11. Ένα Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης

Σημειώνεται επίσης ότι η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου έχει εκπονήσει μελέτη για το νέο Δημοτικό Σχολείο Ίσθμιας η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί σύμφωνα με το πρόγραμμα ΣΕΣ το 2020. Τέλος, αναζητείται ειδικά διαμορφωμένος χώρος για την ανέγερση του λυκείου των Αγίων Θεοδώρων και του 5^{ου} δημοτικού του Λουτρακίου (<http://www.loutraki-agiiotheodoroi.gr>).

2.8.4 Υποδομές Υγείας

Χάρτης 2.8.4 : Υποδομές Υγείας του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων - Περαιχώρας
Πηγή: Open Street Map, Ιδίας Επεξεργασίας

Όσον αφορά το τομέα της περίθαλψης, η πόλη του Λουτρακίου διαθέτει τη μεγαλύτερη υποδομή σε σχέση με τις τοπικές κοινότητες του Δήμου. Αναλυτικότερα, διαθέτει ένα Δημοσίο Κέντρο Υγείας, ένα ιατρείο ΙΚΑ, ένα ιδιωτικό κέντρο αιμοκάθαρσης και ένα δημοτικό ιατρείο. Οι υπόλοιπες δημοτικές ενότητες είναι λιγότερο προνομιούχες καθώς οι υποδομές και το προσωπικό τους είναι λιγότερα. Συγκεκριμένα, τα Ίσθμια έχουν ένα δημόσιο αγροτικό ιατρείο, οι Άγιοι Θεοδῶροι ένα δημόσιο πολυιατρείο, τα Πίσσια ένα δημόσιο αγροτικό ιατρείο και η Περαιχώρα ένα δημόσιο περιφερειακό ιατρείο. Τέλος, θα αποτελούσε σοβαρή παράλειψη αν δεν γίνονταν αναφορά σε ένα από τα πιο σύγχρονα κέντρα αποκατάστασης της Ευρώπης, το Μεσογειακό Κέντρο Αποκατάστασης του Λουτρακίου. Πρόκειται για μία μονάδα

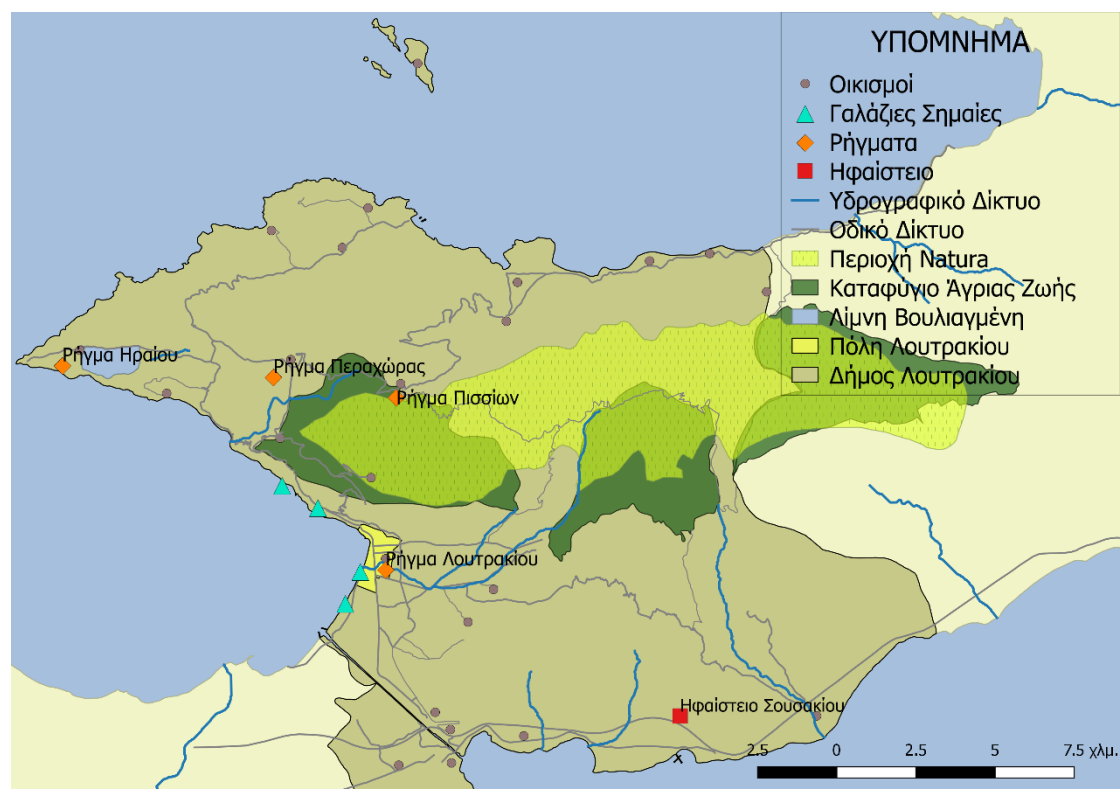
παροχής υγείας με σημαντικό ρόλο στο κλάδο της υγείας – αποκατάστασης η οποία αποτελεί παγκόσμιο πόλο έλξης ατόμων που χρήζουν αποθεραπεία. (<http://www.meska.gr>)

Εικόνα 2.8.4 : Μεσογειακό Κέντρο Αποκατάστασης Λουτρακίου
Πηγή: <http://www.meska.gr>

2.9 Φυσικό Περιβάλλον

Χάρτης 2.9 : Φυσικά Διαθέσιμα του Δήμου Λουτρακίου
Πηγή: Geodata, Ιδίας Ενεξερργασίας

Ο Δήμος Λουτρακίου-Περαχώρας-Αγίων Θεοδώρων διαθέτει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα το οποίο αφορά το φυσικό κάλλος της περιοχής. Αναλυτικότερα, τοποθετείται σε κοντινή απόσταση από τον ορεινό όγκο των Γερανείων και οι ακτές του βρέχονται από τον Κορινθιακό και το Σαρωνικό Κόλπο. Συνέπειες μίας τόσο προνομιούχας θέσης, είναι μεν η μεγάλη αξία του φυσικού τοπίου, αφετέρου δε η έλξη όλο και περισσότερων επισκεπτών κάθε έτος. Ενδεικτικά, αναφέρονται οι περιοχές με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος (ΤΙΦΚ) όπως έχουν καταγραφεί από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

1. Μονή Οσίου Παταπίου Περαχώρας (ΑΤ 1011026)
2. Ηραϊόν Περαχώρας (ΑΤ 1010006)
3. Πέτρα Περαχώρας (Βράχος Βουνού) (ΑΤ 1011096)

Εικόνα 2.9. : Λίμνη Βουλιαγμένης και Ηραίο Περαχώρας
Πηγή: <http://1.bp.blogspot.com/>

2.9.1 Γεωμορφολογικά Χαρακτηριστικά

Η στενή γέφυρα ξηράς του Ισθμού, αποτελεί φυσικό σχηματισμό του πεδίου των ρηγμάτων της περιοχής με διευθύνσεις ΒΑ – ΝΔ προς το Κορινθιακό Κόλπο και Α - Δ προς το Σαρωνικό Κόλπο (Μαριολάκος και Στείρος, 1986). Στη σημερινή εποχή τα προαναφερθέντα ρήγματα θεωρούνται ακόμη ενεργά, καθώς δεν είναι λίγες οι φορές μέσα στο τελευταίο αιώνα που έχουν παρατηρηθεί συνσεισμικές ολισθήσεις (Mariolakos and Stiros 1986, Collier 1990) .

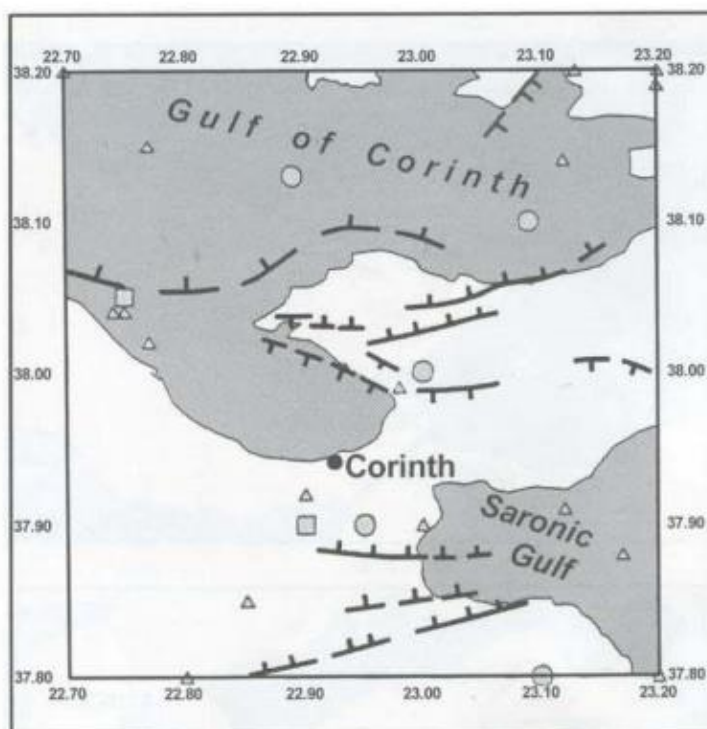
Ειδικότερα, στη περιοχή του Ισθμού λόγω της ξεχωριστής γεωλογικής ταυτότητας της περιοχής, σημειώνονται αρκετές κατολισθήσεις με αποτέλεσμα ορισμένες φορές ακόμη και τη διακοπή της λειτουργίας της διώρυγας. Έχει παρατηρηθεί ότι οι κατολισθήσεις αυτές μπορούν να δημιουργηθούν είτε από τη διάβαση των πλοίων, είτε από τη διάβρωση των πετρωμάτων που υφίστανται στο τμήμα αυτό. Επιπροσθέτως, κατολισθήσεις μπορεί να υπάρξουν λόγω της κακής αποστράγγισης της διώρυγας, η οποία οδηγεί σε χαλάρωση των πετρωμάτων της (Marinos & Tsiambaos 2008, Papantoniou et al. 2008) .

Συνολικά, εκτιμώνται 136 ρήγματα στις Νότιες Ακτές του Κορινθιακού Κόλπου και στο υποθαλάσσιο κομμάτι του. Τα 76 από εκείνα, (ποσοστό 55%) τοποθετούνται κάτω από το επίπεδο της θάλασσας, ενώ τα υπόλοιπα 60 (ποσοστό 45%) βρίσκονται στο χερσαίο τμήμα της περιοχής. Τα συγκεκριμένα ρήγματα θεωρούνται γραμμικές σεισμικές πηγές με εκτιμώμενο μέγιστο και ελάχιστο σεισμικό μέγεθος (για το κάθε ένα ξεχωριστά) . Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι είναι πλήρως μελετημένα ως προς

την υπόστασή τους αλλά και ως προς τη σύνδεσή τους με παλαιότερα ρήγματα. Ωστόσο θα πρέπει να τονισθεί ότι ένα ρήγμα δεν ταυτίζεται με ένα μελλοντικό σεισμό, όπως πολλοί θεωρούν. Το μόνο που είναι κοινά αποδεκτό, είναι ότι χαρακτηρίζοντας ένα ρήγμα ενεργό, σημαίνει ότι έχει μελλοντικές πιθανότητες να δημιουργήσει σεισμικές δονήσεις (Pavlidis and Caruto 2004).

Τα πιο σημαντικά ρήγματα της περιοχής που πρόκειται να αναλυθούν παρακάτω είναι τα εξής:

1. Ρήγμα Λουτρακίου
2. Ρήγμα Ηραίου
3. Ρήγμα Περαχώρας
4. Ρήγμα Πισσίων

**Χάρτης 2.9.1. : Σεισμοτεκτονικός Χάρτης της Περιοχής. Με τετράγωνα συμβολίζονται τα επίκεντρα των σεισμών (ανά ιστορικούς χρόνους). Με κύκλους και τρίγωνα συμβολίζονται οι σεισμοί που έχουν καταγραφεί με μεγέθη μεγαλύτερα και μικρότερα των 5 βαθμών αντίστοιχα.
Πηγή: Maroukian et al. (1997)**

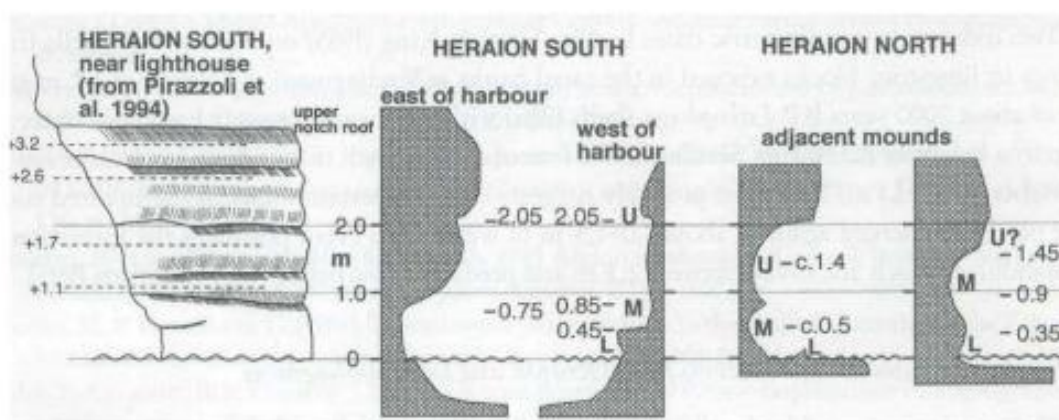
2.9.1.1 Ρήγμα Λουτρακίου

Το Ρήγμα του Λουτρακίου αποτελεί ένα αμφιλεγόμενο θέμα, καθώς ορισμένοι σεισμολόγοι θεωρούν ότι είναι ανενεργό, ενώ μερικοί άλλοι σεισμολόγοι υποστηρίζουν την αντίθετη άποψη. Απαρτίζεται από δύο τμήματα, εκ των οποίων το ένα βρίσκεται στο θαλάσσιο τμήμα της περιοχής, ενώ το δεύτερο στο χερσαίο τμήμα με μήκος 10100 m. Αξίζει να σημειωθεί ότι το συγκεκριμένο ρήγμα σε και το ρήγμα του Ξυλόκαστρου, θεωρούνται οι μεγαλύτερες δομές στο ανατολικό τμήμα του Κορινθιακού Κόλπου.

Σύμφωνα λοιπόν με τη μελέτη που έχει διεξαχθεί, το ρήγμα αποτελείται από βραχώδεις ορεινούς όγκους, των οποίων το υλικό είναι βραχώδεις ασβεστολιθικό πρανές. Ταυτόχρονα, ως αποτέλεσμα της σεισμικής δραστηριότητας είναι οι ολισθήσεις κορημάτων από την αρχή του ρήγματος. Τέτοιου είδους κώνοι κορημάτων αλλά και θαλάσσιες αποθέσεις (μικρής συνεκτικότητας) διαμόρφωσαν τη λίμνη Βουλιαγμένης, η οποία τοποθετείται σε μικρή απόσταση από το ρήγμα. Κατά συνέπεια (λόγω της κοντινής απόστασης), μία σεισμική δόνηση έχει την ικανότητα ακόμη και αποσταθεροποιήσει τα πρανή της λίμνης (Leeder Al. 2005) . Όσον αφορά τη παράκτια ζώνη του Λουτρακίου, μία σεισμική δραστηριότητα μπορεί να είτε να «ρευστοποιήσει» τα εδάφη του, είτε ακόμη να οδηγήσει σε πτώσεις βράχων (όπως συμβαίνει στο ρήγμα των Κεγχρεών).

2.9.1.2 Ρήγμα Ηραίου

Το ρήγμα Ηραίου τοποθετείται στη βόρεια πλευρά της λεκάνης του Λέχαιου, ανάμεσα στην ακτή της Πελοποννήσου και της χερσονήσου της Περαχώρας. Η διεύθυνση του είναι Ν - Δ, ενώ το μήκος του δεν ξεπερνά τα 5600 m και η μετακίνηση του αφορά αποστάσεις λιγότερο των 100 μέτρων. Ταυτόχρονα, λόγω της μικρής ιζηματογένεσης που διαθέτει η ευρύτερη περιοχή της Περαχώρας, δεν υφίστανται μεγάλα κατολισθητικά φαινόμενα, παρά μόνο μικρές πτώσεις εδαφών (Stefatos 2005).

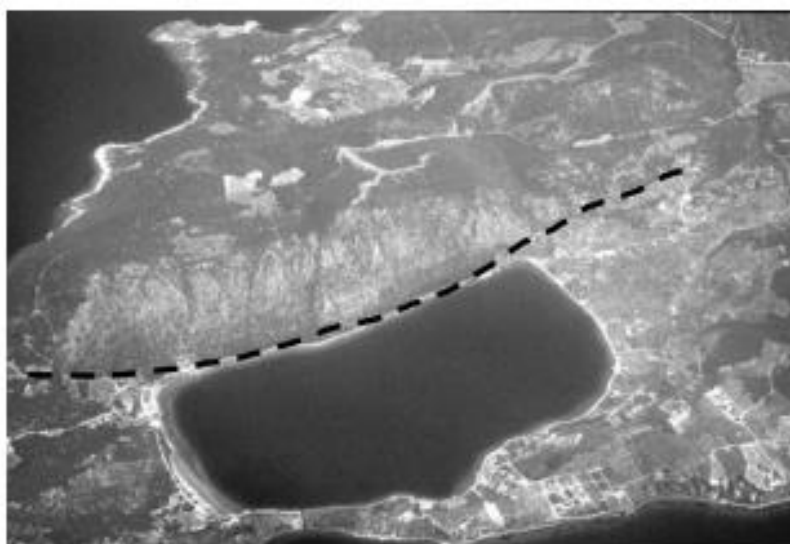

Εικόνα 2.9.1.2. : Προφίλ των παράκτιων ασβεστολιθικών ρηγμάτων στη βόρεια και στη νότια πλευρά του Ηραίου.

Πηγή: Pirazzoli et al. (1994)

2.9.1.3 Ρήγμα Περαχώρας

Η διεύθυνση του ρήγματος της Περαχώρας είναι ΒΑ – ΝΔ και είναι η κατεύθυνση του είναι σχεδόν παράλληλη με τη χερσόνησο της περιοχής. Το ρήγμα αποτελείται από αποσαθρωμένο υλικό και μέτρια συμπαγοποιημένα μέχρι χαλαρά ιζήματα αλλουβιακών ριπιδίων. Η μετακίνηση του αφορά αποστάσεις λιγότερες από 600 m, ενώ το μήκος του είναι μεγαλύτερο από 9000 m. Τον 6^ο αιώνα μ. Χ. ανέπτυξε μεγάλη σεισμική δραστηριότητα και μέχρι ακόμη και σήμερα θεωρείται ενεργό (Jackson et al. 1982, Ambraseys and Jackson 1990, Hubert et al. 1996). Λόγω της μεγάλης κλίσης που παρουσιάζει, οι βαρυτικές κινήσεις είναι αυξημένες στην επιφάνεια του ρήγματος. Μάλιστα, δεν είναι λίγες οι φορές που έχουν σημειωθεί σεισμικές τομές της τάξης των 3.5 kHz, δημιουργώντας ένα στρώμα πάχους, (της τάξης των 10 m) το οποίο έχει ολισθήσει από τα ανάντη του ρήγματος (Παπαθεοδώρου και Φερεντίνος, 1993) .

Εικόνα 2.9.1.3. : Αποψη του ρήγματος της λίμνης Βουλιαγμένης
Πηγή: www.elekkas.gr

2.9.1.4 Ρήγμα Πισσίων

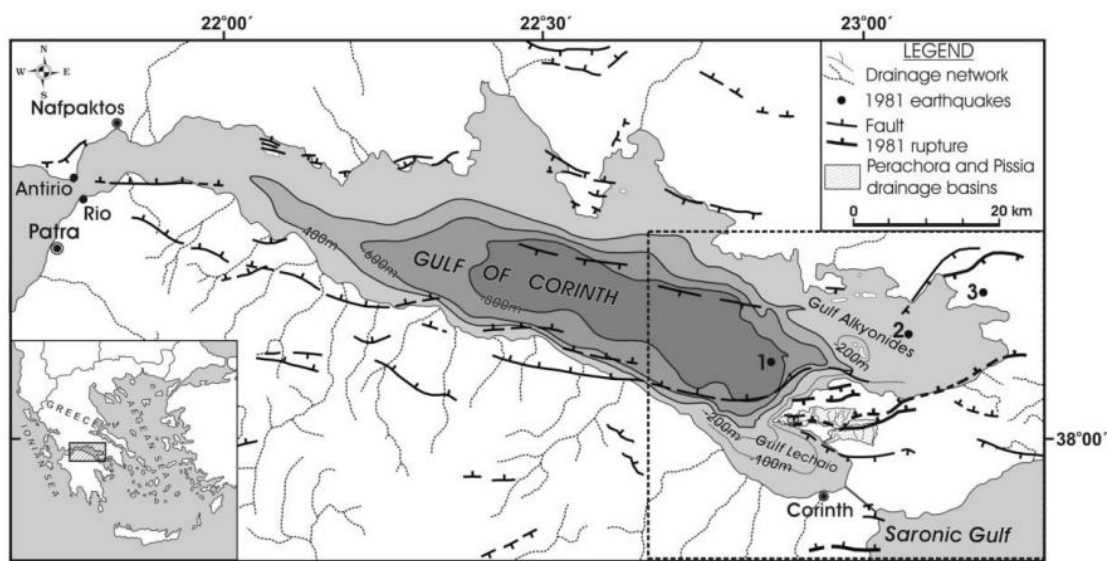
Το ρήγμα των Πισσίων παρουσιάζει παρόμοια συμπεριφορά με εκείνο της Περαχώρας και το μήκος του υπολογίζεται στα 9400 m. Το κύριο χαρακτηριστικό του ρήγματος, είναι η λευκή ζώνη στη βάση του, η οποία προκλήθηκε λόγω του σεισμού στο Κορινθιακό Κόλπο το 1981 (Jackson et al. 1982, King et al. 1985, Hubert et al. 1996). Μάλιστα, οι σεισμικές δονήσεις εκείνη τη χρονιά, ήταν τόσο μεγάλες στη περιοχή, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν αλληπάλληλες κατολισθήσεις, οι οποίες συνεχίζονται μέχρι και σήμερα. Τα πετρώματα τα οποία καταπτούνται αφορούν κώνους κορημάτων και συνήθως γίνονται αντιληπτά στις περιοχές της Ψάθας, του Αλεποχωρίου, του Πόρτο Γερμενό αλλά και στις Κεγχρεές (Koukris and Rozos 1985, Rondoyanni and Koukris 1989) .

Για τη καλύτερη ερμηνεία της τεκτονικής της περιοχής, κρίνεται αναγκαίο να σημειωθεί η προβλεπόμενη εξέλιξη των ρηγμάτων καθώς και οι ενδεχόμενες καταστροφές από ένα μελλοντικό σεισμό. Οι μελλοντικές τάσεις πρόκειται να αναλυθούν με βάση τη σεισμική δραστηριότητα που έλαβε χώρα τις προηγούμενες δεκαετίες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, αποτελεί ο σεισμός της Κορίνθου (1928) ο οποίος προκάλεσε στις περιοχές του Λουτρακίου αλλά και του Καλαμακίου (περιοχή κοντά στον Ισθμό) εκτεταμένες βλάβες. Η σεισμική δόνηση ήταν τόσο μεγάλη, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν πλευρικές εξαπλώσεις και εδαφικές ρωγμές στο παραλιακό μέτωπο του Λουτρακίου αλλά και στο όρος Γεράνεια. Όσον αφορά το σεισμό του 1858 στη Κόρινθο, υπήρξαν κατά κύριο λόγο πτώσεις πετρωμάτων, κατολισθήσεις και καθιζήσεις εδάφους. Είναι αλήθεια ότι δεν υπάρχουν λεπτομερείς αναφορές για το συγκεκριμένο σεισμό, καθώς εκείνη την εποχή η περιοχή ήταν αρκετά αραιοκατοικημένη και η κύρια χρήση της ήταν καλλιέργειες και κτηνοτροφία.

Εν κατακλείδι, σύμφωνα με τους δύο παλαιότερους σεισμούς (1858, 1928) μία μελλοντική σεισμική δόνηση θα ήταν εξίσου έντονη, καταστρέφοντας πολύ περισσότερες πλέον υπάρχουσες υποδομές από ότι του παρελθόντος. Οι καταστροφές αναμένεται να είναι εντονότερες για τους εξής λόγους:

1. Η πόλη βρίσκεται σε μη κατάλληλη (τεκτονικά) περιοχή
2. Τα υλικά των θεμελιώσεων των κτιρίων δεν είναι κατάλληλα καθώς δεν προσφέρουν την ελαστικότητα που απαιτείται
3. Η περιοχή υφίσταται έντονο το στοιχείο της ανθρώπινης παρέμβασης με τη δημιουργία πρηνών μικρής ευστάθειας

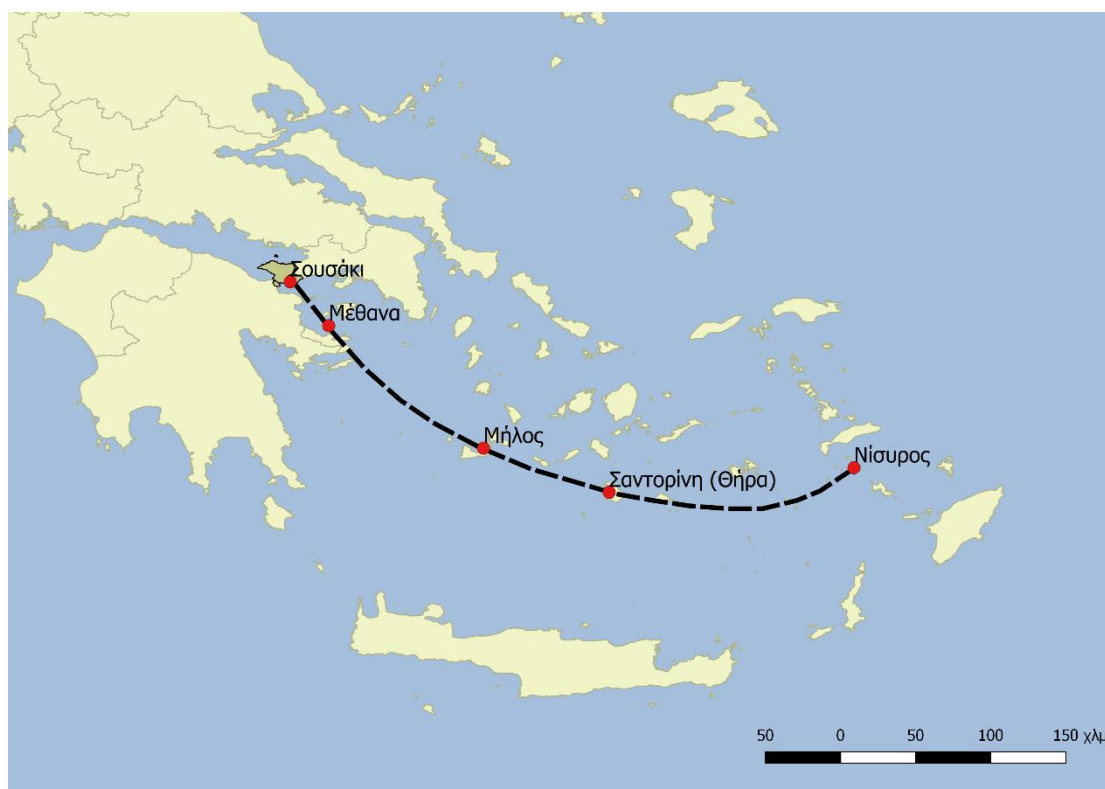
Είναι γεγονός ότι οι σεισμολόγοι έχουν ήδη μελετήσει τα σεισμικά σενάρια της περιοχής και έχουν καταλήξει σε ποιες θέσεις αναμένεται να υπάρξουν σοβαρές κατολισθήσεις. Εκείνες δεν είναι άλλες από τη θέση λιμένος του Λουτρακίου, τα τεχνητά πρηνή του μεγαλύτερου μέρους του τοπικού οδικού δικτύου, τη διώρυγα της Κορίνθου αλλά και το παραλιακό μέτωπο Λουτρακίου – Κορίνθου. Τα ρήγματα που θεωρούνται περισσότερο ευάλωτα είναι εκείνα της Ραχιανής, των Κεγχρεών, του Λουτρακίου, των Πισσίων, του Σχίνου και των Αλκυονίδων. Ο λόγος για τον οποίο τα παραπάνω ρήγματα θεωρούνται πιο ευαίσθητα δεν είναι άλλος από την έκταση των αναμενόμενων ολισθήσεων που πιθανότατα θα καταλαμβάνουν μία περιοχή που θα ξεπερνά κατά πολύ το μήκος του ρήγματος που έδωσε το σεισμό.

Εικόνα 2.9.1.4 : Χερσαία και Θαλάσσια Ρήγματα κατά Μήκος του Δήμου Λουτρακίου
Πηγή: <http://politesfokidas.blogspot.gr/>

2.9.1.5 Ηφαιστειο Σουσακίου

Το ηφαιστειο Σουσακίου συγκαταλέγεται στο ηφαιστειακό τόξο που σχηματίζουν τα ηφαιστεια των Μεθάνων, της Αίγινας, του Πόρου, της Νισύρου και της Σαντορίνης και τοποθετείται σε κοντινή απόσταση από τον οικισμό των Αγίων Θεοδώρων.

Χάρτης 2.9.1.5.α : Ηφαιστειακό Τόξο Νοτίου Αιγαίου
Πηγή: Geodata, Ιδίας Επεξεργασίας

Ύστερα από τη τελευταία του έκρηξη (2.5 δισεκατομμύρια χρόνια πριν), ο κρατήρας του ηφαιστείου άλλαξε μορφή, σχηματίζοντας τελικά σήμερα δύο χαράδρες οι οποίες καλύπτονται από ελαιώνες και πευκοδάση. Ταυτόχρονα, το ηφαιστειογενές έδαφος επέτρεψε να αναπτυχθούν και άλλα είδη βλάστησης όπως οι πικροδάφνες, τα κυπαρισσοειδή και οι καλαμιές. Τοποθετείται σε υψόμετρο περίπου 180 μέτρων από την επιφάνεια της θάλασσας και μάλιστα, τους χειμερινούς μήνες δημιουργούνται αρκετοί μικροί καταρράκτες. Η ιδιομορφία της περιοχής επιβεβαιώνεται και από τα δύο φαράγγια, τα οποία είναι σχηματισμένα από εντυπωσιακά ηφαιστειογενή πετρώματα. Μέσα σε εκείνα, μπορεί κανείς να συναντήσει μικρά ρυάκια να αναβλύζουν καθώς και μικρές στοές με πολύ υψηλές θερμοκρασίες. Σήμερα, παρότι θεωρείται μη ιδιαίτερα ενεργό, έχει σημαντική τεκτονική δραστηριότητα και παράγει αρκετά κυβικά διοξειδίου άνθρακα, μεθανίου και υδροθείου. Η έλκυση τέτοιου είδους αερίων θεωρείται άκρως δηλητηριώδη και επικίνδυνη, με αποτέλεσμα να θανατώνει αρκετά έντομα και πτηνά της περιοχής.

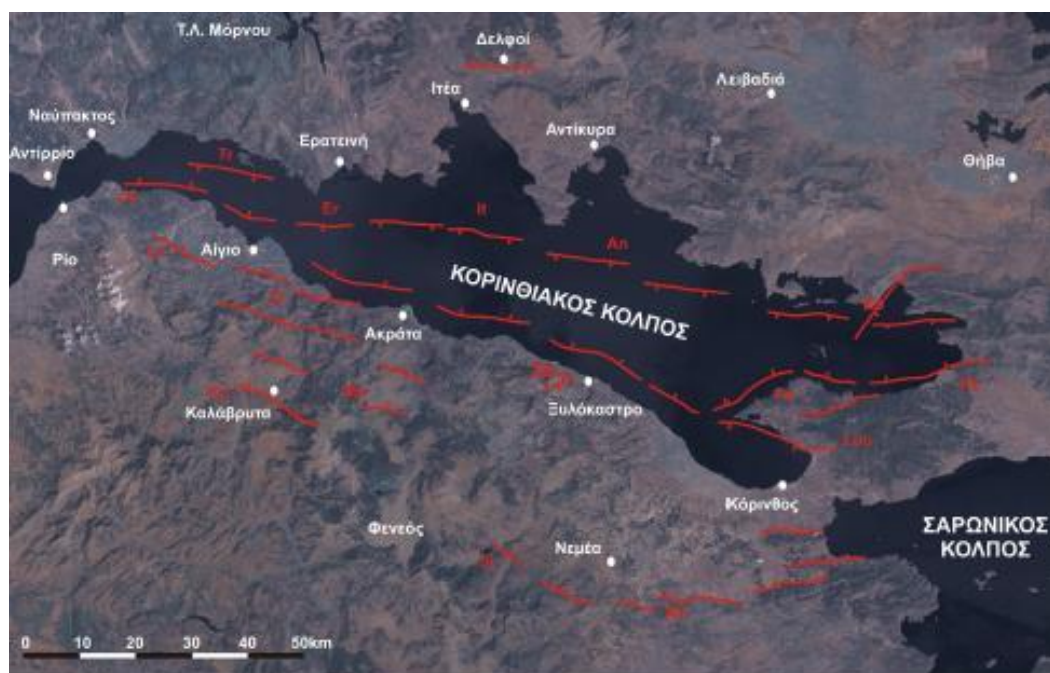

Εικόνα 2.9.1.5.β : Ηφαίστειο Σουσάκι
Πηγή: www.wikiloc.com

2.9.1.6 Αλκυονίδες Νήσοι

Οι Αλκυονίδες Νήσοι (ή αλλιώς τα «Καλά Νησιά») τοποθετούνται στο ανατολικό τμήμα του Κορινθιακού Κόλπου, στο λεγόμενο Κόλπο Λειβαδάστρο (απέναντι από το ακρωτήριο των Ολμιών). Συνολικά, αποτελούνται από τέσσερα μικρά νησιά: τη Ζωοδόχο Πηγή, το Δασκαλειό, το Γλαρονήσι και το Πρασονήσι. Πιο συγκεκριμένα, τα νησιά εκείνα έχουν σχηματιστεί από τεκτονικές δράσεις των υφάλων που εδράζονται στη περιοχή σε βάθος περίπου 190 μέτρων. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της περιοχής αποτελεί το σεισμικό τόξο με αφετηρία τις Αλκυονίδες και τέλος τη πόλη της Θήβας. Το μήκος του δεν ξεπερνά τα 60 χιλιόμετρα, είναι οριοθετημένο ως προς τη Βόρειο - Δυτική πλευρά της Αττικής, ενώ αποτελεί το επίκεντρο των σεισμών που προκαλούνται στην ευρύτερη περιοχή.

Χάρτης 2.9.1.6 : Χερσαία και Θαλάσσια Ρήγματα κατά Μήκος του Δήμου Λουτρακίου
Πηγή: <http://politestokidas.blogspot.gr/>

Το έτος 1981, οι Αλκυονίδες υπήρξαν το επίκεντρο ενός δυνατού σεισμού – 6.7 της κλίμακας Ρίχτερ, ο οποίος είχε καταστροφικές συνέπειες στις περιοχές της Αττικής, Κορινθίας, Βοιωτίας και Φθιώτιδας. Υπήρξε η αιτία να καταστραφούν εκατοντάδες κτίρια, ενώ για το έτος εκείνο και αρκετά έτη μετέπειτα, ο τουρισμός του Λουτρακίου είχε πληγεί σε σημαντικό βαθμό. Σύμφωνα με αρκετούς Γεωλόγους επιστήμονες, η συχνότητα με την οποία μπορεί να εμφανιστεί ένας μέτριος έως ισχυρός σεισμός στη περιοχή, αφορά τα 30 με 35 χρόνια. Με δεδομένα τα παραπάνω δεν εκπλήσσει το γεγονός ότι πλέον, υφίστανται στα νησιά εκείνα μονάχα πολύ λίγα ιδιωτικά κτίρια, χωρίς μόνιμους κατοίκους και με αρκετές ιχθυοκαλλιέργειες (Κουκισιά, Κουλούρη, Πετράκου 2007). Αξίζει να αναφερθεί, ότι μονάχα στο εκκλησάκι της Ζωοδόχου Πηγής υπάρχει ένα μικρό εκκλησάκι, αφιερωμένο στη Παναγία. Τους καλοκαιρινούς μήνες, υπάρχουν αρκετοί τακτικοί επισκέπτες οι οποίοι μάλιστα κάνουν λειτουργίες.

Εικόνα 2.9.1.6 : Αλκουονίδες Νήσοι
Πηγή: www.dailyarticle.gr

2.9.2 Υδρολογία

2.9.2.1 Ιαματικές Πηγές Λουτρακίου

Οι φημισμένες πηγές του Λουτρακίου, αποτελούν απόρροια του ρήγματος του Κρομμυωνιακού Όρους και πιο συγκεκριμένα, των πηγών που βρίσκονται στους πρόποδες των Γερανείων. Είναι αξιοπερίεργο το γεγονός ότι τα ιαματικά νερά αναβλύζουν από μεγάλο βάθος, ενώ καταλήγουν στη παράκτια ζώνη του Λουτρακίου, σε μήκος 750 μέτρων. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους είναι ότι στη διαδρομή που ακολουθεί το νερό, «φιλτράρεται» από διάφορα πετρώματα που συναντά, αυξάνει τη περιεκτικότητά του σε σπάνια μέταλλα και ιχνοστοιχεία, τα οποία είναι πολύτιμα για τον ανθρώπινο οργανισμό. Για την ακρίβεια, οι πηγές κατατάσσονται ως υπόθερμες χλωρονατριούχες και τα ευεργετικά οφέλη που έχουν παρατηρηθεί αφορούν τα εξής παθήσεις: Αρθρίτιδα, Ψαμμίαση, Νεφρολιθίαση, Ηπατική ανεπάρκεια και υποσθενική δυσπεψία. Για τη καλύτερη αντιμετώπιση των παθήσεων, έχει δημιουργηθεί ένα σύγχρονο υδροθεραπευτήριο εντός του Λουτρακίου, το οποίο καθιστά τη πόλη ισχυρό πόλο έλξης ιαματικού τουρισμού (Λεγκίτσα 2014).

Εικόνα 2.9.2.1 : Υδροθεραπευτήριο "Loutraki Thermal Spa"
Πηγή: www.loutrakispa.gr

2.9.2.2 Λίμνη Βουλιαγμένη

Άλλο ένα στοιχείο που προέκυψε από τις συνεχείς τεκτονικές δράσεις είναι η Λίμνη Βουλιαγμένη, η οποία μάλιστα αποτελεί και τη μία από τις δύο λίμνες του Νομού Κορινθίας. Τοποθετείται 16 χιλιόμετρα βορειοδυτικά της πόλης του Λουτρακίου και σχηματίστηκε από τη βύθιση του εδάφους. Πιο συγκεκριμένα, η λίμνη δημιουργήθηκε από λεβητοειδή εγκατακρήμνιση της οροφής υπόγειου σπηλαίου. Οι διαστάσεις της είναι 2 χιλιόμετρα κατά το μήκος, 1 χιλιόμετρο κατά το πλάτος και 40 μέτρα κατά το βάθος. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της είναι η ένωση της με τη θάλασσα μέσω ενός φυσικού καναλιού πλάτους 6 μέτρων. Το οδικό δίκτυο της περιοχής επιτρέπει τη πρόσβαση της, αποκλειστικά μονάχα με ιδιωτικά μέσα μεταφοράς.

Εικόνα 2.9.2.2.α : Λίμνη Βουλιαγμένη
Πηγή: www.ethnos.gr

Παρόλο που το μεγαλύτερο τμήμα της αποτελείται από βραχώδεις όγκους, στις όχθες της συναντώνται σκληρόφυλλοι θάμνοι και φρύγανα. Αξίζει να σημειωθεί ότι το παρόχθιο τμήμα της υπέστη μεγάλη ανθρώπινη παρέμβαση καθώς έχουν κατασκευαστεί αρκετές ξύλινες προβλήτες, προκειμένου να εξυπηρετηθούν μικρά σκάφη. Η Λίμνη Βουλιαγμένης διαθέτει τους καλοκαιρινούς μήνες οργανωμένες υποδομές όπως ξαπλώστρες, ομπρέλες και ντους και ακόμη ένα αναψυκτήριο. Ταυτόχρονα, λόγω των ιαματικών ιδιοτήτων των νερών της λίμνης, υφίσταται ένα υδροθεραπευτήριο σε κοντινή απόσταση από εκείνη. Τα ύδατα της λίμνης θεωρούνται βαθιά προς κολύμβηση και επομένως για τη καλύτερη ασφάλεια των επισκεπτών υπάρχει ναυαγοσωστικό και ιατρικό προσωπικό.

Εικόνα 2.9.2.2.β : Λίμνη Βουλιαγμένη
Πηγή: www.discovergreece.com

Τα ιδιαίτερα θερμά νερά της λίμνης προέρχονται από τη σύνδεση των υπόγειων σπηλαιών με το ηφαιστειακό τόξο του Σουσακίου. Ο λόγος για τον οποίο άλλωστε η λίμνη είναι δημοφιλής, δεν είναι άλλος από τις θαλάσσιες καταδύσεις στις υπόγειες σπηλιές της. Συγκεκριμένα, η περιοχή διαθέτει 14 υπόγειες σήραγγες, εκ των οποίων η μία έχει μήκος 800 μέτρα, πλάτος 60 έως 150 μέτρα, βάθος περίπου 80 μέτρα και αποτελεί τη μεγαλύτερη στο κόσμο. Ταυτόχρονα, υφίσταται ένας μεγάλος σταλαγμίτης σε βάθος 105 μέτρων και 730 μέτρα από την είσοδο του σπηλαίου.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι επισκέπτες έρχονται για να κολυμπήσουν εντός της λίμνης, εκείνη έχει υποστεί σοβαρή ρύπανση των υδάτων της. Παρόλα τα μέτρα που έχουν προταθεί κατά καιρούς, έχουν προκύψει αρκετά μεμονωμένα περιστατικά ρύπανσης, με αποτέλεσμα να έχουν επιβαρύνει ακόμη περισσότερο τα ύδατα της. Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονισθεί ότι σύμφωνα με έρευνα που έχει διεξαχθεί από το Πανελλήνιο Κέντρο Οικολογικών Ερευνών (ΠΑΚΟΕ), η ρύπανση της λίμνης θεωρείται είναι τόσο σοβαρή, που θα έπρεπε να απαγορευτεί η κολύμβηση (www.odaimwn.blogspot.gr)

Εικόνα 2.9.2.2.γ : Λίμνη Βουλιαγμένη
Πηγή: www.discovergreece.com

2.9.2.3 Γαλάζιες Σημαίες

Οι Γαλάζιες Σημαίες είναι ένα σύμβολο ποιότητας που απονέμεται σε οργανωμένες ακτές, διαχειριζόμενες από δήμους, ξενοδόχους, ή άλλους φορείς, με αυστηρά κριτήρια. Αναλυτικότερα, πρέπει να τηρούνται 32 κριτήρια τα οποία έχουν ως στόχο την εξασφάλιση της καθαριότητας, της ασφάλειας των επισκεπτών, της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και της γενικότερης περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Στην Ελλάδα, εκπροσωπείται από την Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος της Φύσης (ΕΕΠΦ) και θεωρείται η παλαιότερη περιβαλλοντική οργάνωση σε στην Ελλάδα (1951). Ο Δήμος Λουτρακίου βραβεύτηκε για το έτος 2016 με τέσσερις γαλάζιες σημαίες οι οποίες είναι:

1. Λουτράκι Παραλία 1
2. Λουτράκι Παραλία 2
3. Λουτράκι / Μπούτσι
4. Πευκάκια

Εικόνα 2.9.2.3. : Παραλία του Λουτρακίου με Γαλάζια Σημαία
Πηγή: www.loutrakiblog.gr

2.9.3 Κλιματολογικές Συνθήκες

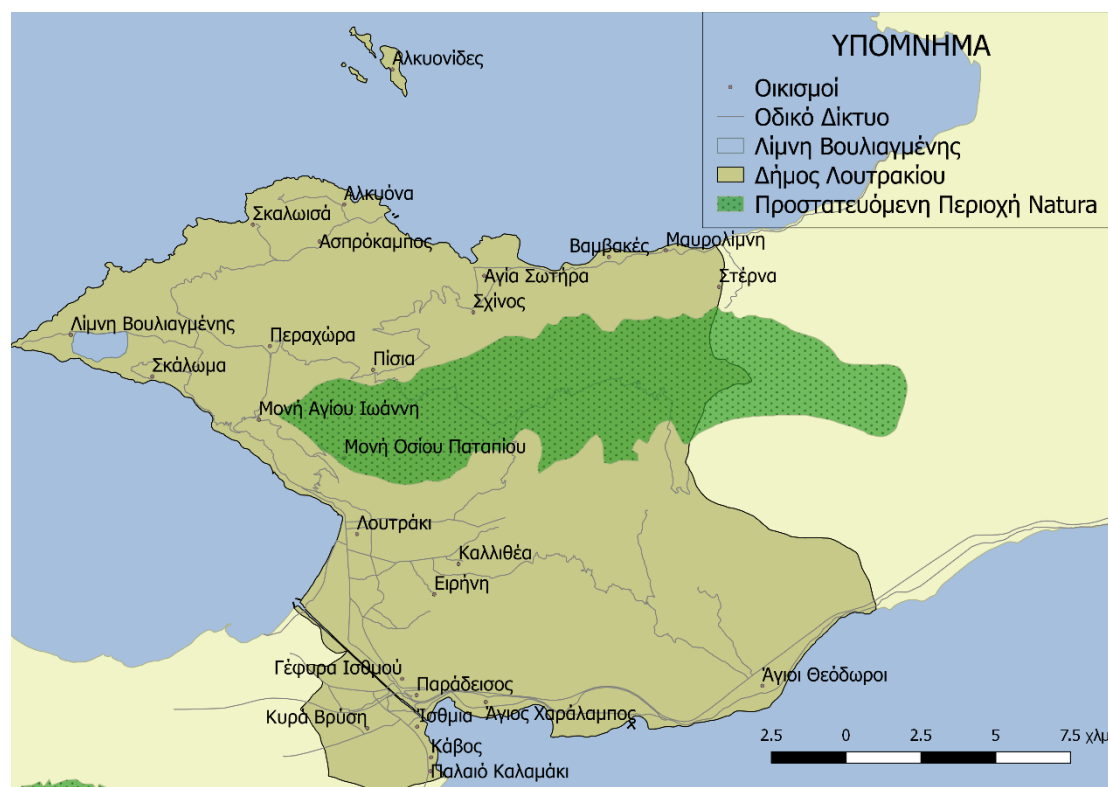
Ο Δήμος του Λουτρακίου διαθέτει σε γενικά επίπεδα εύκρατο κλίμα, χωρίς ακραίες αλλαγές θερμοκρασίας, όπως ακριβώς συμβαίνει σε μία μεσογειακή τοποθεσία. Η μέση θερμοκρασία κατά τη διάρκεια του έτους κυμαίνεται στους 15 με 30 βαθμούς Κελσίου. Οι θερμότεροι μήνες του έτους είναι ο Ιούλιος και ο Αύγουστος με 28.39°C και 27.77 °C. Η θάλασσα από την άλλη πλευρά, παρουσιάζει λιγότερο θερμότερα επίπεδα, αφού κυμαίνεται στους 15 με 26 βαθμούς Κελσίου, ενώ η υγρασία στα 50 με 70 ppm. Ταυτόχρονα, το μέσο ετήσιο ύψος βροχόπτωσης στην ευρύτερη περιοχή ανέρχεται στα 472,90 mm. Ο μήνας που παρουσιάζει την εντονότερη βροχόπτωση είναι ο Ιανουάριος με 79,46 mm ενώ αντίστοιχα το μικρότερο ύψος βροχόπτωσης εμφανίζει ο μήνας Ιούνιος με 5,17 mm. Επιπροσθέτως, ο Νοέμβριος, ο Δεκέμβριος και ο Μάρτιος είναι οι μήνες με τις περισσότερες βροχερές ημέρες (9.06 , 11.29 και 9.14 ημέρες αντίστοιχα). Αντίθετα, τις λιγότερες βροχερές ημέρες έχουν ο Ιούλιος (1.44 ημέρες) και ο Ιούνιος (1.50 ημέρες). Καταιγίδες εκδηλώνονται καθ'όλη τη διάρκεια του έτους και περισσότερο από τον μήνα Ιούνιο έως Δεκέμβριο. Τέλος, η μέση σχετική υγρασία του έτους είναι 65.48% με διακύμανση, από 52.86% το μήνα Ιούλιο έως, 76.16% τον μήνα Δεκέμβριο (www.korinthia.net).

2.9.4 Περιοχές Natura

Η κυρίαρχη προστατευόμενη περιοχή αφορά τα Γεράνεια Όρη, τα οποία βρίσκονται σε απόσταση περίπου 60 χιλιομέτρων από το κέντρο της Αθήνας. Η έκταση της περιοχής ανέρχεται στα 68.360 στρέμματα ενώ, το μεγαλύτερο μέρος είναι αδιάβατο καθώς είναι απότομο και αποτελείται από πολλούς γκρεμούς. Υψηλότερες κορυφές δεν είναι άλλες από το Μακρυπλάγι (1351 μέτρα) και τη Πίντιζα (1032 μέτρα). Το κλίμα είναι μεσογειακού τύπου, με αρκετά ξηρή περίοδο κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών. Καλό θα ήταν να τονισθεί, ότι το ιαματικό νερό και

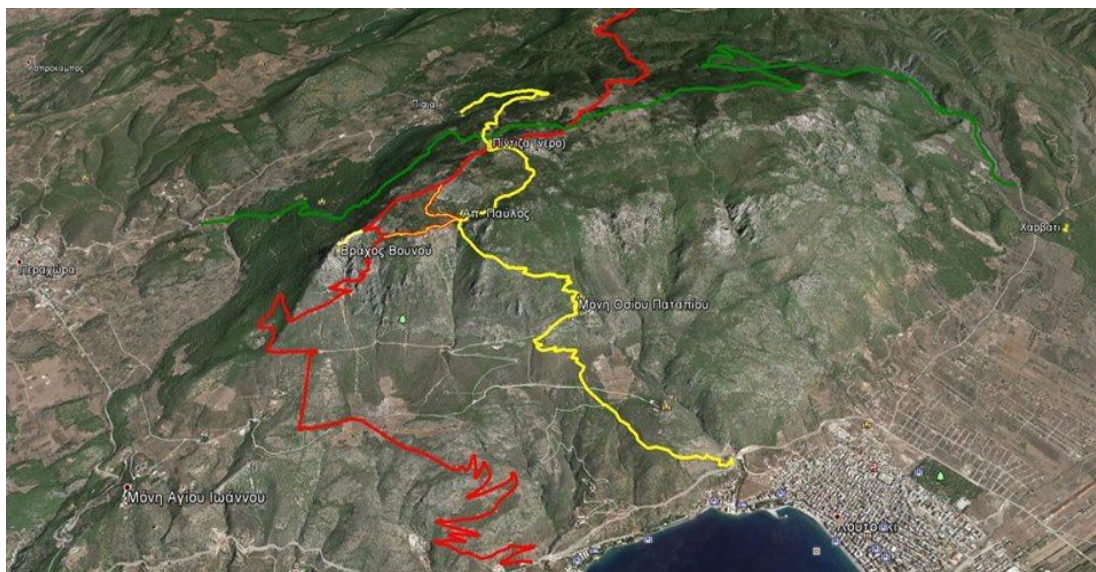
ταυτόχρονα φυσικό επιτραπέζιο μεταλλικό νερό του Λουτρακίου, πηγάζει από το έδαφος των Γερανείων Όρων.

Χάρτης 2.9.4. : Προστατευόμενη Περιοχή Natura: Όρη Γεράνεια
Πηγή: Geodata, Ιδίας Επεξεργασίας

Τα οικοσυστήματα της περιοχής χαρακτηρίζονται ως μεσογειακά και συναντώνται συχνά σε πολλές περιοχές της χώρας. Αναλυτικότερα, τα είδη που κυριαρχούν είναι τα δάση των αειφυλλων σκληρόφυλλων, το πουρνάρι (*Quercus coccifera*), ο σχίνος (*Pistacia lentiscus*), η κοκκορεβυθιά (*P. Terebinthus*), το φιλλύκι (*Phillyrea latifolia*) και η λαδανιά (*Cistus creticus*). Συγχρόνως, μεγάλο μέρος της περιοχής αποτελείται από κωνοφόρα είδη της εύκρατης ζώνης και από δάση χαλεπίου Πεύκης (*Pinus halepensis*). Στα πολύ υψηλά τμήματα των όρων μπορεί κανείς να συναντήσει συστάδες της ενδημικής ελάτης, ενώ στις παρόχθιες περιοχές υπάρχουν φυτά όπως η πικροδάφνη (*Nerium oleander*) και η λυγαριά (*Vitex agnus – castus*). Τέλος, η ευμεσογειακή υποζώνη βλάστησης Oleo – Ceratonia, αποτελείται από τη χαρουπιτιά (*Ceratonia siliqua*), την Άρκευθο (*Juniperus phoenicea*) και την αγριελιά (*Olea oleaster*).

Λόγω της εκτεταμένης και ποικιλώδης βλάστησης, οργανώνονται αρκετές φορές μέσα στο έτος, ημερήσιες εκδρομές πεζοπορίας. Ειδικότερα, υπεύθυνος για τη συντήρηση, καθαριότητα και τη σήμανση, είναι ο Ορειβατικός Σύλλογος Λουτρακίου. Παρακάτω, παρουσιάζονται οι τρεις διαφορετικές πορείες που έχει χαράξει ο Σύλλογος.

Εικόνα 2.9.4. : Μονοπάτια χαραγμένα από τον Ορειβατικό Σύλλογο Λουτρακίου
Πηγή: www.oreivatikos-loutrakiou.blogspot.com

Είναι γεγονός ότι λόγω γειτνίασης με τη Δυτική Αττική (μία περιοχή αρκετά βιομηχανοποιημένη) η χλωρίδα (σε μεγαλύτερα ποσοστά) αλλά και η πανίδα (σε μικρότερα ποσοστά), αντιμετωπίζει αρκετά προβλήματα τα τελευταία χρόνια. Το αποτέλεσμα της έντονης ρύπανσης, είναι να απειλείται με εξαφάνιση το τοπικό είδος *Centaurea attica* ssp. *Megarensis*, οι πληθυσμοί του οποίου είναι ελάχιστοι, διάσπαρτοι και κινδυνεύουν ακόμη περισσότερο από τη βόσκηση (www.osl-gerania.blogspot.gr).

2.9.5 Καταφύγια Άγριας Πανίδας

Στο Δήμο Λουτρακίου υφίστανται δύο καταφύγια άγριας πανίδας, τα οποία εμφανίζονται στον αρχικό χάρτη. Αναλυτικότερα, σύμφωνα με το Δασαρχείο Κορίνθου πρόκειται για:

1. Το μόνιμο καταφύγιο θηραμάτων στη θέση «Πλάτανος – Πράθι - Μύλοι», έκτασης 16000 στρεμμάτων, το οποίο έχει ορισθεί σύμφωνα με την αριθμ. 771/26-5-97 εγκριτική διαταγή.

2. Τη ζώνη διάβασης τρυγονιών και ορτυκίων Ισθμού – Λουτρακίου, η οποία έχει καθορισθεί με την 99/73320/2160/21-7-1972 Απόφαση Υπουργού Γεωργίας και την αριθμ. 3877/13-8-01 εγκριτική διαταγή του Δασαρχείου.

2.9.6 Ρύπανση του Περιβάλλοντος

Τον τελευταίο αιώνα, η ανθρώπινη παρέμβαση έχει επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό το φυσικό περιβάλλον της περιοχής. Ειδικότερα, υφίσταται ένα μεγάλο πρόβλημα ρύπανσης σε όλη την έκταση του Νομού λόγω κυρίως, της ανεξέλεγκτης δόμησης, των στερεών απορριμμάτων, των αστικών και βιομηχανικών απόβλητων και των συνεχών χαράξεων δρόμων. Το πρόβλημα εντείνεται κυρίως στις παράκτιες περιοχές και τα ρέματα που τοποθετούνται σε κοντινή απόσταση από τον Χώρο Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (Χ.Α.Δ.Α.) .

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα στερεά απόβλητα, τα οποία συλλέγονται με τη βοήθεια των απορριματοφόρων του Δήμου, ωστόσο καταλήγουν σε αυθαίρετους χώρους διάθεσης απορριμμάτων χωρίς κάποια ασφάλεια ή μετέπειτα διαδικασία ανακύκλωσης τους. Η εκτεταμένη καταπάτηση αυθαίρετων περιοχών για τη διάθεση απορριμμάτων μαστίζει όλο το Νομό Κορινθίας, η οποία βρίσκει σύμφωνους όλους τους συμπεριλαμβανόμενους Δήμους, καθώς κανένας δεν δωρίζει κάποια περιοχή προς οργανωμένη χρήση.

Αναλυτικότερα, όσον αφορά το Δήμο του Λουτρακίου, ο υπολογισμός των συλλεγόμενων ποσοτήτων των απορριμμάτων μπορεί να γίνει μόνο με εκτίμηση, καθώς δεν υπάρχουν ζυγολόγια. Επομένως, τα μόνα πραγματικά μεγέθη που είναι γνωστά, αφορούν τις ανακυκλώσιμες υλικές συσκευασίες του μπλε κάδου. Θα πρέπει να τονισθεί, ότι οι συνολικές ποσότητες αποβλήτων διαφοροποιούνται σημαντικά κατά τη διάρκεια του έτους λόγω του τουριστικού χαρακτήρα του Δήμου (χειμερινή / θερινή περίοδος).

ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ				ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
	ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΑ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟΥ	ΥΠΟΛΕΙΜΜΑ	ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ & ΥΠΟΛΕΙΜΜΑ	
2012	-----	1.043	273	-----	
2013	-----	809	245	-----	
2014	-----	1.002	359	-----	

Πίνακας 2.9.6. : Παραγωγή Αποβλήτων στο Δήμο τα έτη 2012 - 2014
Πηγή: www.loutraki-agioitheodoroi.gr

Όπως έχει ήδη προαναφερθεί, τα προηγούμενα έτη, ο Δήμος Λουτρακίου διέθετε μονάχα ένα Χ.Α.Δ.Α. στον οποίο απλά τοποθετούσε όλα τα απορρίμματα. Ωστόσο, τον Μάρτιο του 2016 πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, με θέμα την Έγκριση Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων Δήμου (Αριθμός Απόφασης 79). Το σχέδιο αυτό απαρτίζεται από πολλούς στόχους, ένας εκ των οποίων αφορούν τα μελλοντικά επιθυμητά ποσοστά ανακύκλωσης. Πιο συγκεκριμένα, μέχρι το έτος 2020, θα πρέπει να ικανοποιηθούν οι εξής στόχοι (οι οποίοι αναφέρονται και σε εθνικό επίπεδο):

1. Εκτροπή βιοαποδομήσιμων υλικών
2. Χωριστή συλλογή βιοαποβλήτων τουλάχιστον 10%

3. Ανακύκλωση υλικών τουλάχιστον 50%

Ειδικότερα, οι δράσεις που προτείνονται από το Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων είναι οι εξής:

1. Δράσεις Πρόληψης και Επαναχρησιμοποίησης των υλικών:

- Εκστρατείες Ευαισθητοποίησης
- Υλοποίηση δράσεων σε σχολικές μονάδες
- Προώθηση Δωρεών Τροφίμων Στις τοπικές εκκλησίες και στα Κοινωνικά Παντοπωλεία του Δήμου
- Ενθάρρυνση επαναχρησιμοποίησης των βιβλίων
- Προώθηση χρήσης συσκευασιών πολλαπλών χρήσεων
- Δημιουργία ανταποδοτικής κάρτας δημότη για χρήση στα Πράσινα Σημεία, ώστε οι πολίτες να λαμβάνουν εκπτώσεις σε υπηρεσίες του Δήμου ανάλογα με τον όγκο των αποβλήτων που εκτρέπουν προς επαναχρησιμοποίηση
- Προώθηση εθελοντικών συμφωνιών για πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων
- Δημιουργία δικτύου επαναχρησιμοποίησης και επιδιόρθωσης (μέσω των Πράσινων Σημείων)

2. Οικιακή Κομποστοποίηση:

- Προμήθεια και δωρεάν διανομή κάδων οικιακής κομποστοποίησης
- Δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης και ελέγχου των μηχανημάτων
- Εφαρμογή συστήματος καθοδήγησης των νοικοκυριών

3. Χωριστή Συλλογή Πράσινων Αποβλήτων:

- Χωριστή συλλογή των πράσινων αποβλήτων που προκύπτουν από τις καλλιέργειες
- Εγκατάσταση συστήματος τεμαχισμού σε δημόσιο χώρο

4. Χωριστή Συλλογή Βιοαποβλήτων:

- Υλοποίηση οργανωμένης Εκστρατείας Ευαισθητοποίησης
- Εκτροπή των βιοαποβλήτων μέσω δικτύου χωριστής συλλογής

Τέλος, στη προσπάθεια αποκατάστασης του Χ.Α.Δ.Α., ο Δήμος συνεργάζεται με εγκεκριμένα από το ΥΠΑΠΕΝ συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης αποβλήτων, τα οποία αφορούν:

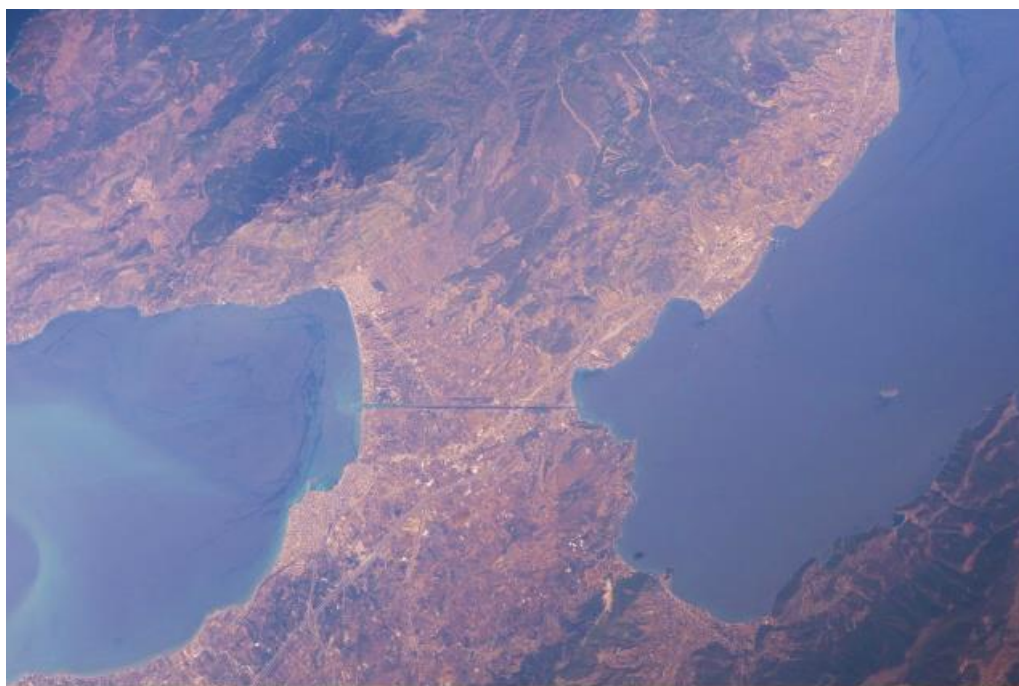
1. Τα Απόβλητα Συσκευασίας
Ο Δήμος έχει συνάψει σύμβαση συνεργασίας με την «Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΕΑΑ Α.Ε.)» για την εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων συσκευασίας.
2. Τα Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού
Ο Δήμος έχει συνάψει σύμβαση συνεργασίας με την εταιρεία «Ανακύκλωση Συσκευών Α.Ε.» για το πρόγραμμα εναλλακτικής διαχείρισης αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού.
3. Τα Απόβλητα Λιπαντικών Ελαίων
Ο Δήμος έχει συνάψει σύμβαση συνεργασίας με την εταιρεία «ΕΛΤΕΠΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ» για την αποκομιδή αποβλήτων λιπαντικών ελαίων

2.9.7 Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Όσον αφορά τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Δήμος έχει ήδη εγκαταστήσει 9 Φωτοβολταϊκά Συστήματα στα δημοτικά κτίρια (7 Σχολικά Κτήρια, 1 στο Πνευματικό Κέντρο Περαχώρας και 1 στο Κλειστό Γυμναστήριο Λουτρακίου), με συνολική ισχύ περίπου 70 κιλοβάτ, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στη μείωση των εκπομπών του Διοξειδίου του Άνθρακα. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι συζητείται σοβαρά το ενδεχόμενο της αυτοπαραγωγής ενέργειας με συμψηφισμό (NET METERING, με την εγκατάσταση νέων Φ/Σ στις στέγες των Δημοτικών κτιρίων.

2.10 Ισθμός Κορίνθου

Ο Ισθμός της Κορίνθου, το τόσο μικρό τμήμα γης, που ενώνει τη Στερεά Ελλάδα με τη Πελοπόννησο, θεωρήθηκε από αρχαιοτάτων χρόνων, σημαντικό ζήτημα για τους κατοίκους της Κορίνθου. Πιο συγκεκριμένα, αποτελούσε φυσικό εμπόδιο το οποίο χώριζε τον Σαρωνικό από τον Κορινθιακό Κόλπο και επομένως, καθυστέρουσε σημαντικά τη μετάβαση των πλοίων από το Ιόνιο στο Αιγαίο πέλαγος.

Εικόνα 2.10.α : Ισθμός Κορίνθου από Διαστημικό Σταθμό
Πηγή: <http://arcadia.ceid.upatras.gr>

Κατά τους ιστορικούς χρόνους του Περίανδρου, δημιουργήθηκε ο δίορκος, ένας λιθόστρωτος δρόμος από τη παραλία του Σχοινούντα έως το δυτικό πέρας του καναλιού. Αναλυτικότερα, ο Περίανδρος ήταν ο πρώτος που σχεδίασε την εκτέλεση τομής του Ισθμού, ωστόσο δεν ήταν εκείνος που πραγματοποίησε την ιδέα του. Ο δρόμος αυτός, ανακαλύφθηκε από τον Νικόλαο Βερδελή και η χρήση του αφορούσε τη μεταφορά ελαφριών πλοίων. Σύμφωνα με τα ίχνη που έχουν βρεθεί, η οδός αυτή δεν αποτελεί ευθεία, καθώς οι αρχαίοι είχαν ως στόχο να αποφεύγουν τις απότομες ανηφόρες και κατηφόρες. Το πλάτος του κυμαίνεται από 3.5 μέχρι 5 μέτρα και είναι κατασκευασμένος από πώρινους κυβόλιθους. Στις ακριανές πλευρές του δρόμου, φαίνεται να είχαν ισοπεδωθεί χωματόδρομοι, οι οποίοι χρησίμευαν εξίσου για τη μεταφορά των πλοίων.

Στο μέσο του πέτρινου καταστρώματος, τοποθετήθηκαν δύο βαθιές παράλληλες αυλακιές, οι οποίες απέχουν μεταξύ τους 1.5 μέτρο. Στις συγκεκριμένες αυλακιές, κινούνταν οι τροχοί μίας μεγάλης κατασκευής, στην οποία τοποθετούταν το πλεύσιμο και ονομαζόταν ολκός. Μία τόσο σκληρή και επίπονη διαδικασία, όπως είναι λογικό δεν αφορούσε κάθε λογής πλοίο, αλλά μονάχα τα ελαφριά (και κυρίως πολεμικά), τα οποία ήταν αναγκαίο να βρεθούν γρήγορα από τη μία πλευρά της θάλασσας στην άλλη. Τέλος, να σημειωθεί ότι η δίορκος ήταν περιτριγυρισμένη από το υστερομικηναϊκό τείχος, το οποίο χρονολογείται τον 12^ο αιώνα π.Χ. και είχε ακανόνιστο σχήμα, κατασκευασμένο από ογκόλιθους.

Εικόνα 2.10.β : Δίορκος Κορίνθου
Πηγή: <http://perahoragr.blogspot.gr/>

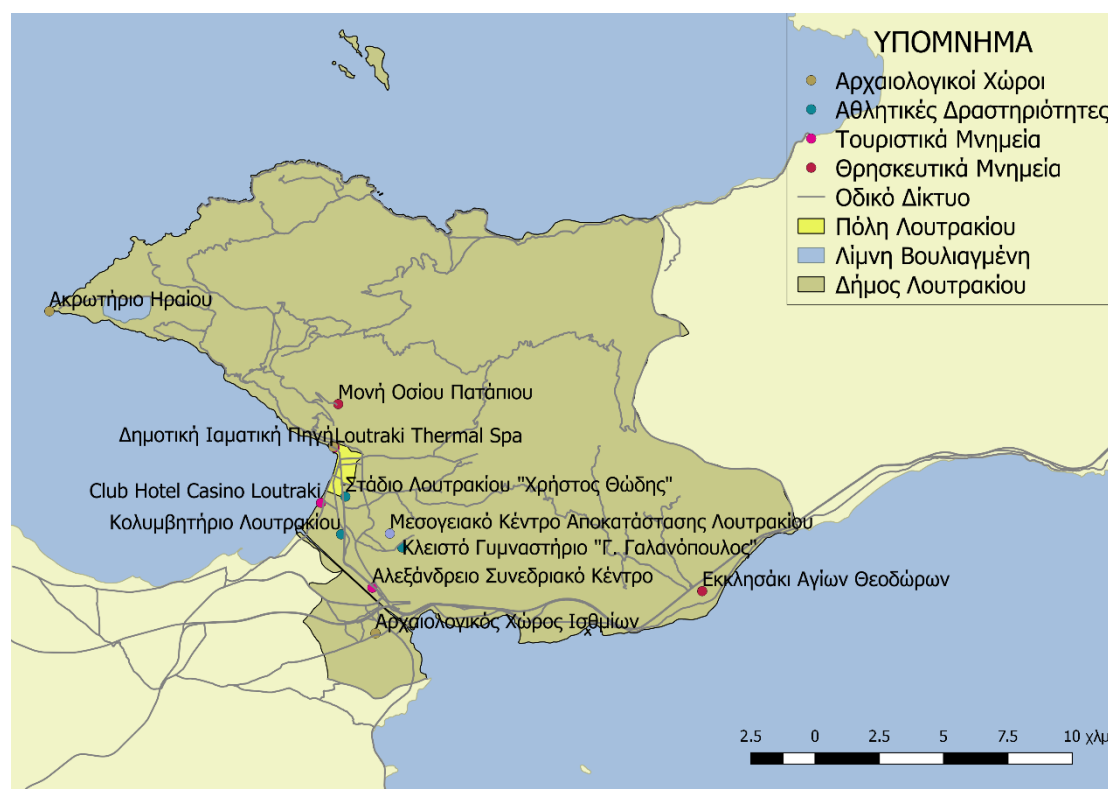
Η διάνοιξη της διώρυγας ξεκίνησε στις 23 Απριλίου 1882. Η μελέτη του έργου έγινε από τον Ούγγρο Β. Gerfer, ωστόσο, έπειτα από 8 χρόνια η εταιρεία του διέκοψε τις εργασίες της -εξαιτίας της εξάντλησης όλων των κεφαλαίων της- και τελικά διαλύθηκε. Το έργο συνεχίστηκε από την ελληνική Εταιρεία της Διώρυγας της Κορίνθου, υπό τον Ανδρέα Συγγρό. Ο συγκεκριμένος οικονομικός αλλά και τεχνικός άθλος, έπειτα από τη χρησιμοποίηση 2500 εργατών και των τελειότερων (για την εποχή εκείνη) μέσων, ολοκληρώθηκε μετά από 11 χρόνια. Τα εγκαίνια πραγματοποιήθηκαν στις 25 Ιουλίου 1893, με τον τότε πρωθυπουργό Σωτήριο Σωτηρόπουλο.

Η διώρυγα έχει μήκος 6.346 μέτρα, πλάτος στην επιφάνεια της θάλασσας 24.6 μέτρα, ενώ στον βυθό της θάλασσας, 21.3 μέτρα. Ταυτόχρονα, το βάθος της δεν ξεπερνά τα 8 μέτρα, ενώ εντυπωσιακό είναι το γεγονός, ότι για την εξόρυξη της, απομακρύνθηκαν 12 εκατομμύρια κυβικά μέτρα χωμάτων (<http://perahoragr.blogspot.gr/>).

Εικόνα 2.10.γ : Διώρυγα Κορίνθου
Πηγή: <http://balkon3.com/>

2.11 Τουρισμός

Χάρτης 2.11 : Συγκριτικά Πλεονεκτήματα Δήμου Λουτρακίου
Πηγή: Open Street Map, Ιδίας Επεξεργασίας

Σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχεδιασμό του «Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων 2014 - 2019», στη περιοχή υφίστανται περίπου 50 ξενοδοχεία και καταλύματα κάθε κατηγορίας, όπως και 200 καταστήματα σχετικά με υπηρεσίες και προϊόντα τουρισμού (παραδείγματος χάρη γραφεία ενοικίασης αυτοκινήτων, τουριστικά γραφεία, εμπορικά καταστήματα και άλλα).

Σημαντικός πόλος έλξης για τη περιοχή, θεωρούνται οι διάφορες τοπικές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες. Χαρακτηριστικές αποτελούν το Acropolis Rally, το Λουτρακιώτικο Καρναβάλι, συναυλίες στον Αρχαιολογικό χώρο Ηραίου, εορτασμός διάφορων μοναστηριών (όπως η Παναγία η Γιάτρισσα), τα Ηραία, τα Θώδεια, το φεστιβάλ νερού και πολλές ακόμη άλλες.

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία έτη, η στρατηγική που ακολουθείται για να αντιμετωπιστεί η κρίση στη παγκόσμια οικονομία, έχει αλλάξει καθοριστικά το κοινωνικό και τουριστικό σκηνικό κάθε τόπου. Συγκεκριμένα, ο Δήμος Λουτρακίου, τα τελευταία δέκα έτη έχει υιοθετήσει το μοντέλο «του γρήγορου και μαζικού» τουρισμού, το οποίο αντιπροσωπεύεται από το μη εκσυγχρονισμένο μήνυμα «Sea, Sun, Sand» (Θάλασσα, ήλιος, άμμος). Αναλυτικότερα, το μοντέλο αυτό υποστηρίχθηκε με ζήλο από τον Οργανισμό Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής Λουτρακίου (LTO) και τελικά κατάφερε να έχει θετικά αποτελέσματα. Μάλιστα, υπήρξε σύντομο διαφημιστικό λογότυπο, το οποίο περιοριζόταν στη φράση «Ένας προορισμός γεμάτος εκπλήξεις» και αποτέλεσε για πολλά έτη την επικοινωνιακή

λεζάντα του Δήμου στην ιστοσελίδα «Visit Loutraki», στον ελληνικό και διεθνή τύπο, σε τουριστικές εκθέσεις και άλλα.

Εικόνα 2.11.α : Εξώφυλλο Τουριστικού Οδηγού ΛΤΟ, 2016
Πηγή: <http://www.visitloutraki.com/>

Ο λόγος για τον οποίο η στρατηγική του Δήμου ξεχώρισε ήταν η παράλληλη στόχευση σε αρκετά διαφορετικά σημεία, δίνοντας τη δυνατότητα στον επισκέπτη να επιλέξει ανάμεσα σε πολλές δραστηριότητες. Συγκεκριμένα, ο Δήμος του Λουτρακίου παρουσιάζει τον υψηλότερο δείκτη ξενοδοχειακής πυκνότητας στο νομό Κορινθίας και δέχεται τη μεγαλύτερη τουριστική πίεση που μπορεί να επηρεάσει τη φέρουσα ικανότητα του τουριστικού προορισμού (Στρατηγικός Σχεδιασμός Λουτρακίου 2014 – 2019). Τα μοναδικά ελαττώματα τα οποία παρουσίασε η παραπάνω στρατηγική, αφορούσαν τη προσέγγιση κατά κύριο λόγο τουριστών χαμηλού και μέσου εισοδήματος, ο έντονος εποχιακός χαρακτήρας των δραστηριοτήτων και η μη επαρκής ανάπτυξη συγκεκριμένων τομέων του τουρισμού όπως ο αθλοτουρισμός και ο νεανικός τουρισμός.

Πέρα από τους αρχαιολογικούς χώρους του Δήμου, οι καινούργιες αλλά και οι υπάρχουσες υποδομές (κυρίως του Λουτρακίου) έχουν συνεισφέρει σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη του τόπου. Χαρακτηριστικά παραδείγματα συγκριτικών πλεονεκτημάτων αποτελούν το Loutraki Thermal Spa, το Δημοτικό Κολυμβητήριο Ολυμπιακών Προδιαγραφών, το Αλεξάνδρειο Συνεδριακό Κέντρο που έχουν τη δυνατότητα να προσελκύσουν πληθώρα επισκεπτών:

Club Hotel Casino Loutraki

Ιδρύθηκε το 1995 και αποτελεί ξενοδοχείο και το μεγαλύτερο καζίνο της Ελλάδας ταυτόχρονα. Αρχικά, λειτουργούσε μονάχα ως καζίνο, ωστόσο από το 2002 και ύστερα, λειτουργεί και ως ένα υπερπολυτελές ξενοδοχείο. Οι επιβλητικοί του χώροι και η ιδιαίτερη ατμόσφαιρα του, το έχουν αναδείξει ως ένα από τα πιο κορυφαία

καζίνο της Ευρώπης, ενώ ταυτόχρονα, στα 19 χρόνια λειτουργίας του θεωρείται ως ένας σημαντικός χώρος αναψυχής σε λίγη απόσταση από το κέντρο της Αθήνας. Συγκεκριμένα, απέχει 80 χιλιόμετρα από την Αθήνα, 4 λεπτά από τον Ισθμό της Κορίνθου και 120 χιλιόμετρα από τη Πάτρα. Είναι τοποθετημένο σε μία εκπληκτική τοποθεσία δίπλα στη θάλασσα, η θέα από τους χώρους του μαγευτική και μάλιστα πολλές φορές αποκαλείται ως «ο ναός της τύχης» (<http://foxcasino.gr/kazino-loutrakiou-club-hotel>) .

Εικόνα 2.11.β :Club Hotel Casino Loutraki
Πηγή: <http://www.clubhotelloutraki.gr/hotel/>

Ιαματικές Πηγές Λουτρακίου

Οι ιαματικές πηγές του Λουτρακίου, αναβλύζουν (από μεγάλα βάθη) από τα Γεράνεια Όρη και καταλήγουν σε αρκετά σημεία του παραλιακού μετώπου της πόλης. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το νερό κατά τη διάρκεια της διαδρομής του, φιλτράρεται από διάφορα πετρώματα και με αυτό το τρόπο εμπλουτίζεται με σπάνια μέταλλα, ιαματικά για την υγεία του ανθρώπου.

Loutraki Thermal Spa

Το υδροθεραπευτήριο Ιαματικών Νερών, με την ονομασία «Loutraki Thermal Spa» τοποθετείται εντός της πόλης του Λουτρακίου. Η ιστορία των ιαματικών νερών αρχίζει το 1847, όταν ο καθηγητής Τζιοβάνι Μπατίστα Δελβινιώτη έκανε τις πρώτες αναλύσεις των μεταλλικών αυτών υδάτων και επιβεβαίωσε τη θεραπευτική τους ιδιότητα. Το 1855, κατασκευάζονται οι πρώτες ξύλινες λουτρικές εγκαταστάσεις και το 1934, αντικαταστάθηκαν από πολυτελή μάρμαρα. Σήμερα, το ιστορικό αυτό κτίριο είναι πλήρως ανακαινισμένο και έχει ενοποιηθεί με το καινούργιο κτίριο "Loutraki Thermal Spa". Η νέα επενδυτική υποδομή, λειτούργησε για πρώτη φορά το 2009, λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και παρέχει σύγχρονες υπηρεσίες υγείας και ευεξίας.

Εικόνα 2.11.γ :Loutraki Thermal Spa

Πηγή: <http://www.travelstyle.gr>

Μετά τη πλήρη ανακαίνιση και ενοποίηση των κτιρίων, το υδροθεραπευτήριο του Λουτρακίου, θεωρείται ένα από τα καλύτερα της Ελλάδας καθώς και της Ευρώπης. Το προφίλ των επισκεπτών σε ποσοστό 70% αναφέρεται στις ηλικιακές ομάδες 31 με 40 και 41 με 50 ετών και ανήκουν σε ανώτερο μορφωτικό επίπεδο. Η χώρα από την οποία προέρχονται οι περισσότεροι επισκέπτες τη τελευταία δεκαετία, είναι η Ρωσία. Οι Ρώσοι επισκέπτες είναι αρκετά πληροφορημένοι στο τομέα της υγείας και ειδικότερα στα οφέλη που προσφέρει το ιαματικό νερό. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 65% των πελατών έχει ρωσική καταγωγή, ενώ σε μικρότερα ποσοστά ακολουθούν οι Γάλλοι και οι Γερμανοί.

«Αλεξάνδρειο» Συνεδριακό Κέντρο Λουτρακίου

Το Συνεδριακό Κέντρο του Λουτρακίου, τοποθετείται 76 χιλιόμετρα από την Αθήνα, 4 χιλιόμετρα από το κέντρο του Λουτρακίου και συγκεκριμένα, 500 μέτρα από τον Ισθμό της Κορίνθου. Το κτίριο, αποτελεί ιδιοκτησία του Δήμου και έχει παραχωρηθεί προς εκμετάλλευση με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου στην εταιρεία «Λουτράκι Α.Ε.» (Στρατηγικός Σχεδιασμός Λουτρακίου 2014 -2019). Η έκταση του είναι 3750 τ.μ., διαθέτει έμπειρο προσωπικό και είναι πλήρως εξοπλισμένο ως προς τα τεχνικά μέσα που απαιτεί. Η εσωτερική αρχιτεκτονική του κτιρίου διαμορφώνει κατάλληλα τους χώρους ανάλογα με τη περίπτωση και για αυτό το λόγο, το κέντρο αποτελεί μία εξαιρετη επιλογή για εκδηλώσεις, συνεδρίες, ημερίδες εταιρειών, επιστημονικών ιδρυμάτων, δημόσιων - ιδιωτικών φορέων και άλλων.

Εικόνα 2.11.δ : Αλεξάνδρειο Συνεδριακό Κέντρο Λουτρακίου
Πηγή: <http://www.loutraki-agiiotheodoroi.gr/>

Λειτουργήσε για πρώτη φορά το 2006 και στη πορεία του μέχρι σήμερα, έχουν διοργανωθεί αρκετά τοπικά και διεθνή συνέδρια κυρίως πολιτιστικού χαρακτήρα και εταιρικά. Οι πλήρεις εκσυγχρονισμένες εγκαταστάσεις του επιτρέπουν την ακόμη μεγαλύτερη ανάπτυξη του Συνεδριακού Τουρισμού, ο οποίος μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα της περιοχής.

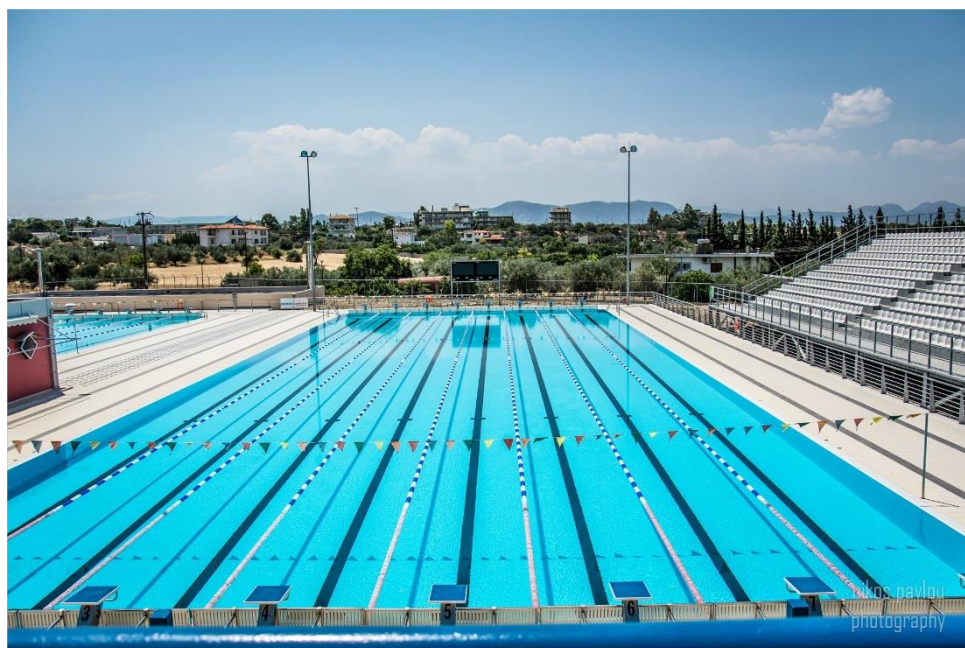
Μεσογειακό Κέντρο Αποκατάστασης και Αποθεραπείας

Το Μεσογειακό Κέντρο Αποκατάστασης στο Λουτράκι αποτελεί ένα από τα πιο σύγχρονα Κέντρα Αποκατάστασης στην Ευρώπη. Τοποθετείται σε κοντινή απόσταση από την Αθήνα, σε ιδιόκτητο οικόπεδο έκτασης 40.000 τ.μ., τριγυρισμένο από ένα πανέμορφο φυσικό περιβάλλον κοντά στα Γεράνια Όρη. Πρόκειται για μία μονάδα παροχής υγείας που θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο κλάδο της υγείας – αποκατάστασης. Το κτίριο έχει συνολικό εμβαδόν 6.700 τ.μ. με δυναμικότητα 99 κλινών.

Δημοτικό Κολυμβητήριο Λουτρακίου

Το ανοιχτό κολυμβητήριο Λουτρακίου ανήκει στη κατηγορία K1 και βρίσκεται σε κοντινή απόσταση από τις αθλητικές εγκαταστάσεις της πόλης. Πρόκειται για μία πισίνα ολυμπιακών προδιαγραφών, καθώς διαθέτει όλες τις απαιτούμενες εγκαταστάσεις. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνει δύο θερμαινόμενες πισίνες, βαθύρες, ηχητικό σύστημα εκκίνησης, ηλεκτρονική πλάκα αφής, ηλεκτρονικό χρονόμετρο, εστία, τερραίν υδατοσφαίρισης και πολλά ακόμη. Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί ότι προσφέρεται για κάθε είδους προπόνηση στα αθλήματα υγρού στίβου

και έχει την ικανότητα να φιλοξενήσει μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις (www.sportcamp.gr) .

Εικόνα 2.11.ε : Ανοιχτό Δημοτικό Κολυμβητήριο Λουτρακίου
Πηγή: <http://www.loutraki-agiiotheodoroi.gr/>

2.12 Τουριστική Λουτρακίου Α.Ε. Ο.Τ.Α.

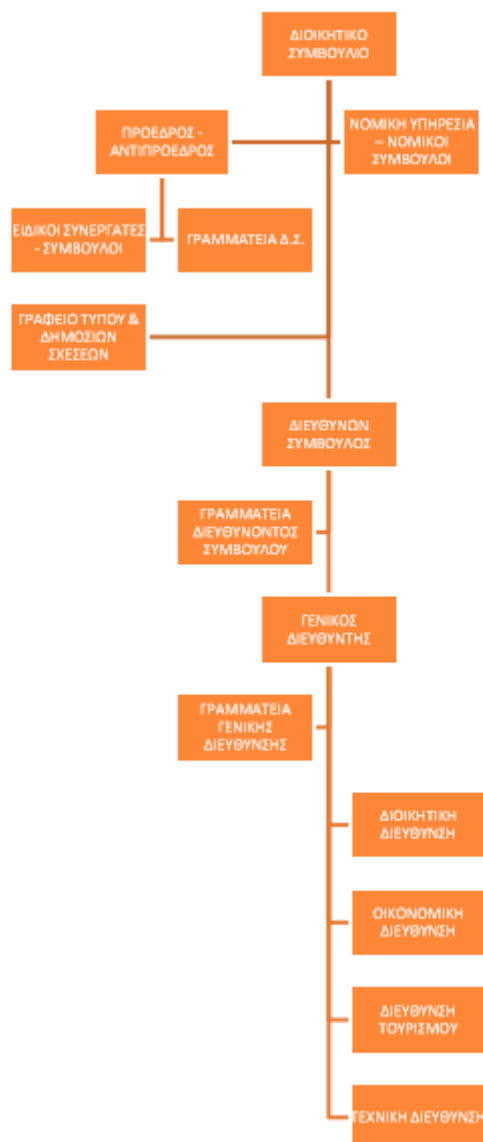
Ιδιαίτερη σημαντική στην ανάδειξη του Δήμου κρίνεται η παρουσία της εταιρείας «Τουριστική Λουτρακίου» Α.Ε. Ο.Τ.Α. . Ιδρύθηκε στις 26/9/1994 με την υπ' αριθμόν απόφαση 2715 του Νομάρχη Κορινθίας και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 5757/11-10-1994 με την επωνυμία «Ανώνυμη Τουριστική Εταιρεία Καζίνο Λουτρακίου Α.Ε.» Η νομική της υπόσταση αφορά ανεξάρτητο Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με κύριο μέτοχο το Δήμο Λουτρακίου και έδρα το Λουτράκι. Μέχρι σήμερα, η εταιρεία διοικείται από 9 μέλη, τα οποία συνθέτουν ένα Διοικητικό Συμβούλιο, με πρόεδρο το Δήμαρχο του Δήμου.

Η Εταιρεία «Λουτράκι Α.Ε.» σύμφωνα με το κανονισμό της, στόχος της είναι η ίδρυση, λειτουργία, εκμετάλλευση τουριστικών (και ψυχαγωγικών) εγκαταστάσεων/ επιχειρήσεων καθώς και η υλοποίηση των έργων που θα αποφέρουν ανάπτυξη στο Δήμο. Αρχικός στόχος της εταιρείας με την ίδρυση της, ήταν η εκμετάλλευση της άδειας του Καζίνο Λουτρακίου. Έπειτα, η εταιρεία συμπεριλαμβάνει στις αξιοποιήσιμες επιχειρήσεις της το Υδροθεραπευτήριο του Λουτρακίου και στη συνέχεια το Αλεξάνδρειο Συνεδριακό Κέντρο Λουτρακίου (μετά από παραίτηση των δικαιωμάτων του Δήμου) .

Σύμφωνα με το φύλλο της κυβέρνησης - ΦΕΚ 11898/13-10-2010, οι στόχοι που απαρτίζουν το καταστατικό της εταιρείας είναι:

1. Η ανάληψη αυτοτελώς , είτε μετ' άλλων εταιρειών κοινοπρακτικώς της εκμετάλλευσης της άδειας του Καζίνο Λουτρακίου.
2. Η ίδρυση, λειτουργία και εκμετάλλευση ξενοδοχειακού συγκροτήματος και λοιπών χώρων και μέσων αναψυχής υψηλής στάθμης και προδιαγραφών για την εξυπηρέτηση της τουριστικής ανάπτυξης.
3. Η ανάληψη και εκτέλεση προγραμμάτων της πόλεως του Λουτρακίου αλλά και της ευρύτερης περιοχής του Δήμου.
4. Η διαχείριση, η εκμετάλλευση, εκμίσθωση, αξιοποίηση και προβολή των λουτρικών εγκαταστάσεων και των Ιαματικών εγκαταστάσεων και πηγών της περιοχής, η αγορά ακινήτων και η κατασκευή έργων προς τον σκοπό αυτό και η άσκηση οποιασδήποτε επιχειρηματικής δραστηριότητας συμβάλει στην ανάπτυξη της περιοχής ή στην επίτευξη κερδών για την εταιρεία.
5. Η δημιουργία ή απόκτηση της αναγκαίας υλικοτεχνικής υποδομής για την οργάνωση, λειτουργία, αξιοποίηση, διοίκηση, εκμετάλλευση, προβολή των τομέων τουρισμού καθώς και άλλων τομέων της εταιρείας που περιλαμβάνονται στους σκοπούς της.
6. Η ανάληψη και η υλοποίηση εθνικών, Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή ιδίων προγραμμάτων τουριστικής ανάπτυξης και λοιπών τομέων δράσεων της εταιρείας.
7. Η ανάθεση κατασκευής, ανακατασκευής, απόκτησης, δημιουργίας, χρησιμοποίησης, οργάνωσης, διοίκησης, εκμετάλλευσης αυτοτελώς, είτε σε συνεργασία με νομικά ή φυσικά πρόσωπα με οποιαδήποτε νομική μορφή λουτρικών εγκαταστάσεων, του σύγχρονου υδροθεραπευτηρίου, πλαζ, καθώς και λοιπών έργων τουριστικού ενδιαφέροντος όπως και διοργανώσεις για την ανάπτυξη όλων των μορφών τουρισμού.

Η λειτουργία της εταιρείας ασκείται από το Γενικό Διευθυντή και η δομή της διαρθρώνεται μέσω της τεχνικής διεύθυνσης, της Διοικητικής Διεύθυνσης, της Οικονομικής Διεύθυνσης και της Τουριστικής της Διεύθυνσης. Η εταιρεία μέχρι σήμερα, απασχολεί 20 άτομα προσωπικό σε όλες τις εγκαταστάσεις της. Η διοικητική δομή της Εταιρείας ακολουθεί της εξής πορεία:

Σχεδιάγραμμα 2.12 : Διοικητική Δομή της Εταιρείας «Λουτράκι Α.Ε.»
Πηγή: [Στρατηγικός Σχεδιασμός Λουτρακίου 2014 - 2019](#)

Εν κατακλείδι, μέσα από την εμπειρία και τη τεχνογνωσία των επιστημονικών στελεχών της Εταιρείας στο τουριστικό κυρίως τομέα, η «Λουτράκι Α.Ε.» θα μπορούσε να αποτελέσει ένα μοχλό γενικότερης υποστήριξης και ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του Δήμου. Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να αποτελέσει έμπνευση για την επιχειρηματική, οικονομική, περιβαλλοντική και αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής.

3. Καταγραφή Ισχύουσας Πολεοδομικής και Χωροταξικής Οργάνωσης

3.1 Χωροταξική Οργάνωση

3.1.1 Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου

Όσον αφορά τη χωροταξική οργάνωση, ο Δήμος Λουτρακίου συμπεριλαμβάνεται στο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού Πελοποννήσου το οποίο παραμένει το ως έχουν από το έτος 2003 (Απόφαση 25294 – ΦΕΚ 1485/Β/10- 10 – 2003). Συγκεκριμένα, πριν την ενοποίηση των Δήμων (2011, Πρόγραμμα Καλλικράτης), το Λουτράκι εντασσόταν στα οικιστικά κέντρα 3^{ου} επιπέδου και αποτελούσε ενδοπεριφερειακό κέντρο ανάπτυξης, ενώ ο οικισμός των Αγίων Θεοδώρων εντασσόταν στα οικιστικά κέντρα 4^{ου} ενισχυμένου επιπέδου. Ενδεικτικά, παρακάτω παρουσιάζονται ορισμένες κατηγοριοποιήσεις των Δήμων της Περιφέρειας Πελοποννήσου, όπως εκείνες διαμορφώνονται από το Περιφερειακό Πλαίσιο του Χωροταξικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Καλό θα ήταν να σημειωθεί ότι στην εν προκειμένω εργασία δεν έχουν συμπεριληφθεί χάρτες που αφορούν πληθυσμιακά μεγέθη, καθώς τα στοιχεία προέρχονται από τη πληθυσμιακή καταγραφή του 1991 και δεν αντιπροσωπεύουν τη σημερινή εικόνα.

Χάρτης 3.1.1.α : Β4 Αξιολόγηση Χωροταξικής Οργάνωσης της Περιφέρειας και Προοπτικές - Προβλήματα

Πηγή: ΥΠΕΧΩΔΕ, Διεύθυνση Χωροταξίας

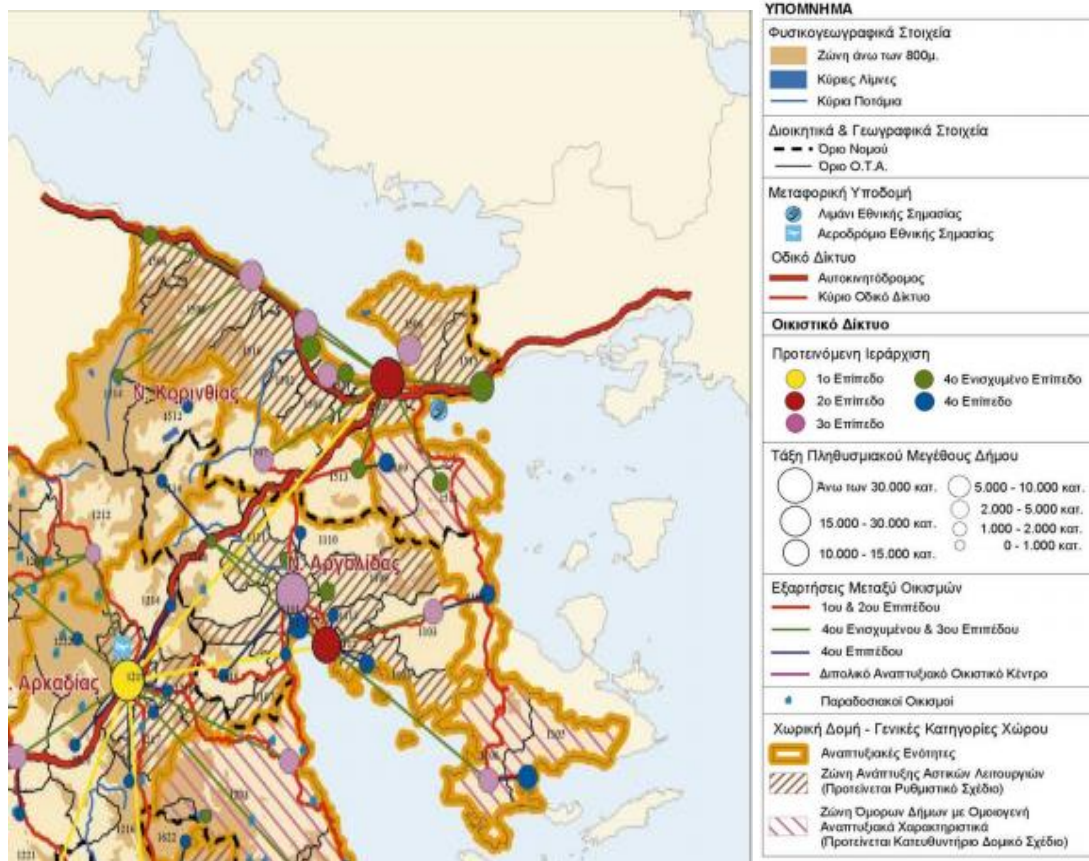
Χάρτης 3.1.1.β : Β4 Αξιολόγηση Χωροταξικής Οργάνωσης της Περιφέρειας και Προοπτικές - Προοπτικές

Πηγή: ΥΠΕΧΩΔΕ, Διεύθυνση Χωροταξίας

Χάρτης 3.1.1.γ : B4 Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης

Πηγή: ΥΠΕΧΩΔΕ, Διεύθυνση Χωροταξίας

Χάρτης 3.1.1.δ : Οικιστικό Δίκτυο - Χωρική Δομή

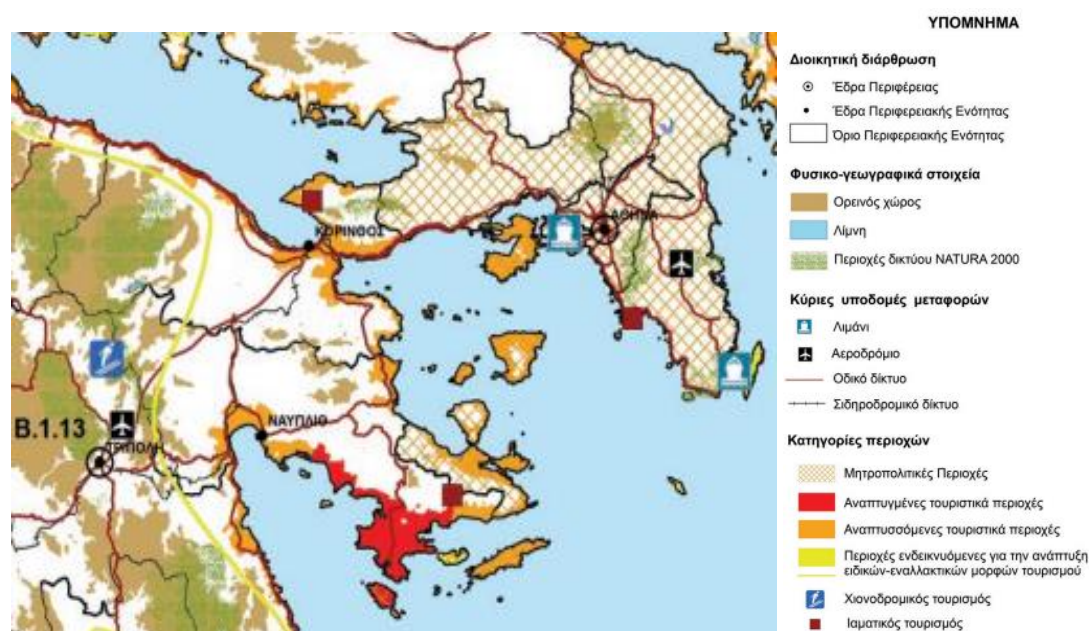
Πηγή: ΥΠΕΧΩΔΕ, Διεύθυνση Χωροταξίας

Σαφέστερα στο πρώτο χάρτη, ο Δήμος Λουτρακίου συμπεριλαμβάνει ένα πολύ μικρό τμήμα βιομηχανικής δραστηριότητας ενώ, σχεδόν μηδενική γεωργική δραστηριότητα. Ταυτόχρονα, στα παράκτια της όρια παρατηρούνται αναπτυξιακές ενότητες, ενώ στη περιοχή των Αγίων Θεοδώρων, υφίστανται περιοχές ανάπτυξης του δευτερογενή τομέα. Τέλος, στο τέταρτο χάρτη, παρουσιάζεται η ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου, η οποία έχει αναφερθεί πρωτότερα.

3.1.2 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Με βάση την απόφαση του ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Απόφαση 24208 – ΦΕΚ 1138/Β/11-6-2009), ο Δήμος Λουτρακίου έχει χαρακτηριστεί ως αναπτυσσόμενη τουριστικά περιοχή με περιθώρια ανάπτυξης του μαζικού τουρισμού αλλά και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Ενδεικτικά, αναφέρονται οι στρατηγικές κατευθύνσεις που προωθούνται για αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές (Α2 κατηγορίας) :

1. Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα για τη περιοχή
2. Ανάδειξη στοιχείων ταυτότητας και αναγνωρισιμότητας της περιοχής
3. Ανάπτυξη ειδικών τουριστικών υποδομών και εγκαταστάσεων
4. Προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των εγκαταστάσεων
5. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος
6. Ανάληψη δράσεων αναβάθμισης του δομημένου χώρου, όπως αναπλάσεις κοινόχρηστου χώρου
7. Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών.
8. Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- 9 . Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση

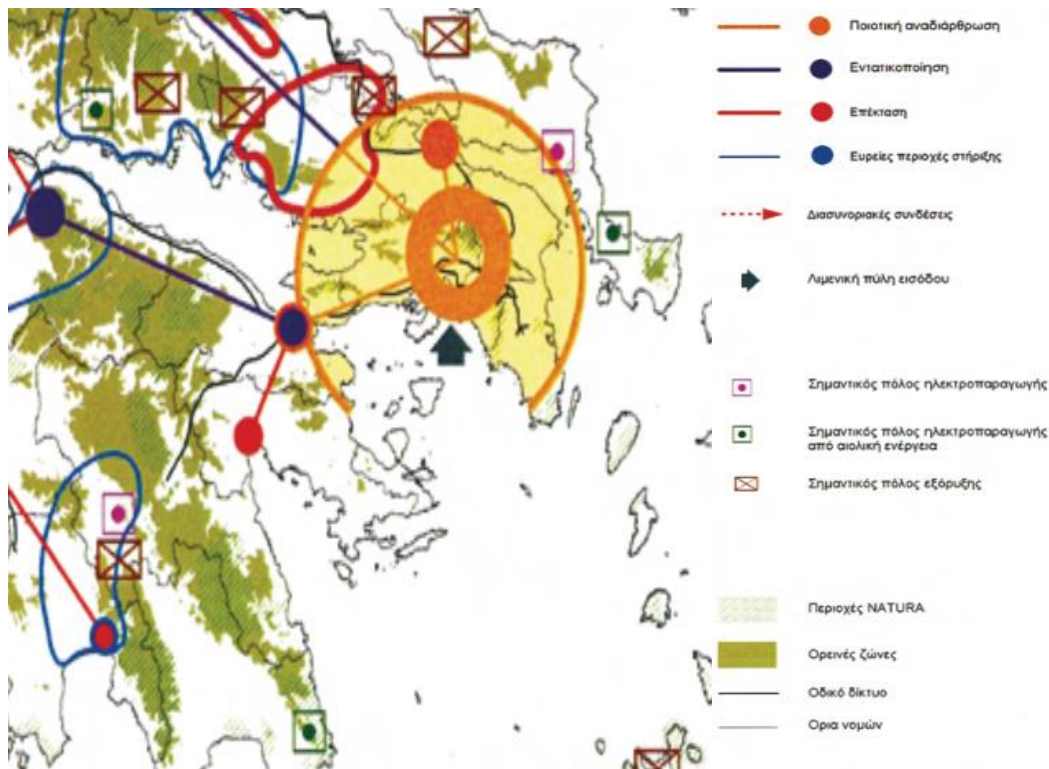

Χάρτης 3.1.2. : Βασικές Κατευθύνσεις Χωρικής Οργάνωσης Τουρισμού

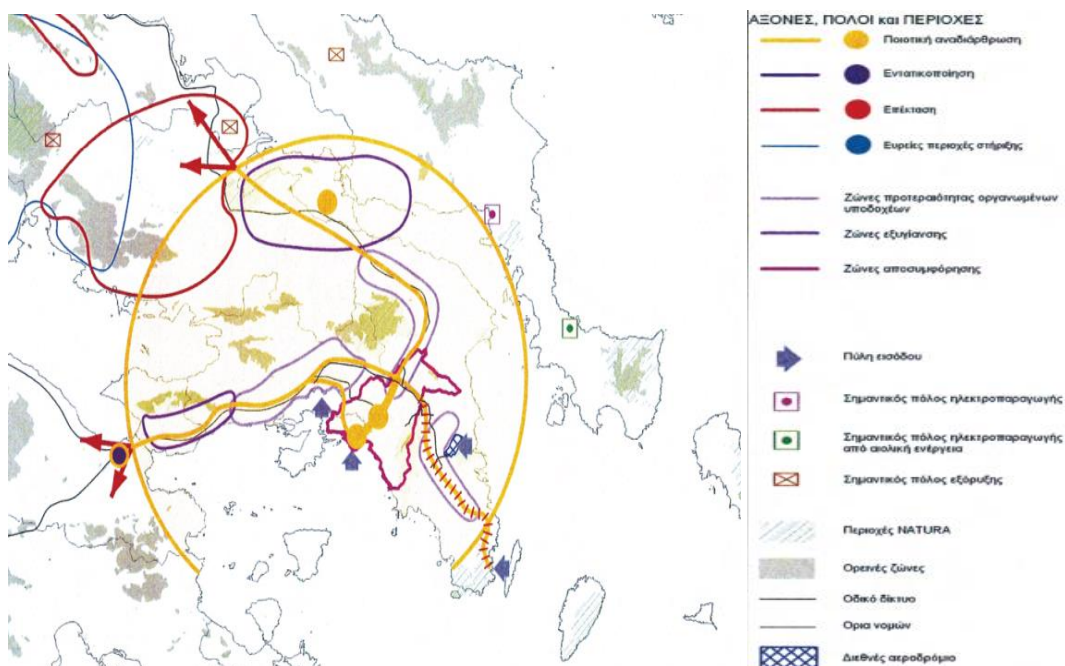
Πηγή: ΥΠΕΚΑ, Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό

3.1.3 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Σύμφωνα με το ισχύον υπουργικό πλαίσιο αριθμ. 11508/18-02-2009, ελάχιστες δραστηριότητες μεταποίησης υφίστανται στο Δήμο Λουτρακίου οι οποίες, εντοπίζονται στη περιοχή του Ισθμού. Η προαναφερθείσα περιοχή αποτελεί τμήμα της βιομηχανικής περιοχής της Μητροπολιτικής Περιοχής της Αθήνας. Ταυτόχρονα, πρέπει να αναφερθεί ότι στις υπόλοιπες περιοχές του Δήμου δεν προβλέπεται περαιτέρω ανάπτυξη βιομηχανικών δραστηριοτήτων. Παρακάτω, ακολουθούν σχετικοί χάρτες οι οποίοι συμπεριλαμβάνονται στο αντίστοιχο πλαίσιο.

Χάρτης 3.1.3.α. : Εθνικό Πρότυπο Χωροταξικής Οργάνωσης της Βιομηχανίας
 Πηγή: ΥΠΕΚΑ, Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία

Χάρτης 3.1.3.β: Εθνικό Πρότυπο Χωροταξικής Οργάνωσης της Βιομηχανίας – Εξειδίκευση στη Μητροπολιτική Περιοχή της Αθήνας
 Πηγή: ΥΠΕΚΑ, Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία

3.2 Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο

Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο αντιστοιχεί στην ευρύτερη περιοχή του Λουτρακίου - Περαχώρας (Καποδιστριακή διαίρεση) και είναι δημοσιοποιημένο στο ΦΕΚ 616/Δ/26-7-2002, από το ΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ, αρ. 9037/30-5-2002.

Αναλυτικότερα, στο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Λουτρακίου περιλαμβάνεται πολεοδομική οργάνωση του οικισμού για πληθυσμιακό μέγεθος 20.000 κατοίκων, εκ των οποίων οι 9500 κάτοικοι είναι μόνιμοι. Ταυτόχρονα, στο σχέδιο οριοθετείται η επέκταση της πόλεως του Λουτρακίου, εγκρίνεται η δημιουργία 7 πολεοδομικών ενοτήτων (και σχεδόν διατηρούν το συντελεστή δόμησης που είχαν, καθορίζονται οι χρήσεις γης, τα μέτρα για τη προστασία του περιβάλλοντος καθώς και τα απαραίτητα έργα που αφορούν τις υποδομές. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη παλιά πόλη (πρώτες 3 πολεοδομικές ενότητες) ορίζεται ως χρήση γης η γενική κατοικία, στις υπόλοιπες δυτικές ενότητες (ενότητες 5 και 6) προβλέπεται ως χρήση γης ο τουρισμός - αναψυχή και στις ανατολικές πολεοδομικές ενότητες (4 και 7) ως γενική χρήση γης η αμιγής κατοικία (πλην των πολεοδομικών κέντρων που προβλέπονται σε κάθε γειτονιά). Από την άλλη μεριά, στο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της Περαχώρας, εντάσσεται πολεοδομική οργάνωση του οικισμού για πληθυσμιακό μέγεθος 2.500 κατοίκων. Στο συγκεκριμένο σχέδιο οριοθετείται η επέκταση πόλεως, εγκρίνεται η δημιουργία μίας πολεοδομικής ενότητας και τέλος, καθορίζονται οι χρήσεις γης. Θα πρέπει να τονισθεί ότι και στα δύο Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια, υφίσταται εκτίμηση της χωρητικότητας των πολεοδομικών ενοτήτων σε κατοίκους και των αναγκών σε γη για κοινωνική υποδομή, καθώς και ο καθορισμός ζωνών οικονομικών και θεσμικών κινήτρων και πολεοδομικών μηχανισμών.

Ενδεικτικά, παρουσιάζονται οι βασικότερες παρεμβάσεις, όπως εκείνες αναφέρονται στο αντίστοιχο ΦΕΚ του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Λουτρακίου - Περαχώρας:

1. Απόλυτη προστασία των ακτών από τη ρύπανση και τα απόβλητα ιδιαίτερα της περιοχής από τον Ισθμό έως το Club Ποσειδών, των ακτών από το Σκάλωμα έως το Ηραϊον, όλης της λίμνης της Βουλιαγμένης, των όρμων της Στέρνας, Μηλοκοπής, Καλωσιάς, Στραβών, Αγία Σωτήρα, Σχίνου.
2. Απόλυτη προστασία των δασών της περιοχής από πυρκαγιά, αυθαίρετη δόμηση, υλοτομία και ανεξέλεγκτη κτηνοτροφία.
3. Προστασία των αρχαιολογικών χώρων της περιοχής και κυρίως του Ηραίου και της αρχαίας Διόσκου.
4. Οριοθέτηση των ρεμάτων της περιοχής που διαπερνούν τη πόλη και καθορισμό ζωνών πρασίνου παράλληλα με τα ρέματα.

Εξίσου σημαντικός είναι ο νέος σιδηροδρομικός σταθμός, ο οποίος χωροθετείται στην είσοδο της πόλης, εκτός των ορίων της εντός σχεδίου περιοχής, ενώ σταθερή παραμένει η χάραξη εντός της πόλης. Όσον αφορά το σταθμό των ΚΤΕΛ, χωροθετείται σε περιοχή που έχει πρόσβαση από τη περιφερειακή οδό.

Εν κατακλείδι, στο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, προτάθηκε ένα αρκετά μεγάλο δίκτυο πεζοδρόμων το οποίο με τη σειρά του, διαμορφώνει μικρούς χώρους πρασίνου και τελικά ενώνει τις περιοχές κατοικίας, τη παραλία, το κέντρο της πόλης και τα τοπικά κέντρα κάθε γειτονιάς. Για το συγκεκριμένο δίκτυο, θεωρήθηκαν

αποτελεσματικότεροι, οι δρόμοι δευτερεύουσας κυκλοφοριακής σημασίας οι οποίοι έρχονται σε επαφή με τις λεγόμενες «πράσινες διαδρομές» (κατά μήκος των ρεμάτων).

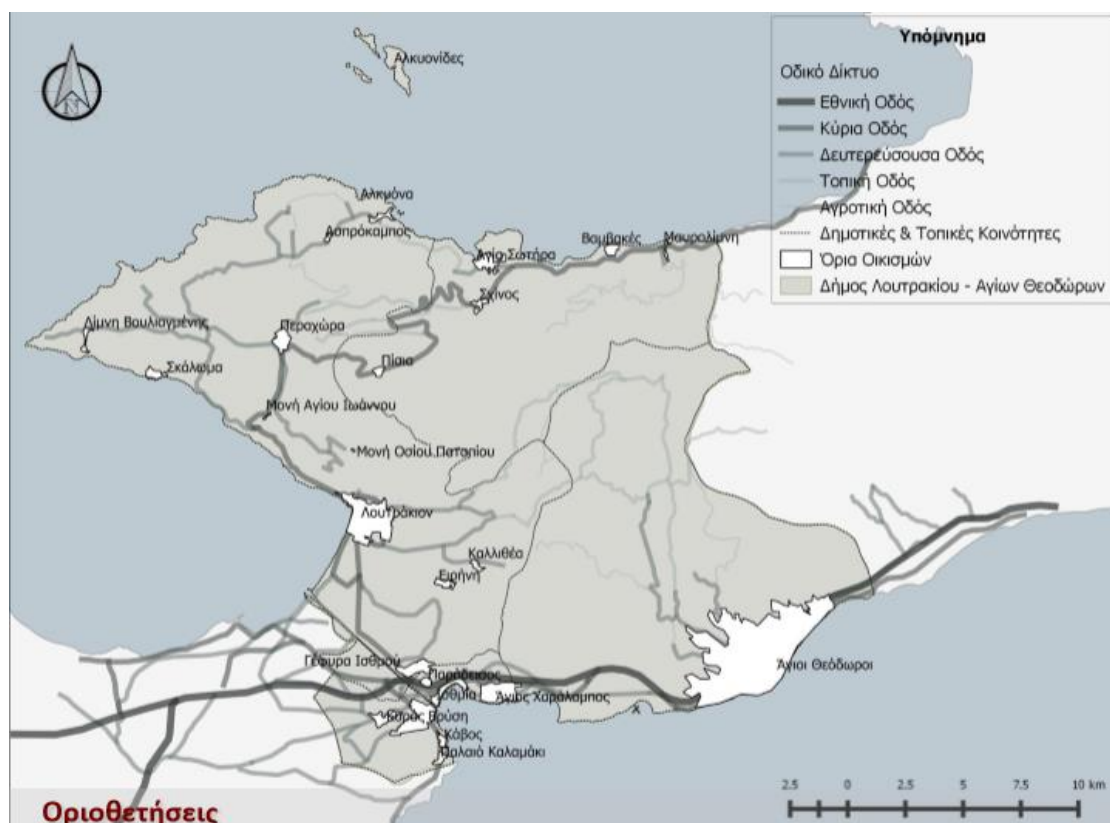
Σε ένα γενικότερο πλαίσιο, στο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο προβλέφθηκε η πεζοδρόμηση κατά μήκος της παραλίας, η κατασκευή ποδηλατοδρόμου (από τη Σχολή Μηχανικού μέχρι τη παλαιά πόλη, κατά μήκος της οδού Ποσειδώνος), ενώ η δε οδός Ποσειδώνος διατηρεί τη κυκλοφοριακή της λειτουργία μόνο στο νότιο τμήμα του Καζίνου. Τέλος, με το ΓΠΣ δημιουργήθηκαν αρκετοί ελεύθεροι χώροι και αστικό πράσινο και επήλθε η απόλυτα προστασία των ακτών από τα απόβλητα και τη ρύπανση (στην έκταση από το Ισθμό μέχρι το Club Ποσειδών).

Παρ' όλα αυτά, στις 5/07/2010 το δημοτικό συμβούλιο το Δήμου, έδωσε τη συγκατάθεση του, για τη δημιουργία ενός καινούργιου ΓΠΣ, το οποίο θα απευθύνεται σε όλη την έκταση που του αντιστοιχεί. Αναλυτικότερα, το νέο ΓΠΣ περιλαμβάνει την επέκταση της πόλεως του Λουτρακίου καθώς και την οριοθέτηση 20 περίπου οικισμών. Μάλιστα, εμπεριέχει ακόμη τις χρήσεις γης, την επέκταση του σχεδίου πόλης του Λουτρακίου, την οριοθέτηση των υφιστάμενων οικισμών, τη προστασία περιβάλλοντος και την ανάδειξη της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς (<http://bit.ly/1Av2Ptg>). Σήμερα, το καινούργιο αυτό σχέδιο βρίσκεται υπό εξέλιξη καθώς, στις 09/04/2014 το δημοτικό συμβούλιο ενέκρινε ομόφωνα τη Β2 φάση, η οποία αφορά τη πολεοδομική οργάνωση του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων – Περαχώρας όπως εκείνη τροποποιήθηκε υπ' αριθ. 4/2014 Απόφασης Επιτροπής Ποιότητας Ζωής.

3.3 Οριοθετημένοι Οικισμοί

Από τους 24 οικισμούς του Δήμου Λουτρακίου, οι 6 μονάχα έχουν πλήρως ορισμένα και σαφή όρια. Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), οι οριοθετημένοι οικισμοί είναι οι εξής:

1. Λουτράκι, οριοθετημένο σύμφωνα με το ισχύον Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΦΕΚ 616/Δ/26-07-2002)
2. Περαχώρα, οριοθετημένη σύμφωνα με το ισχύον Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΦΕΚ 616/Δ/26-07-2002)
3. Πίσια, οριοθετημένο σύμφωνα με την απόφαση υπ' αριθμόν 7889 απόφαση του Νομάρχη (ΦΕΚ 350/18-04-86)
4. Σχίνος, οριοθετημένος σύμφωνα με την απόφαση υπ' αριθμόν 7889 απόφαση του Νομάρχη (ΦΕΚ 350/18-04-86)
5. Καλλιθέα, οριοθετημένη σύμφωνα με την απόφαση υπ' αριθμόν 8188 απόφαση του Νομάρχη (ΦΕΚ 468/28-05-86)
6. Κυρά Βρύσης, οριοθετημένη σύμφωνα με την απόφαση υπ' αριθμόν 8746 απόφαση του Νομάρχη (ΦΕΚ 226/21-03-86)

Χάρτης 3.3: Οριοθετήσεις Οικισμών Δήμου Λουτρακίου – Περachώρας – Αγίων Θεοδώρων

Πηγή: **Εργασία του Μεταπτυχιακού «Περιβάλλον και Ανάπτυξη», Ε.Μ.Π. στο μάθημα «Οικιστικά Συστήματα στο αστικό και φυσικό περιβάλλον»**

3.4 Κατηγορίες Χρήσεων Γης

Σύμφωνα με τις ισχύουσες πολεοδομικές μελέτες και το θεσμικό πλαίσιο που υφίστανται για το Δήμο Λουτρακίου, στις πολεοδομικές ενότητες του Λουτρακίου – Περachώρας και των Αγίων Θεοδώρων, ορίζονται οι εξής χρήσεις γης:

- Χώροι Δόμησης, Αμιγούς και Γενικής Κατοικίας
- Οδοί
- Πεζόδρομοι
- Χώροι Κοινής Χρήσεως
- Χώροι Στάθμευσης
- Χώροι Κοινωφελών Δραστηριοτήτων
- Εμπόριο
- Αποθήκες
- Τουρισμός
- Αναψυχή
- Θρησκευτικές Δραστηριότητες
- Παιδικές Χαρές
- Αθλητικές Εγκαταστάσεις

- Εκπαίδευση
- Πολιτιστικές Δραστηριότητες
- Πλατείες
- Υπηρεσίες Τοπικού Κέντρου Εξυπηρέτησης
- Υπηρεσίες Κοινωνικής Πρόνοιας

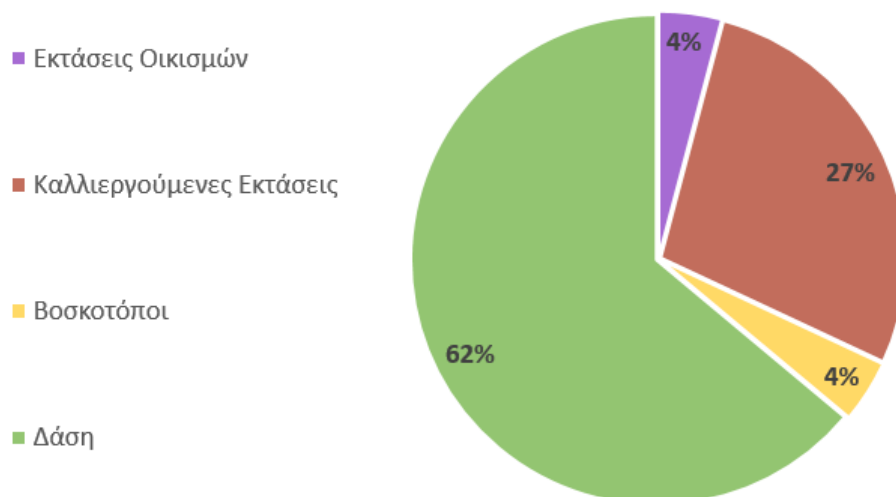
Θα πρέπει να τονισθεί ότι οι εμπορικές χρήσεις καθώς και οι υπηρεσίες τοπικού κέντρου εξυπηρέτησης, τοποθετούνται κυρίως στη κεντρική οδό που διατρέχει κάθε οικισμό του Δήμου. Στη συνέχεια, από τις κεντρικές οδούς διέρχονται κάθετες προς αυτές οδοί, κατά μήκος των οποίων παρατηρούνται κατοικίες και μικρά εργαστήρια. Όσον αφορά, τις τουριστικές δραστηριότητες καθώς και τις χρήσεις αναψυχής, εκείνες συναντώνται περισσότερο στα παραλιακά μέτωπα, τα οποία δέχονται μεγάλη πίεση από τον ανθρωπογενή παράγοντα. Συγκεκριμένα, κυρίως στην ευρύτερη περιοχή του Λουτρακίου, παρατηρούνται μεγάλες αλλοιώσεις στο φυσικό περιβάλλον καθώς η αλόγιστη εκμετάλλευση αυξάνεται κάθε χρόνο. Καλό επίσης θα ήταν να αναφερθεί ότι στη περιφερειακή ενότητα της Κορίνθου δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες βιομηχανικές περιοχές ή βιομηχανικά πάρκα. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια στις ευρύτερες περιοχές του Λουτρακίου και των Αγίων Θεοδώρων έχουν δημιουργηθεί (χωρίς την απαραίτητη νομική μορφή) βιομηχανικές και βιοτεχνικές ζώνες (Στρατηγικός Σχεδιασμός Λουτρακίου 2014 – 2019).

Παρακάτω, παρουσιάζονται οι χρήσεις γης και σε απόλυτα μεγέθη και ποσοστά για τα έτη 1991 και 1999 – 2000, σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Ειδικότερα, τα μεγαλύτερα ποσοστά γης για το Δήμο Λουτρακίου καταλαμβάνουν τα δάση (62%) και οι καλλιουργούμενες εκτάσεις (27%), ενώ τη μικρότερα ποσοστά συναντώνται στις εκτάσεις καλυμμένες από νερό, στους οικισμούς (4%) και στους βοσκότοπους (4%).

ΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ – ΠΕΡΑΡΑΧΩΡΑΣ – ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ				
	Δημοτική Ενότητα:			
	Λουτρακίου Περαχώρας		- Αγίων Θεοδώρων	
Έτος Απογραφής:	1991	1999 - 2000	1991	1999-2000
Εκτάσεις Οικισμών (στρέμματα)	10.3	6.1	3.2	6.1
Καλλιεργούμενες Εκτάσεις	24.9	58.5	11.5	20.5
Βοσκότοποι	0	10.9	16.1	1.7
Δάση	81.1	116.4	67	68.8
Εκτάσεις Καλυπτόμενες από ύδατα	4.3	1.5	0.2	0
Λοιπές Εκτάσεις	0.2	5.7	0	1.4
Συνολική Έκταση	120.8	199.1	98	98.5
Μορφή Ανάγλυφου	Πεδινό		Ορεινό	

Πίνακας 3.4: Εκτάσεις και Χρήσεις Γης Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων
 Πηγή: [Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας](#)

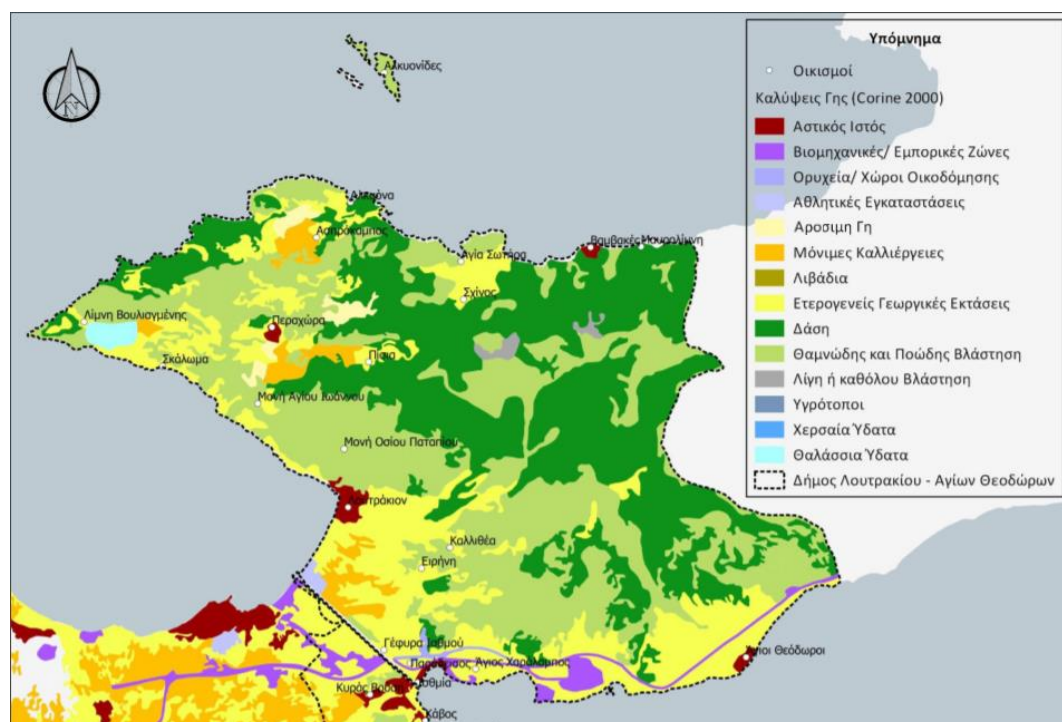
Χρήσεις Γης Δήμου Λουτρακίου - Περαχώρας - Αγίων Θεοδώρων 1999 - 2000

Διάγραμμα 3.4: Εκτάσεις και Χρήσεις Γης Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων 1999 – 2000 (Ποσοστά)

Πηγή: [Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδίας Επεξεργασίας](#)

Έπειτα, ακολουθεί ο χάρτης Χρήσεων Γης του Δήμου Λουτρακίου, όπως εκείνος προέκυψε από την επεξεργασία των δεδομένων του συστήματος Corine Land Cover 2000. Ειδικότερα, οι καλύψεις της γης που παρουσιάζονται, ακολουθούν τη κατανομή των ποσοστών των χρήσεων γης (1999 – 2000), όπως εκείνες καταγράφηκαν από την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Παρατηρώντας τον χάρτη, συμπεραίνεται εύκολα το γεγονός ότι τα δάση και οι καλλιεργούμενες εκτάσεις καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο τμήμα της γης, ενώ αντιθέτως οι οικισμοί, οι βοσκότοποι καθώς και οι βιομηχανικές ζώνες καταλαμβάνουν το μικρότερο τμήμα.

Χάρτης 3.4: Χρήσεις Γης (Corine Land Cover) Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων 1999 – 2000

Πηγή: Εργασία του Μεταπτυχιακού «Περιβάλλον και Ανάπτυξη», Ε.Μ.Π. στο μάθημα «Οικιστικά Συστήματα στο αστικό και φυσικό περιβάλλον»

3.5 Υφιστάμενες Μελέτες Πολεοδομίας

3.5.1 Πολεοδομική Μελέτη Λουτρακίου

Η πρώτη πολεοδομική μελέτη της πόλης του Λουτρακίου, πραγματοποιήθηκε το 1963 από τους αρχιτέκτονες Σ. Μολφέση και Θ. Παπαγιάννη. Εκείνο το έτος, δόθηκαν οι πρώτες κατευθυντήριες γραμμές, για το μελλοντικό σχηματισμό της πόλης. Αναλυτικότερα, οι αρχιτέκτονες κατανόησαν ότι η επέκταση της πόλης πρέπει να γίνει προς τα ανατολικά (μέχρι το νεκροταφείο της πόλης) αλλά και προς τα νότια (μέχρι το σημερινό Καζίνο Λουτρακίου). Το ανερχόμενο τμήμα της επέκτασης για την εποχή εκείνη, δεν διαφέρει σημαντικά από την έκταση που είναι σήμερα ενταγμένη στο σχέδιο πόλεως. Ταυτόχρονα, εκείνο το έτος, πρότειναν τη κατασκευή συλλεκτήριου λίμνης (βορειοανατολικά της πόλης) για να τονώνει τις παροχές αιχμής των ρεμάτων, καθώς και τη χωροθέτηση μίας περιμετρικής οδού, η οποία θα διαχωρίζεται από τη πόλη με χώρους πρασίνου (ανατολικά της πόλης). Η κατασκευή μίας περιμετρικής - επαρχιακής οδού (μίας οδού με μελλοντικά μεγάλο κυκλοφοριακό φόρτο), θα διέκοπτε την πορεία της διαμέσου του αστικού ιστού. Παράλληλα και σε μικρή απόσταση από τη παραπάνω οδό, οι αρχιτέκτονες Μολφέση και Παπαγιάννη τοποθέτησαν τη μελλοντική σιδηροδρομική γραμμή, καθώς θεώρησαν ότι η τότε υφιστάμενη γραμμή υποβαθμίζει αισθητικά το παραλιακό μέτωπο της περιοχής. Συγχρόνως, ανατολικά της περιμετρικής οδού πρότειναν τη χωροθέτηση βιομηχανικών δραστηριοτήτων, οι οποίες εν τέλει θα εξυπηρετούνταν και από τη σιδηροδρομική γραμμή. Πιο συγκεκριμένα, ο πρώτος σιδηροδρομικός σταθμός τοποθετήθηκε νοτιοανατολικά του 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου (περίπου στο βόρειο άκρο του πάρκου της Δεξαμενής), ο οποίος τελικά προβλέφθηκε να συνδεθεί με το κέντρο της πόλης διαμέσου μεγάλης λεωφόρου, δίπλα στην οποία τοποθετείται ένα εμπορικό κέντρο χαμηλών κτιρίων, το οποίο διαχωρίζει τη παλαιά από τη καινούργια πόλη. Παράλληλα, προτάθηκε ένα καινούργιο υπεραστικό δίκτυο, το οποίο θα έχει αφετηρία το κέντρο της πόλης καθώς και μία μαρίνα για την εξυπηρέτηση μικρών σκαφών. Όσον αφορά το παραλιακό μέτωπο μεταξύ του Ισθμού και του Λουτρακίου, προβλέφθηκε μία ζώνη ξενοδοχειακών μονάδων, ενώ κατά μήκος της παραλίας και σε έκταση 50 μέτρων, μία ζώνη πρασίνου, η οποία θα περιλαμβάνει αναψυχή και αθλητικές εγκαταστάσεις.

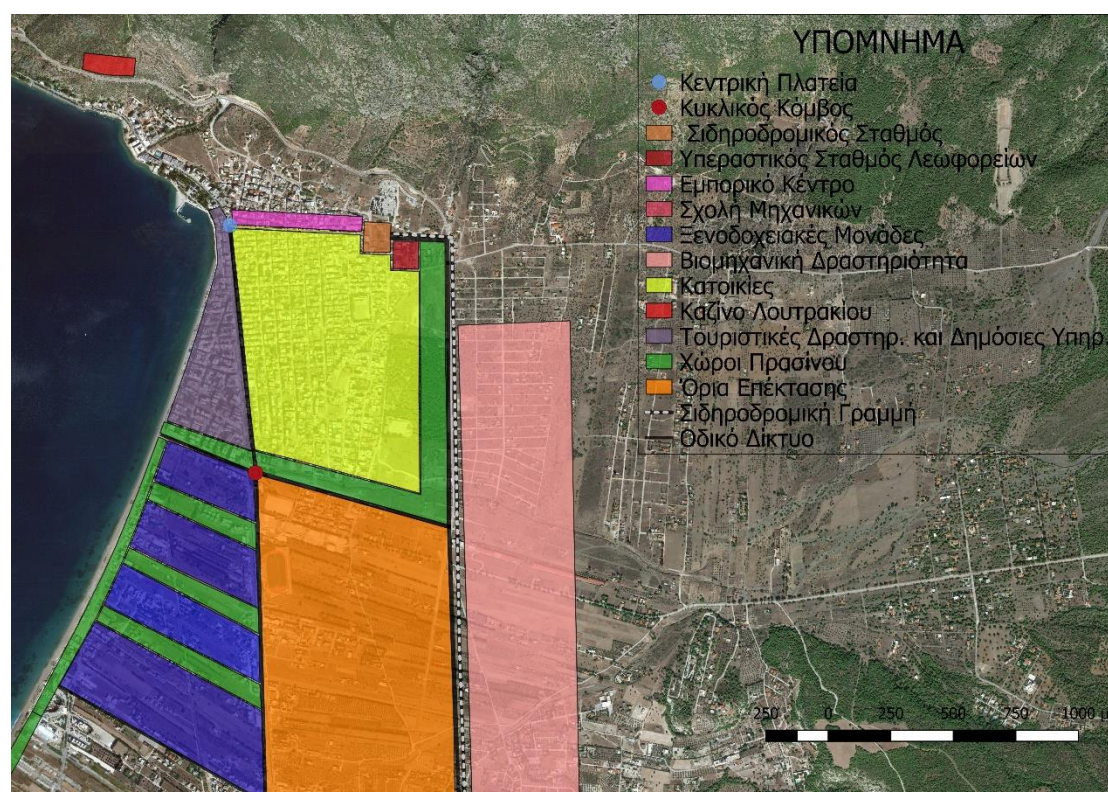
Οι αρχιτέκτονες, σαφώς επηρεασμένοι από τις σύγχρονες για την εποχή εκείνη πολεοδομικές μεθόδους, υποδείκνυαν τη δημιουργία καινούργιων, μεγάλων οικοδομικών τετραγώνων (με πλευρά της τάξης των 100 μέτρων) και τη διάνοιξη πολύ μεγάλων αστικών οδών (3 λωρίδες ανά κατεύθυνση), οι οποίες μάλιστα θα διαχώριζαν τη πόλη από το πράσινο. Η συγκεκριμένη νοοτροπία ακολουθήθηκε και στο παραλιακό μέτωπο, καθώς σε εκείνο το σημείο οραματίστηκαν 7οροφα ξενοδοχειακά συγκροτήματα με μεγάλη απόσταση μεταξύ τους, η οποία θα καλύπτονταν από χώρους πρασίνου και αναψυχής.

Όσον αφορά την είσοδο της πόλης, περίπου 2 χιλιόμετρα νότια του κέντρου (στη σημερινή θέση του ημικυκλικού κόμβου που οδηγεί στο καζίνο και τη σχολή Μηχανικού) προτείνεται ένας κυκλικός κόμβος, ο οποίος θα συμπεριλαμβάνει τις κατευθύνσεις για το κέντρο, την ανατολική περιμετρική οδό, τη παραλία και τη

σχολή Μηχανικού. Μάλιστα, η κεντρική οδός από το κόμβο μέχρι το κέντρο της πόλης προτάθηκε να έχει πλάτος 30 μέτρα και ουσιαστικά να διαχωρίζει τις κατοικίες (ανατολικό τμήμα της πόλης) με τις τουριστικές δραστηριότητες και τις δημόσιες υπηρεσίες της πόλης (δυτικό τμήμα της πόλης).

Οι όροι δόμησης που θεωρήθηκαν ως καταλληλότεροι, χαρακτηρίζονταν από πρασιά 5 μέτρων και υποχρεωτικό ακάλυπτο χώρο στο πίσω μέρος του οικοπέδου, πλάτους 15 μέτρων, προκειμένου να δημιουργηθεί ένας «ενιαίος» χώρος, ο οποίος θα αποτελεί το εσωτερικό κοινωνικό πυρήνα των γειτονιών. Όσον αφορά, το ύψος των κατοικιών θεωρήθηκε απαραίτητο να μην ξεπερνά τα 7 μέτρα.

Τέλος, το Καζίνο του Λουτρακίου τοποθετήθηκε στη περιοχή της Γκράβας, όπου θα συνοδευόταν από τελεφερίκ (με δρομολόγια από το κέντρο της πόλης, έως το όρος Γεράνεια). Παρόμοιες σχετικές πολεοδομικές προτάσεις για τη προσέλκυση περισσότερων επισκεπτών, αποτελούν η επέκταση των παραλιών, η δημιουργία γηπέδων γκολφ, του Βοτανικού και Ζωολογικού Κήπου, του εκθεσιακού κέντρου, ενυδρείου, εαρινού και χειμερινού θεάτρου, κολυμβητηρίου, λουτροθεραπευτηρίου, νοσοκομείου και αθλητικών εγκαταστάσεων.

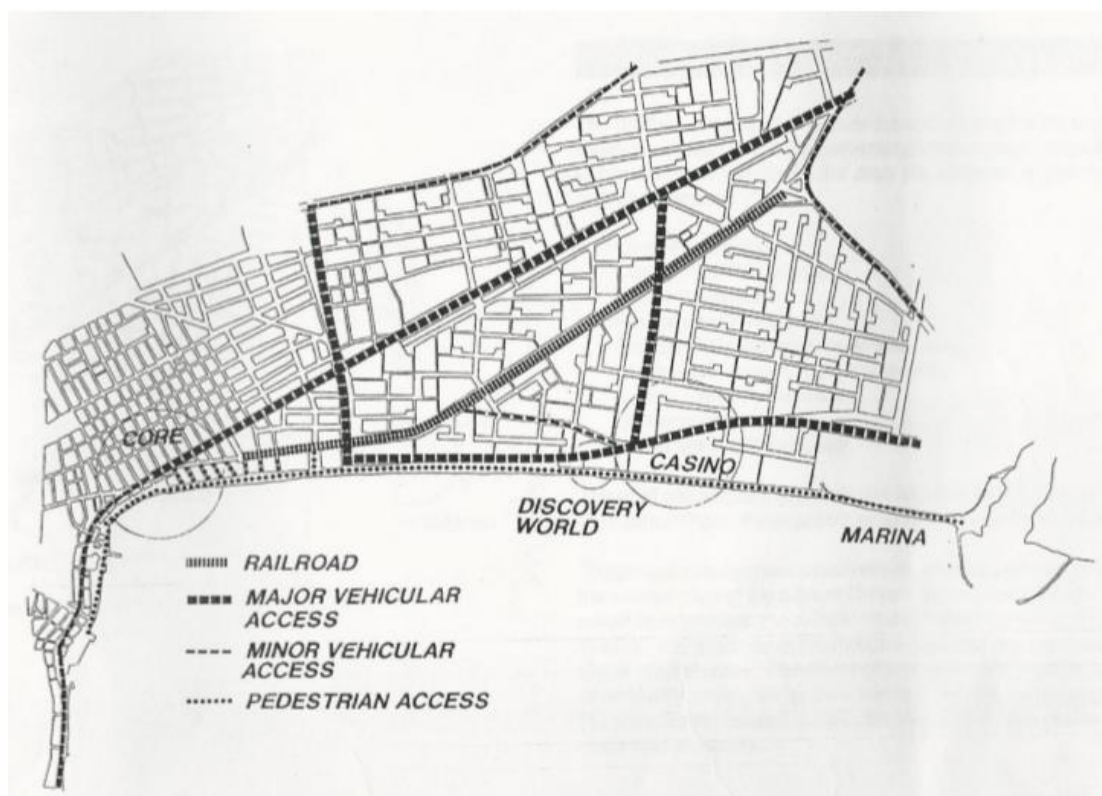
Χάρτης 3.5.1 : Σχεδιάγραμμα Πολεοδομικής Μελέτης του έτους 1963
Πηγή: **Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Ιδίας Επεξεργασίας**

3.5.2 Επέκταση Σχεδίου Πόλεως 1967

Η πρώτη επέκταση του Σχεδίου Πόλεως του Λουτρακίου πραγματοποιείται το 1967 με το (15-7-1967) Βασιλικό Διάταγμα και αναφέρεται στα όρια της σημερινής πυκνοκατοικημένης περιοχής (ΦΕΚ 81/Δ/1967). Συγκεκριμένα, η επέκταση υιοθέτησε την ιπποδάμεια μορφή, (η οποία άλλωστε κυριαρχούσε και στη παλαιά πόλη) καθώς στόχος της ήταν η ένταξη των όσο περισσότερων αυθαίρετων κτιρίων μέσα στο σχέδιο πόλης. Όσον αφορά την έκταση της, ήταν μικρότερη στη βόρεια πλευρά, και μεγαλύτερη στην ανατολική και νότια πλευρά. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι λόγω των διαφορετικών απόψεων και της ήδη πολύπλοκης πραγματικότητας (ύπαρξη πολλών αυθαίρετων κτιρίων), δεν τηρήθηκαν τα σχέδια που προβλεπόντουσαν από τη πολεοδομική μελέτη του 1963. Αναλυτικότερα, προβλέφθηκε η διάνοιξη περιμετρικής οδού στα όρια του σχεδίου πόλεως, ωστόσο δεν προβλέφθηκαν οι χώροι πρασίνου για το διαχωρισμό της οδού από τις περιοχές κατοικίας, ενώ και τα οικοδομικά τετράγωνα σχεδιάστηκαν μικρότερα (από εκείνα που σχεδιάστηκαν το 1963). Ταυτόχρονα στις περιοχές επεκτάσεων, προβλέφθηκε μέγιστος αριθμός ορόφων τρεις και για αυτό το λόγο δημιουργήθηκε μία πιο πυκνοκατοικημένη περιοχή από ότι σχεδιάζοταν αρχικά. Μάλιστα, το έτος 1994 με την υπ' αριθμόν απόφαση 6102 του Νομάρχη Κορινθίας (ΦΕΚ 878/Δ/1994), οι όροι δόμησης τροποποιήθηκαν και καταργήθηκε ο περιορισμός ορόφων, ενώ μεγάλωσε το επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων και δόθηκε μεγάλος συντελεστής δόμησης.

3.5.3 Επέκταση Σχεδίου Πόλεως 1979

Το έτος 1979, υπήρξε μία δεύτερη επέκταση σχεδίου πόλεως, η οποία ξεκινάει από το τέρμα της προηγούμενης (Άγιος Φανούριος) και τελειώνει στη Σχολή Μηχανικού. Στο συγκεκριμένο σχέδιο προβλέφθηκαν μεγάλοι δρόμοι, η διάνοιξη ενός μεγάλου άξονα παράλληλου στην υφιστάμενη σιδηροδρομική γραμμή και η διάνοιξη ενός άξονα σύνδεσης του σημερινού καζίνου Λουτρακίου με την επαρχιακή οδό (σημερινή οδός Παπανικολή). Συγχρόνως, προτάθηκε στις γειτονιές του κέντρου της πόλεως, ένα δίκτυο από αδιέξοδους φαρδείς τοπικούς δρόμους, οι οποίοι θα αποθαρρύνουν τη διαμπερή διέλευση των οχημάτων. Το αισιόδοξο αυτό σχέδιο πραγματοποιήθηκε σε πολύ μικρό βαθμό μέχρι σήμερα, καθώς δεν συνδεόταν με το τότε υφιστάμενο οδικό δίκτυο και ως εκ τούτου απαιτούσε νέα έκταση από το Δήμο.

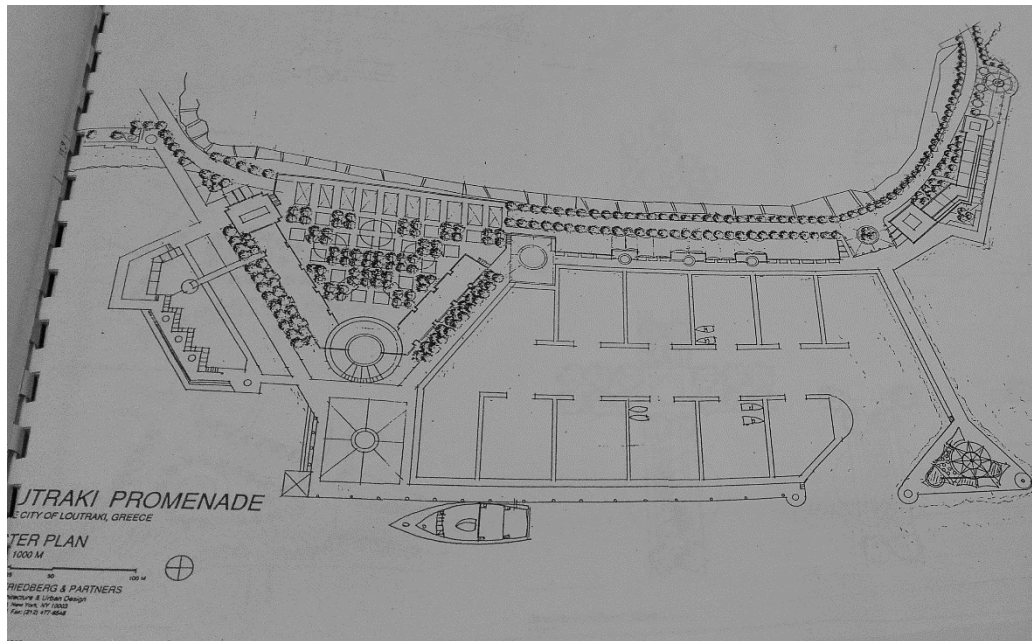

Χάρτης 3.5.3 : Σχέδιο Πολεοδομικής Μελέτης του Friedbeg: Πυκνοδομημένος Αστικός Ιστός της παλαιάς Πόλης

Πηγή: Παράδοση Α' φάσης Πολεοδομικής Μελέτης Λουτρακίου, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Ιδίας Επεξεργασία

3.5.4 Μελέτη Παραλιακού Πεζόδρομου Λουτρακίου 1996

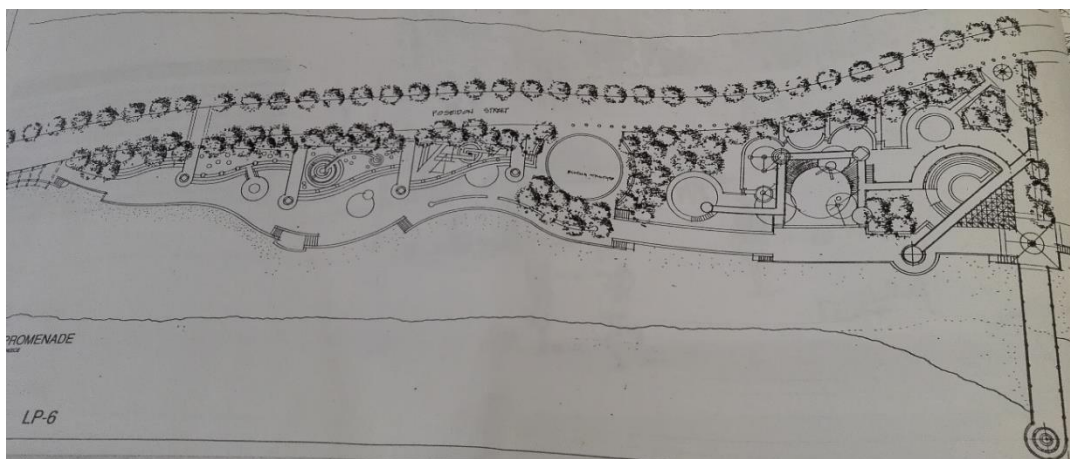
Όσον αφορά το παραλιακό μέτωπο του Λουτρακίου, παραδόθηκε σχετική μελέτη από το μελετητικό γραφείο Paul Friedberg & Partners το 1996. Αναλυτικότερα, στη μελέτη συμπεριλαμβάνεται η δημιουργία ενυδρείου ή βοτανικού κήπου στο κεντρικό παραλιακό πάρκο (Ειρήνης), καθώς και ανασχηματισμό της μαρίνας.

Εικόνα 3.5.4.α : Σχέδιο Πολεοδομικής Ανάπλασης στη μαρίνα Λουτρακίου

Πηγή: Loutraki Promenade, Conceptual Design Report, 1996

Για το τμήμα από το πάρκο Ειρήνης μέχρι την οδό Ήρας, προβλέπεται η φύτευση του χώρου ανάμεσα στο παραλιακό μέτωπο και των κτιρίων, ώστε να δοθεί μία ευχάριστη πολεοδομική νότα στη περιοχή εκείνη. Σχετικά με το υπόλοιπο τμήμα του παραλιακού μετώπου(το οποίο τοποθετείται σε κοντινή απόσταση από το κέντρο της πόλης), έχοντας διατηρήσει περισσότερο τη φυσική του μορφή, προτείνεται ένα επίπεδο διακίνησης των πεζών με κυκλικά κιόσκια. Μετά την οδό Δαμασκηνού, όπου η παραλιακή οδός συνεχώς απομακρύνεται από το κέντρο της πόλης, σχεδιάζονται κυματοειδείς αναβαθμίδες, οι οποίες ενώνουν τη παραλία με το πεζόδρομο (λόγω μεγάλης διαφοράς ύψους). Ακόμη νοτιότερα στην οδό Αιγαίου, προβλέπεται η μικτή κυκλοφορία πεζών και οχημάτων. Ο πεζόδρομος αναβαθμίζεται, ενώ ο παράλληλος δρόμος κυκλοφορίας είναι ευθύγραμμος και σε όποια μεγάλη μεταξύ τους απόσταση σχηματίζεται, δημιουργούνται χώροι πρασίνου.

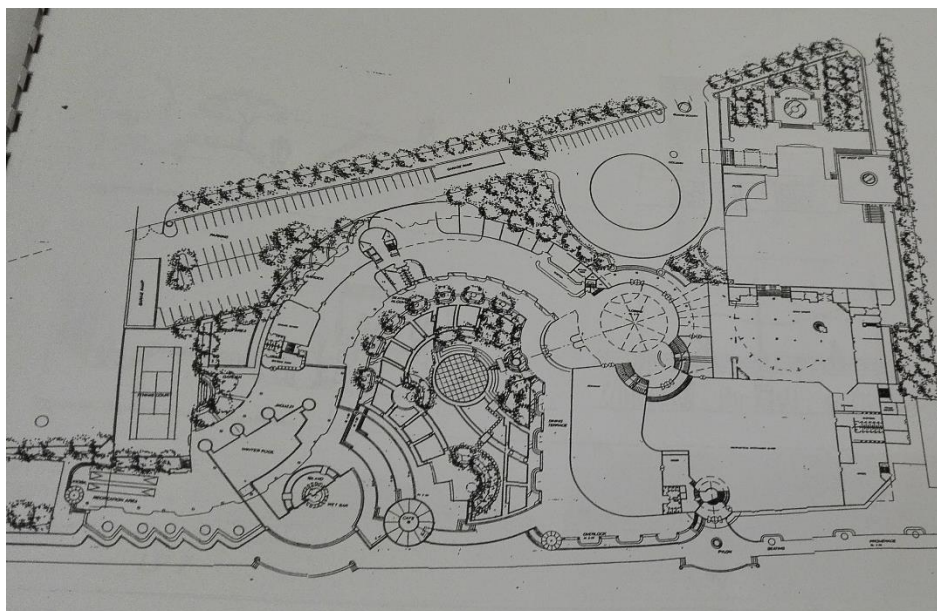

Εικόνα 3.5.4.β : Σχέδιο Ανάπλασης Παραλιακού Μετώπου Λουτρακίου

Πηγή: Loutraki Promenade, Conceptual Design Report, 1996

Όσον αφορά την ευρύτερη περιοχή του Καζίνο, προτείνονται μεγάλα θεαματικά πάρκα ειδικά σχεδιασμένα για τα παιδιά. Στη νότια πλευρά του, υποστηρίζεται η κατασκευή ενός υπερυψωμένου δρόμου, οποίος θα συνδέει το καζίνο με τη μαρίνα της πόλης.

Εικόνα 3.5.4.γ : Σχέδιο Πολεοδομικής Ανάπλασης στη περιοχή του Καζίνο του Λουτρακίου
Πηγή: [Loutraki Promenade, Conceptual Design Report, 1996](#)

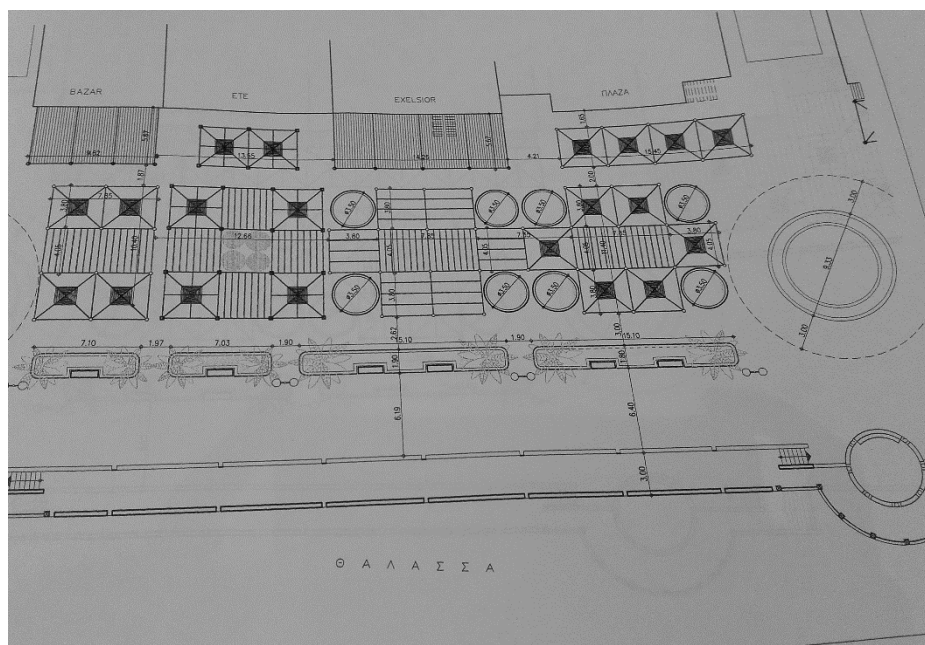
Τέλος, μελετάται η πλατεία της 25^{ης} Μαρτίου, καθώς θεωρείται αναγκαία η ενοποίηση της με τα περιμετρικά πεζοδρόμια. Ταυτόχρονα, προτείνεται και η πεζοδρόμηση ή δημιουργία οδών ήπιας κυκλοφορίας όλων των κάθετων στη παραλία οδών.

3.5.5 Ανάπλαση Παραλίας Λουτρακίου 1999

Το έτος 1999 το μελετητικό γραφείο «Ε. Αντωνίου και Π. Παρασκευόπουλος» ανέλαβε τη μελέτη που αφορούσε το παραλιακό μέτωπο του Λουτρακίου η οποία μάλιστα, στηρίχθηκε στη προηγούμενη μελέτη του αρχιτέκτονα Friedberg. Αναλυτικότερα, η έκταση στην οποία αναφερόταν, περιλάμβανε το χώρο μεταξύ του ξενοδοχείου «Ακτή» και της οδού Αιγαίου. Η μελέτη αυτή διαφοροποιείται από τις προηγούμενες, καθώς αρχικά αναφέρεται στις ήδη υπάρχουσες αυθαίρετες κατασκευές που χρησιμοποιούνται για τις δραστηριότητες αναψυχής. Ο λόγος για τον οποίο αναφέρονται τα παραπάνω, δεν είναι άλλος από τη διαπίστωση της υποβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος και της εικόνας της πόλης.

Ο σχεδιασμός του πρώτου τμήματος του πεζοδρόμου (πλησίον πάρκου Ειρήνης) διαθέτει αρκετά κοινά στοιχεία, με εκείνον του Friedberg. Πιο συγκεκριμένα, προβλέπεται δημιουργία πεζοδρόμου δύο επιπέδων, το ένα εκ των οποίων θα

εξυπηρετεί τους πεζούς επισκέπτες, ενώ το δεύτερο εκείνους που θέλουν να έχουν πρόσβαση στη μαρίνα. Ταυτόχρονα, ο πεζόδρομος θα συμπεριλαμβάνει κυκλικές προεξοχές και παρτέρια ειδικά σχεδιασμένα. Τέλος, όσον αφορά το πρώτο τμήμα του πεζόδρομου, προτείνεται η δημιουργία τρίτου και τέταρτου επιπέδου για τη κίνηση των πεζών και τη κατάληξη των τεντών των κτιρίων, αντίστοιχα.

Εικόνα 3.5.5 : 1^ο Σχέδιο Πολεοδομικής Ανάπλασης στο παραλιακό μέτωπο
Πηγή: Πολεοδομική Μελέτη του Γραφείου Μελετών Εφαρμογών «Ε. Αντωνίου και Π. Παρασκευόπουλος», 1999

Όσον αφορά το δεύτερο τμήμα του παραλιακού μετώπου, προβλέπεται η κατασκευή στάσεων καλής θέας, οι οποίες θα είναι στεγασμένες με πέργκολες και θα έχουν ορθογώνιο σχήμα. Συγχρόνως, προβλέπεται η οριοθέτηση του χώρου που καταλαμβάνεται για τέντες και πέργκολες χρήσεων αναψυχής. Τέλος, θεωρείται αναγκαίο να χρησιμοποιηθούν τύποι πέργκολες - στεγάστρων, προκειμένου τα παραλιακά καταστήματα αναψυχής να χαρακτηρίζονται από ενιαία αισθητική και να υπάρξει μία γενικότερη ομοιομορφία, η οποία θα αναβαθμίσει τη περιοχή.

3.5.6 Μελέτη Αστικού Σχεδιασμού Λουτρακίου και Παραλιακού Πεζόδρομου 1999

Το 1999, το Μελετητικό Γραφείο Paul Friedberg & Partners κατέθεσε μία διαφορετική μελέτη αυτή τη φορά, η οποία αφορούσε τη Μελέτη του Αστικού Σχεδιασμού του Λουτρακίου και του Παραλιακού Πεζόδρομου. Σύμφωνα με την Ερευνητική Συνδρομή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Παράδοση Α΄ Φάσης), ο μελετητής εκκινεί από την άποψη ότι το ιστορικό τμήμα της πόλης του Λουτρακίου διαθέτει:

1. Ιστορία
2. Φυσική Ομορφιά
3. Θεραπευτικά Λουτρά
4. «Τη γοητεία του παλαιού κόσμου»
5. Ευχάριστο Κλίμα

Ωστόσο, τα προβλήματα που το χαρακτηρίζουν είναι:

1. Κυκλοφοριακή Συμφόρηση και έλλειψη θέσεων στάθμευσης
2. Περιορισμένες Δυνατότητες Αναψυχής
3. Περιορισμένες Πολιτιστικές Υποδομές
4. Περιορισμένος Ελεύθερος Δημόσιος Χώρος
5. Περιορισμένο Πράσινο
6. Απώλεια οπτικής αρμονίας και ταυτότητας
7. Ασυνέχεια στο παραλιακό πεζόδρομο
8. Διασπορά των βασικών αστικών λειτουργιών

Παρόλα αυτά, οι παραβάσεις που προτείνει είναι οι εξής:

1. Ενίσχυση του υφιστάμενου παραλιακού πεζόδρομου
2. Εμπλουτισμός κάθε τμήματος της ακτογραμμής με ένα χαρακτήρα ο οποίος θα είναι συμβατός με το υφιστάμενο περιβάλλον
3. Επέκταση του κεντρικού πάρκου (Ειρήνης) προς τη βόρεια πλευρά
4. Ανάπτυξη των χρήσεων στο λόφο ανατολικά του κεντρικού πάρκου και σύνδεση του με το κεντρικό πάρκο με ανελκυστήρα ή σκάλες
5. Κάλυψη των ρεμάτων και δημιουργία πράσινων διαδρομών στη πόλη
6. Χωροθέτηση συνεδριακού κέντρου και άλλων νέων υποδομών στην καρδιά του κέντρου και το σχεδιασμό τους, με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων και των συνέδρων
7. Πεζοδρόμηση και άλλων δρόμων
8. Αύξηση του ανοιχτού δημόσιου χώρου στο κέντρο της ιστορικής πόλης
9. Τη διοργάνωση ενός θερινού πολιτιστικού φεστιβάλ παράλληλα με δραστηριότητες αναψυχής
10. Θεσμοθέτηση αρχιτεκτονικών και πολεοδομικών περιορισμών που θα διατηρήσουν το χαρακτήρα της ιστορικής πόλης

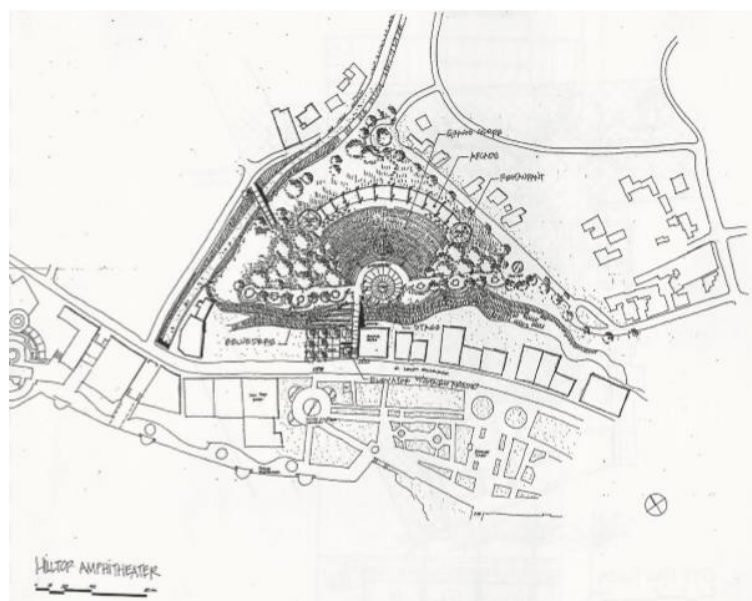
Ταυτόχρονα, προβλέπεται επέκταση του δυτικού τμήματος του πάρκου Ειρήνης και η δημιουργία ενός πράσινου διαδρόμου ανάμεσα στα ξενοδοχεία που βρίσκονται δυτικά του πάρκου και στη θάλασσα. Ο συγκεκριμένος διάδρομος θα καταλήγει σε ένα μεγάλο ξενοδοχειακό και εμπορικό συγκρότημα (μέσα στη

θάλασσα) με εγκαταστάσεις στα και εμπορικές δραστηριότητες. Όσον αφορά το λόφο που βρίσκεται στη πίσω πλευρά των ξενοδοχείων, προτείνεται η κατασκευή ενός μεγάλου ανοιχτού αμφιθεάτρου, το οποίο θα συμπεριλαμβάνει χρήσεις αναψυχής.

Εξίσου σημαντική στη συγκεκριμένη μελέτη, είναι η ανάπλαση του δημοσίου χώρου μπροστά από το δημαρχείο, προκειμένου τελικά να δημιουργηθεί μία ενοποιημένη πλατεία.

Παράλληλα, στο σημείο στο οποίο τοποθετείται ο Αθλητικός Όμιλος Λουτρακίου, προβλέπεται η ίδρυση ενός διοικητικού – συνεδριακού κέντρου, το οποίο θα χρησιμοποιείται από τις τοπικές αρχές, θα φιλοξενεί συνέδρια, θα διαθέτει εστιατόριο και τέλος, θα έχει τη δυνατότητα να εξυπηρετεί μεγάλο αριθμό σταθμευμένων αυτοκινήτων. Επίσης, μπροστά από το συνεδριακό κέντρο προτείνεται η δημιουργία μίας κεντρικής πλατείας, η οποία θα βοηθήσει στην κυκλοφοριακή αποσυμφόρηση της περιοχής.

Τελευταία προτεινόμενη παρέμβαση αποτελεί η κάλυψη του ρέματος Χαρβατίου – Αγίου Φανουρίου με τη δημιουργία ενός γραμμικού πάρκου. Μάλιστα, περίπου 40 μέτρα νοτιότερα του ρέματος, προτείνεται η ίδρυση ενός ακόμη μεγαλύτερου πολιτιστικού πάρκου, το οποίο θα ενώνει την Ελευθερίου Βενιζέλου με τη παραλιακή οδό (Ποσειδώνος). Κατά μήκος και των δύο προαναφερθέντων οδών, προβλέπονται κτίρια μεγάλου μεγέθους, τα οποία εξυπηρετούν χρήσεις αναψυχής και πολιτισμού, ενώ στον υπόλοιπο ακάλυπτο χώρο μεταξύ των δύο κεντρικών δρόμων θα δημιουργηθεί πάρκο.

Εικόνα 3.5.6 : Προτεινόμενη Διαμόρφωση του λόφου πάνω από το κεντρικό παραλιακό πάρκο Ειρήνης από τον Friedberg

Πηγή: Μελέτη του Αστικού Σχεδιασμού και Παραλιακού Πεζοδρόμου Λουτρακίου, Paul Friedberg & Partners, 1999

3.5.7 Μελέτη Κυκλοφοριακών Ρυθμίσεων και Παρεμβάσεων 2003

Η Μελέτη Κυκλοφοριακών Ρυθμίσεων και Παρεμβάσεων για το δομημένο τμήμα της πόλης του Λουτρακίου παραδόθηκε τον Ιούνιο του 2003, από το Γραφείο Μελετών Συγκοινωνιακών Έργων Ν. Βόσκογλου – Ι. Μάρη. Λόγω του γεγονότος ότι οδός παράκαμψης του Λουτρακίου δεν είχε κατασκευασθεί ακόμη και αναμενόταν εντός ολίγου καιρού, η μελέτη περιέχει μέτρα διαχειριστικού χαρακτήρα μικρής χρονικής διάρκειας.

Συγκεκριμένα, σε πρώτο πλάνο θεωρήθηκε σημαντική η βελτίωση των κύριων συλλεκτήριων οδών του δήμου ως οδών προτεραιότητας με τη κατάλληλη κατακόρυφη σήμανση. Ταυτόχρονα, δόθηκε έμφαση στη σηματοδότηση των κόμβων της Ελ. Βενιζέλου με τις οδούς Αιγαίου, Σχολής Μηχανικού, Παναγίας Γιάτρισσας, 28^{ης} Οκτωβρίου και Μ. Μπότσαρη και ειδικότερα στο πρώτο κόμβο (Ελευθερίου Βενιζέλου και Αιγαίου). Σήμερα ο κόμβος αυτός καθώς και ο κόμβος με τη Σχολή Μηχανικού είναι σηματοδοτημένοι. Οι συγκεκριμένες σηματοδοτήσεις, προβλέφθηκε να συνοδευτούν με την απομάκρυνση της παρόδιας στάθμευσης επί της Ελ. Βενιζέλου και επί των κύριων συλλεκτήριων μικρών γεωμετρικών χαρακτηριστικών. Ταυτόχρονα, προτάθηκε η πεζοδρόμηση της οδού Αφροδίτης, της Αγίου Ιωάννου, των οδών Δαμασκηνού και Κανάρη, οι οποίες συμμετείχαν σε προγράμματα αναπλάσεων.

Όσον αφορά τη παραλιακή λεωφόρο Ποσειδώνος, θεωρήθηκε ότι υπάρχει έντονη πολεοδομική ανάπτυξη κατά μήκος της τα τελευταία χρόνια και επομένως, θα πρέπει το τμήμα από την Οδό Αιγαίου μέχρι το Καζίνο να μετατραπεί σε μονόδρομο. Ωστόσο, λόγω της έντονης κίνησης (κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες), προτάθηκε η εκπόνηση μελέτης εφαρμογής για τον σαφή προσδιορισμό των θέσεων των διαβάσεων των πεζών, μελέτη σήμανσης, προσδιορισμός και εφαρμογή μέτρων ελέγχου της ταχύτητας των οχημάτων (Ερευνητική Συνδρομή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου - Παράδοση Α΄ Φάσης).

Τέλος, στο κέντρο της πόλης (το τμήμα ανάμεσα στις οδούς Κολοκοτρώνη και Εθνικής Αντιστάσεως) προβλέφθηκε η χρήση του συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης καθώς και η χωροθέτηση στεγασμένων θέσεων στάθμευσης (μεταξύ της πλατείας 25^{ης} Μαρτίου και της οδού Μάτση).

3.5.8 ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ (ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ – ΠΕΡΑΧΩΡΑΣ) 2013

Η Β2 Φάση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Δημοτικής Κοινότητας Λουτρακίου – Περαχώρας πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2013 και συμπεριλάμβανε τη πολεοδομική οργάνωση όλης της έκτασης της δημοτικής κοινότητας Λουτρακίου – Περαχώρας. Ωστόσο, μέχρι σήμερα η έγκριση του εκκρεμεί και επομένως δεν υφίστανται νέες κατευθύνσεις ανάπτυξης (σε ισχύ σήμερα βρίσκεται το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του 2002).

Σε σχέση με το υπό εκπόνηση ΓΠΣ του Λουτρακίου, εδώ προβλέπεται η αντικατάσταση της 7^{ης} πολεοδομικής ενότητας από τις γύρω, καθώς θεωρήθηκε ότι δεν μπορεί να αποτελεί μία ενότητα ξεχωριστά και επομένως, οι πολεοδομικές νεότητες είναι 6. Όσον αφορά τις χρήσεις γης, μελλοντικά αναφέρεται ο μετασχηματισμός των τοπικών κέντρων γειτονιάς και η ίδρυση ενός γραμμικού εμπορικού κέντρου κατά μήκος της οδού Ελευθέρου Βενιζέλου από την είσοδο της πόλης μέχρι το πάρκο της Ειρήνης. Ταυτόχρονα, η χρήση γης τουρισμός – αναψυχή τοποθετείται μονάχα στο παραλιακό μέτωπο, σε βάθος δύο οικοδομικών τετραγώνων. Η χρήση γης αμιγής κατοικία παραμένει στις ίδιες περιοχές εκτός από τα σημεία που τοποθετούνται τα γραμμικά εμπορικά κέντρα και τα παραλιακά Οικοδομικά Τετράγωνα.

Γενικότερα, προβλέπεται η βελτίωση της εικόνας της πόλης από τη θάλασσα, με πολλές ακόμη πολεοδομικές παρεμβάσεις όπως εκείνες είχαν οραματιστεί από τον Friedberg. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η δημιουργία νέου χώρου πρασίνου σε τμήμα έκτασης που περιλαμβάνει η Σχολή Μηχανικών στη περιοχή της Ποσειδωνίας. Ακόμη, προτείνεται η ίδρυση τουριστικών εγκαταστάσεων δίπλα στον Ισθμό της Κορίνθου και στον αρχαιολογικό χώρο της Διορκού.

Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο περιλαμβάνει πρόταση και για το Σιδηροδρομικό Δίκτυο, η οποία αποσκοπεί στη κατάργηση της χάραξης μέσα στη παλιά πυκνοκατοικημένη πόλη. Αντιθέτως, αντικαθιστά τη γραμμή με χώρους πρασίνου και πεζόδρομους και ορίζει ένα καινούργιο κεντρικό σταθμό στην είσοδο της πόλης, σε θέση που θα διευκρινιστεί, έπειτα από την απόφαση του ΟΣΕ. Μάλιστα, στη συγκεκριμένη θέση πρόκειται να εγκατασταθούν και τα υπεραστικά λεωφορεία. Τέλος, μέσα στο σχέδιο περιλαμβάνεται και η κατασκευή ενός νέου σταθμού του προαστιακού σιδηρόδρομο στον Ισθμό της Κορίνθου.

Ακόμη, στο σημείο συμβολής της περιμετρικής οδού με την Ελευθέρου Βενιζέλου, σύμφωνα και με το σχέδιο του Friedberg, προτείνεται η κατάργηση του γηπέδου και η αντικατάσταση του με διοικητικό - συνεδριακό κέντρο, το οποίο θα αποδυναμώσει και το πρόβλημα της στάθμευσης. Μάλιστα, σε κοντινή απόσταση από τη συγκεκριμένη περιοχή βρίσκεται και το ρεύμα Χαρβατίου – Αγίου Φανουρίου το οποίο αποτελεί φυσικό φράγμα της πυκνοκατοικημένης περιοχής από τη περιοχή επέκτασης σχεδίου το 1979. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το νέο συνεδριακό κέντρο πρόκειται να ενοποιηθεί με τη περιοχή ανάπλασης του ρέματος μέσω χώρων πρασίνου (δημιουργία πράσινης διαδρομής).

Με την υπ' αριθμόν απόφαση 4/03—02-2014, η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, προχώρησε στη Β2 Φάση του Σχεδίου στην οποία και πρότεινε τη κατασκευή τροχιόδρομου σε όλο το μήκος της Ελ. Βενιζέλου. Επιπροσθέτως, θεώρησε αναγκαία τη χωροθέτηση σταθμού τρένου στην οδό Αιγαίου, στην είσοδο της πόλης. Το δημοτικό συμβούλιο γνωμοδότησε θετικά επί της Β2 Φάσης, όπως τροποποιήθηκε με την Απόφαση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής με υπ' αριθμό 89/2014 (Ερευνητική Συνδρομή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου - Παράδοση Α' Φάσης).

Παρακάτω, παρουσιάζεται το σχεδιάγραμμα με το νέο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, όπως αυτό συμπεριλαμβάνεται στην Ερευνητική Συνδρομή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Αναλυτικότερα, με κόκκινο χρώμα απεικονίζονται οι περιοχές με

προτεινόμενες κεντρικές χρήσεις, με μωβ χρώμα το πυκνοδομημένο τμήμα της πόλης και νότια, τοποθετείται η περιοχή επεκτάσεως του σχεδίου πόλεως το 1979.

Χάρτης 3.5.8 : Το νέο ΓΠΣ για τον οικισμό του Λουτρακίου

Πηγή: Ερευνητική Συνδρομή ΕΜΠ: Ένα στρατηγικό σχέδιο για τη Βιώσιμη Κινητικότητα και την ανάδειξη του Θαλάσσιου Μετώπου στο Λουτράκι

4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Για τη συνολική αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, δόθηκε έμφαση στα κύρια σημεία, στις αδυναμίες, στις ευκαιρίες και στις απειλές που χαρακτηρίζουν τη περιοχή μελέτης. Αρχικά, τα δυνατά σημεία του Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων αφορούν τα εξής:

1. Η γεωγραφική θέση του Δήμου, καθώς βρίσκεται σε πολύ κοντινή απόσταση από τη πρωτεύουσα της χώρας αλλά και τη Κόρινθο. Ταυτόχρονα, ο Δήμος βρέχεται από δύο διαφορετικές θάλασσες - Αιγαίο και Ιόνιο Πέλαγος (ή διαφορετικά Σαρωνικός και Κορινθιακός Κόλπος αντίστοιχα). Ταυτόχρονα, βρίσκεται σε σχετικά χαμηλό μέσο ύψος (περίπου 41 μέτρα) και το κλίμα του είναι εύκρατο.
2. Το πλούσιο φυσικό περιβάλλον και συγκεκριμένα τις περιοχές Natura που σχετίζονται με τα Γεράνεια Όρη, τις γαλάζιες σημαίες και τις ιαματικές πηγές της Βουλιαγμένης. Γεωλογικής απόψεως, δυνατό σημείο αποτελεί το ηφαιστειο Σουσαάκι, καθώς και η πληθώρα των ρηγμάτων της περιοχής.
3. Ως προς τη χωρική του οργάνωση, καλό θα ήταν να σημειωθεί ότι υπάρχει ένα ΓΠΣ για το Δήμο Λουτρακίου – Περαχώρας, ενώ είναι σε εξέλιξη το ΓΠΣ για το συνολικό Δήμο, ο οποίος αφορά και τη περιοχή των Αγίων Θεοδώρων. Στόχος του καινούργιου ΓΠΣ, είναι η οριοθέτηση όλων των συμπεριλαμβανόμενων οικισμών.
4. Ως προς τις χρήσεις γης, αξίζει να σημειωθεί το αρκετά μεγάλο ποσοστό των δασικών εκτάσεων (62%).
5. Πληθυσμιακά, ο Δήμος χαρακτηρίζεται από χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα και διαχρονική πληθυσμιακή αύξηση (9.96% το έτος 2011).
6. Στον οικονομικό τομέα μέχρι και το έτος 2015, παρατηρούνται 55 επιχειρήσεις τουριστικών καταλυμάτων, καθώς και 7 βιομηχανικές μονάδες (ενταγμένες στην SEVESO).
7. Πολιτιστικά, σημειώνονται αρκετά βυζαντινοί ή αρχαιολογικοί χώροι και μουσεία. Σημαντικό πλεονέκτημα, είναι η κοντινή απόσταση από ιδιαίτερα γνωστούς αρχαιολογικούς χώρους όπως οι Μυκήνες και η Επίδαυρος. Ταυτόχρονα, υπάρχουν αρκετοί πολιτιστικοί σύλλογοι, οι οποίοι μέσω των εκδηλώσεων τους, διατηρούν αμείωτο το ενδιαφέρον για τα κοινά.
8. Στο τουριστικό τομέα, σημειώνεται μεγάλο πλήθος καταλυμάτων καθώς και ένα αρκετά σύγχρονο συνεδριακό κέντρο. Συγχρόνως, θα πρέπει να αναφερθεί το Club Casino Λουτρακίου (το οποίο προσελκύει πολλούς επισκέπτες σε καθημερινή βάση), αλλά και το σύγχρονο υδροθεραπευτήριο στη πόλη του Λουτρακίου.
9. Στις υποδομές μεταφοράς συναντάται μία σχετικά καλή κατάσταση του οδικού δικτύου και μία επαρκής σύνδεση με την Αθήνα, η οποία συντελεί (θετικά) στη μείωση του χρόνου μεταφοράς από τη μία πόλη στην άλλη. Διαφορετικά, η σύνδεση μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω του προαστιακού σιδηρόδρομου, καθώς υφίσταται σταθμός μετεπίβασης στον οικισμό των Αγίων Θεοδώρων. Επίσης αξίζει να σημειωθεί, ότι αν και δεν υπάρχει αερολιμένας στο συγκεκριμένο Δήμο, η απόσταση του από το Διεθνές

Αερολιμένα «Ελ. Βενιζέλος» είναι αρκετά μικρή, η οποία ελαχιστοποιείται λόγω της Αττικής Οδού. Τέλος, στο θαλάσσιο τομέα, σημαντικό ρόλο παίζει η Διώρυγα της Κορίνθου, καθώς διασφαλίζει τη μεταφορά των πλοίων από το Κορινθιακό στο Σαρωνικό Κόλπο και αντίστροφα.

10. Στο τομέα της ανακύκλωσης, ο Δήμος έχει ευαισθητοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό, φροντίζοντας τα υλικά συσκευασίας αλλά και τις ηλεκτρονικές συσκευές να πηγαίνουν στο εργοστάσιο ανακύκλωσης, στη περιοχή των Αγίων Θεοδώρων.

Ωστόσο, εκτός από τα κύρια σημεία, ο Δήμος Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων δεν παύει να έχει και αδυναμίες, οι οποίες δίνουν αρνητικό χαρακτήρα στη περιοχή. Αναλυτικότερα, οι αδυναμίες που συναντώνται στο Δήμο είναι οι εξής:

Στη χωρική οργάνωση, παρατηρούνται αρκετές μη θεσμοθετημένες βιομηχανικές δραστηριότητες, κατά μήκος μεγάλων οδικών αξόνων, οι οποίες έχουν σαν αποτέλεσμα τη σύγκρουση των χρήσεων γης. Ταυτόχρονα, παρά τις συνεχόμενες πολεοδομικές προσπάθειες, μονάχα 6 από το σύνολο (24) των οικισμών είναι οριοθετημένοι. Σημαντικό μειονέκτημα σημειώνεται και στο παραλιακό μέτωπο, το οποίο συνεχώς αστικοποιείται τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα να καταστρέφεται η φυσική της ιδιοσυγκρασία.

Το φυσικό περιβάλλον, διαρκώς δέχεται σεισμικές απειλές από τη πληθώρα των ρηγμάτων της περιοχής καθώς και περιβαλλοντικές απειλές λόγω της κοντινής απόστασης από την Αθήνα.

Στον οικονομικό τομέα, η ανάπτυξη του Δήμου φαίνεται να εξαρτάται αποκλειστικά από το τουρισμό και να απομακρύνεται από το πρωτογενή τομέα, ο οποίος άνθιζε τα προηγούμενα χρόνια στις περιοχές των Πισίων και της Περαχώρας.

Πολιτιστικά, υπάρχει αδυναμία προβολής των αρχαιολογικών χώρων, η οποία επιβεβαιώνεται και από τη παρουσία ελάχιστων σχετικών πληροφοριών στο Διαδίκτυο.

Στο τουριστικό τομέα, παρατηρείται παραπάνω παραγωγική δυναμικότητα από εκείνη που καλείται να αντιμετωπίσει. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, αποτελούν τα υπεραρκετά τουριστικά καλύμματα για τη περιοχή, τα οποία ακολουθούν το ελλειμματικό πρότυπο του μαζικού τουρισμού.

Στις μεταφορές, σημαντικό πρόβλημα αποτελεί η κυκλοφοριακή συμφόρηση (ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες), η έλλειψη χώρων στάθμευσης καθώς και η ελλιπή χωροθέτηση τους. Μάλιστα, με την επέκταση του σχεδίου πόλεως, σημειώθηκαν και αρκετά σημεία τα οποία δεν ήταν προσβάσιμα (λόγω έλλειψης του οδικού δικτύου). Χαρακτηριστικά παραδείγματα των παραπάνω σημείων, αποτελούν πρωταρχικής σημασίας φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι.

Στα δίκτυα κοινής ωφέλειας, ύδρευσης και αποχέτευσης, παρουσιάζονται αρκετά ελλειμματικά τμήματα.

Στο τομέα της ανακύκλωσης, παρά τη προσπάθεια που διεξάγει ο Δήμος, οι κάτοικοι δεν έχουν ακόμη συμμετάσχει ενεργά, με αποτέλεσμα τα ποσοστά (συγκριτικά με

εκείνων των γενικών απορριμμάτων) να είναι συντριπτικά χαμηλά. Το πρόβλημα γίνεται ακόμη πιο έντονο, λόγω της έλλειψης του ΧΥΤΑ και ΧΑΔΑ, με αποτέλεσμα τα απορρίμματα να μην συγκεντρώνονται σε οργανωμένο χώρο.

Εξίσου σημαντικές στην ανάλυση SWOT είναι και οι ευκαιρίες που δημιουργούνται για το Δήμο Λουτρακίου. Μάλιστα, πρέπει να τονισθεί, ότι ευκαιρίες φαίνεται να παρουσιάζονται σε όλους τομείς, γεγονός αισιόδοξο για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της περιοχής. Συγκεκριμένες εκείνες εμφανίζονται ως εξής:

1. Στο τομέα των χρήσεων γης, παρατηρείται ότι ενώ περίπου το 1/3 της περιοχής (27%) είναι αξιοποιήσιμο ως προς τις καλλιέργειες, μονάχα το 5% εκμεταλλεύεται σήμερα.
2. Η βιομηχανική δραστηριότητα, αποτελεί συνέχεια της αντίστοιχης δραστηριότητας της Αθήνας καθώς η μεταξύ τους απόσταση είναι αρκετά μικρή. Επομένως, πρόκειται για μία περιοχή με μεγάλο επενδυτικό (ή και επεκτατικό) ενδιαφέρον στο συγκεκριμένο τομέα.
3. Στο τουριστικό τομέα, υπάρχουν αρκετές υποδομές, οι οποίες θα μπορούσαν να αποτελέσουν το έναυσμα για μία στρατηγική προσέλκυσης περισσότερων επισκεπτών. Συγχρόνως, η αλλαγή προς τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως παραδείγματος χάρη ο θρησκευτικός, ο πολιτιστικός και ο συνεδριακός, συνεπάγεται με την αύξηση όχι μόνο του τουριστικού εισοδήματος αλλά και της τουριστικής περιόδου.
4. Στις πολιτιστικές υποδομές, ευκαιρίες αποτελούν η ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, η αξιοποίηση της ιδιαίτερης περιοχής του Ισθμού καθώς του ιαματικού κέντρου.
5. Στο τομέα των υποδομών μεταφοράς, σπουδαία ευκαιρία για τη τοπική ανάπτυξη αποτελεί η επέκταση του προαστιακού αλλά και η κατασκευή σταθμού στο Λουτράκι.
6. Στον ενεργειακό τομέα, πρωταρχικό ρόλο κατέχει η μελέτη για τη κατασκευή και λειτουργία ενός τεχνολογικού πάρκου καθώς και για τη χάραξη αγωγού υψηλής πίεσης. Ταυτόχρονα, λόγω της αιολικής και ηλιακής ενέργειας της περιοχής, καλό θα ήταν η δημιουργία φωτοβολταϊκών συστημάτων και αιολικών πάρκων.

Τέλος, το τελευταίο στοιχείο της ανάλυσης SWOT που πρέπει να αναλυθεί είναι οι αδυναμίες του Δήμου. Συγκεκριμένα, παρακάτω αναφέρονται αναλυτικά σε ποιο τομέα βρίσκονται οι αδυναμίες που πρέπει να αντιμετωπισθούν για τη καλύτερη και ισόρροπη ανάπτυξη της περιοχής.

1. Στη χωρική οργάνωση, παρατηρείται απουσία του στρατηγικού σχεδιασμού, η οποία επιβεβαιώνεται από τη παρουσία αρκετών διάσπαρτων και μη οριοθετημένων οικισμών. Μη οριοθέτηση σημειώνεται και στο παραλιακό μέτωπο, από το οποίο αδυνατείτε να αποσαφηνιστούν τα όρια μεταξύ παραλίας και αιγιαλού.
2. Στον οικονομικό τομέα, απειλή αποτελεί η εξάρτηση σε μεγαλύτερο βαθμό από την Αθήνα και σε μικρότερο βαθμό από τη Κόρινθο (οικιστικό κέντρο 2^{ου} επιπέδου). Επίσης, σημαντικό μειονέκτημα, είναι η συντριπτική ενασχόληση

στο τριτογενή τομέα (73%) και ιδιαίτερα στο τομέα του τουρισμού. Μονάχα το 5% των κατοίκων ασχολούνται με το πρωτογενή τομέα παραγωγής, ποσοστό το οποίο συνεχώς μειώνεται τα τελευταία χρόνια. Μάλιστα, η περισσότερη επιχειρηματική δραστηριότητα συγκεντρώνεται στη δημοτική ενότητα Λουτρακίου – Περαχώρας, δημιουργώντας μία ανισόρροπη εικόνα συγκριτικά με τη περιοχή των Αγίων Θεοδώρων. Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των κατοίκων εξαρτάται οικονομικά μονάχα από το Καζίνο Λουτρακίου.

3. Στο φυσικό περιβάλλον, σημειώνεται συνεχώς υποβάθμιση και ιδιαίτερα στο παραλιακό μέτωπο του Λουτρακίου, το οποίο δέχεται μεγάλη πίεση από τον ανθρώπινο παράγοντα. Κίνδυνος παρουσιάζεται και στον Ισθμό της Κορίνθου, καθώς η διέλευση των πλοίων είναι δυνατό να προκαλέσει κατολισθήσεις των πετρωμάτων και να δημιουργήσει μόλυνση των υδάτων (λόγω της αργής ανανέωση τους) . Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί η έλλειψη αντιπλημμυρικού φράγματος (από τα Γεράνεια Όρη στο Λουτράκι) καθώς και η γενικότερη απουσία των υποδομών προστασίας του περιβάλλοντος.
4. Στο τουριστικό τομέα, παρατηρείται μία μονόδρομη κατεύθυνση προς τον ιαματικό τουρισμό και το καζίνο, ενώ στη πραγματικότητα ο Δήμος έχει τη δυνατότητα να προσφέρει πολλά περισσότερα στον επισκέπτη. Συγχρόνως, η τουριστική περίοδος είναι αρκετά μικρή (έντονη εποχικότητα) η οποία πολλές φορές για τον επισκέπτη μεταφράζεται ως το Σάββατο και η Κυριακή («εκδρομή ΣαββατοΚύριακου»).

4.1 Συνοπτική Ανάλυση SWOT

Δυνατά Σημεία S	W Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none"> • Γεωγραφική Θέση (κοντά στην Αθήνα) • Εύκολη μεταφορά από την Αθήνα • Πλούσιο Φυσικό Περιβάλλον (Natura,..) • Ιστορικά και πολιτιστικά διαθέσιμα • Υποδομές Τουρισμού • Ιαματικός Τουρισμός • Καζίνο Λουτρακίου 	<ul style="list-style-type: none"> • Έντονη Αστικοποίηση κυρίως στο παραλιακό μέτωπο • Αποκλειστική Εξάρτηση της οικονομίας από το τουρισμό • Τουρισμός Δύο Ημερών • Ελλιπής ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων • Κυκλοφοριακή Συμφόρηση • Ανεπαρκείς χώροι στάθμευσης • Μη θεσμοθετημένες Βιομηχανικές Δραστηριότητες
Ευκαιρίες O	T Απειλές
<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέσιμες Αξιοποιήσιμες Καλλιέργειες • Προώθηση Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού • Ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων • Αξιοποίηση της περιοχής του Ισθμού • Επέκταση Προαστιακού • Επέκταση Βιομηχανικής Δραστηριότητας της Αθήνας • Κατασκευή τεχνολογικών και αιολοικών πάρκων 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξάρτηση περιοχής από Αθήνα και Κόρινθο • Απουσία στρατηγικού σχεδιασμού – μη οριοθετημένοι οικισμοί • Υποβάθμιση του παραλιακού μετώπου • Μεγάλη Οικονομική εξάρτηση από το καζίνο • Έντονη Εποχικότητα του Τουρισμού

Πίνακας 4.2 : Ανάλυση SWOT Υφιστάμενης Κατάστασης
 Πηγή: Ιδίας Επεξεργασίας

5. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

5.1 Γενικές Κατευθυντήριες Γραμμές

Με βάση τις προηγούμενες πολεοδομικές μελέτες και την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, παρακάτω παρουσιάζονται κάποιες χαρακτηριστικές κατευθυντήριες γραμμές μαζί με τα αντίστοιχα μέτρα και τους στόχους τους (Στρατηγικός Σχεδιασμός Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων 2014 – 2019):

Κατευθυντήρια Γραμμή 1: Τοπική Οικονομία

Κατευθυντήρια Γραμμή 2: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Κατευθυντήρια Γραμμή 3: Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

Κατευθυντήρια Γραμμή 4: Υγεία και Κοινωνική Πρόνοιας

Κατευθυντήρια Γραμμή 1: Τοπική Οικονομία

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ:	ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ		
ΜΕΤΡΑ:	1. ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	2. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	3. ΤΟΠΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
Στόχοι:	1. Προώθηση των τοπικών Προϊόντων	1. Συμμετοχή σε εθνικά προγράμματα απασχόλησης	1. Ανάπτυξη του Εναλλακτικού Τουρισμού
	2. Συμμετοχή σε Τουριστικές Εκθέσεις	2. Δημιουργία οικονομικών κινήτρων για την ανάπτυξη επιχειρήσεων	2. Προώθηση των καινούργιων τεχνολογιών
	3. Προώθηση του Αθλητικού, Ιαματικού και Συνεδριακού Τουρισμού		

Πίνακας 5.1.α : 1^η Κατευθυντήρια Γραμμή, Τοπική Οικονομία
 Πηγή: **Ιδίας Επεξεργασίας**

Κατευθυντήρια Γραμμή 2: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

ΚΑΤΕΥΘΥΝ-ΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ:	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ				
ΜΕΤΡΑ:	1. ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	2. ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟ-ΤΗΤΑ	3. ΥΔΡΕΥΣΗ – ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ	4. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	5. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
Στόχοι:	1.Ενεργειακή Αναβάθμιση των Κτιρίων	1.Προώθηση της προσπελασιμότητας	1.Βελτίωση Ποιότητας Νερού	1.Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας	1.Ανάπτυξη υποδομών πολιτικής προστασίας
	2.Αξιοποίηση ΑΠΕ-Προστασία Υδατικών Πόρων	2.Βελτίωση του Οδικού Δικτύου	2.Εκσυγχρονισμός των δικτύων	2.Προστασία θαλάσσιου και παραθαλάσσιου μετώπου	
	3.Ολοκληρωμένες Αστικές Παρεμβάσεις	3.Οδική Ασφάλεια – Δημιουργία Χώρων Στάθμευσης	3.Ασφαλής διαχείριση των αποβλήτων	3.Δράσεις προστασίας των περιοχών NATURA	
	4.Αναβάθμιση Κοινόχρηστων Χώρων	4.Λειτουργία Δημοτικής Συγκοινωνίας	4.Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ογκωδών αντικειμένων		
	5. Δημιουργία Εθελοντικών Ομάδων για τη προστασία του Περιβάλλοντος		5.Καινούργιος Εξοπλισμός (πχ οχημάτων)		
			6. Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού		

Πίνακας 5.1.β : 2^η Κατευθυντήρια Γραμμή, Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Κατευθυντήρια Γραμμή 3: Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ:	ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ		
ΜΕΤΡΑ:	1. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	3. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
Στόχοι:	1.Ανάδειξη Πολιτιστικών Μνημείων – φυσικών διαδρομών	1.Εκσυγχρονισμός Σχολικών Μονάδων	1.Εξασφάλιση Βιωσιμότητας των Αθλητικών Κέντρων
	2.Προώθηση του Εναλλακτικού τουρισμού	2.Ανέργεση νέων σχολικών μονάδων (κυρίως στις ελλειμματικές δημοτικές ενότητες)	2.Δημιουργία νέων αθλητικών εγκαταστάσεων
	3.Δημιουργία νέων πολιτιστικών υποδομών	3.Λειτουργίας της νέας βιβλιοθήκης του Λουτρακίου ως ηλεκτρονικής	3.Διοργάνωση αθλητικών αγώνων για την ανάπτυξη των αθλητικών εγκαταστάσεων

Πίνακας 5.1.γ : 3^η Κατευθυντήρια Γραμμή, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός
Πηγή: Ιδίας Επεξεργασίας

Κατευθυντήρια Γραμμή 4: Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ:	ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ	
ΜΕΤΡΑ:	1. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ	2. ΥΓΕΙΑ
Στόχοι:	1.Αναβάθμιση των υφιστάμενων κοινωνικών υποδομών	1.Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Υγείας
	2.Συμμετοχή του Δήμου σε κοινωνικές συμπράξεις	2.Δράσεις Ενημέρωσης του Κοινού για την Υγεία
	3.Δράσεις για την ισότητα των φύλων και των υπόλοιπων κοινωνικά ευπαθών ομάδων	3.Δικτύωση για διαδημοτικές συνεργασίες για την υγεία
	4.Ανάπτυξη του Εθελοντισμού	
	5.Δημιουργία υποδομών για αδέσποτα ζώα	
	6.Δράσεις συμβουλευτικής στήριξης	

Πίνακας 5.1.δ : 4^η Κατευθυντήρια Γραμμή, Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια

Πηγή: Ιδίας Επεξεργασίας

5.2 Προτάσεις του Σχεδίου Δράσεως

Σε αρχικό επίπεδο, αναφέρονται περιληπτικά οι προτάσεις του σχεδίου δράσεως του Δήμου Λουτρακίου, οι οποίες διαιρούνται σε δύο άξονες:

1. Παρεμβάσεις του οικιστικού δικτύου
2. Αναβάθμιση της τουριστικής ιδιότητας του Δήμου

Παρεμβάσεις του Οικιστικού Δικτύου

Ανακατανομή των υπηρεσιών και Δημιουργία οικονομικών κινήτρων

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία όλο ένα και μεγαλύτερη συγκέντρωση των δημόσιων υπηρεσιών στη δημοτική κοινότητα του Λουτρακίου – Περαχώρας, η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη συνεχή ερήμωση του βόρειου τμήματος του Δήμου. Συγκεκριμένα, οι βόρειοι οικισμοί όλο ένα και περισσότερο μειώνονται σε κατοίκους, καθώς εκείνοι πρέπει να διανύσουν καθημερινά μεγάλη απόσταση για να εξυπηρετηθούν από τις δημόσιες υπηρεσίες. Επομένως, μία ανακατανομή ορισμένων υπηρεσιών, θα ήταν ικανή προκειμένου όχι μόνο να εξυπηρετηθούν οι τοπικοί οικισμοί αλλά και να παραμένουν ως έχουν (σε κατοίκους). Ταυτόχρονα, ο Δήμος Λουτρακίου θα μπορούσε να προσφέρει οικονομικά κίνητρα (παραδείγματος χάρη στον αγροτικό τομέα), προκειμένου να προσελκύσει περισσότερους κατοίκους στο βόρειο τμήμα και να υπάρξει έτσι, μία πιο ισορροπημένη εικόνα μεταξύ των οικισμών του Δήμου.

Σχηματισμός νέων τουριστικών υποδομών

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, μεγάλο πλήθος κατοίκων (και ιδιαίτερα στη πόλη του Λουτρακίου) εξαρτάται οικονομικά από το τουρισμό. Επομένως, με την αντικατάσταση και τη δημιουργία νέων και σύγχρονων τουριστικών υποδομών, θα δημιουργηθούν καινούργιες θέσεις εργασίας, ικανές να προσελκύσουν και άλλους μόνιμους κατοίκους. Παράλληλα, με τον εκσυγχρονισμό των τουριστικών υποδομών, οι μόνιμοι κάτοικοι θα συνεχίσουν να εργάζονται στο τομέα που ήδη γνωρίζουν, αναβαθμίζοντας έτσι το επίπεδο διαβίωσης αλλά και το χώρο εργασίας τους.

Διαφύλαξη του αιγιαλού

Είναι γεγονός, ότι παρ' όλη την ύπαρξη των γαλάζιων σημαιών του Δήμου, πολλά παραλιακά μέτωπα αντιμετωπίζουν περιβαλλοντικό πρόβλημα λόγω του ανθρώπινου παράγοντα. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι παραλίες κοντά στη πόλη του Λουτρακίου και των Αγίων Θεοδώρων. Επομένως, θεωρείται αναγκαία η δημιουργία Ζωνών Προστασίας, οι οποίες θα αποτρέψουν όχι μόνο τις συγκρούσεις

των χρήσεων γης αλλά και τις περιβαλλοντικές πιέσεις που δέχονται από τις τουριστικές δραστηριότητες.

Προστασία των Δασικών Εκτάσεων

Σε προηγούμενο κεφάλαιο, παρουσιάζεται ο χάρτης του Δήμου με τις περιοχές Natura και τα καταφύγια Άγριας Ζωής που περιλαμβάνει. Παρατηρώντας τις μεγάλες δασικές εκτάσεις και το φυσικό πλούτο που χαρακτηρίζουν τις κεντρικές και βόρειες εκτάσεις του Δήμου, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι οι Ζώνες Προστασίας είναι απαραίτητες για τις περιοχές εκείνες. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι οι Ζώνες Προστασίας θα διαφυλάξουν τη πανίδα και της χλωρίδα της περιοχής, καθώς θα αποθαρρύνουν τις επιβλαβείς περιβαλλοντικά ανθρώπινες δραστηριότητες.

Θεσμοθέτηση Βιομηχανικών Εγκαταστάσεων

Ένα σημαντικό πρόβλημα που μαστίζει όχι μόνο το Δήμο αλλά και ολόκληρο το Νομό Κορινθίας, είναι οι μη θεσμοθετημένες βιομηχανικές υποδομές. Παρόλο το γεγονός ότι δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες βιομηχανικές ζώνες, εύκολα παρατηρεί κανείς μεγάλες βιομηχανικές μονάδες κατά μήκος των κύριων οδικών αξόνων. Συγκεκριμένα, σημειώνονται αρκετές βιομηχανικές δραστηριότητες στη περιοχή των Αγίων Θεοδώρων, οι οποίες μάλιστα μολύνουν το γύρω τους φυσικό περιβάλλον με αποτέλεσμα να θέτουν σε κίνδυνο το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων. Επομένως, μία μελέτη περί τη χωροθέτηση τους θα ελαττώσει τη σύγκρουση των χρήσεων γης και θα προστατέψει το φυσικό και αστικό περιβάλλον.

Βελτίωση των τουριστικών χαρακτηριστικών

Αναβάθμιση Γενικών Υποδομών

Είναι κοινά αποδεκτό, ότι σύγχρονες τεχνικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές υποδομές αποφέρουν μεγάλη ανάπτυξη όχι μόνο στον οικονομικό τομέα, αλλά στο περιβαλλοντικό και στο τουριστικό. Ειδικότερα, η βελτίωση των οδικών αξόνων της περιοχής (οι οποίοι συνδέουν τις υπηρεσίες, τα καταλύματα, τη ψυχαγωγία αλλά και τους τουριστικούς πόλους μεταξύ τους) θα διευκολύνει ακόμη περισσότερο τις μετακινήσεις τόσο των τοπικών κατοίκων (οι οποίοι είναι οι κύριοι αποδέκτες μίας τέτοιας αλλαγής) όσο και των επισκεπτών (οι οποίοι έλκονται σε μεγαλύτερο βαθμό). Συγχρόνως, αλλαγή και επέκταση απαιτούνται στις σιδηροδρομικές και στις θαλάσσιες μεταφορές, οι οποίες τελικά θα προσφέρουν ευκολότερη πρόσβαση στα κύρια σημεία του Δήμου και θα προσελκύουν περισσότερους επισκέπτες (αφού θα είναι πιο ελκυστικές). Επίσης, η αναβάθμιση των κοινωνικών υποδομών (παραδείγματος χάρη υποδομές υγείας και υπηρεσιών) αποτελεί σημαντικό προσόν, καθώς έτσι, σιγουριά και ασφάλεια δεν θα νιώθει μόνο ο επισκέπτης των λίγων ημερών, αλλά και ο μόνιμος κάτοικος (αναβάθμιση του ποιοτικού του επιπέδου). Τέλος, τροποποίηση και αντικατάσταση απαιτείται στα δίκτυα ύδρευσης,

αποχέτευσης, όμβριων υδάτων, οργάνωσης απορριμμάτων και διαχείρισης φυσικού αερίου. Η βελτίωση τους θεωρείται απαραίτητη για την ικανοποίηση των πρωταρχικών αναγκών τόσο των μόνιμων κατοίκων, όσο και των επισκεπτών. Παράλληλα, η εκσυγχρόνιση των παραπάνω δικτύων, θα συντελέσει υπέρ της προστασίας τους φυσικού περιβάλλοντος αλλά και της γενικότερης βελτιστοποίησης των συνθηκών διαβίωσης.

Πρώθηση του Πολιτιστικού Προϊόντος και του Φυσικού Περιβάλλοντος

Το φυσικό περιβάλλον σε συνδυασμό με το πολιτιστικό προϊόν κάθε περιοχής αποτελεί ένα συγκριτικό πλεονέκτημα, το οποίο αν αξιοποιηθεί ορθά, μπορεί να αποφέρει πολλά οφέλη. Επομένως, η ανάδειξη των ιδιαίτερων πολιτιστικών πόρων (παραδείγματος χάρη ο αρχαιολογικός χώρος του Ισθμού), σε συνδυασμό με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, μπορεί να οδηγήσει σε μεγάλη ανάπτυξη της περιοχής. Χαρακτηριστικό παράδειγμα μίας τέτοιας αρμονικής σύζευξης (φυσικού περιβάλλοντος και πολιτιστικών στοιχείων), αποτελεί η δημιουργία περιπατικών διαδρομών σε περιοχές με έντονο αρχαιολογικό ενδιαφέρον. Στα πλαίσια επομένως της συγκεκριμένης εργασίας, στόχος είναι η ανάδειξη όλων των τουριστικών πόλων έλξης, με το παράλληλο σεβασμό και προστασία του φυσικού κάλλους αλλά και των πολιτιστικών προϊόντων της περιοχής.

Ανάπτυξη και Προβολή Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού

Ένα σημαντικό κεφάλαιο του τουρισμού αποτελεί ο εναλλακτικός τουρισμός, ο οποίος είτε αξιοποιεί ορθά το ήδη υπάρχον τουριστικό προϊόν, είτε αναπτύσσει νέες μορφές, οι οποίες σχετίζονται με το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον της περιοχής (χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο ιαματικός τουρισμός). Η ανάδειξη τέτοιου είδους εναλλακτικών κατευθύνσεων καθώς και η συμπερίληψη τους στην ολοκληρωμένη τουριστική εικόνα του Δήμου, θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μέσω κατάλληλων και ειδικευμένων υποδομών. Όσον αφορά τη χρηματοδότηση τους, είτε χορηγούνται κρατικά κεφάλαια (καθώς θεωρείται νέα πηγή εσόδων στο συγκεκριμένο τομέα) είτε υπάρχουν και τα ιδιωτικά κεφάλαια. Παρόλα αυτά, η δημιουργία τους απαιτεί ευαισθητοποίηση και ενημέρωση όχι μόνο της τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά και των ιδιωτών, των κατοίκων, ακόμη και της Περιφερειακής Διοίκησης.

6. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΠΟΛΕΩΝ

Οι πόλεις που έχουν θαλάσσιο μέτωπο ή ακόμη και μικρή επαφή με το υγρό στοιχείο διαθέτουν ένα συντριπτικό πλεονέκτημα, καθώς το στοιχείο αυτό είναι συνδυασμένο με τη χαλάρωση, την αναψυχή και την ψυχαγωγική δραστηριότητα. Η επαφή της πόλης με το νερό, όταν διαφαίνεται η δυνατότητα αναψυχής, αναδεικνύει αισθητικά και λειτουργικά το αστικό τοπίο, δημιουργώντας θετικές επιπτώσεις στη ψυχολογία του χρήστη του τοπίου.

Η ανάδειξη και η ανάπτυξη αστικών χώρων, σε πλήθος περιπτώσεων συνεισφέρει με ιδιαίτερα θετικό πρόσημο ως «προστιθέμενη αξία» στη πόλη. Εφόσον μάλιστα εστιάζει σε ήπιες αστικές παρεμβάσεις, χωρίς να αλλοιώνει την αρχική ταυτότητα της πόλης, μπορεί να αναδείξει το πλούσιο αισθητικό, οικολογικό, τουριστικό και πολιτισμικό της χαρακτήρα και απόθεμα.

Οι αναπλάσεις παράκτιων μετώπων στο πλαίσιο παραγωγής αναβαθμισμένου δημόσιου χώρου είναι μία εκτενώς εφαρμοσμένη πολιτική σε διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον με στόχο τη σύνδεση του αστικού ιστού με τη θάλασσα, την έλξη επενδύσεων για την οικονομική ενδυνάμωση της περιοχής και την ενίσχυση της κοινωνικοποίησης του ατόμου στο δημόσιο χώρο.

Τα παραδείγματα ανά τον κόσμο ποικίλουν σχετικά με τη κλίμακα παρέμβασης, τις οικονομικό – κοινωνικές συνθήκες που φέρουν, το περιβαλλοντικό αποτέλεσμα και τις πολεοδομικές και κυκλοφοριακές μεταβολές στον ευρύτερο χώρο της παρέμβασης.

Παρακάτω αναφέρονται ενδεικτικά παραδείγματα, τόσο από τον ελληνικό όσο και από τον Ευρωπαϊκό χώρο πόλεων με παραλιακό μέτωπο που έχουν με επιτυχία σχεδιάσει και εκτελέσει εργασίες παρέμβασης και ανάπτυξης του.

6.1 Ρόδος

Γενικά Χαρακτηριστικά

Η Ρόδος είναι ένα νησί του νοτιοανατολικού Αιγαίου, ανήκει στα Δωδεκάνησα και βρίσκεται περίπου 350 χλμ. Νοτιοανατολικά της Αθήνας και 18 χλμ. Νοτιοδυτικά της Τουρκίας. Διαθέτει πληθυσμό 115.490 κατοίκους (απογραφή 2011) κα έκταση περίπου 1.400.000 τ. χλμ.

Η πόλη της Ρόδου με πληθυσμό 55.000 κατοίκους (απογραφή 2011) αποτελεί το μεγαλύτερο οικιστικό συγκρότημα του νησιού και επιπλέον έχει ενταχθεί στα μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO από το 1988. Η πόλη της Ρόδου διαθέτει ένα ευρύ παραλιακό μέτωπο, ενώ ήταν πάντα στραμμένη προς τη θάλασσα, δίχως να υπάρχουν στοιχεία που να ανακόπτουν την επαφή της πόλης με το υγρό στοιχείο.

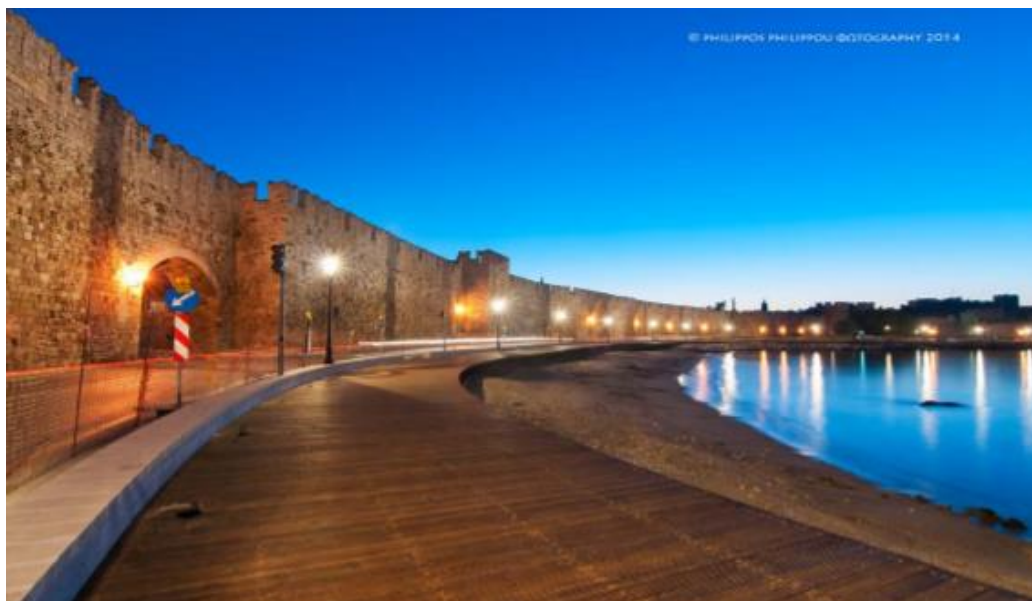
Παρέμβαση – Ανάπλαση

Η Παρέμβαση που παρουσιάζεται εδώ χαρακτηρίζεται ως μικρής κλίμακας, καθώς αφορά μία συγκεκριμένη προσθήκη ενός πεζόδρομου ξύλινου καταστρώματος που έχει ως σκοπό να δώσει τη δυνατότητα της κίνησης των πεζών με ασφάλεια, γεγονός που δεν ήταν εφικτό με την προγενέστερη κατάσταση. Στη προγενέστερη κατάσταση, οι πεζοί λόγω της στενότητας του πεζοδρομίου πολλές φορές ήταν αναγκασμένοι να περπατούν στο οδόστρωμα.

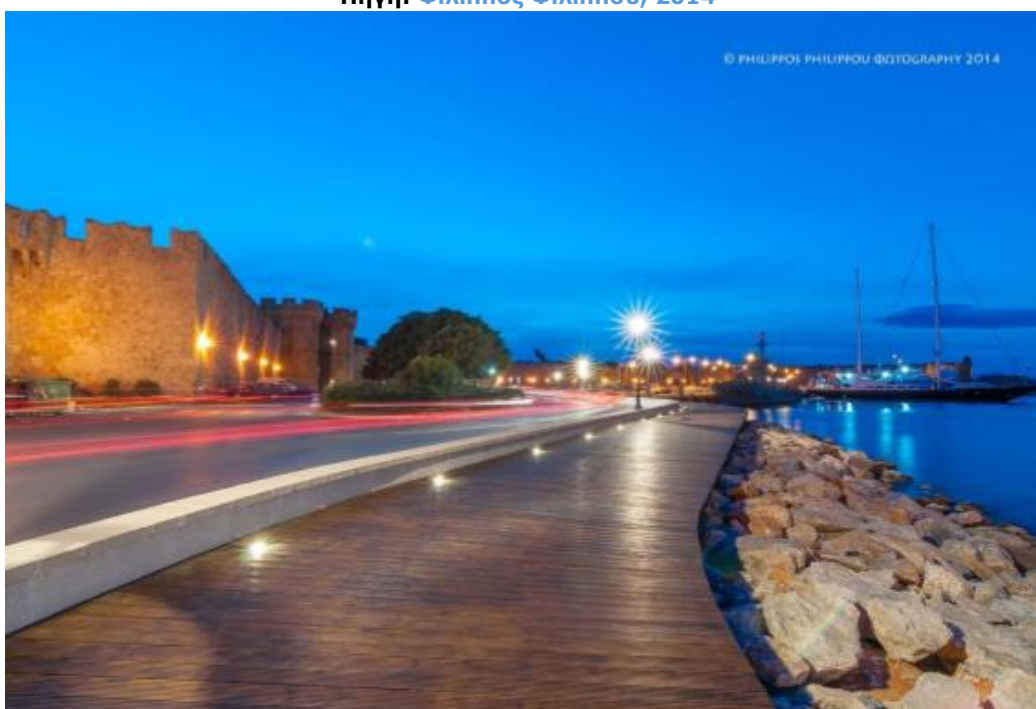
Στη μελετώμενη περίπτωση προτάθηκε αρχικά η κατασκευή της προσθήκης του ξύλινου πεζόδρομου για ένα μήκος περίπου 150 μέτρων μπροστά από τμήμα της θαλασσινής οχύρωσης, το οποίο και ανακατασκευάστηκε το 2007. Στη συνέχεια, λόγω του θετικού αποτελέσματος και της αποδοχής του, αποφασίστηκε η συνέχιση της κατασκευής του σε επιπλέον μήκος 400 μέτρων ώστε να επεκταθεί μέχρι το εμπορικό – τουριστικό λιμάνι, έργο που κατασκευάστηκε σε σύντομο χρονικό διάστημα το 2014. Τέλος ένα τρίτο τμήμα κατασκευάστηκε το 2015 ώστε να γίνει εφικτή η δημιουργία ενός ενιαίου περιπάτου από το λιμάνι μέχρι τον πύργο του Αγίου Νικολάου.

Σημαντικό σημείο της μελέτης είναι ότι τα τρία τμήματα της ανάπλασης κατασκευάστηκαν υπό την ανάθεση και επίβλεψη τριών διαφορετικών υπηρεσιών, του Δήμου, του Υπουργείου Πολιτισμού και του Λιμενικού Ταμείου.

Στα περισσότερα σημεία του ο πεζόδρομος είναι σε πρόβολο στηριζόμενος σε μεταλλική κατασκευή πακτωμένη στη μία άκρη σε οπλισμένο σκυρόδεμα. Έχουν χρησιμοποιηθεί ειδικές βαφές, τόσο για το ξύλινο τμήμα, όσο και για το μεταλλικό, ώστε να εξασφαλισθεί η επιθυμητή αντοχή απέναντι στην υγρασία και το αλάτι της θάλασσας. Στη διαδρομή έχουν τοποθετηθεί φωτιστικά δαπέδου που οριοθετούν και διευκολύνουν την κίνηση τις νυχτερινές ώρες. Εξωτερικά στα σημεία όπου ήταν αναγκαίο, λόγω της επαφής με το υδάτινο στοιχείο, τοποθετήθηκε λιθορριπή για την ανάσχεση του κυματισμού και την προστασία της κατασκευής.

Εικόνα 6.1.α : Κατασκευασμένος ξύλινος πεζόδρομος στο παραλιακό μέτωπο της Ρόδου
Πηγή: Φίλιππος Φιλίππου, 2014

Εικόνα 6.1.β : Άποψη του παραλιακού μετώπου της Ρόδου
Πηγή: Φίλιππος Φιλίππου, 2014

Σύντομος απολογισμός της παρέμβασης – ανάπλασης

Η παρέμβαση στο παραλιακό μέτωπο της πόλης της Ρόδου αν και είναι σχετικά μικρής κλίμακας, παρουσιάζει αξιόλογα στοιχεία σε λειτουργικό και αισθητικό επίπεδο, συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάδειξη της πόλης της Ρόδου.

6.2 Λεμεσός, Κύπρος

Γενικά Χαρακτηριστικά της πόλης

Η Λεμεσός είναι η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Κύπρου με πληθυσμό 100.952 κατοίκους εντός των δημοτικών ορίων της (Απογραφή 2011). Ο δήμος περιλαμβάνει εκτός από το Ιστορικό Κέντρο και τις νεότερες επεκτάσεις της πόλης. Η πόλη διαθέτει περισσότερες από 350 βιομηχανικές μονάδες, ώστε δίκαια να χαρακτηρίζεται ως κέντρο βιομηχανίας της Κύπρου. Επιπλέον κύριος τομέας δραστηριοτήτων της πόλης είναι και ο τουρισμός, ο οποίος αναπτύχθηκε σημαντικά μετά την τούρκικη εισβολή το 1974. Η παρουσία δύο λιμένων (Παλαιού και Νέου) ενισχύει τον εμπορικό χαρακτήρα της πόλης ενώ η νέα μαρίνα προσελκύει επιπλέον επισκέπτες σε ετήσια βάση.

Παρέμβαση – Ανάπλαση

Η ανάπλαση του παραλιακού μετώπου της Λεμεσού προκύπτει ως μία στρατηγική μελέτη ευρύτερης κλίμακας που ξεκινά ήδη από τη δεκαετία του 2000 με στόχο την ανάδειξη της αναξιοποίητης μέχρι πρότινος παραλιακής ζώνης. Η αρχική παρέμβαση ολοκληρώθηκε το 2006 με την ανάπλαση της Ακτής Ολυμπιών, η οποία σήμερα αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους χώρους περιπάτου, άθλησης και ξεκούρασης για τον πολίτη της Λεμεσού αλλά και για τους χιλιάδες επισκέπτες της. Στη συνέχεια η ανάπλαση συνεχίστηκε προς το δυτικό τμήμα της παραλίας με το σχεδιασμό του 'Παραθαλάσσιου Πολυλειτουργικού Πάρκου- Προκουμαία'. Σύμφωνα με στοιχεία του δήμου Λεμεσού, σκοπός ήταν η προκουμαία να συνδεθεί τόσο λειτουργικά όσο και σημασιολογικά με την υπόλοιπη πόλη με προσβάσεις και διαμορφώσεις επί του παραλιακού μετώπου, ώστε να αποκατασταθεί η για χρόνια χαμένη λειτουργική σχέση του κέντρου πόλης με τη θάλασσα.

Παράλληλα αξιολογήθηκαν οι υφιστάμενες υποδομές του αστικού εξοπλισμού, οι χώροι πρασίνου, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην προσβασιμότητα για ΑΜΕΑ και άλλους ευάλωτους χρήστες του αστικού χώρου.

Το έργο είχε προϋπολογισμό περί τα 19 εκ. ευρώ και συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ε.Ε. την προγραμματική περίοδο 2007 -2013. Σημειώνεται ωστόσο από τον Ιάσονος (2014), ότι ενώ το παραλιακό μέτωπο στη νότια πλευρά του παρουσιάζει εξαιρετική πλέον εικόνα, στην βόρεια πλευρά τα παλιά ασυντήρητα για πολλά χρόνια κτήρια παρουσιάζουν εικόνα εγκατάλειψης.

Συμπληρωματικά των παραπάνω έργων, υπάρχει σχεδιασμός μίας σειράς έργων με στόχο τη βελτίωση και τον εξωραϊσμό προσόψεων κτιρίων στην περιοχή από το παλιό λιμάνι έως το ξενοδοχείο «CrownePlaza».

Εικόνα 6.2.α : Όψη ανάπλασης παραλιακού μετώπου
Πηγή: <http://www.skyscrapercity.com/showthread.php?p=90458814>

Εικόνα 6.2.β : Όψη ανάπλασης Ακτή Ολυμπιών
Πηγή: http://www.limassolmunicipal.com.cy/akti7_gr.html

6.3 Roninj, ΚΡΟΑΤΙΑ

Γενικά Χαρακτηριστικά της πόλης

Το Ρόβινι είναι παραθαλάσσια πόλη, που βρίσκεται στη χερσόνησο της Ιστορίας στην Κροατία. Ο πληθυσμός της ανέρχεται σε 14.294 κατοίκους (απογραφή 2011) και αποτελεί σημαντικό τουριστικό προορισμό. Η πόλη είναι οχυρωμένη με δύο σειρές τειχών, που τμήμα αυτών σώζεται μέχρι σήμερα και τρεις πύλες εισόδου-εξόδου. Χαρακτηριστικό της είναι τα περιορισμένα γεωμετρικά χαρακτηριστικά των οδών της, ενώ είναι λίγοι οι δημόσιοι χώροι.

Παρέμβαση – Ανάπλαση

Η ανάπλαση στο παραλιακό μέτωπο του Ρόβινι πραγματοποιήθηκε, το 2014, από το αρχιτεκτονικό γραφείο Studio 3LHD, σε μια έκταση περιοχής 13.515 τ.μ., ως μια επέκταση του υφιστάμενου δημόσιου χώρου της πόλης και του χώρου περιπάτου.

Κύρια λειτουργία της είναι να συνδέει την πόλη του Rovinj με τη θέση Mulini Beach, μια ιδιαίτερα ελκυστική περιοχή του Rovinj, στην έξοδο από το κεντρικό τμήμα της πόλης, μπροστά από το ξενοδοχείο Monte Mulini, το οποίο βρίσκεται σε ένα πλούσιο πράσινο δημόσιο πάρκο και πλαισιώνεται από προστατευόμενες δασικές εκτάσεις.

Χαρακτηριστική παράμετρος που ελήφθη υπόψη στο σχεδιασμό ήταν η υφιστάμενη μορφολογία του εδάφους και το θαλάσσιο περιβάλλον που είναι εντελώς διαφορετικό, ανάλογα με την ώρα της ημέρας. Οι διαφοροποιήσεις της στάθμης της θάλασσας κυμαίνονται σε περίπου 80 εκ., λόγω της επίδρασης της παλίρροιας. Ως εκ τούτου, το μεταβλητό ύψος της στάθμης της θάλασσας αποτέλεσε κρίσιμο στοιχείο που επηρέασε σημαντικά τις όποιες αποφάσεις.

Η περιοχή της παραλίας χωρίζεται σε δύο ζώνες. Ένα τμήμα από τη μαρίνα της πόλης έως το παραλιακό περίπτερο, που επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τα κύματα και ένα δεύτερο τμήμα με μια ήρεμη παραλία με βότσαλα σε ένα φυσικά διαμορφωμένο κολπίσκο. Η πρώτη ζώνη έχει σχεδιαστεί ως ένα φυσικό ανάγλυφο, με διαμορφωμένα διαφορετικά επίπεδα και σχετικά αραιή βλάστηση. Η ήρεμη παραλία στον κολπίσκο Lone διαμορφώνεται ως παραλία με βότσαλα και πλούσια βλάστηση που απλώνεται ήρεμα έως την θάλασσα.

Εικόνα 6.3.α : Ενσωμάτωση της ανάπλασης στο ανάγλυφο του παραλιακού μετώπου
Πηγή: <http://www.archdaily.com/557300/>

Εικόνα 6.3.β : Νυχτερινή Όψη της Ανάπλασης
Πηγή: <http://www.archdaily.com/557300/>

6.4 Hornbergstrandpark, Kungsholmen. Στοκχόλμη, Σουηδία

Γενικά Χαρακτηριστικά

Το Kungsholmen είναι ένα νησί στη λίμνη Mälaren της Σουηδίας, το οποίο αποτελεί προάστιο της Στοκχόλμης. Η έκτασή του είναι 3,9 τετρ. χιλιόμετρα με περίμετρο 8,9 χιλιόμετρα. Αν και μικρής έκτασης, έχει 56.754 κατοίκους (απογραφή Δεκέμβριος 2007). Οι κύριες χρήσεις γης που απαντώνται στο νησί είναι κατοικία και υπηρεσίες του τριτογενή τομέα.

Παρέμβαση – Ανάπλαση

Το 2012 κατασκευάστηκε, σε σχέδια του αρχιτεκτονικού γραφείου Nyréns Arkitektkontor, η ανάπλαση της περιοχής Hornsbergs Strandpark, μίας διαδρομής 700 μέτρων, η οποία απέσπασε το Βραβείο Σουηδικής Αρχιτεκτονικής Τοπίου, του ίδιου έτους.

Τρεις μεγάλες προβλήτες, με κυκλική απόληξη και ξύλινο κατάστρωμα, δίνουν την αίσθηση της επίπλευσης μέσα στο φως και το νερό. Δέντρα είναι φυτεμένα σε πυκνές ομάδες, ενώ υπάρχουν ανοιχτοί χώροι, διαφορετικών χρήσεων κατάλληλοι για δραστηριότητες

Στη διαδρομή έχει συμπεριληφθεί και μία πλατεία προς τιμή του συγγραφέα Moa Martinson. Η επιφάνεια της πλατείας έχει ανυψωθεί για να δίνει προσβασιμότητα και προς τα κτίρια, σε διαφορετικό όμως επίπεδο (πιο υποβαθμισμένο) από τη στάθμη του δρόμου.

Περιλαμβάνει επίσης σκάλες και τοιχία στα οποία μπορούν να καθίσουν οι επισκέπτες. Ο καλλιτεχνικός διάκοσμος περιλαμβάνει μια μεγάλη πλάκα γρανίτη στην οποία έχουν σκαλιστεί φράσεις από βιβλία του συγγραφέα.

Εικόνα 6.4 : Όψη των προβλητών ως νέου δημόσιου χώρου
Πηγή: <http://www.archdaily.com/557300/>

7. ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ

Ύστερα από τη γενική ανασκόπηση που προηγήθηκε στα προηγούμενα κεφάλαια σχετικά με την υπάρχουσα κατάσταση του Δήμου Λουτρακίου (και εφόσον διαπιστώθηκαν τα προβλήματα που χαρακτηρίζουν τη περιοχή), η συνέχεια της παρούσας εργασίας είναι η παράθεση μίας ολοκληρωμένης πρότασης που θα περιλαμβάνει παρεμβάσεις πολεοδομικού και κυκλοφοριακού χαρακτήρα. Έχοντας ως γνώμονα τη λογική της αλληλεξαρτούμενης σχέσης μεταξύ πολεοδομίας και κυκλοφοριακού σχεδιασμού, στόχος της συγκεκριμένης πρότασης είναι η επίτευξη μίας άρτιας και συμπληρωματικής σχέσης μεταξύ αυτών των δύο τομέων που θα έχουν ως τελικό προορισμό τη βιώσιμη ανάπτυξη του Δήμου.

Πολεοδομική Οργάνωση

Οι παραβάσεις που θα υλοποιηθούν στα πλαίσια της πρότασης έχουν ως αφετηρία το πολεοδομικό σχεδιασμό και την ανακατανομή των χρήσεων γης. Στόχος είναι η διαμόρφωση των χρήσεων γης κατά τέτοιο τρόπο έτσι ώστε, σε συνδυασμό με τις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις να μπορούν να συμβιβάζουν με την ιδέα της βιωσιμότητας.

Η Πολεοδομική Οργάνωση που προτείνεται για τη πόλη του Λουτρακίου προέχεται ύστερα από συστηματική μελέτη του υπό εκπόνηση ΓΠΣ, το οποίο αν δεν και έχει θεσμοθετηθεί ακόμη, βρίσκεται στα άμεσα σχέδια του Δήμου. Πέρα ωστόσο από το ΓΠΣ, ελήφθησαν υπόψη και συντελεστές καθαρά ποιοτικού χαρακτήρα, οι οποίοι αναμφισβήτητα θα οδηγήσουν σε βιωσιμότερες συνθήκες ζωής των κατοίκων.

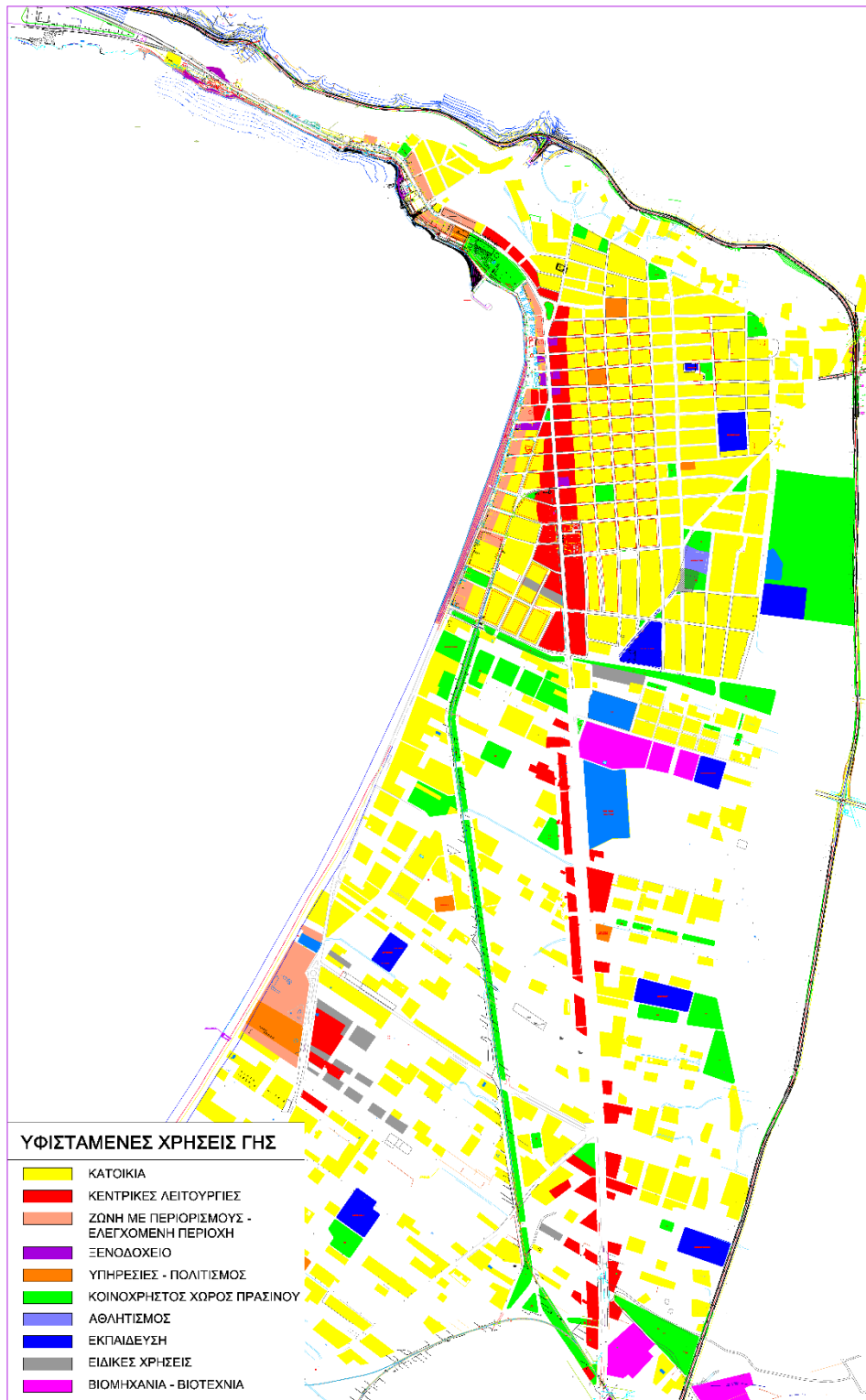
Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να τονισθεί ότι το Δεκέμβριο του 2013 εκπονήθηκε η Β2 Φάση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου της Δημοτικής Ενότητας Λουτρακίου – Περαιώρας, που πρότεινε τη πολεοδομική οργάνωση ολόκληρης της παραπάνω δημοτικής ενότητας. Ωστόσο, μέχρι και σήμερα εκκρεμεί η έγκριση του, γι' αυτό και ισχύει το ΓΠΣ του έτους 2002 και μάλιστα δεν υπάρχουν νέες θεσμοθετημένες κατευθύνσεις ανάπτυξης.

Η εικόνα που παρουσίαζε η πολεοδομική οργάνωση του Λουτρακίου χαρακτηρίζεται ως σχετικά αυθαίρετη, καθώς δεν υπήρχε συγκεκριμένο σχέδιο και πρόγραμμα. Οι χρήσεις γης κατανέμονται διάσπαρτα στο χώρο, δημιουργώντας δυσάρεστες συνθήκες διαβίωσης τόσο για τους κατοίκους όσο και για τους επισκέπτες .

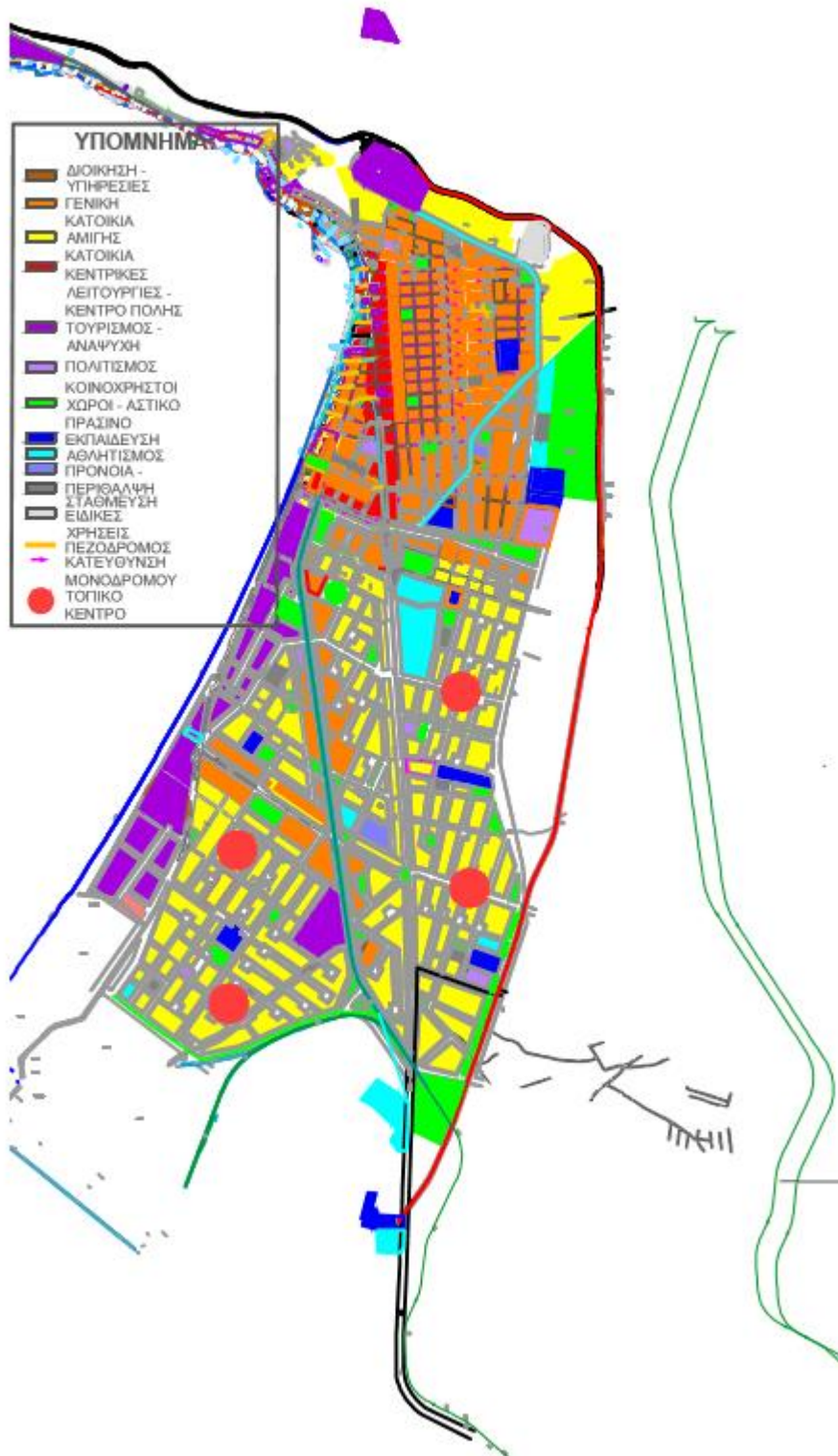
Η πρώτη προσέγγιση που επιδιώχθηκε στη πρόταση και η οποία σχετίζεται με τη πολεοδομική οργάνωση του Λουτρακίου είναι η δημιουργία μίας ομογενοποιημένης χωρικής οντότητας από άποψη χρήσεων γης. Αυτό σημαίνει πως στόχος της παρούσας εργασίας είναι η ανακατανομή των χρήσεων γης με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να προσφέρει μία πιο λειτουργική πολεοδομική οργάνωση, που θα στηρίζεται σε μοντέλα οργάνωσης και αποφυγής διάσπαρτων δραστηριοτήτων στο χώρο. Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί, ότι το Λουτράκι θεωρείται κατά κύριο λόγο ένας παραθεριστικός τουριστικός προορισμός με έντονο εποχιακό χαρακτήρα, ο οποίος είναι εμφανής κυρίως στο καινούργιο τμήμα προέκτασης της πόλης (Ρέμα Αύρα μέχρι τη Σχολή Μηχανικών). Επομένως, ο συγκεκριμένος εποχιακός χαρακτήρας

αυτός αποτέλεσε το κύριο θεμέλιο για την πολεοδομική και κυκλοφοριακή οργάνωση της πόλης.

Για τη καλύτερη κατανόηση του προτεινόμενου Πολεοδομικού Σχεδίου, αρχικά παρατίθενται οι υφιστάμενες χρήσεις γης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, όπως εκείνες υφίστανται από το έτος 2002. Στη συνέχεια ακολουθεί, το προτεινόμενο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο καθώς και οι προτάσεις που κρίνονται αναγκαίες για τη βελτιστοποίηση του Σχεδίου.

Χάρτης 7.α : Υφιστάμενες Χρήσεις Γης, ΓΠΣ 2002
Πηγή: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Χάρτης 7.β : Προτεινόμενο Πολεοδομικό Σχέδιο Μελέτης
Πηγή: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

7.1 Γραμμικές και Κεντρικές Επιφάνειες Εμπορίου

Αρχικά, κρίθηκε σημαντικό να οριστούν οι γραμμικές και κεντρικές επιφάνειες εμπορικής δραστηριότητας στη περιοχή μελέτης. Η τελική επιλογή των περιοχών εμπορικής δραστηριότητας προέκυψε βάσει της κατανομής τους, στην υπάρχουσα κατάσταση και των αναγκών που πρόκειται να δημιουργηθούν μετά τη καινούργια πολεοδόμηση. Η επιλογή και η χωροθέτηση τους στην επιφάνεια μελέτης, αποτελεί το αντικείμενο μελέτης της ενότητας που ακολουθεί.

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ

Σε πρώτη φάση γίνεται καταγραφή των εμπορικών ζωνών που κατανέμονται σε όλη την επιφάνεια μελέτης. Λαμβάνοντας υπόψη την υπάρχουσα κατάσταση αλλά και το ΓΠΣ του 2002 (το οποίο έχει προαναφερθεί), διατηρήθηκε η εμπορική δραστηριότητα κατά μήκος της σημερινής κύριας οδού Ελ. Βενιζέλου (συγκεκριμένα, από τη πλατεία 25ς Μαρτίου, μέχρι το ρέμα Αύρα). Ταυτόχρονα, μία καινούργια μικρή γραμμική εμπορική ζώνη προστίθεται σε τμήμα της οδού Αιγαίου (οδός η οποία βρίσκεται κατά μήκος του ρέματος «Αύρα» και είναι κάθετη επί της οδού Ελ. Βενιζέλου). Αναλυτικότερα, πρόκειται για το τμήμα ανάμεσα στις οδούς Ελ. Βενιζέλου και Ποσειδώνος (παραλιακή οδός). Η οδός Αιγαίου, όπως θα επεξηγηθεί παρακάτω, θα αποτελέσει δρόμο διέλευσης αυτοκινήτων σε ένα μονάχα μικρό της τμήμα, ενώ σε ολόκληρο το μήκος της, θα υφίσταται ένας σημαντικός πεζόδρομος – ποδηλατόδρομος. Τέλος, η σημερινή γραμμική εμπορική ζώνη κατά μήκος της προέκτασης της Οδού Ελ. Βενιζέλου (μετά το ρέμα Αύρα) καταργείται. Η συγκεκριμένη οδός, λόγω του μοντέλου της βιώσιμης ανάπτυξης πάνω στο οποίο στηρίζεται η παρούσα μελέτη, θα χαρακτηρίζεται ήπιας κυκλοφορίας και δεν θα δίνει έμφαση στο όχημα όπως συμβαίνει σήμερα. Εν κατακλείδι, όπως έχει ήδη αναφερθεί, το Λουτράκι λόγω του εποχιακού του χαρακτήρα, δεν επιτρέπει την ανάπτυξη μεγάλων εμπορικών ζωνών, παρά μόνο την ήδη υπάρχουσα ζώνη (Οδός Ελ. Βενιζέλου). Για τη καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων αλλά και των επισκεπτών στο καινούργιο τμήμα της πόλης, προτείνεται η δημιουργία τοπικών κέντρων, τα οποία διαθέτουν ένα πιο συμπυκνωμένο χαρακτήρα και εξυπηρετούν τις ανάγκες της κάθε πολεοδομικής ενότητας ξεχωριστά. Παρακάτω, αναλύονται οι θέσεις και οι λειτουργίες των τοπικών κέντρων που κρίνονται αναγκαία προκειμένου να μην υπάρξουν αποκομμένες περιοχές από το σύνολο της πόλης.

ΤΟΠΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Για την άρτια εξυπηρέτηση όλων των πολιτών σε επίπεδο καθημερινότητας η πρόταση περιλαμβάνει τη δημιουργία τοπικών κέντρων, κέντρων δηλαδή απομακρυσμένων από τις εμπορικές ζώνες. Τέτοιου είδους κέντρα τοπικού χαρακτήρα, εντοπίζονται στα άκρα της πόλης του Λουτρακίου (όπου δηλαδή η απόσταση από τμήμα εμπορικής ζώνης θεωρείται σχετικά μεγάλη). Αναλυτικότερα, δύο τοπικά κέντρα αναπτύσσονται ανατολικά του καινούργιου τμήματος του Λουτρακίου, το ένα εκ των οποίων βρίσκεται κοντά στο στάδιο «Θώδη» ενώ το δεύτερο, στο νότιο άκρο της περιοχής. Παράλληλα, δύο ακόμη τοπικά κέντρα διαμορφώνονται στο δυτικό τμήμα του καινούργιου τμήματος της πόλεως, το ένα εκ

των οποίων τοποθετείται νότια ανατολικά του συγκροτήματος Club Casino Loutraki, ενώ το δεύτερο ανατολικά της σχολής Μηχανικού. Η ακτίνα μεταξύ των τοπικών κέντρων δεν είναι σταθερή, καθώς στόχος είναι η διευκόλυνση των απομακρυσμένων (από τις εμπορικές ζώνες) κατοικιών, σε καθημερινή βάση. Στη πραγματικότητα, τα τοπικά κέντρα της μελέτης αποτελούν μία συμπληρωματική επέκταση των εμπορικών ζωνών, σε περιοχές αμιγής κατοικίας, καθώς στις τελευταίες μία πληθώρα δραστηριοτήτων δεν επιτρέπεται. Ειδικότερα, οι δραστηριότητες τις οποίες φιλοξενεί το τοπικό κέντρο είναι όμοιες με εκείνες που φιλοξενούνται εντός του πολεοδομικού κέντρου της εκάστοτε πόλης (Αρθ-4 ΠΔ/23-2/6-3-87). Τέλος, καλό θα ήταν να σημειωθεί ότι η χωροθέτηση των απαραίτητων τοπικών κέντρων επιβεβαιώνει τη λογική που επιδιώκεται να ακολουθηθεί στη πρόταση σχετικά με τη δημιουργία ενός είδους κέντρων –συμπληρωματικών του κύριου γραμμικού κέντρου.

7.2 Γενική και Αμιγής Κατοικία

Όσον αφορά, τη γενική κατοικία, εκείνη παρέμεινε παρόμοια με εκείνη που υφίσταται στο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του 2002. Συγκεκριμένα, γενική κατοικία αναπτύσσεται κατά κύριο λόγο εντός των ορίων του παλαιού (εντός σχεδίου) τμήματος του Λουτρακίου. Ο λόγος για τους οποίους το παλαιό τμήμα δεν μετατρέπεται σε αμιγής αλλά αντιθέτως παραμένει γενική κατοικία είναι δύο: Αρχικά, οι δραστηριότητες που επικρατούν στη περιοχή συμβαδίζουν με τις δραστηριότητες που επιτρέπονται στη γενική κατοικία (και όχι στην αμιγή). Δεύτερον, πρόκειται για μία περιοχή, η οποία δεν βρίσκεται ολόκληρη κοντά στο παραλιακό μέτωπο, ούτε κοντά σε κάποια εμπορική ζώνη και οι ανάγκες των μόνιμων κατοίκων θα πρέπει να εξυπηρετούνται σε ένα ικανοποιητικό βαθμό. Για αυτό το λόγο, αν η περιοχή μετατρέποταν σε αμιγής κατοικία, θα αποτελούσε τελικά μία περιοχή αποξενωμένη από το υπόλοιπο τμήμα της πόλης, η οποία θα ταλαιπωρούσε τους μόνιμους κατοίκους της στην εξυπηρέτηση των αναγκών της σε καθημερινή βάση. Ταυτόχρονα, γενική κατοικία αναπτύσσεται κατά μήκος του νότιου τμήματος του ρέματος Αύρα, στο οποίο πρόκειται να διαμορφωθεί ένας σημαντικός πεζόδρομος – ποδηλατόδρομος, με έντονη τη παρουσία των καταστημάτων εστίασης. Τέλος, γενική κατοικία προβλέπεται και κατά μήκος της προέκτασης της οδού Εθν. Αντιστάσεως, στην οποία τοποθετείται η σιδηροδρομική γραμμή - τύπου τραμ (αναλύεται σε παρακάτω κεφάλαιο). Η λειτουργία του τραμ σε συνδυασμό με τη διαμόρφωση ενός ανοιχτού πεζόδρομου – ποδηλατοδρόμου μετατρέπει αυτόματα τη περιοχή σε μία γραμμική εμπορική ζώνη η οποία, συνυπάρχει με τη χρήση της κατοικίας.

Όσον αφορά την αμιγής κατοικία, εκείνη τοποθετείται στην υπόλοιπη εκτός σχεδίου περιοχή, η οποία αρχίζει νότια του ρέματος «Αύρα» και επεκτείνεται μέχρι νότια της Σχολής Μηχανικού. Στη συγκεκριμένη περιοχή, αναμένεται έντονη η παρουσία των παραθεριστικών κατοικιών, κατοικιών δηλαδή που δεν έχουν μόνιμο χαρακτήρα. Επομένως, για τους εξής δύο λόγους που πρόκειται να αναλυθούν παρακάτω, η αμιγής κατοικία κρίνεται ως η καταλληλότερη χρήση γης για το τμήμα αυτό. Ο

πρώτος λόγος, αφορά το γεγονός ότι μία παραθεριστική κατοικία, λόγω του εποχιακού της χαρακτήρα αδυνατεί να υποστηρίξει σε οικονομικό επίπεδο τις δραστηριότητες της γενικής κατοικίας (παρά μόνο εκείνες της αμιγής κατοικίας). Ταυτόχρονα ο δεύτερος λόγος είναι ότι η αμιγής κατοικία, προσφέρει ηπιότερες δραστηριότητες και λιγότερο όχλο (σε σχέση με τη γενική κατοικία), στοιχεία δηλαδή τα οποία αναζητούν οι εποχιακοί ιδιοκτήτες. Σύμφωνα με το Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας και τα άρθρα Αρθ-2 ΠΔ/23-2/6-3-87 ΚΑΙ Αρθ-3 ΠΔ/23-2/6-3-87, το περιεχόμενο που διαθέτει η γενική κατοικία και δεν περιλαμβάνεται στην αμιγή, αφορά τις εξής δραστηριότητες:

1. Ξενοδοχεία μέχρι 100 κλινών
2. Γενικά Εμπορικά Καταστήματα (με εξαίρεση τις υπεραγορές και τα πολυκαταστήματα)
3. Γραφεία, Τράπεζες, Ασφάλειες, Κοινοφελείς Οργανισμοί
4. Γενικά Κτίρια Εκπαίδευσης
5. Εστιατόρια
6. Αναψυκτήρια
7. Επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης
8. Πρατήρια Βενζίνης
9. Κτίρια, γήπεδα στάθμευσης

7.3 Ανοιχτοί Πράσινοι Χώροι – Αθλητικές Εγκαταστάσεις

Σε ότι αφορά τους ανοιχτούς πράσινους χώρους καθώς και τις αθλητικές εγκαταστάσεις (που θεωρούνται κατά μία ευρύτερη έννοια χώροι πρασίνου), γίνεται αντιληπτό (από την υπάρχουσα κατάσταση της κατανομής των χρήσεων γης στο χώρο), πως οι ελεύθεροι χώροι που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για χώρους πρασίνου και αθλητικών εγκαταστάσεων στο παλαιό τμήμα της πόλης, είναι ελάχιστοι.

ΑΝΟΙΧΤΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΧΩΡΟΙ

Ο μεγαλύτερος χώρος πρασίνου (ο οποίος κρίνεται αναγκαίο να διατηρηθεί), είναι το πάρκο της Δεξαμενής, στο οποίο μάλιστα, προστίθενται ορισμένες καινούργιες αθλητικές εγκαταστάσεις καθώς και ένας μικρός χώρος στάθμευσης. Ειδικότερα, όσον αφορά το παλαιό(- εντός σχεδίου) τμήμα της πόλης, δημιουργούνται ορισμένοι χώροι πρασίνου σε οικοδομικά τετράγωνα των οποίων είτε στο μεγαλύτερο τμήμα τους υπήρχε πράσινο, είτε ανήκαν στη διοίκηση του Δήμου. Στη καινούργια περιοχή του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, πράσινοι χώροι δημιουργούνται σε οικοδομικά τετράγωνα, τα οποία δεν περιέχουν ήδη υπάρχοντα κτίρια και δίνουν μία «πνοή πρασίνου» στη τοπική γειτονιά. Ταυτόχρονα, χώροι πρασίνου προτείνονται κατά μήκος της Οδού Εθν. Αντιστάσεως οδός με μεγάλη πεζοπορική και ποδηλατική σημασία, η οποία πρόκειται να αναλυθεί σε παρακάτω κεφάλαιο. Στο σημείο αυτό, ακολουθούν ορισμένες σχεδιαστικές λύσεις για τη μετατροπή των κενών οικοδομικών τετραγώνων (συμπεριλαμβανομένου και του μη αξιοποιήσιμου Πάρκου

Δεξαμενής), σε χώρους εκτόνωσης και σύσφιξης των σχέσεων του κοινωνικού συνόλου.

Εικόνα 7.3.α : Παράδειγμα Τρισδιάστατης Απεικόνισης ενός ΟΤ – Κοινόχρηστου Χώρου
Πηγή: <https://dolixos.gr>

Εικόνα 7.3.β : Ανάπλαση Κοινόχρηστου Χώρου, Fort William Historic Park
Πηγή: <https://fremont.gov/>

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Οι ήδη υπάρχουσες αθλητικές εγκαταστάσεις του Λουτρακίου διατηρήθηκαν ως έχουν, καθώς συνεισφέρουν σημαντικά στην ανάπτυξη της αθλητικής παιδείας της πόλης αλλά και ολόκληρου του Δήμου. Συγκεκριμένα, διατηρούνται το Κολυμβητήριο του Λουτρακίου, το Κλειστό Γυμναστήριο «Γ. Γαλανόπουλος» το Στάδιο «Χρήστος Θώδης», το γήπεδο ποδοσφαίρου (κοντά στο Στάδιο) και τα γήπεδα Αντισφαίρισης στο πάρκο της Δεξαμενής. Ωστόσο, θεωρήθηκε αναγκαίο να δημιουργηθούν ορισμένοι καινούργιοι αθλητικοί χώροι (κυρίως στο καινούργιο τμήμα του σχεδιασμού) σε σημεία «κλειδιά» της πόλης. Πιο συγκεκριμένα, οι προαναφερθέντες αθλητικοί χώροι τοποθετούνται σε σημεία απομακρυσμένα το ένα από το άλλο (σε κοντινή απόσταση από τις συνοικίες) , που ωστόσο έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό: βρίσκονται επί των ποδηλατικών διαδρομών της πόλης. Στόχος μίας τέτοιας κίνησης, είναι αρχικά οι πολίτες να μπορούν να συνδυάσουν τη χρήση του ποδηλάτου με άλλες μορφές αθλητισμού, παραμερίζοντας την κλασική αστική αντίληψη (η οποία συνοδεύεται από τη βαριά χρήση του αυτοκινήτου). Ταυτόχρονα, ένα μέρος των συγκεκριμένων καινούργιων χώρων αθλητισμού, θα προσφέρεται για ως «σημείο συνάντησης των ποδηλάτων», στο οποίο οι ποδηλάτες θα έχουν τη δυνατότητα να εκπαιδεύονται, να συντηρούν τα ποδήλατά τους και να ενημερώνονται για τις σχετικές διαδρομές. Η παραπάνω προοπτική δημιουργίας «ποδηλατικών κέντρων» πρόκειται να αναλυθεί πλήρως στο παρακάτω σχετικό κεφάλαιο για την ανάπτυξη των ποδηλατοδρόμων.

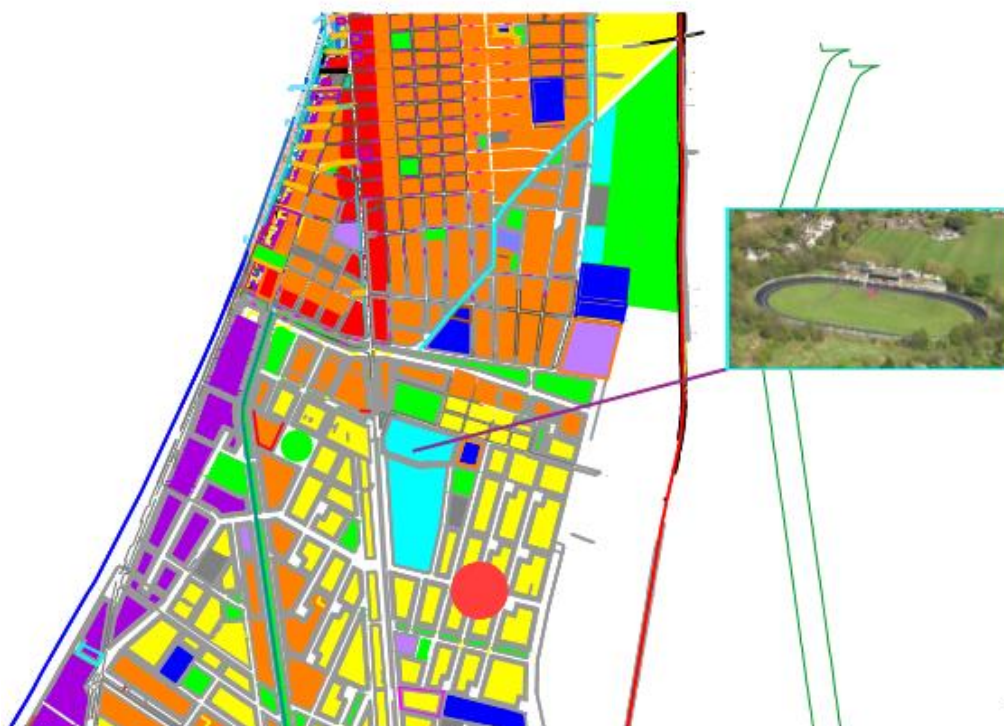
ΑΝΟΙΧΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟΔΡΟΜΙΟ

Τέλος, στις αθλητικές εγκαταστάσεις του Λουτρακίου, προστίθεται μία ακόμη σχετική αθλητική υποδομή, το ανοιχτό ποδηλατοδρόμιο. Πρόκειται για ένα χώρο μεγάλης έκτασης, δίπλα από το Θώδειο Στάδιο, στο οποίο σήμερα εδράζεται το εργοστάσιο ΗΒΗ. Αναλυτικότερα, το εργοστάσιο του ομίλου Pepsico, λόγω οικονομικών δυσκολιών, είχε σταματήσει τη λειτουργία του από το έτος 2013. Τη φετινή χρονιά του 2016, πωλήθηκε με σκοπό την επαναλειτουργία του και την επαναπρόσληψη των εργαζομένων του. Παρόλο που έχουν κατά καιρούς προταθεί διαφορετικές χρήσεις γης στο οικόπεδο (με επικρατούσα τη μετατροπή σε εμπορική), μεσοπρόθεσμα οι Δημοτικές Αρχές τόνισαν ότι «ο χώρος του εργοστασίου στο μεσοπρόθεσμο διάστημα είναι χαρακτηρισμένος βιομηχανικός για εμφιάλωση νερού και η χρήση αυτή δεν πρόκειται να αλλάξει άμεσα» (www.insider.gr). Ωστόσο, μακροπρόθεσμα, η βιομηχανική χρήση του οικοδομικού τετραγώνου θεωρείται ασύμβατη με τις γειτονικές χρήσεις της περιοχής (κατά κύριο λόγο με τη παραθεριστική κατοικία). Για το λόγο αυτό λοιπόν, σε συνδυασμό με την ήδη αναπτυγμένη εικόνα του αθλητισμού (ανοιχτή πισίνα, Θώδειο Στάδιο, Κλειστό Γυμναστήριο) στη περιοχή, προτείνεται η δημιουργία ενός ανοιχτού ποδηλατοδρόμιου, το οποίο θα αλληλοεπιδρά με το Θώδειο Στάδιο. Συγκεκριμένα, το ανοιχτό ποδηλατοδρόμιο μπορεί να αποτελείται από χωμάτινους δρόμους, μικρότερου και μεγαλύτερου μήκους, οι οποίοι στη κατασκευή τους, αποτελούν οικονομική λύση. Παρόλα αυτά, είναι γεγονός, ότι στις δύσκολες οικονομικά συγκυρίες που αντιμετωπίζει η χώρα, ένα τέτοιου είδους κατασκευαστικό έργο μπορεί να πραγματοποιηθεί μονάχα από κάποια ιδιωτική επενδυτική εταιρεία. Παρακάτω, παρουσιάζεται ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα καθώς και η θέση του Οικοδομικού Τετραγώνου κατά την οποία προτείνεται η συγκεκριμένη χρήση:

Εικόνα 7.3.γ : Torbay Veloark

Πηγή: <http://www.trackcyclingnews.com/torbay160513.html>

Εικόνα 7.3.δ : Προτεινόμενη Θέση Ανοιχτού Ποδηλατοδρομίου
 Πηγή: **Ιδίας Επεξεργασίας**

7.4 Χώροι Στάθμευσης – Σημεία Μετεπιβίβασης

Οι Χώροι Στάθμευσης οχημάτων, στα πλαίσια υλοποίησης μίας πολιτικής που θα κατευθύνεται σε βιώσιμες συνθήκες μετακίνησης και αποκλεισμού του αυτοκινήτου (όσο είναι εφικτό) από το κέντρο και φυσικά κυρίως από τις περιοχές γειτονιάς διαμορφώθηκαν περιμετρικά των ορίων του Δήμου. Λόγω έλλειψης χώρου, στο παλαιό τμήμα της πόλης οι χώροι στάθμευσης παρέμειναν ως είχαν, με εξαίρεση τέσσερις καινούργιους χώρους στάθμευσης περιμετρικά της παλαιάς πόλης. Συγκεκριμένα σύμφωνα με τη προτεινόμενη μελέτη, δύο καινούργιοι χώροι στάθμευσης δημιουργούνται στην βόρειο – δυτική είσοδο της πόλης (προς τον οικισμό της Περαχώρας), καθώς το σημείο εκείνο αποτελεί την αρχή του παραλιακού πεζόδρομου – ποδηλατοδρόμου και ταυτόχρονα, βρίσκεται ανάμεσα σε δύο σημαντικές δραστηριότητες πολιτισμού και αναψυχής (που πρόκειται να αναλυθούν παρακάτω). Ο τρίτος μικρός χώρος στάθμευσης αναπτύσσεται στην ανατολική πλευρά της πόλης, και πιο συγκεκριμένα στο πάρκο της Δεξαμενής. Τέλος, ο τέταρτος χώρος στάθμευσης, τοποθετείται στο βόρειο άκρο της πόλης, όπου δηλαδή αρχίζουν οι πράσινες διαδρομές (αναλύονται σε παρακάτω κεφάλαιο). Ο λόγος δημιουργίας του στο σημείο αυτό, δεν είναι άλλος από τις γύρω του δραστηριότητες (εκπαίδευση, πολιτισμός, αθλητισμός) και φυσικά της σημαντικότητας (του σημείου) ως προς τη ποδηλατική διαδρομή στην οποία συμπεριλαμβάνεται.

Όσον αφορά, το καινούργιο τμήμα της πόλης, οι υπόλοιποι χώροι στάθμευσης, αναπτύσσονται πάλι περιμετρικά του καινούργιου τμήματος της πόλης, σε χαρακτηριστικά σημεία (όπου υφίστανται παραδείγματος χάρη απομακρυσμένες πολιτιστικές χρήσεις) που συναντώνται με το δίκτυο των πεζοδρόμων. Οι χώροι αυτοί στη πραγματικότητα, θα αποτελέσουν χώροι μετεπιβίβασης του επιβατικού κοινού από τα ιδιωτικά οχήματα στον ανοιχτό δημόσιο χώρο (πεζόδρομοι, ποδηλατοδρόμο. Η παρέμβαση αυτή στην ουσία διαθέτει δύο παραμέτρους: από τη μία το περιορισμό της χρήσης του αυτοκινήτου και από την άλλη την ενίσχυση της βιώσιμης μεταφοράς των πολιτών (περπάτημα και χρήση του ποδήλατου). Η χρήση των δύο τελευταίων τρόπων μετακινήσεως διασφαλίζεται από το δίκτυο ποδηλατοδρόμων και πεζοδρόμων που δημιουργείται και πλαισιώνει τους χώρους στάθμευσης με σκοπό την υλοποίηση του παραπάνω στόχου (αναλύεται διεξοδικά σε παρακάτω κεφάλαιο).

Πέρα όμως από τους χώρους στάθμευσης που δημιουργούνται περιμετρικά της πόλης, γίνεται προσπάθεια απομάκρυνσης του αυτοκινήτου κατά μήκος των οδικών αξόνων που χρησιμεύουν ως χώροι στάθμευσης στη παρούσα φάση και να προσανατολιστεί η στάθμευση σε πυλωτές και χώρους στάθμευσης στις πολυκατοικίες. Για το λόγο αυτό κρίνεται αναγκαίο να περιοριστεί η στάθμευση επί των οδικών αξόνων και να κατευθυνθεί είτε στους χώρους στάθμευσης που προαναφέρθηκαν είτε στις ιδιωτικές κατοικίες. Απόρροια της παραπάνω παρέμβασης είναι η περιορισμένη χρήση του ιδιωτικού οχήματος και ταυτόχρονα η ανάδειξη ποδηλάτου και του περπατήματος, που αποτελεί άλλωστε και το βασικό πυλώνα διαμόρφωσης βιώσιμων συνθηκών τόσο σε επίπεδο διαβίωσης, όσο κυρίως σε επίπεδο βιώσιμης κινητικότητας.

7.5 Εκπαίδευση – Πρόνοια - Περίθαλψη

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Σε ό,τι αφορά τις σχολικές εγκαταστάσεις που χωροθετούνται στο Παλαιό τμήμα της πόλης του Λουτρακίου και οι οποίες καταγράφηκαν κατά την υπάρχουσα κατάσταση, θεωρείται πως καλύπτουν σε σημαντικό βαθμό τις ανάγκες του πληθυσμού για πρόσβαση σε κέντρο παιδείας. Εξαίρεση αποτελεί ένα καινούργιο μικρό τμήμα σχολικής εγκατάστασης, δίπλα από το υπάρχον σχολικό συγκρότημα στο πάρκο της Δεξαμενής, το οποίο θεωρείται επέκταση του.

Στο καινούργιο τμήμα της πόλης, οι ήδη υπάρχουσες σχολικές μονάδες παρέμειναν όπως ακριβώς υπήρχαν, με εξαίρεση εκείνης της μονάδας που βρίσκεται νότιο – ανατολικά του Σταδίου «Θώδη», η οποία προεκτείνεται μέχρι το ανατολικό όριο της πόλης. Εν κατακλείδι, στόχος της μελέτης ήταν η κατανομή των σχολικών μονάδων κατά τέτοιο τρόπο έτσι ώστε όλοι οι πολίτες να μπορούν να έχουν εύκολη προσβασιμότητα στις σχολικές μονάδες. Παράλληλα, για τη καλύτερη ασφάλεια των παιδιών που μετακινούνται στις σχολικές εγκαταστάσεις, προβλέπεται η δημιουργία

ζωνών (με την απαραίτητη σήμανση και εξοπλισμό) στους δρόμους με έντονη κυκλοφορία των οχημάτων (η οποία αναλύεται στο παρακάτω σχετικό κεφάλαιο).

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ – ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

Όσον αφορά τις υποδομές Πρόνοιας – Περίθαλψης, όπως έχει ήδη αναφερθεί στην υπάρχουσα κατάσταση, εντός της πόλεως του Λουτρακίου υφίσταται ήδη ένα Δημοτικό Ιατρείο και ένα Κέντρο Υγείας. Στη μελέτη που προτείνεται, κρίνεται αναγκαία η δημιουργία μίας ακόμη υποδομής πρόνοιας και πιο συγκεκριμένα ενός μικρού δημοτικού ιατρείου, στη καινούργια περιοχή πολεοδόμησης. Λόγω του παραθεριστικού χαρακτήρα της περιοχής, το συγκεκριμένο ιατρείο θα μπορούσε να περιλαμβάνει μεγαλύτερο πλήθος ιατρικού προσωπικού τους καλοκαιρινούς μήνες, λόγω και της μεγαλύτερης ανάγκης που εμφανίζεται εκείνη τη περίοδο.

7.6 Τουρισμός – Αναψυχή (Παραλιακό Μέτωπο Λουτρακίου)

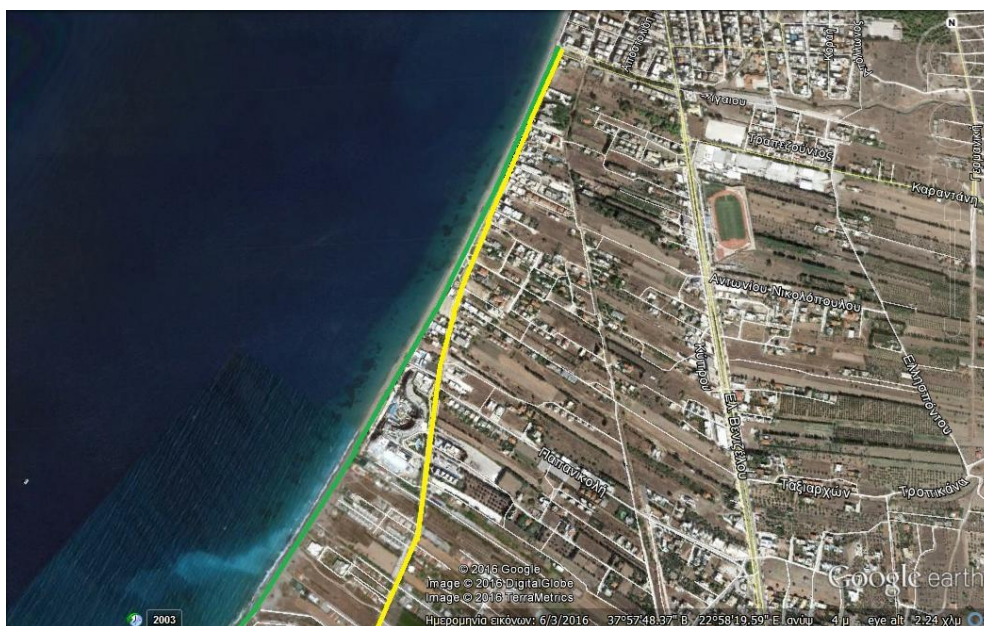
Οι χώροι Τουρισμού – Αναψυχής όπως έχουν διαμορφωθεί σήμερα, έχουν αναπτυχθεί κυρίως στο παραλιακό μέτωπο της πόλης του Λουτρακίου. Ωστόσο πρέπει να σημειωθεί ότι σε ολόκληρο το τμήμα του, κυριαρχεί το μαζικό, ξεπερασμένο πρότυπο τουριστικής ανάπτυξης, που κυριαρχούσε σε παλαιότερες δεκαετίες. Σύμφωνα το συγκεκριμένο μαζικό πρότυπο ανάπτυξης, οι κοινόχρηστοι χώροι κατατάσσονται σε χώροι δευτερεύουσας σημασίας, οι πολυκατοικίες κυριαρχούν και ο όρος «βιώσιμη ανάπτυξη» δεν συναντάται πουθενά. Επομένως, κρίνεται αναγκαία η ποιοτική αναβάθμιση του παραλιακού μετώπου, βασισμένη στη βιώσιμη κινητικότητα με την δημιουργία ενός σημαντικού πεζόδρομου – ποδηλατοδρόμου, ο οποίος μάλιστα θα περιέχει μικρά τοπικά πράσινα πάρκα αναψυχής.

Εικόνα 7.6.α : Παράδειγμα Πολεοδομικής Ανάπλασης Παραλιακού Μετώπου
Πηγή: **Street Furniture, Chris Van Uffelen**

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη παρούσα μελέτη, σε ένα τμήμα της παραλιακής οδού Ποσειδώνος, προτείνεται η καλοκαιρινή περίοδος (Μάιος – Οκτώβριος) να διαθέτει διαφορετική κυκλοφοριακή ρύθμιση από τη χειμερινή περίοδο του χρόνου (Νοέμβριος – Απρίλιος). Παρόλο που η κυκλοφοριακή μελέτη της λεωφόρου Ποσειδώνος, αφορά το σχετικό παρακάτω κεφάλαιο των κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, στο σημείο αυτό κρίνεται αναγκαίο να αναφερθεί συνοπτικά, για τη καλύτερη κατανόηση της ανάπλασης του παραλιακού μετώπου. Ειδικότερα, προτείνεται να επιτρέπεται η διέλευση των οχημάτων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους στο τμήμα της Ποσειδώνος από το ρέμα Αύρα και νότια, όπου δηλαδή κατευθύνεται προς τη Κόρινθο. Παράλληλα της οδού Ποσειδώνος, σε ένα σημείο πριν το ξενοδοχείο Club Hotel Casino Loutraki διαχωρίζεται το παραλιακό μέτωπο στο οποίο θα υφίσταται η αρχή του πεζόδρομου – ποδηλατοδρόμου πλάτους 10 μέτρων. Καλό θα ήταν να σημειωθεί, ότι στη παρούσα μελέτη επιχειρείται το πλάτος των 10 μέτρων να παραμείνει σταθερό, καθ' όλη τη διάρκεια του παραλιακού πεζόδρομου. Στη συνέχεια ακολουθεί σχετικός χάρτης και σχετικό παράδειγμα πεζόδρομου – ποδηλατοδρόμου. Με κίτρινο χρώμα απεικονίζεται η λεωφόρος Ποσειδώνος (η οποία παραμένει αυτοκινητόδρομος), ενώ με πράσινο χρώμα απεικονίζεται ο πεζόδρομος – ποδηλατόδρομος.

Εικόνα 7.6.β : Προτεινόμενο Σκαρίφημα Νότιου Τμήματος Λεωφόρου Ποσειδώνος
Πηγή: Ιδίας Επεξεργασίας, Google Earth

Εικόνα 7.6.γ : Παράδειγμα της Παραλιακής ζώνης της Αθήνας
Πηγή: http://www.all-athens-hotels.com/attica/list_view/athens_tours_bikes/1717

Αντιθέτως, από το τμήμα που αρχίζει στο ρεύμα Αύρα μέχρι και την Οδό Δαμασκηνού, σήμερα υφίσταται ένας δρόμος μονής κυκλοφορίας διέλευσης οχημάτων. Στο συγκεκριμένο τμήμα προτείνεται η πεζοδρόμηση του δρόμου

ολοκληρωτικά. Σήμερα, ο συγκεκριμένος πεζόδρομος μαζί με την οδό διέλευσης αυτοκινήτων, έχουν πλάτος περίπου 6 μέτρων.

Προκειμένου επομένως, να υφίσταται ο πεζόδρομος των 10 μέτρων, θεωρείται απαραίτητο να καταργηθούν 4 μέτρα από τα παραλιακά καταστήματα εστίασης, τα οποία στη πλειοψηφία τους, τοποθετούν αυθαίρετα καθίσματα. Από την οδό Δαμασκηνού μέχρι και το πεζόδρομο Ήρας, δεν υφίσταται δρόμος για τη διέλευση οχημάτων, ωστόσο τα καταστήματα έχουν επεκταθεί μέχρι το αντίστοιχο πλάτος που θα καταλάμβανε αν συνεχιζόταν ο κανονικός δρόμος. Επομένως, ακολουθώντας την ίδια λογική (περιορισμός της επέκτασης των καταστημάτων), είναι δυνατό να δημιουργηθεί η επέκταση του πεζόδρομου – ποδηλατοδρόμου, από το νότιο τμήμα της πόλης. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στόχος της συγκεκριμένης ρύθμισης είναι η ανάδειξη του παραλιακού μετώπου σε συνδυασμό με την έμφαση των βιώσιμων τρόπων μετακίνησης.

Από την Οδό Ήρας, μέχρι τη σημερινή μαρίνα, έχει διαμορφωθεί ένας μεγάλος πεζόδρομος, ο οποίος με τη κατάλληλη σήμανση και εξοπλισμό, μπορεί να συμπεριλάβει και το προβλεπόμενο ποδηλατόδρομο.

Εικόνα 7.6.δ : Παράδειγμα Πολεοδομικής Ανάπλασης Παραλιακού Μετώπου
Πηγή: [Street Furniture, Chris Van Uffelen](#)

Εικόνα 7.6.ε : Παράδειγμα Πολεοδομικής Ανάπλασης Παραλιακού Μετώπου (1)
Πηγή: Πολεοδομική Μελέτη Ανάπλαση Παραλιακού Μετώπου Χαλκίδας, Ευσταθία Τζοτζόκου

Εικόνα 7.6.ζ : Παράδειγμα Πολεοδομικής Ανάπλασης Παραλιακού Μετώπου (2)
Πηγή: Πολεοδομική Μελέτη Ανάπλαση Παραλιακού Μετώπου Χαλκίδας, Ευσταθία Τζοτζόκου

Τέλος όσον αφορά, το βόρειο τμήμα του μετώπου από τη μαρίνα μέχρι το τέλος του αιγιαλού, οι συνθήκες δυσκολεύουν, καθώς η περιοχή του αιγιαλού είναι καλυμμένη με μεγάλους βράχους και άνισα δομημένα κτίρια στην άκρη του (αιγιαλού). Επομένως, ως προτεινόμενη λύση δίνεται η κατασκευή ενός μικρότερου (σε πλάτος) πεζόδρομου, πάνω στους βράχους, με την αντίστοιχη τοποθέτηση κάγκελων τα οποία θεωρούνται απαραίτητα για την αποφυγή ατυχημάτων. Παρακάτω, παρουσιάζονται δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα:

Εικόνα 7.6.η : Παραδείγματα Ξύλινης Γέφυρας επάνω σε βράχια
Πηγή: Street Furniture, Chris Van Uffelen

Εν κατακλείδι, στο παραλιακό μέτωπο πρόκειται να δημιουργηθεί ένας μεγάλος πεζόδρομος – ποδηλατόδρομος, ο οποίος θα προσφέρει την ανάλογη βιώσιμη ανάπτυξη που αντιστοιχεί σε μία παραλιακή πόλη όπως το Λουτράκι. Το μήκος της, η αρχή και το τέλος της, πρόκειται να διευκρινιστεί σε παρακάτω κεφάλαιο (ποδηλατοδρόμοι – πεζόδρομοι). Παράλληλα, όσον αφορά τις χρήσεις γης της Παραλιακής Ζώνης, θεωρείται αναγκαίο να διατηρηθούν οι χρήσεις αναψυχής και τουρισμού με μία σημαντική τροποποίηση: Προτείνεται η δημιουργία στρατηγικών – κινήτρων για τη μεταφορά των περισσότερων τουριστικών μονάδων από το κέντρο της παραλιακής ζώνης στο νότιο τμήμα της (Περιοχή Club Casino Loutraki). Ακριβέστερα, κρίνεται απαραίτητο, να καταργηθούν (ή τουλάχιστον να αναβαθμιστούν) οι ξεπερασμένες τουριστικές μονάδες από το κέντρο και να μετακινηθούν στο νότιο τμήμα με τη μορφή μίας βιωσιμότερης ανάπτυξης. Αντιθέτως, στο κέντρο προτείνεται η χρήση κυρίως καταστημάτων εστίασης και εμπορικού χαρακτήρα, τα οποία ωστόσο θα εναρμονίζονται και δεν θα αποτελούν κίνδυνο για την αλλοίωση του χαρακτήρα του ιστορικού κέντρου της πόλης.

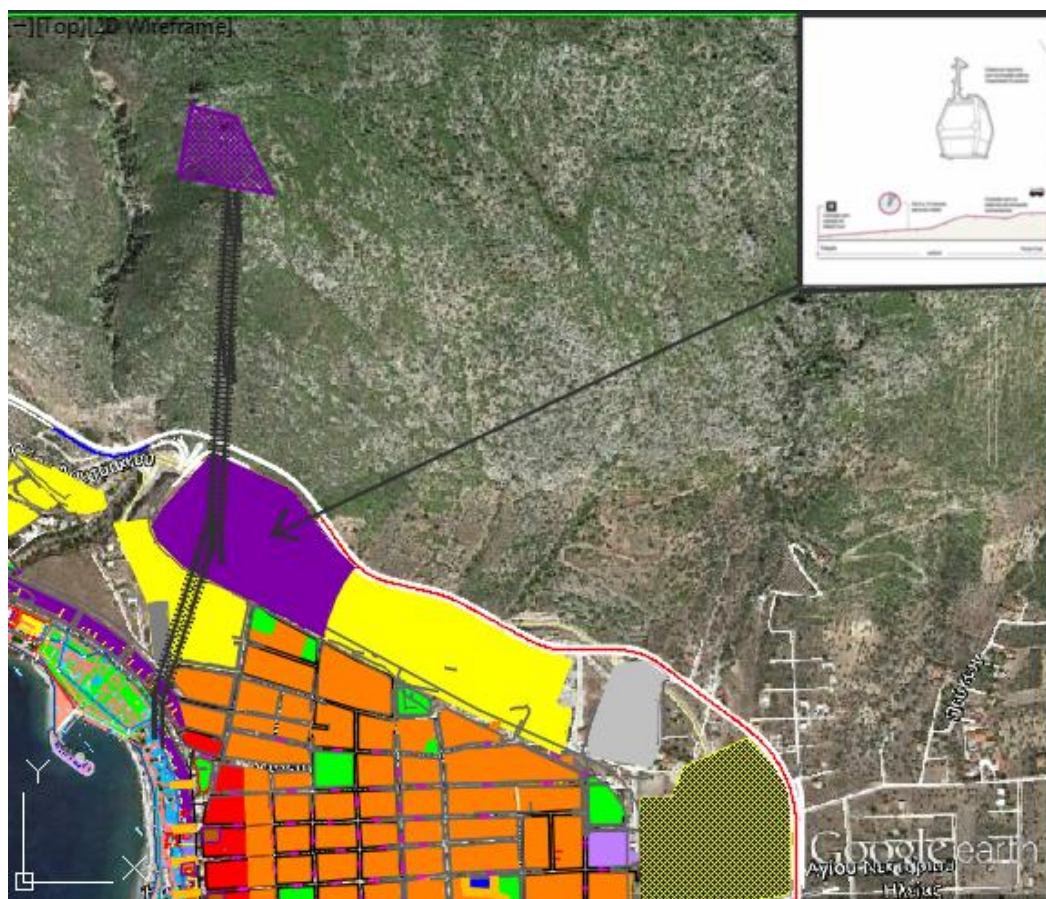
7.7 Τουρισμός – Αναψυχή (Λοιπές Χρήσεις)

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΛΕΦΕΡΙΚ

Τέλος, μία ειδική ξενοδοχειακή μονάδα συνδυασμένη με δραστηριότητες εστίασης, προτείνεται να χωροθετηθεί στο βόρειο τμήμα της πόλης του Λουτρακίου (προέκταση της οδού Κουλούκη). Η ιδιαιτερότητα της εγκατάστασης εκείνης, είναι η δημιουργία τελεφερίκ, με αρχή το παραλιακό μέτωπο, μέσο σημείο τη ξενοδοχειακή μονάδα και τέλος, την ακριβώς παραπάνω βουνοκορφή, η οποία μπορεί αξιοποιηθεί ως το «Πανόραμα» του Λουτρακίου. Συγκεκριμένα, προτείνεται η χωροθέτηση δραστηριοτήτων εστίασης και αθλητισμού με ήπιο χαρακτήρα, σεβόμενες τη φύση της περιοχής. Με τη δημιουργία ενός τελεφερίκ, οι επισκέπτες, θα έχουν τη δυνατότητα να βρεθούν από το παραλιακό μέτωπο στο αντίστοιχο βουνό, όπου θα μπορούν να απολαύσουν τη θέα της πόλης του Λουτρακίου σε συνδυασμό με το Κορινθιακό Κόλπο, γεγονός αρκετά θετικό για την τουριστική ανάπτυξη του Λουτρακίου. Παράλληλα, θα μπορούν να αθληθούν, καθώς ήδη στο σημείο πάνω από τη προτεινόμενη ξενοδοχειακή μονάδα, έχει αναπτυχθεί πεζοπορική διαδρομή, η οποία ενδεχομένως να μπορούσε να μετατραπεί και σε ποδηλατική με ένα μεγαλύτερο βαθμό δυσκολίας. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι λόγω της σεισμικότητας του Λουτρακίου, η δημιουργία τελεφερίκ, για να είναι εφικτή, θα πρέπει να ακολουθήσει πορεία όμοια με εκείνης της Σαντορίνης. Αναλυτικότερα, θα πρέπει η υποσύλωση του να γίνει σε πολύ μεγάλο βάθος, σε σημείο στερεού εδάφους, το οποίο να μην αντιδράει σε σεισμικές δονήσεις. Σε μία δύσκολη οικονομικά εποχή όπως η σημερινή, ένα τέτοιου είδους έργο θα ήταν εφικτό μονάχα με τη προκήρυξη του ως ανταποδοτικό (ανταποδοτικό κρίνεται το έργο στο οποίο πέρα από τη χρηματοδότηση, το σχεδιασμό, τη κατασκευή και τη συντήρησή του, οι ιδιωτικοί φορείς αναλαμβάνουν και την εκμετάλλευσή τους). Παρακάτω, παρατίθεται ο σχεδιασμός του γραμμής του τελεφερίκ καθώς και ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα δημιουργίας τελεφερίκ σε παραλιακό μέτωπο.

Εικόνα 7.7.α : Τελεφερίκ κατά μήκος του παραλιακού μετώπου της Λισαβόνας
Πηγή: www.telecabinelisboa.pt/

Χάρτης 7.7 : Προτεινόμενη Θέση Τελεφερίκ στη Ξενοδοχειακή μονάδα του Λουτρακίου
 Πηγή: **Ιδίας Επεξεργασίας**

ΠΑΡΚΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ – ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Μία διαφορετική χρήση γης που προτείνεται να χωροθετηθεί εντός του καινούργιου τμήματος της πόλης, συνιστά το Πάρκο Κυκλοφοριακής – Ποδηλατικής Αγωγής. Το συγκεκριμένο Πάρκο (ή διαφορετικά «Βιωματικό Πάρκο»), προορίζεται σε μία μεγάλη έκταση σε κοντινή απόσταση από την αρχή του καινούργιου τμήματος της πόλης (η θέση εμφανίζεται σε παρακάτω σχετικό χάρτη). Σήμερα, στην Ελλάδα και κυρίως στην Αθήνα, αναπτύσσονται όλο ένα και περισσότερο τέτοιου είδους κυκλοφοριακά πάρκα που αφορούν είτε ενήλικες είτε παιδιά. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, προτείνεται η διαίρεση του πάρκου στο τμήμα ενηλίκων και στο παιδικό τμήμα, που ωστόσο και τα δύο δεν θα απευθύνονται μονάχα στη κυκλοφοριακή αγωγή αλλά και στη ποδηλατική. Σκοπός του πάρκου είναι η εκπαίδευση και η ψυχαγωγία σε θέματα κυκλοφοριακής – ποδηλατικής αγωγής με στόχο την ευαισθητοποίηση (μικρών και μεγάλων) στην ορθή απόκτηση οδικής και ποδηλατικής συμπεριφοράς. Ένα τέτοιου είδους πάρκο εκτός από τη συνεισφορά του στη καλλιέργεια θετικών προτύπων κυκλοφοριακής – ποδηλατικής κουλτούρας, θα συμβάλει θετικά και στη προσέλκυση περισσότερων επισκεπτών, καθώς υπάρχει μονάχα ένα αντίστοιχο πάρκο στο Νομό Κορινθίας μέχρι σήμερα (Κυκλοφοριακό

Πάρκο Ξυλόκαστρου). Παρακάτω, δίνεται ένα σχετικό παράδειγμα καθώς και η αντίστοιχη θέση του στο Πολεοδομικό Σχέδιο της πόλης.

Εικόνα 7.7.β : Κυκλοφοριακό Πάρκο Σύρου
Πηγή: <http://www.syrostopday.gr/>

Εικόνα 7.7γ : Προτεινόμενη Θέση Κυκλοφοριακού – Ποδηλατικού Πάρκου Λουτρακίου
Πηγή: **Ιδίας Επεξεργασίας**

7.8 Πολιτιστικά Κτίρια και εν γένει Πολιτιστικές Εγκαταστάσεις

Σε ό,τι αφορά τις Πολιτιστικές Εγκαταστάσεις, όπως καταγράφηκαν κατά την υπάρχουσα κατάσταση, κρίνεται πως ο αριθμός τους δεν είναι ικανοποιητικός για τη πνευματική ανάδειξη της πόλης. Συγκεκριμένα, μέχρι σήμερα υφίσταται μία καινούργια δημοτική βιβλιοθήκη κοντά στο παραλιακό μέτωπο του Λουτρακίου, ένας πολιτιστικός σύλλογος (Λουτρακίου – Περαχώρας) και το Αλεξάνδρειο Συνεδριακό Κέντρο, το οποίο (παρόλο τις οικονομικές συγκυρίες) στοχεύει όλο ένα και περισσότερο στη πολιτιστική ανάδειξη του Δήμου. Στο σύνολο τους, προτείνονται πέντε καινούργια πολιτιστικά κτίρια, τα οποία ωστόσο δεν έχουν μεγάλη έκταση, ούτε απαιτούν δαπανηρές υποδομές. Αναλυτικότερα, τοποθετούνται σε συνοικίες της πόλης που αποτελούνται από αθλητικές εγκαταστάσεις, σχολεία και κατά κύριο λόγο κατοικία. Σε περιοχές δηλαδή, που οι πνευματικές και πολιτιστικές δραστηριότητες του Δήμου ή των τοπικών συλλόγων, μπορούν να αναπτυχθούν άμεσα. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η μελέτη είχε ως στόχο, οι πολιτιστικές υποδομές να τοποθετηθούν όσο το δυνατόν περισσότερο σε κοντινή απόσταση από τους πεζόδρομους – ποδηλατοδρόμους της πόλης για την όσο δυνατόν ευκολότερη πρόσβαση σε εκείνα.

Ανοιχτό Θέατρο Λουτρακίου

Τέλος, μία σημαντική πολιτιστική υποδομή που κρίνεται απαραίτητη για τη πόλη του Λουτρακίου, είναι το Ανοιχτό Θέατρο. Πρόκειται για ένα όραμα το οποίο έχει αναφερθεί αρκετές φορές επί της Διοικήσεως του Δήμου, αλλά ποτέ ωστόσο δεν έχει υλοποιηθεί. Η θέση στην οποία θεωρείται κατάλληλη η χωροθέτηση ενός ανοιχτού αμφιθεατρικού θεάτρου δεν είναι άλλη από το βόρειο – δυτικό τμήμα της πόλης (πάνω από το σημερινό ξενοδοχείο Μαρίον). Στο σημείο εκείνο, οι κατοικίες είναι ελάχιστες, η θέα προς το Σαρωνικό Κόλπο είναι πανοραμική, η πρόσβαση μπορεί να γίνει εύκολα και μέσω του παραλιακού πεζοδρομου, ενώ διατίθεται και χώρος στάθμευσης. Η δημιουργία του συγκεκριμένου υπαίθριου θεάτρου (το οποίο θα σέβεται και θα εναρμονίζεται με το φυσικό περιβάλλον), θα αποτελέσει τη βάση για τη δημιουργία, ενός Διεθνή Καλοκαιρινού Φεστιβάλ με σημαντικές παραστάσεις. Γεγονός το οποίο θα οδηγήσει το Λουτράκι, ως κορυφή της προτίμησης των θερινών προορισμών, όσων επισκεπτών αναζητούν διακοπές ποιότητας. Παρακάτω, παρατίθεται ένα αντίστοιχο παράδειγμα ανοιχτού θεάτρου στη Μάνη και η σχετική θέση που προτείνεται να χωροθετηθεί εντός του Λουτρακίου.

Εικόνα 7.8 : Ανοιχτό Θέατρο Λουτρακίου Μάνης
Πηγή: <http://www.dimosdytikismanis.gr/>

Χάρτης 7.8 : Προτεινόμενη Χωροθέτηση Λουτρακίου
Πηγή: Ιδίας Επεξεργασίας

8. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Ένας από τους κύριους στόχους αυτής της εργασίας αποτελεί η δημιουργία ενός κυκλοφοριακού υπόβαθρου που θα βασίζεται στη βιώσιμη κινητικότητα. Βέβαια η προσέγγιση της προτεινόμενης κυκλοφοριακής οργάνωσης δεν κινείται ανεξάρτητα από τη πολεοδομική οργάνωση που προηγήθηκε. Αυτό σημαίνει πως η βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης (που αποτελεί και στόχος της παρούσας μελέτης) μπορεί να θεωρηθεί επιτεύξιμη μόνο αν πραγματοποιηθεί συνδυαστικός σχεδιασμός του κυκλοφοριακού και πολεοδομικού κατεστημένου.

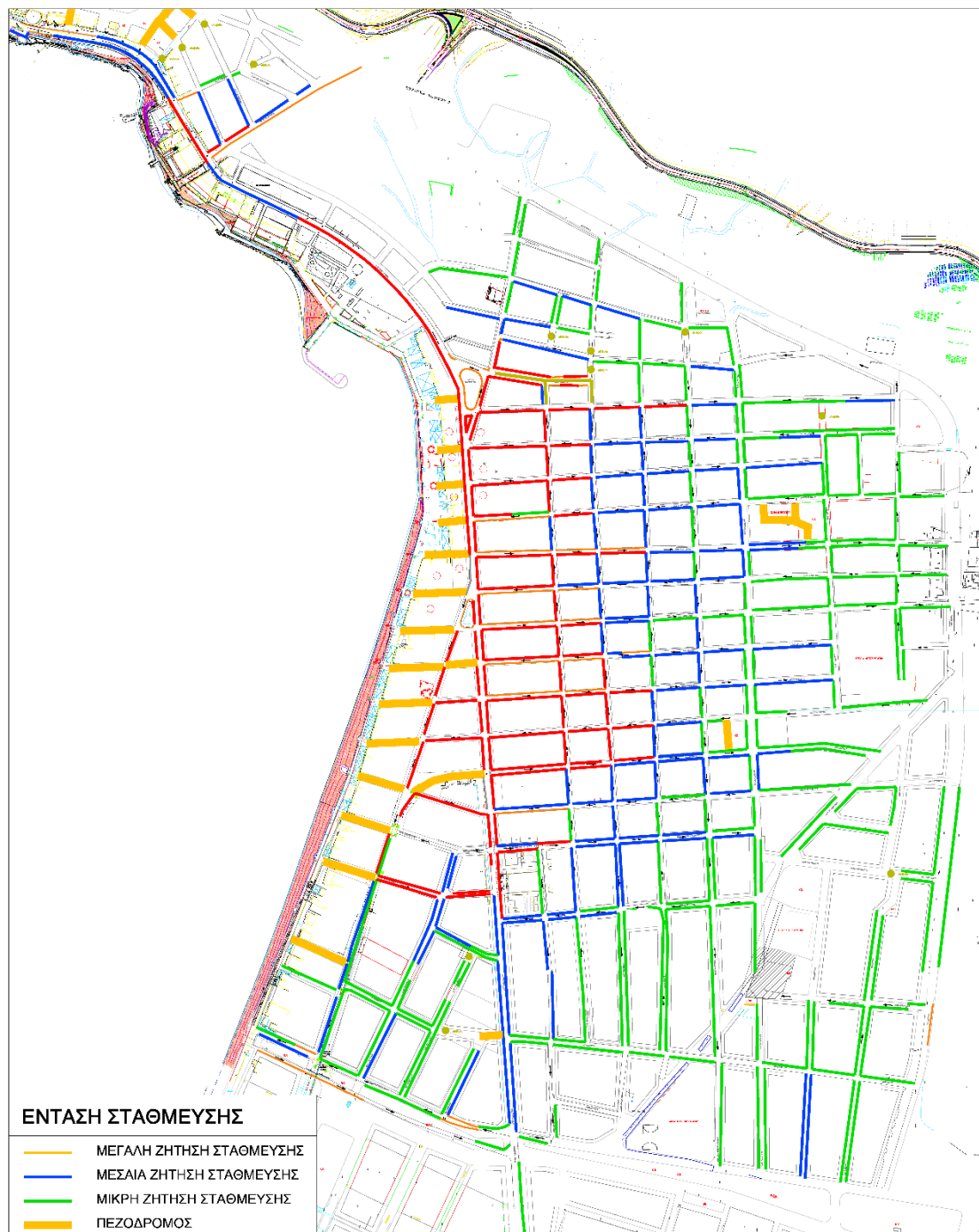
Οι ενότητες που ακολουθούν αναλύουν τις παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν σε ολόκληρη τη περιοχή μελέτης (σημερινή περιοχή εντός και εκτός σχεδίου) σε επίπεδο κυκλοφοριακό. Αντικείμενο μελέτης θα αποτελέσει τόσο το ιδιωτικό αυτοκίνητο όσο και των υπόλοιπων τρόπων μεταφοράς (πεζοδρόμοι, ποδηλατοδρόμοι, ΚΤΕΛ Λουτρακίου, Τραμ). Η συνολική προσέγγιση του ζητήματος αυτού και σε συνδυασμό πάντα με τις παρεμβάσεις που προηγήθηκαν στο τομέα των χρήσεων γης, θα μπορούν να αποδώσουν ένα τελικό αποτέλεσμα που θα διέπεται από βιώσιμους όρους οργάνωσης του πολεοδομικού συγκροτήματος μελέτης. Ωστόσο, σε πρώτο στάδιο αναλύεται η υπάρχουσα κατάσταση που επικρατεί όσον αφορά το κυκλοφοριακό φόρτο και την ένταση στάθμευσης και στη συνέχεια παρουσιάζεται η προτεινόμενη μελέτη.

Υφιστάμενοι Κυκλοφοριακοί Φόρτοι και Ένταση Στάθμευσης

Η πόλη του Λουτρακίου χαρακτηρίζεται από έντονο κυκλοφοριακό πρόβλημα, το οποίο προέρχεται από το συνδυασμό των ελάχιστων χώρων στάθμευσης με στενά πλάτη δρόμων. Παράλληλα, παρατηρείται μικρό πλήθος πεζοδρόμων, οι οποίοι δεν χρησιμοποιούνται σε μεγάλη συχνότητα ούτε από τους κατοίκους αλλά ούτε από τους επισκέπτες, καθώς δεν διαθέτουν τη κατάλληλη ελκυστικότητα. Για τη κατανόηση του κυκλοφοριακού προβλήματος, παρακάτω παρατίθενται δύο χάρτες, ο ένας εκ των οποίων παρουσιάζει την υπάρχουσα κατάσταση του κυκλοφοριακού φόρτου και ο άλλος, την υπάρχουσα κατάσταση της έντασης της στάθμευσης. Παρατηρώντας και τους δύο χάρτες, φαίνεται να παρουσιάζεται σημαντικό μειονέκτημα της κυκλοφοριακής οργάνωσης στο σημερινό κύριο οδικό δίκτυο, το οποίο περιλαμβάνει τις οδούς: Επαρχιακή Οδός Λουτρακίου – Σχίνου (Προέκταση της Οδού Ελ. Βενιζέλου), Εθνικής Αντιστάσεως, Κολοκοτρώνη και Ποσειδώνος. Η επίλυση του παραπάνω προβλήματος, πρόκειται να επέλθει μέσα από τη δημιουργία περιμετρικών πεζοδρόμων, χώρων πρασίνου και χώρων στάθμευσης, καθώς και με το περιορισμό του κύριου εμπορικού άξονα.

Χάρτης 8.α : Υπάρχουσα Κατάσταση των Κυκλοφοριακών Φόρτων στη πόλη του Λουτρακίου
Πηγή: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Χάρτης 8.β : Υπάρχουσα Κατάσταση της Έντασης της Στάθμευσης στη πόλη του Λουτρακίου
Πηγή: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

8.1 Ιεράρχηση Οδικού Δικτύου

Μία σημαντική επεξηγηματική λεπτομέρεια πριν τη παρουσίαση των σεναρίων κυκλοφοριακού σχεδιασμού, αφορά την ιεράρχηση του τοπικού δικτύου που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί στη μελέτη. Συγκεκριμένα, οι ορισμοί των βαθμίδων της ιεράρχησης των οδικών αξόνων δίνονται ως εξής:

Ως Πρωτεύουσα Αρτηρία ορίζεται η οδός που κατά το μήκος της υπάρχουν διασταυρώσεις ελεγχόμενες (κατά κανόνα με φωτεινούς σηματοδότες) και οι προσβάσεις στις παρακείμενες ιδιοκτησίες περιορίζονται στο ελάχιστο. Εξυπηρετούν υπεραστικές μετακινήσεις που φτάνουν ή διέρχονται από τη πόλη.

Ως Δευτερεύουσα Αρτηρία ορίζεται η οδός που εξυπηρετεί μέσου μήκους μετακινήσεις και εδώ οι διασταυρώσεις είναι ελεγχόμενες και είναι δυνατόν να περνούν τοπικές λεωφορειακές γραμμές. Οι ταχύτητες είναι μικρότερες.

Ως Συλλεκτήρια Οδός ορίζεται η οδός που συγκεντρώνει τις μετακινήσεις των τοπικών οδών για να διοχετεύσει στο δίκτυο των αρτηριών. Εξυπηρετούν μετακινήσεις μέσα στις γειτονιές. Οι ταχύτητες είναι ακόμη πιο περιορισμένες.

Ως Τοπική Οδός ορίζεται η οδός που χρησιμοποιείται για άμεση πρόσβαση στις διάφορες χρήσεις κατοικίας, εμπορικές κ.α.

Παράλληλα, στη συγκεκριμένη μελέτη χρησιμοποιείται ένα διαφορετικό πρότυπο οδού, το οποίο αν και δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένο στην Ελλάδα, θεωρείται απαραίτητο για τη βιώσιμη κινητικότητα της πόλης του Λουτρακίου. Οι συγκεκριμένοι οδοί ονομάζονται «Πράσινες Διαδρομές», αποτελούν μέρος του Βιοκλιματικού Σχεδιασμού και διαθέτουν τα εξής χαρακτηριστικά: Δρόμοι ήπιας κυκλοφορίας, με διαπλάτυνση των υφιστάμενων πεζοδρομίων, ειδικές εσοχές για στάθμευση και τοπικές εξοχές στις διασταυρώσεις για αποτροπή της παράνομης στάθμευσης. Επιπλέον, ενισχύεται η φύτευση κατά μήκος των πεζοδρομίων σε ειδικά γραμμικά παρτέρια καθώς και σημειακά με εύρος κατάληψης πρασίνου όσο μία θέση στάθμευσης. Η μείωση του χώρου κίνησης των οχημάτων υποχρεώνει τους οδηγούς να κινούνται με μικρή ταχύτητα και επομένως υπάρχει μεγαλύτερη ασφάλεια για τους πεζούς. Ενώ όσον αφορά την οργάνωση της στάθμευσης σε ειδικά διαμορφωμένες εσοχές που διακόπτονται από έντονη βλάστηση συμβάλει στη μικρότερη περιβαλλοντική και αισθητική υποβάθμιση της περιοχής (<http://www.myota.gr/>). Παρακάτω, παρατίθενται ορισμένα χαρακτηριστικά σχεδιαγράμματα, τα οποία αφορούν το σχεδιασμό των πράσινων διαδρομών.

Εικόνα 8.1.α : Βιοκλιματική Ανάπλαση Οδού, Παράδειγμα 1

Πηγή: <http://www.myota.gr/>

Εικόνα 8.1.β : Βιοκλιματική Ανάπλαση Οδού, Παράδειγμα 2

Πηγή: <http://www.myota.gr/>

8.2 Σενάρια Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού

Όσον αφορά, τη κυκλοφοριακή οργάνωση, εκείνη προτείνεται να διαφοροποιηθεί για δύο διαφορετικές χρονικές περιόδους, η μία εκ των οποίων αφορά ένα μεσοπρόθεσμο διάστημα, ενώ η δεύτερη αφορά ένα μακροπρόθεσμο. Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό διάστημα, προτείνονται λιγότερες βιοκλιματικές αναπλάσεις των οδών και λιγότερες αλλαγές στη κυκλοφοριακή ρύθμιση της πόλης. Το παραπάνω γεγονός, έχει ως συνέπεια αφενός τη πραγματοποίηση των παραπάνω αλλαγών, αφετέρου την ομαλότερη προσαρμογή των κατοίκων και των επισκεπτών στο καινούργιο κυκλοφοριακό σχεδιασμό της πόλης. Ύστερα, στο μακροπρόθεσμο σενάριο, προτείνονται περισσότερες βιοκλιματικές αναπλάσεις, οι οποίες έχουν σαν τελικό στόχο τη περιβαλλοντική και αισθητική αναβάθμιση της περιοχής, τη βελτίωση του τοπικού μικροκλίματος καθώς και την ενίσχυση της προσβασιμότητας κατοίκων και επισκεπτών.

8.2.1 Μεσοπρόθεσμο Σενάριο Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού

Το πρώτο σενάριο αφορά ένα μεσοπρόθεσμο χρονικό διάστημα, όπου οι αλλαγές ενώ είναι περιορισμένες, ανταποκρίνονται περισσότερο στη πραγματικότητα και εν τέλει, οι κάτοικοι προσαρμόζονται εύκολα σε εκείνες. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το μεσοπρόθεσμο σενάριο, αφορά το παλαιό τμήμα της πόλης, στο οποίο οι βιοκλιματικές αναπλάσεις οδών χρίζονται απαραίτητες. Συγκεκριμένα, η ιεράρχηση των οδών έχει ως εξής:

Πρωτεύουσα Αρτηρία: (Εθνική Οδός)

-Παραμένει με την ίδια μορφή που έχει σήμερα, δηλαδή περιφερειακά του Λουτρακίου με σκοπό την αποφυγή διαμπερούς κίνησης στο εσωτερικό της πόλης.

Δευτερεύουσες Αρτηρίες:

-Στο εσωτερικό της πόλης του Λουτρακίου, εντοπίζονται δύο μονάχα δευτερεύουσες αρτηρίες, οι οποίες αποτελούν προεκτάσεις των σημερινών οδών Παναγίας και 28^{ης} Οκτωβρίου. Στόχος τους, είναι η σύνδεση των τοπικών οδών της πόλης με την περιφερειακή πρωτεύουσα οδό της πόλης.

Συλλεκτήρια Οδός:

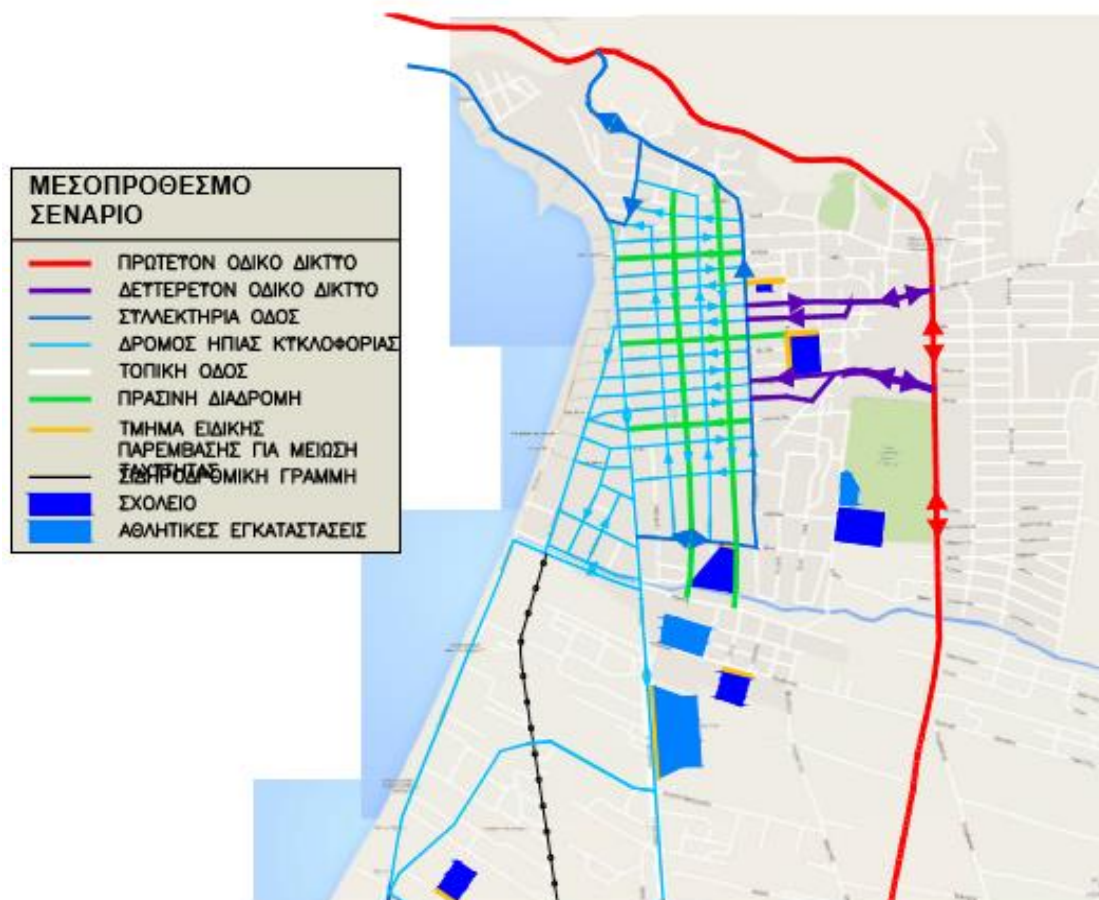
Στο μεσοπρόθεσμο σενάριο, προβλέπεται η δημιουργία μίας ενιαίας Συλλεκτήριας οδού, κατά μήκος της οδού Καραϊσκάκη, η οποία συγκεντρώνει τις μετακινήσεις των τοπικών οδών για να τις διοχετεύσει στο δίκτυο των αρτηριών.

Οδοί Ήπιας Κυκλοφορίας:

Οι δρόμοι ήπιας κυκλοφορίας που απεικονίζονται στο παραπάνω χάρτη, αποδίδουν στην ουσία τον ελάχιστον δυνατό χώρο στο αυτοκίνητο (πλάτος οδού 2.5 – 3 m) προσφέροντας τον εναπομένοντα χώρο στους πεζούς, τα ποδήλατα και τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Παράλληλα προσφέρουν την αίσθηση της ασφάλειας και της άνεσης στη κίνηση λόγω μειωμένης ταχύτητας που ορίζεται στις συγκεκριμένες οδούς (μέγιστη ταχύτητα 30km/h). Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να αναφερθούν οι οδοί Ελ. Βενιζέλου και Εθν. Αντιστάσεως, οι οποίες με στόχο την αποσυμφόρηση τους, προτείνεται να ενταχθούν στο δίκτυο των οδών ήπιας κυκλοφορίας με ελάχιστα τμήματα επιτρεπόμενης στάθμευσης και έμφαση στη δια πλάτυνση των πεζοδρομίων και των ποδηλατοδρόμων. Όσον αφορά τη στάθμευση στο ευρύτερο δίκτυο των οδών ήπιας κυκλοφορίας, προτείνεται να ακολουθηθεί η παρόμοια λογική των πράσινων διαδρομών, όπου δηλαδή θα επιτρέπεται (η στάθμευση) σε ελάχιστα τμήματα με ειδικές εσοχές.

Πράσινες Διαδρομές:

Όσον αφορά τις πράσινες διαδρομές, εκείνες αρχίζουν να διακρίνονται κυρίως, σε βασικούς άξονες στους οποίους παρατηρείται διαμπερή κίνηση των οχημάτων. Το δίκτυο των αρχικών πράσινων διαδρομών αφορά τις οδούς Ανδρούτσου, Υψηλάντου, Τσαλδάρη, Περίναδρου και Χατζόπουλου. Πρόκειται για ένα μικρό δίκτυο Πράσινων Διαδρομών, το οποίο θα επεκταθεί στο μακροπρόθεσμο σενάριο, με τελικό σκοπό τη δημιουργία μικρών τμημάτων πεζόδρομων στο εσωτερικό τους. Παρακάτω, παρατίθεται το σχετικό μεσοπρόθεσμο σενάριο:

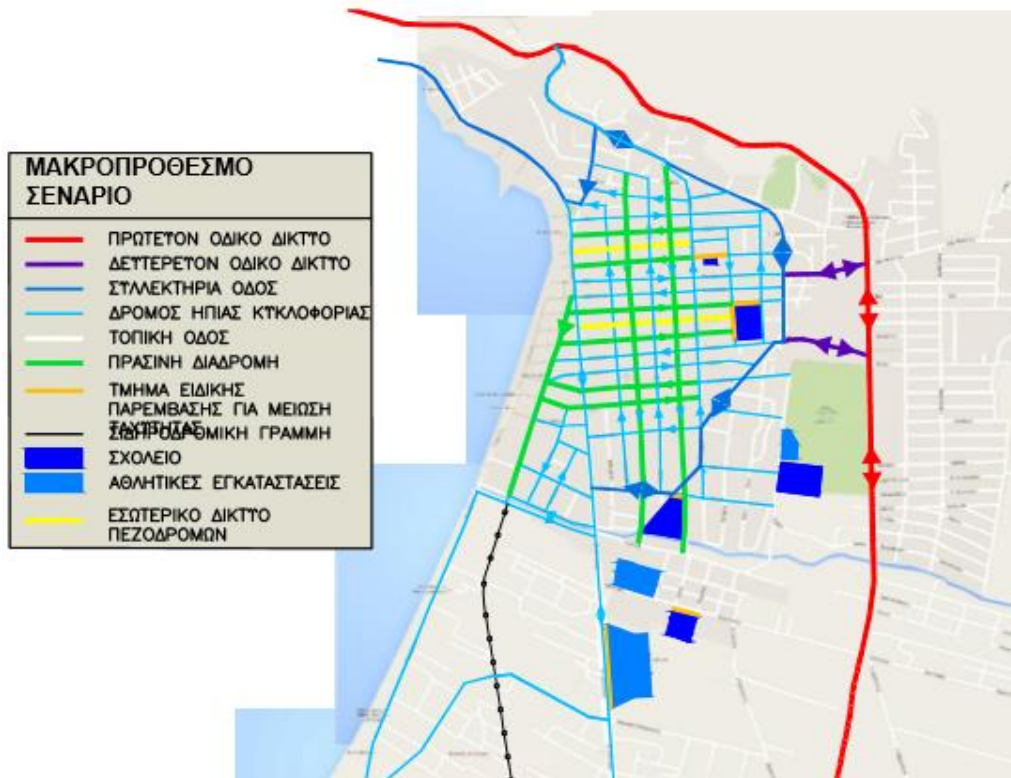
Χάρτης 8.2.1 : Μεσοπρόθεσμο Σενάριο Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού Λουτρακίου
 Πηγή: Ιδίας Επεξεργασίας

8.2.2 Μακροπρόθεσμο Σενάριο Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού

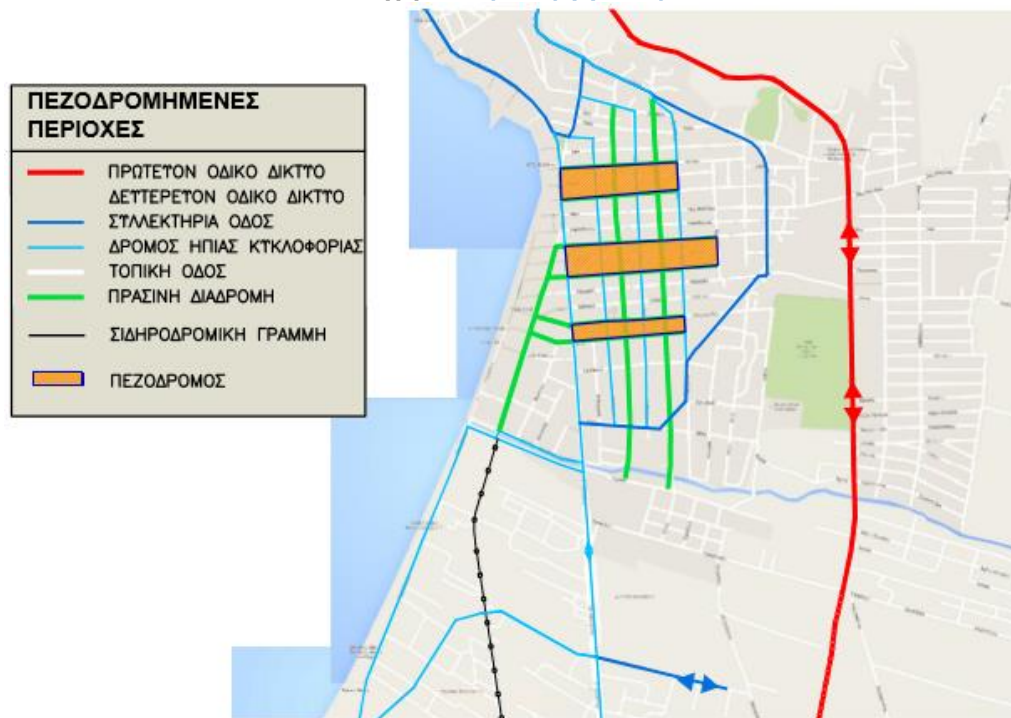
Όσον αφορά το μακροπρόθεσμο σενάριο, οι αλλαγές που κυρίως εντοπίζονται αφορούν τρεις διαφορετικούς άξονες:

- α. Επέκταση του οδικού δικτύου προς το ανατολικό τμήμα της πόλης
- β. Δημιουργία περισσότερων πράσινων διαδρομών
- γ. Δημιουργία μικρών τμημάτων πεζοδρομίων εντός των εσωτερικών διαδρομών

Αρχικά, προτείνεται η μετατόπιση της Συλλεκτήριας οδού στο ανατολικό τμήμα της πόλης, η οποία θα συναντάται με τις αντίστοιχες ανατολικές επεκτάσεις των τοπικών οδών. Παράλληλα, προτείνεται η μετατροπή των τοπικών οδών Μπότσαρη, Ξενοφώντος και Μεγ. Αλεξάνδρου σε πράσινες διαδρομές. Η δημιουργία επομένως, του παραπάνω ευρύτερου δικτύου πράσινων διαδρομών, σχηματίζει ορισμένες οριοθετημένες περιοχές πεζοδρόμησης, οι οποίες δίνουν πνοή στη κυκλοφοριακή συμφόρηση της πόλης, προσθέτοντας της αρκετό πράσινο (στοιχείο που εκλείπει σήμερα). Τέλος, σε πράσινη διαδρομή μετατρέπεται και η οδός Εθν. Αντιστάσεως, η οποία σε συνδυασμό με τη παραλιακή οδό Ποσειδώνος, θα αποτελέσει ένα ιδανικό δίκτυο για τους πεζούς και τους ποδηλάτες. Παρακάτω, παρατίθενται το αρχικά μακροπρόθεσμο σενάριο και έπειτα, οι περιοχές πεζοδρόμησης που δημιουργούνται από την εφαρμογή του.

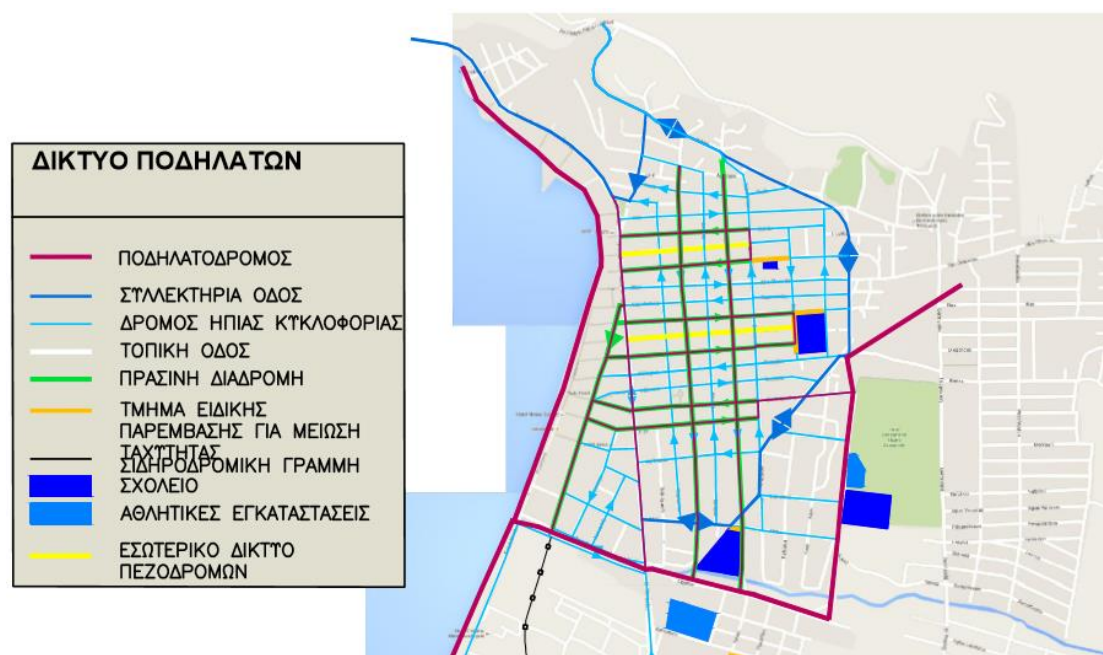
Χάρτης 8.2.2.α : Μακροπρόθεσμο Σενάριο Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού Λουτρακίου
 Πηγή: Ιδίας Επεξεργασίας

Χάρτης 8.2.2.β : Πεζοδρομημένες Περιοχές Λουτρακίου
 Πηγή: Ιδίας Επεξεργασίας

8.3 Δίκτυο Ποδηλατοδρόμων

Ένας από τους κεντρικούς προαγωγής και ενίσχυσης της βιώσιμης κινητικότητας εντός των ορίων της πόλης του Λουτρακίου είναι η δημιουργία προϋποθέσεων (κατασκευαστικών και ποιοτικών) για κίνηση του ποδηλάτου. Θεωρείται κρίσιμης σημασίας το ποδήλατο να αποκτήσει όχι μόνο το χώρο αλλά κυρίως την ασφάλεια και την άνεση να κυκλοφορεί στο συνολικό οδικό δίκτυο της περιοχής. Προτείνεται λοιπόν ο σχεδιασμός ενός δικτύου ποδηλατοδρόμων, με σκοπό την άρτια μετακίνηση και εξυπηρέτηση του ποδηλάτου σε όλο το εύρος της περιοχής μελέτης, με τη δημιουργία αλληλεξαρτώμενης σύνδεσης μεταξύ των κατηγοριών δικτύου.

Χάρτης 8.3 : Δίκτυο Ποδηλατών
 Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Αναλυτικότερα, το δίκτυο Ποδηλατών όπως παρουσιάζεται στο παραπάνω χάρτη, διαιρείται (ανάλογα το πάχος της γραμμής) σε κύριο και δευτερεύον. Το κύριο ποδηλατικό δίκτυο αφορά το παραλιακό μέτωπο, το τμήμα κατά μήκος του ρέματος Αύρα, καθώς και το τμήμα παράλληλα του πάρκου Δεξαμενής. Πρόκειται για διαδρομές, οι οποίες κατά κύριο λόγο θα αποτελούν πεζόδρομοι με μεγάλο πλάτος και έντονη εμπορική ανάπτυξη. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να αναφερθεί, ότι στο τμήμα που αφορά το Πάρκο Δεξαμενής, ο ποδηλατόδρομος σχεδιάστηκε με τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε να αποτελεί συνέχεια των ήδη χαραγμένων περιπατικών – ποδηλατικών διαδρομών (από τον Ορειβατικό Σύλλογο Λουτρακίου).

Παράλληλα, προτείνεται ένα δευτερεύον δίκτυο ποδηλατοδρόμων στο εσωτερικό της πόλης, το οποίο θα συνδέει τις πολεοδομικές συνοικίες μεταξύ τους (λεπτότερο πάχος ποδηλατικής γραμμής στο χάρτη). Οι οδικοί άξονες που περιλαμβάνονται στο συγκεκριμένο δίκτυο είναι κυρίως δρόμοι μέτριας έως χαμηλής όχλησης και τοπικοί οδοί – γειτονιάς. Ωστόσο, καλό θα ήταν να σημειωθεί πως η τελική επιλογή των δρόμων εκείνων που αποτελούν τμήμα του παραπάνω δικτύου βασίστηκε σε

γεωμετρικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά, που σημαίνει πως επιδιώχθηκε οι οδοί αυτοί να διαθέτουν τις απαραίτητες προδιαγραφές πλάτους, ποιότητας, κλπ., ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στο ρόλο τους και στις απαιτήσεις της κοινωνίας για ομαλή και άνετη μετακίνηση με το ποδήλατο. Ταυτόχρονα, πρέπει να τονισθεί πως το μέσο πλάτος των ποδηλατοδρόμων στο εσωτερικό της πόλης επιλέγεται να είναι 1 m, ο καθορισμός του οποίου (καθώς και αν περιλαμβάνονται μία ή δύο λωρίδες κίνησης) εξαρτάται από το υπάρχον πλάτος της οδικής αρτηρίας στην οποία βρίσκεται.

Συμπερασματικά προκύπτει πως ο συνδυασμός των παραπάνω δικτύων ποδηλάτου πραγματοποιείται σε πρωταρχικό επίπεδο την ανάδειξη και ενίσχυση χρήσης του ποδηλάτου σε όλη τη περιοχή μελέτης, τον περιορισμό της κίνησης του αυτοκινήτου καθώς και τη χάραξη ποδηλατοδρόμων σε περιοχές ιδιάζουσας σημασίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της αναγκαιότητας του ποδηλατοδρόμου, αποτελεί η οδός Ελ. Βενιζέλου, στην οποία είναι τοποθετημένη η εμπορική ζώνη της πόλης με αποτέλεσμα σήμερα να «υποφέρει» από τη κυκλοφοριακή συμφόρηση (και ειδικότερα τους καλοκαιρινούς μήνες). Παρακάτω, παρουσιάζονται ορισμένα σχετικά παραδείγματα εύκολης ποδηλατοδρόμησης ενός τμήματος δρόμου ήπιας κυκλοφορίας (ή ποδηλατοδρόμησης ενός τμήματος της πράσινης διαδρομής) με στόχο την εξοικονόμηση του χώρου.

Εικόνα 8.3.α : Παράδειγμα 1 Ποδηλατόδρομου – Παραλιακό Μέτωπο Λισαβώνας
Πηγή: <https://projectwessexway.files.wordpress.com/>

Εικόνα 8.3.β : Παράδειγμα 2 Ποδηλατόδρομου – Santa Monica
Πηγή: <http://la.streetsblog.org/>

Εικόνα 8.3.γ : Παράδειγμα 3 Ποδηλατόδρομου – Καλαμάτα
Πηγή: <http://athinorama.gr>

8.4 Δίκτυο Πεζών – Πεζόδρομοι

Η βιώσιμη κινητικότητα που αποτελεί στόχο της κυκλοφοριακής οργάνωσης της πόλης του Λουτρακίου, δεν θα μπορούσε να εξεταστεί ανεξάρτητα από την ίδρυση άρτιου δικτύου πεζών, που θα διευκολύνει τη μετακίνηση της συγκεκριμένης ομάδας μετακινούμενων, αλλά και θα λειτουργεί και ως κινητήριο μοχλός ενίσχυσης αυτής με νέα μέλη που θα περιορίσουν τη κίνηση του αυτοκινήτου και θα στραφούν στο περπάτημα ως άνετη και ασφαλή μετακίνηση σε καθημερινό επίπεδο. Το περπάτημα, σε συνδυασμό με το ποδήλατο και τη δημόσια συγκοινωνία, αποτελεί τη βασική γραμμή της πρότασης των κυκλοφοριακών ρυθμίσεων της παρούσας εργασίας με βλέψεις προς τη βιωσιμότητα του τρόπου ζωής σε όλα τα επίπεδα. Το συνολικό δίκτυο πεζών – ποδηλατοδρόμων που υλοποιήθηκε στη πρόταση παρουσιάζεται στον εξής παρακάτω χάρτη:

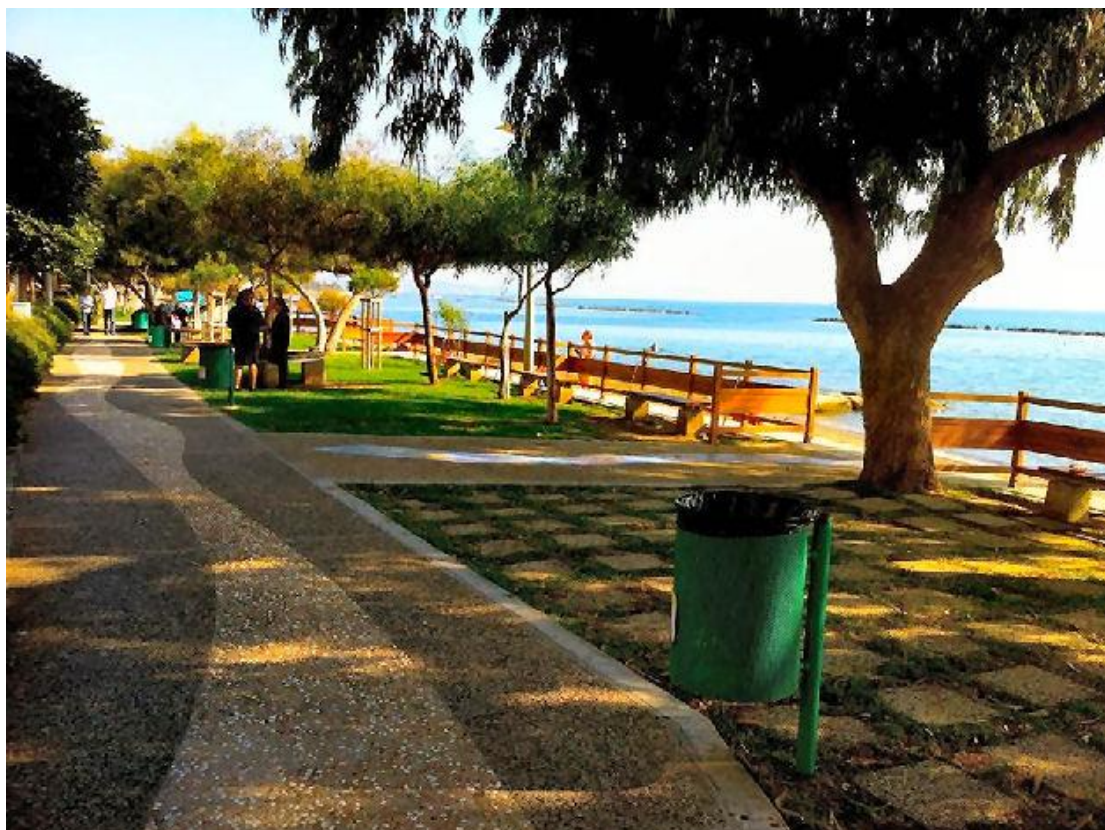
Χάρτης 8.4 : Πεζόδρομοι - Ποδηλατοδρόμοι
 Πηγή: **Ιδίας Επεξεργασίας**

Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό στο παραπάνω χάρτη, οι κύριοι πεζόδρομοι αφορούν το παραλιακό μέτωπο, το τμήμα κατά μήκος του ρέματος Αύρα, το τμήμα κατά μήκος του Πάρκου Δεξαμενής καθώς και εσωτερικά τμήματα της πόλης. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι προτεινόμενοι πεζόδρομοι διέρχονται κατά κύριο λόγο από τα τοπικά κέντρα και τις εμπορικές ζώνες (είτε υφιστάμενες είτε προτεινόμενες). Ταυτόχρονα, εκτός από το παραπάνω χάρτη, πεζοδρόμια θα υφίστανται σε όλους τους δρόμους ανεξαρτήτως κυκλοφοριακής ιεραρχίας (αντίστοιχου πλάτους με την ιεραρχία).

Η πρόταση του συγκεκριμένου δικτύου πεζών στοχεύει στη ποιοτική αναβάθμιση του παραλιακού μετώπου και τη στελέχωση πεζοδρομίων που θα προάγουν τη κίνηση των πεζών σε μεγαλύτερο βαθμό στους συγκεκριμένους πόλους συγκέντρωσης πεζοδρομίων. Παράλληλα, αποτελούν και μία μεθοδευμένη τακτική περιορισμού του χώρου που θα καταλαμβάνεται από το αυτοκίνητο και θα αποδίδεται στην άρτια και ασφαλή μετακίνηση των πεζών. Προκειμένου να μπορέσει ο πεζός να κινείται με αυτόν τον τρόπο και να ικανοποιεί τις ανάγκες του για καθημερινή μετακίνηση, κρίνεται απαραίτητο να υπάρχουν και οι κατάλληλες υποδομές για να υλοποιηθεί αυτό. Τα τελικά κριτήρια επιλογής του τελικού πλάτους των πεζοδρομίων εξαρτάται από το είδος και τη κατηγορία του δρόμου. Ο βασικός στόχος ίδρυσης του δικτύου (όπως και του δικτύου ποδηλάτου) παραμένει η συστηματική μείωση χρήσης του αυτοκινήτου από το κυκλοφοριακό κατεστημένο και η σταδιακή απομάκρυνση του σε σημαντικό βαθμό από μεγάλο κομμάτι του οδικού δικτύου. Παρακάτω, παρατίθενται παραδείγματα πεζοδρόμων που αφορούν είτε το παραλιακό μέτωπο της πόλης, είτε το εσωτερικό της.

Εικόνα 8.4.α : Παράδειγμα Πεζοδρόμησης Οδού Αγίας Σοφίας, Θεσσαλονίκη
Πηγή: <http://www.ergonblog.gr/>

Εικόνα 8.4.β : Παράδειγμα Πεζόδρομου του Παραλιακού Μετώπου της Λεμεσού
Πηγή: <http://www.lemesos-blog.com/>

8.5 Δίκτυο Τραμ

Σοβαρή παράλειψη της παρούσας μελέτης θα αποτελούσε το γεγονός αν δεν γινόταν αναφορά στο σιδηροδρομικό δίκτυο της περιοχής. Η Σιδηροδρομική Γραμμή Ισθμού – Κορίνθου, αποτελεί σιδηροδρομική γραμμή του Ο.Σ.Ε. και εγκαινιάστηκε την 1^η Αυγούστου 1954. Τμήμα της πλησίον του σταθμού του Ισθμού αποτελούσε παλαιότερα τμήμα της γραμμής Πειραιά – Πάτρας που παρακάμφθηκε το 1949, όταν κατασκευάστηκε η σιδηροδρομική γέφυρα της Διώρυγας της Κορίνθου που αντικατέστησε οριστικά εκείνη που καταστράφηκε στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι Σιδηρόδρομοι Πειραιώς – Αθηνών – Πελοποννήσου αποφάσισαν τότε την επέκταση της γραμμής που τέθηκε σε αχρηστία μέχρι το Λουτράκι, ώστε να τεθεί ξανά υπό εκμετάλλευση, εξυπηρετώντας κατά τον βέλτιστο τρόπο την περιοχή του Λουτρακίου. Η γραμμή τέθηκε εκτός εκμετάλλευσης τη δεκαετία του 1960 και η λειτουργία της αποκαταστάθηκε τον Ιούλιο του 1991. Εν όψει της μετατροπής της σε γραμμή κανονικού εύρους, τα τακτικά επιβατικά δρομολόγια στη γραμμή ανεστάλησαν από το 2006, ενώ χρησιμοποιήθηκε για τελευταία φορά από εκδρομικό συρμό στις 4 Φεβρουαρίου 2007. Σήμερα, προτείνεται η δημιουργία του προαστιακού σιδηρόδρομου στην ίδια ακριβώς θέση (<https://el.wikipedia.org/>).

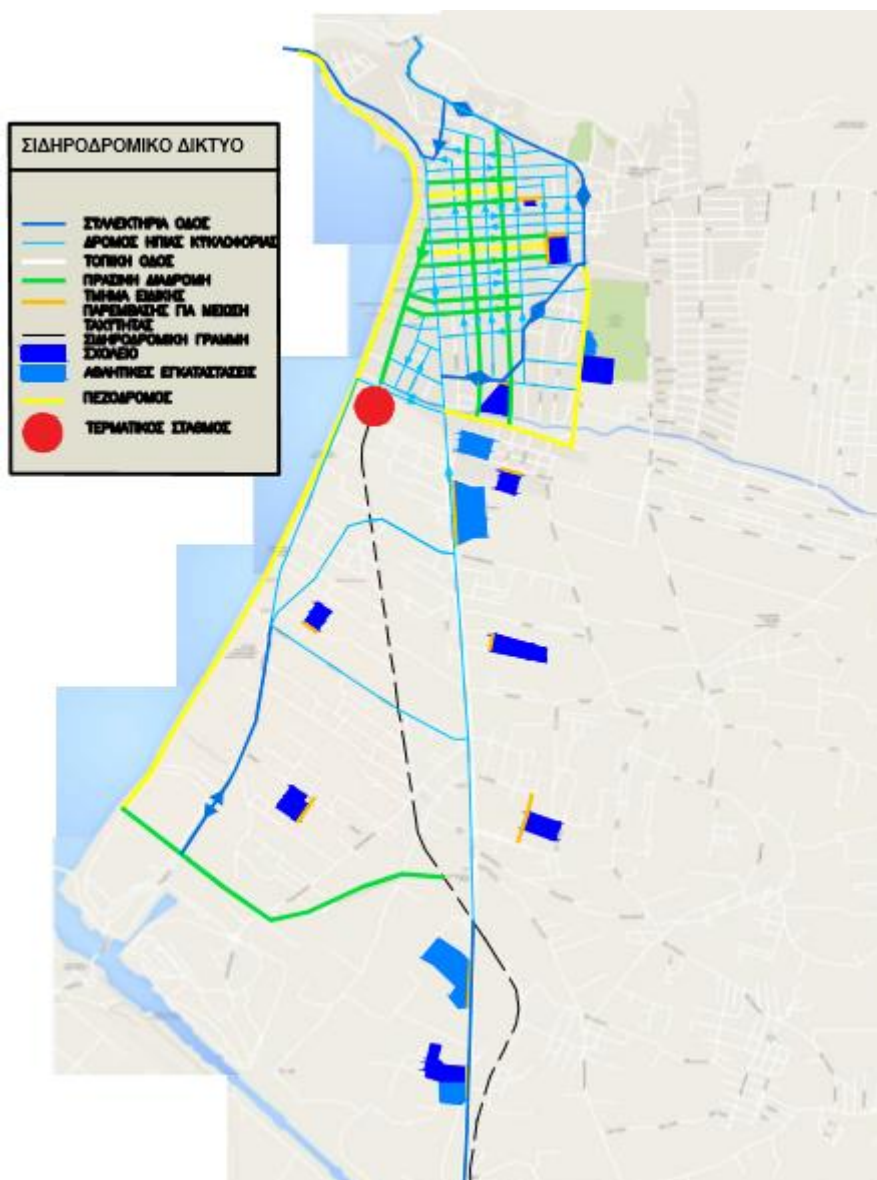
Η παρούσα μελέτη, θεωρεί αναγκαία την επαναλειτουργία της γραμμής στην ίδια ακριβώς θέση, με τη χρήση ωστόσο, ενός «ελαφρύτερου» μέσου μεταφοράς όπως το τραμ (Light Train). Συγκεκριμένα, προτείνεται η δημιουργία μίας λωρίδας τραμ, η οποία θα ακολουθεί την ίδια πορεία, με τερματικό σταθμό, λίγη απόσταση πριν το ρέμα Αύρα. Ο κύριος λόγος για τον οποίο επιλέγεται μία μορφή Light Train (και όχι ο προαστιακός σιδηρόδρομος), δεν είναι άλλος από το γεγονός ότι ο σιδηρόδρομος τοποθετείται σε μία περιοχή κατοικιών και εμπορικών χρήσεων, η οποία ενδείκνυται για τη δημιουργία ενός τοπικού κέντρου (όπως παραδείγματος χάρη η περιοχή της Νέας Σμύρνης) και όχι μίας αποξενωμένης ζώνης. Αναλυτικότερα, τα πλεονεκτήματα πάνω στα οποία βασίζεται η δημιουργία Τραμ είναι οι εξής παρακάτω:

1. Οικονομικό όφελος: Σε σχέση με τα άλλα ΜΜΜ, το σύγχρονο ηλεκτρικό Τραμ καταναλώνει τη λιγότερη ενέργεια ανά επιβάτη και χιλιόμετρο, ενώ το κόστος κατασκευής είναι πολύ χαμηλότερο (σε σχέση με άλλα μέσα σταθερής τροχιάς).
2. Πρακτικό όφελος: Το Τραμ έχει μεταφορική ικανότητα 12.000 επιβατών ανά ώρα, λωρίδα και κατεύθυνση και χρησιμοποιεί για κάθε μεταφερόμενη επιβάτη μόλις 1.2 τετραγωνικά μέτρα. Τα δάπεδο του είναι τοποθετημένο στη στάθμη του πεζοδρομίου και οι πόρτες του είναι φαρδιές, ώστε η πρόσβαση να είναι εύκολη, χωρίς κινδύνους για όλες τις κατηγορίες χρηστών του μέσου.
3. Αθόρυβο μέσο: Ο εκπεμπόμενος θόρυβος είναι της τάξης των 66-70 db, ενώ το λεωφορείο φθάνει τα 80 db.
4. Γρήγορο μέσο: Όταν δίνεται προτεραιότητα στα φωτοσήματα («Πράσινο Σήμα»), η εμπορική ταχύτητα του Τραμ είναι κατά πολύ ανώτερη από αυτή του τρόλεϊ ή του λεωφορείου. Η ταχύτητα αυτή μεγαλώνει ακόμα περισσότερο όταν το Τραμ χωροθετείται σε εντελώς αποκλειστικό δρόμο (μπορεί να φθάσει μέχρι και τα 25 χλμ ανά ώρα).
5. Οικολογικό μέσο: Το Τραμ δεν εκπέμπει καυσαέριο, λαστιχόσκονη και δεν ρυπαίνει το περιβάλλον.
6. Ελκυστικό μέσο: Το σύγχρονο Τραμ είναι ελκυστικό και συμβάλει στην αισθητική αστική αναβάθμιση.
7. Ασφαλές μέσο: Το Τραμ έχει το χαμηλότερο λόγο ατυχημάτων ως προς το λεωφορείο (1: 2.77), όσο και προφανώς από το ΙΧ (1:58). Το γεγονός ότι είναι μέσο σταθερής τροχιάς συντελεί στην ελαχιστοποίηση των επικίνδυνων καταστάσεων που δημιουργεί κατά το πέρασμα του, όπως και την όχληση που αυτό προκαλεί στην υπόλοιπη κυκλοφορία.

Παρακάτω, παρατίθεται σχετικό παράδειγμα περιοχών με Τραμ καθώς και η προτεινόμενη θέση χωροθέτησης του, εντός της πόλης του Λουτρακίου.

Εικόνα 8.5.α : Παράδειγμα Τραμ στη Grenoble
Πηγή <http://mmathinon.blogspot.gr/>

Χάρτης 8.5 : Υφιστάμενη και Προτεινόμενη Θέση Χωροθέτησης Τραμ
Πηγή **Ιδίας Επεξεργασίας**

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Εν κατακλείδι, από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό ότι η έννοια της πολεοδομικής ανάπλασης μπορεί να αποκτήσει διαφορετικά περιεχόμενα διαχρονικά και δεν αποτελεί ένα αυστηρό όρο αυτό κάθε αυτό. Στη συγκεκριμένη μελέτη, παρουσιάστηκαν ορισμένες πολεοδομικές προτάσεις και κατευθύνσεις χωροταξικού χαρακτήρα, οι οποίες αφορούσαν ένα γενικότερο βαθμό του σχεδιασμού.

Η περιοχή του Λουτρακίου, χαρακτηρίζεται από αρκετά προβλήματα, τα οποία ως επί το πλείστον, αναφέρονται στον οικονομικό, στον οικιστικό, στο περιβαλλοντικό και στο τουριστικό τομέα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περιβαλλοντική υποβάθμιση η οποία γίνεται εμφανής μέσα από την αλλοιωμένη αστική εικόνα και το παρατημένο παραλιακό μέτωπο. Μάλιστα, πολλοί είναι εκείνοι που ταυτίζουν τη μετακίνηση για αναψυχή ως ταλαιπωρία, καθώς οι οδικοί άξονες δεν μπορούν να ανταποκριθούν στο κυκλοφοριακό φόρτο και η ανάγκη για στάθμευση είναι μεγάλη.

Για το περιορισμό όλων των προαναφερθέντων προβλημάτων, οι παραπάνω άξονες, στόχοι και προτάσεις αποτελούν πορίσματα που προκύπτουν από τις υφιστάμενες μελέτες όλων των προηγούμενων ετών. Ταυτόχρονα, οι παραπάνω προτάσεις συμφωνούν απόλυτα με όσα έχουν θεσπιστεί για το περιβαλλοντικό, τουριστικό και βιομηχανικό τομέα και επομένως μπορούν να υλοποιηθούν άμεσα.

Χαρακτηριστικές περιπτώσεις όπως η αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων κτηρίων, η δημιουργία οργανωμένων κατασκηνώσεων και η ανάπτυξη ενός δικτύου ποδηλάτου ή πεζόδρομου αποτελούν προτάσεις συνηθισμένες και εύκολα αξιοποιήσιμες σε ανάλογες περιπτώσεις. Επομένως, συμπερασματικά θεωρείται ότι η σωστή εφαρμογή των προτεινόμενων προτάσεων θα επιφέρει θετικά αποτελέσματα και εν τέλει, θα αλλάξει ριζικά το επίπεδο διαβίωσης των κατοίκων και του τουριστικού σκηνικού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ambraseys N.N Jackson J. 1990. Seismicity and associated strain of Central Greece between 1890 and 1988. *Geoph J. Int.*, 663-708.
- Hubert A., King G., Armijo R., Meyer B., Papanastasiou D. 1996. Fault re-activation stress interaction and rupture propagation of the 1981 Corinth earthquake sequence. *Earth Planet, Sci Lett* 142, 573-585.
- Jackson J.A., Gagnepain J., Houseman G., King G.C.P., Papadimitriou P., Soufleris C., Vireux J. 1982. Seismicity, normal faulting, and the geomorphological development of the Gulf (Greece): the Corinth earthquakes of February and March 1981. *Earth Plan. Sci. Lett.*, 57, 377-397.
- King G.C.P., Ouyang Z.X., Papadimitriou P., Deschamps A., Gagnepain L., Houseman G., Jackson J.A., Soufleris C., Virieux J. 1985. The evolution of the Gulf of Corinth (Greece): an aftershock of the 1981 earthquakes. *Geophys. J, R Astron. Soc.* 80, 677-693.
- Koukis G., Rozos D. 1985. Engineering geological characteristics of the 1981 earthquakes in the Eastern Corinthian Gulf, Greece. *Bull Int. Assoc. Eng. Geol.* 32, 91-95.
- Leeder M.R, Portman C., Andrews J.E., Collier R.E.L.I., Finch E., Gawthorpe R.L., McNeill L.C., Perez – Arlucea M. & Rowe P. 2005. Normal faulting and crustal deformation, Alkyonides Gulf and Perachora peninsula, eastern Gulf of Corinth rif, Greece *J. Geol. Soc.* 162, 549-561.
- Papatheodorou G., Ferentinos G. 1993. Sedimentation processes and basin – filling depositional architecture in an active asymmetric graben: Strava graben, Gulf of Corinth, Greece. *Basin Res.* 5, 235 – 253.
- Pavlidis S., Caputo R. 2004. Magnitude versus faults’ surface parameters: Quantitative relationships from the Aegean Region *Tectonophysics* 380, 159-188.
- Stefatos A., 2005. Study of sedimentological processes and tectonic structures in the Gulf of Corinth using geophysical methods. Phd Thesis, University of Patras, 1-221.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ανδρουλάκη Μ., Μπόζου Ε., Ξιξή Σ., Παπανίκα Σ., Σταυροπούλου Α., 2015. Προτάσεις Ανάλυσης και σχεδιασμού στο οικιστικό δίκτυο του Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, ΔΠΜΣ Περιβάλλον και Ανάπτυξη
- Βλαστός Θ. (2011), Βιώσιμη Κινητικότητα και κοινωνικές προκλήσεις Κοινόχρηστο vs Ιδιωτικό
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων, 2014 – 2019, Στρατηγικός Σχεδιασμός
- Ερευνητική Ομάδα Μονάδας Βιώσιμης Κινητικότητας, 2015, *Ερευνητικό Πρόγραμμα: Ερευνητική Συνδρομή Ε.Μ.Π. προς ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τη Βιώσιμη Κινητικότητα και την Ανάδειξη του Θαλάσσιου Μετώπου στο Λουτράκι, Παράδοση Α΄φάσης*. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών
- Ζυγούρη Ν.2009. Αλληλεπίδραση Ρηγμάτων και Σεισμική Επικινδυνότητα στον Ανατολικό Κορινθιακό, Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Γεωλογίας.
- Καραισκήος Π. 2014. 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διπλωματούχων Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών. *Η συμβολή των δεικτών βιώσιμης ανάπτυξης στο σχεδιασμό και στην οργάνωση του χώρου*. Θεσσαλονίκη: 26 – 27 Σεπτεμβρίου.
- Κουκιάσα Α., Κουλούρη Β., Πετράκου Ε., 2007. Σεισμοτεκτονικά χαρακτηριστικά του δυτικού Κορινθιακού από μικροσεισμικά δεδομένα, Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Γεωλογίας.
- Λεγκίτσα Σ.Φ. 2014. Ιαματικές Πηγές – Θεσμικό Πλαίσιο, ΤΕΙ Πειραιά, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων.
- Μαριολάκος Η., Στείρος Σ. 1986. Σεισμικές διαρρήξεις και η σημερινή τεκτονική εξέλιξη του Ισθμού της Κορίνθου. Γεωλ., Γεωφ. Μελέτες ΙΓΜΕ, τόμος εκτ ' ςο σειράς, 243 – 248. Corinthos (Greece). Geology 15, 225 – 228.
- Μπακογιάννης Ε. (2012), Επαναπροσέγγιση του πολεοδομικού σχηματισμού των Αστικών Αυτοδιοικητικών Μονάδων (ΑΜΜΟ) και διατύπωση ερευνητικής πρότασης με γνώμονα το σχεδιασμό των αστικών λειτουργιών. Διδακτορική Διατριβή. Τομέας Γεωγραφικού και Περιφερειακού Σχεδιασμού, ΕΜΠ.
- Τιγκαράκης Γ. 1987^α. Η τραγωδία της Κορίνθου, Αθήνα
- Τιγκαράκης Γ. 1987^β Οι μεγάλοι σεισμοί από τους αρχαίους χρόνους στην Κορινθία. Αθήνα, 80
- ΥΠΕΚΑ 2011, Ταυτότητα υδάων κολύμβησης, Λίμνη Βουλιαγμένη.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Αλκυόνιδες Νήσοι: Ένας Μικρός Παράδεισος Στην Αγκαλιά του Κορινθιακού (2014). Διαθέσιμο:

http://karapanagos.blogspot.gr/2014/08/blog-post_26.html

Απόφαση υπ' αριθμόν 4 Επιτροπής Ζωής Δήμου Λουτρακίου – Αγίων Θεοδώρων. «Γνωμοδότηση επί της Β2 Φάσης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) Λουτρακίου – Περαχώρας», Λουτράκι 09-04-2014. Διαθέσιμο:

<http://bit.ly/1E5sRay>

Γαλάζιες Σημείες (2014). Διαθέσιμο:

http://globalsustain.org/files/poster2014_011GR-cmyk.pdf

Παραπομπή στο κείμενο εργασίας:

http://globalsustain.org/files/poster2014_011-GR-cmyk.pdf

Δημόσια Δεδομένα, Ανοικτά Δεδομένα «geodta.giv.gr» Διαθέσιμο:

<http://bit.ly/1xYRXag>

Δήμος Λουτρακίου – Περαχώρας. Διαθέσιμο:

<http://www.korinthia.net/dimloutrakiou-peraxoras--loutraki-perahora.htm>

Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης. Διαθέσιμο:

<http://eepf.gr/el/blueflag>

Ελληνική Στατιστική Αρχή (2014). Διαθέσιμο:

<http://eepf.gr/el/blueflag>

Ηλεκτρονική Εφημερίδα ΈΘΝΟΣ «Κορινθία: Τα μυστικά της μέσης γης» . Διαθέσιμο:

<http://origin2.ethnos.gr/>

Ηλεκτρονικό Ιστολόγιο Ioutrakiblog, "Το νέο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας" Λουτράκι 06-06-2010. Διαθέσιμο:

<http://bit.ly/1Av2Ptg>

Ημερησία, Ενισχύσεις 6 εκατ. Ευρώ για πρότυπα αγροκτήματα. Διαθέσιμο:

<http://www.imerisia.gr/>

Ιστότοπος Αρκαδίας – Πανεπιστημίου Πατρών: «Αρχαία Κρομμύωνα (Άγιοι Θεόδωροι)». Διαθέσιμο:

<http://arcadia.ceid.upatras.gr/>

Ιστότοπος Δήμου Κορινθίων: Μουσείο Ίσθμιας και Αρχαίο Στάδιο Ισθμίων.
Διαθέσιμο: <http://www.korinthos.gr/>

Ιστότοπος Μοναστήρια: «Μονή Οσίου Παταπίου», Διαθέσιμο:
<http://www.monastiria.gr/>

Ιστότοπος Μυθική Πελοπόννησος: Αρχαιολογικό Μουσείο Ίσθμιας, Μονή Οσίου Παταπίου, Διαθέσιμο: <http://www.mythicalpeloponnese.gr/>

Ιστότοπος in.gr: «Ρωμαϊκή Έπαυλη και λουτρό φέρνει στο φως ανασκαφή στο Λουτράκι». Διαθέσιμο: <http://news.in.gr/culture/article/?aid=1231272759>

Ιστότοπος Korinthia Net: "Λουτράκι, Λίμνη Βουλιαγμένης, Περαχώρα". Διαθέσιμο:
<http://www.korinthia.net/>

Ιστότοπος Lcitynews: "Θεοδώρου Ρόκα: Η Παναγία του Πραθίου". Διαθέσιμο:
<http://lcitynews.blogspot.gr/>

Ιστότοπος sritia.gr: Παραδοσιακοί οικισμοί, Διαθέσιμο: www.buildings.gr

Κόρινθος. Διαθέσιμο:
<http://www.united-hellas.com/tourism/pelop/corinth/indexgr.php>

Πρότυπος Βιοκλιματικός Σχεδιασμός στην Ελευσίνα. Διαθέσιμο:
<http://www.myota.gr/>

Ορειβατικός Σύλλογος Λουτρακίου Γεράνεια. Διαθέσιμο:
<http://oslgerania.blogspot.gr/>

Σιδηροδρομική Γραμμή Ισθμού – Λεκάνης. Διαθέσιμο:
<https://el.wikipedia.org/>

Σουσάκι: Το άγνωστο ηφαίστειο (2012). Διαθέσιμο:
<http://www.iefimerida.gr/news/83>

Ιστότοπος ΔΕΔΔΗΕ:
<http://www.deddie.gr/el/stoixeia-sxetika-me-tin-katastasisundesis-monadwn-ape-armodiotitas-diaxeiristi-diktouo-sto-diktuo-tispeloponnisou>

Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου. Β' Φάση (2003).

Διαθέσιμο:

http://www.gnto.gov.gr/sites/default/files/files_basic_pages/meleti_B_fasi_peloponni_sos.pdf

Επικοινωνία και σύγκρουση ρόλων σε μία επιχείρηση, Ε. Κράσοβα, 2009.

Διαθέσιμο:

http://futurebs.gr/erg/krasova_elena.pdf